

20
-6
-33
-52
25
-8

II 66 (c 172
III 24 " 173
172 " 243
Linn
Stomer

20
-6
-33
-52
25
-8
Linn
Stomer

PJSNĚ NÁRODNJ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PJSNĚ NÁRODNJ

w ČECHÁCH.

Sebral

Karel Jaromjr Erben.

//

(S nápěwy.)

Má dceruško!

— — — — —
Genom se modljwey
A pracug a zpjwey.

Pjseň nár.

Swazek I.

W Praze 1842.

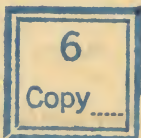
Tiskem a nákladem Jana Host. Pospjšila,
činného auda českého národnjo Museum.

PG 5015

E7

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

ANN ARBOR, MICHIGAN

32,29J
12 Ap 67

1822
1825
1827

Národové slowanštj, uznawše podle giných welikau cenu básnictwj národnjho a pjsnj zvláště, gakož i potřebu swrchowanau, hrozjcmu zahynutj wytrhnauti prostomilé tyto zwuky, žiwý obraz ducha národnjho, obrátili od časů nedáwných snaženj swé na to, vyhledati a na swětlo wynesti, čeho geště w ohledu tom dostihnauti a zachowati lze. Něktěřj z nich, gako Rusowé, Poláci, Srbowé a g., honosj se giž mnohými, wzácnými, ano mezi tjm i skwostnými sbjrkami zpěwů národnjch; ginj pak pjsně odvětj swého sebrané buď giž po swazcích wydáwati započali, buď aspoň sbjrkj k wydánj připrawené weřegnosti ohlásili. U nás w Čechách učinil pan Čelakowský roku 1822 začátek chwalitebný, pogaw we swé tři djlky **Slowanských národnjch pjsnj** (druhý 1825 a třetj 1827) dosti znamenitý počet českých. A však

sbrku pjsnj národnjch po Čechách zpjwaných o sobě sme neměli žádnau (neboť pjsně roku 1825 w Praze u Bartha vydané, gakož gen w ohledu hudebnjm pozoruhodné, sem počtati nemohu); pročěž zdálo se, ano sem tam i předhazowati se začalo, žeby Čechowé tak giž odnárodněj byli, že se sbrku gako ginj přjbuznj kmenowé slowanštj negsau, aneb aspoň žeby to, co geště w Čechách se zpjwá, tak chatrné chamradj bylo, že ani za sbrku nestogj — což by arci národu našemu podle wyhlášené geho náklonnosti a schopnosti hudebnj přjliš ke cti neslaužilo; neboť kde hudba, tuť i zpěw. — A však meyljté se, pánowé! Čechowé magj po tu dobu geště swúg wzácný poklad gak powěstj, podánj a zwykû, tak i pjsnj národnjch; ale před uchem a okem pátragjcjm nedûwěrně tagj a tjm wjce w skrytě chowagj, čjm wjce ausměškû tak nazwané oswěty a wyššjho tónu se bogj. Prawda, že zpûsobem takowým mnoho giž a nenabytně ztraceno; a však co geště se udrželo, odměnilo by dostatečně trpěliwého a schopného badatele, čas i potřebný náklad obětugjcjho — kdyby geho bylo.

Podávám tuto kraganûm swým w několika swazečkách sbrku pjsnj národnjch,

kterěž sem od některého roku, neywětšjm dj-
lem na wenkowu, dle příležitosti poznenáhla
buď sám byl shledal, buď od přátel, rowným
wynasnaženjm a sbjrkami swými mně ocho-
tně přispěwšjch, obdržel. Negasauť to arci
w celku ani zádumčiwé zpěwy Slowanů ru-
ských, ani pjsně djwek srbských, podobné
šweholu skřiwana w powětrj se třepetagj-
ho — neboť duch český od gednoho i dru-
hého stegně vzdálen; a však magj swé
zwláštnj wnady a krásy, a pak-li se ne-
meyljm, krásy, kterých bys při oněch na-
darmo hledal. Chceš-li gich ale seznati a
právě posauditi, tedy pjsen českau nečti,
ale z pjwey.

U wolenj pjsnj podlé smyslu slowa
wzat ohled i na nápěw, w obém pak swě-
domitě šetřeno wěrnosti.

Wygjmage pjsně swatebnj, genž we
swazku druhém následowati budau, ndržel
sem se w pořádánj žádného prawidla gisté-
ho, nechtě djlem, co možno, rušiti pořádek
od zpěwáků zachowáwaný, kterj pjsně ně-
které, ač obsahem od sebe rozdjlné, wúbec
dohromady stahugj a gako za gednu zpj-
wagj; djlem pak zamezowati sobě cestu,
pak-li by se událo, časem nad to geště o
swazek dále pokročiti,

Nenapadlo mi nikdy na mysl, sbjrkou tuto za auplnau, tjm méně za co dokonalého vydávati — neboť wjm dobře, čeho se mi w gednom i druhém ohledu nedostává; a však chtěl sem poněkud přispěti věci, pro kterauž u nás po tu dobu skrowně učiněno, a co možno shledati w gedno pomůcky a materialy, kterýchž by někdy ruka mistrowa k djlu národnjmu použití mohla, začož i připogené poznamenánj považowány buďtež.

Konečně nemohu opominauti, djky vzdáti ww. pp. Dauchewi, Rozšlapilowi, Krolmowski, pp. Hawljkowi, Štorchowi, Füllekyemu a g. w., kteřj k rozmnoženj sbjrkky této laskawé byli podali ruky.

W Praze w zářj 1841.

K. J. Erben.

Nápěwy pjsnj, s průwodem fortepiana od J. P. Martinowského, vycházegj po swazcích u Jana Hoffmanna w Praze, w Jezuitské ulici č. 145.

1. Sirotek.

Srow. Mor. n. p. od F. S. 1840. str. 4. — Pol. Žeg. Pauli 75. — Ilir. St. Vraz I. 145. — Lit. přel. Čel. 51.

(Nápěw 1.)

O siřelo djtě
O půl druhém lětě.

Když ge rozum bralo,
Na matku se ptalo.

» Ach táto, tatjčku!
Kam ste dal mamičku? «

» » Twá matka twrdě spj,
Žádný gi nezbudj.

Na hřbitowě ležj
Nedaleko dweřj. « ¹⁾

Gak djtě slyšelo,
Na hřbitow běželo.

Špendljčkem kopalo,
Gehličkau hrabalo.²⁾

Když se dohrabalo,
Smutně zaplakalo.

» Ach mámo, mamičko!
Promluwte slowjčko.«

» Ach, djtě, nemohu!
Mám na sobě hljnu.

(A na srdci kámen —
Hořj gako plamen.³⁾

Gdi djtě, gdi domů,
Máš tam ginau mámu.«

» Ta nenj tak milá,
Gako wy ste byla.

Když má chleba dáti,
Tříkrát geg obrátj.⁴⁾

Když wy ste dáwala,
Wy ste mazáwala.

Když hlawičku češe,
Krew potůčkem teče.

Když wy ste česala,
Wy ste obgjmala.

Když nožičky myge,
O škopjček bige.

Když wy ste mýwala,
Celé ste zljbala.

Když košilku pere,
Diw mne neproklege.

Když wy ste práwala,
Wy ste si zpjwala. 5)

(Gož ge po té mámě,
~~Když my wás nemáme!~~ 6)

» » Gdi djtě, gdi domů,
Poruč Pánu Bohu.

*Wi clomaj,
aržo,
1* zítvá na u
prijtu, rezau*

Gá tam přigdu k tobě,
A vezmu tě k sobě.“

Djtě přišlo domů,
Položilo hlavu.

»Ach táto, tatjčku!
~~Prodeyte krawičku,
Gedneyte trubličku.~~

*uz vidim melu
hrobu.*

~~Chysteyte zvonjkům
A žáčkům zpěwáčkům.~~

~~Knězi od průvodu,
Hrobaři od hrobu.“~~

»»Co djtě, co děláš!
~~Což zemřiti mjnjš?“~~

děláš

*vždyť máš mátičku
nemáš*

»Ach táto, tatjčku!
Už widjm mamičku.

Mamička gde ke mně —
Ona si mne vezme.“

»»Co djtě, co děláš!
Kdyť mamičku nemáš!

~~Twá mamčička hnigě
Na hřbitowě w hljně.~~

~~Kdyt žadný tu nenj —
Ty, djtě, gsi w sněnj!~~“

*Vždyt žadný
ka nenj!
marne! co
v duši!*

»Ach táto, tatjčku!
Deyte poduštičku.

~~Hlavička co plamen —
Už ge sem nau amen.~~

Má dušička Bohu,
Mé tělo do hrobu.

Do hrobu — k mé matce,
Ať gj zplesá srdce.“

*

Geden den stonalo,
Druhý den skonalo,
Třetj pohřeb mělo.

1) Ginde takto :

Ona ti zemřela,
Když si malá byla.

*

5) Sem kladau někteřj geště:

Když mne potkati má,
Do očj mi pliwá.

Když wy ste potkala,
Wy ste obgjmała.

Pozoru hodno, že pjseň polská, kteráž na počátku i konci gakož obsahem tak i rozměrem werše od našj se lišj, w mjstech těchto w obém, a skoro do-slovně s nj se srownává; z čehož sauditi lze, že tkliwé zwuky tyto až do Polsky pronikše, zde buď w pjseň podobnau wetkány sau, buď za základ pjsni nowé poslaužily.

6) Odtud ukončenj prwnj následowně:

» »Gdi, mé djtě, domů,
Poruč Pánu Bohu!«

»Mamičko nepůgdu,
Tady plakat budu.

Wy spjte tu w hrobě;
Ach, wemte mne k sobě!«

A na hrob, na tráwu
Položilo hlawu.

Do pláče se dalo,
Žalostně plakalo.

W tom pláči usnulo —
S matkau se shledalo.

Ukončenj giné :

» » Gdi gen, djtě, domů,
Gá za tři dny přigdu.

Tebe s sebau wezmu,
Krk maceše strhnu. “ “

Djtě přišlo domů,
Položilo hlawu.

» » Co djtě, co činjš!
Snad umřjt nemjnjš? “ “

» Ach táto, tatjčku!
Chysteyte rakwičku.

Mamička sem přigde,
A mne s sebau wezme. “

Macecha ze dweřj,
A matka do dweřj.

Do dweřj wkročila,
Macechu chopila.

Macechu chopila,
Krk gj zakrautila,
Djtě s sebau wzala.

Ostatnj varianty w ukončenj a gednotliwých mj-
stech, pokudž mi známé, méně důležité, a protož wy-
puštěny gsau.

Pjseň tuto zpjwáwagj matky, kdy večer po práci
sobě sednauce, djtky swé k sobě tulj. A ačkoli pokaž-
dé rozželj se srdéčko maličkých těchto a oči slzami se
naplnj, nenj gim předce milegšj pjsně nad *Osirelo djtě*.

2. Sestra trawička.

Srow. Čel. III. 9. — Mor. Čel. II. 49.; F. S. r. 1835.
13; r. 1840. 183. — Slsk. Čel. III. 76; Zpěw. II. 32. —
Pol. Žeg. Paul. 81. 82; Wojc. I. 71. sr. 232. 289. — Srb.
Karadz. I. 108. — Rus. Čel. III. 108; Sachar. a Srezn.

(Nápěw 2.)

Stogj hruška w šjrém poli,
Pod tau hruškau kámen bjlý.

Pod kamenem zlatý prsten,
Skrz ten prsten tráwa roste.

Kdo tu tráwu žjti bude,
Zlatý prsten nosit bude.

Žala gi tam moge milá,
Prsten předce nenasila. ¹⁾

Geli tudy tři huláni:
»Poged', holka, poged' s námi!«

» »Gábych s wámi ráda gela,
Kdybych gen bratra neměla.« ²⁾

»Bratra můžeš otráwiti,
S námi můžeš předce gjti.«

» »Kterak bych ho otráwila?
Gá se tomu neučila.«

»Gdi do háge zeleného,
Nagdeš hada gedowého.

Uwař mu ho w teplém mljce,
A uwadne geho srdce.«

Šla do háge zeleného,
Našla hada gedowého.

Uwařila w teplém mljce,
Osmažila na rendljce.

Bratr z lesa domů gede,
Gaworowé dřewo weze.

» » Pogď, bratřjčku, k snjdanjčku,
Přichystala sem rybičku. « «

» Gaká, sestro, to rybička,
Beze hlawy, bez plautwjčka? «

» » Hlawičku gá posnjdala,
A plautwjčka kočka wzala. « «³⁾

A když bylo po snjdanj,
Bratr se má k umjranj.

» Auwey, sestro, hlawa bolj!
Pogď, sestřičko, zawaž mi gi. «

» » Kdybych chtěla hlawy wázat,
Nedala bych hady gjdat. « «

» Gdi, sestřičko, pro wjnečko,
Ať okřege mé srdečko. « «⁴⁾

Nabrala mu wody z lauže:

» » Pj, můg bratře, to zpomůže. « «

»Podey, sestro, poduštičku,
Ať položjm swau hlawičku!« ⁵⁾

Podala mu twrdý kámen:

»Umři, bratře, s Pánem Bohem!« «

Geden den ho pochowala,
A druhý den psanj psala:

»Poged', milý, bez prodlenj,
Už ge bratr otráwený.« «

»Když si bratra otráwila,
Ani mne bys nešetřila.«

»Auwey Bože, gaké hoře!
Nemám bratra ani muže.

Bratra sem si otráwila,
A muže sem nedostala!« « ⁶⁾

¹⁾ Mjsto úvodu tohoto zpjwagj někteřj:
Žalo děwče, žalo tráwu
U panského suchopáru.

Geli tudy čtyři páni:

»Poged', děwče, poged' s námi« atd.

2) Dle zvyku staroslowanského sestra poddána byla bratru, bez gehož wůle za muže gjti nesměla. (Karamz. o Slowanech w Kroku II. str. 486. — Maciej. hist. prawodawstwa IV. str. 14. 348 a g.) — Památka práwa tohoto bratrů nad sestrami podnes udržela se w obyčejch swatebnjch lidu ruského w Haliči. Když totiž newěstu čepiti magj, bratr gegj, ozbrogený — ač nynj giž gen žertowně mečem dřewěným, mlatem slameným, aneb lukem se šjpkau dřewěnou — nedá wěnc a pentle sestře s hlavy snjti, aniž dotknauti se gj, dokud ženich s njm byl se neporownal, a newěstu newyplatil; načez wystřeliw šjpku do powětrj, sestře wlasj rozplétati pomáhá, gakoby na znamenj, že práwa swého k nj giž se odřjká. (Žeg. Pauli pieś. ludu rusk. w Gal. T. I. 65. 100. 121. — Wojc. II. 93. 128.)

3) Aneb:

Hlawičku sem sama gedla,
A plautwjčka kočka zwedla.

4) »Podey, sestro, podey wjna,
Wšak si toho sama wina,
Že přicházj má hodina!«

5) »Ať wypustjm swau dušičku.«

6) Co pjeñ tato, gakož i polská a srbská, wraždu na bratru spáchanau, zradau milého pokutuge, tresce česká giná, gižto p. Čelakowský we sbjrce swé (III. 9.) uwádj, zločin tento zlým swědomjm, w čemž i se slowenskau se srownáwá. Překwapugjcj zagisté a pěkné gest ukončenj pjsně morawské (F. S. 1840. str. 183.) kteráž sestře trawičce mimo tělesný, i giný geště trest připrawuge, totiž bezděčnou památku, neumjragjcj w ustech národu. Ku porownánj budiž mi dowoleno pjeñ celau zde uwesti:

Uliánka, čistá panna,
U Dunaga šaty prala.

Dogeli tam três husaři:
„„„Pod', Uličko, poged' s námi.““

„Gá bych s wámi ráda gela,
Dybych tu bratra neměla.“

„„„Bratra možeš otráwiti,
Možeš s námi preca geti.““

„Gak bych gá ho otráwila?
Temu sem sa neučila.“

„„„Běž do lesa dubowého,
Nagdeš hada gedowého.

Uwař mu ho k snjdanjčku,
Gak rybičku s černú máčků.““

Už Janček s hory gede,
Malowané dřewo weze.

Hned mu wrata otwjrala,
Wrané koně wypřáhala.

„„„Uliánko, co nowého,
Že wypřáháš koňa mého?““

„Pod', Jančku, k snjdanjčku,
Máš přichystanú rybičku.“

„„„A co gsú to za rybičky,
Dyť nemá žádná hlavičky?“““

„Hlavičky sem urúbala,
Pod okénko zakopala.“

Gak ten prwnj kúsek zédl,
Hned na lewé ljčko zblédl.

Gak ten druhý kúsek zédl,
Hned na obě ljčka zblédl.

Gak ten třetj kúsek zédl,
Hned na celé tělo zblédl.

„„„Běž, Uličko, pro piwečko,
Ať si owlažjm srdečko.“““

Donésla mu lužowice:
„Pig, Janjčku, pig welice!“

„„„Běž, Uličko, pro peřinku,
Nech položjm swú hlavěňku.“““

Donesla mu twrdý kameň:
„Ostáway tu s Pánem Bohem!“

Bojanowské zwony zwoňá,
Uliánku drábi hoňá.

Mutěnické zezwáňagú,
Uliánku doháňagú.

A Hodonské dozvonily,
Uliánku dohonili.

Janjčka na krchow nesú,
Uliánku kati wezú.

„Zazdite mia do kamenj,
Nech o mně pěsničky nenj.“

Zednjci gu zazdjwali,
Panny pěsničky skládaly.

Uliánku už zazdili,
Panny pěsničku složily.

3. Milá w hrobě.

*Srow. Čel. I. 4; III. 16. — Mor. F. S. 1840. 67. —
Pol. Wojc. I. 57. II. 295. — Luž. Čas. česk. muz. 1840.
str. 229.*

(Nápěw 3, 4.)

Když sem šel přes ten černý les,
Žaly tam dvě panny owes.

Řekněte wy mně, panenky,
Mého srdce holubinky,

Žne-li tu také má milá?
Ge-li tak zdráva gako gá?

»Ach nenj, nenj — umřela!
Wčera teyden pohřeb měla.«

Ukažte mně tu cestičku,
Kudy nesli mau holčičku.

»Cestička ge ušlapaná,
Rozmarjnkau propletená.«

Kudy gi nesli mládenci,
Tam sau wyrostly kamenci. ¹⁾

Kudy gi nesly družičky,
Tam sau wyrostly růžičky.«

Ukažte mjsto, kde ležj.
»Za kosteljčkem u dweřj.«

Dwakrát sem hřbitow obešel,
Mé milé hrob sem nenašel;

Potřetj hřbitow obchádzjm,
Mé milé hrob tu nachádzjm.

» » Kdo to šlape po mém hrobě,
Že nedá mrtwým pokoge ?

Cuchá trawičku zelenau,
Srážj rosičku studenau ? «²⁾

Wstaň, má milá, wstaň z hrobu wen,
Podjwey se, twûg milý gsem.

Třetj rok dnes mi wypršel,
A gá si pro tebe přišel.³⁾

» » Ráda bych gá wstala z hrobu,
Ale nemohu pro mdlobu.

Mé srdečko ge skljčené,
Ruce, nohy zdřewěnělé.

Hledey, milý, mezi hroby,
Má tam hrobař swé nádobj.

Má tam motyku a ryčku,
Wykopey swogi holčičku.

Až mne wykopáš z hrobu wen,
Pak si mne s sebau domû wem!““

Moge milá wykopaná,
Rozmarjnkau opletená,
Ach, co po nj — ge studená!

Kams, má milá, dary dala,
Které si ode mne brala?

» » Gest-li sem gá dary brala,
Gá sem ge s sebau newzala.

Moge matička dary má,
Gdi, ona ti ge zase dá.⁴⁾

Máš tam šáteček čerwený,
A w něm prstýnek stříbrný.

Ten šáteček hoď do trnj,
Bude konec milowánj.

Ten prstýnek hoď do moře,
Bude konec všeho hoře.⁵⁾““

Zwoňte zwony na wše strany,
Umřelo mně potěšenj.

Na wše strany sau zwonili,
Mé srdečko ⁶⁾ nezbudili.

¹⁾ *Kamenec*, kameničky, brusničky, (*Vaccinium Vitis idaea*, die Preisselbeere), keřžek malý s čerwenými gahůdkami, w půdě pjsčité rostaucj. Wenkowané naši wěncemi z kameniček uwitými o gístých slawnostech oltáře, sochy swatých, domy a g. zdobj, an listek gich tupý tak snadně newadne. Takž i we Slowensku:

Prelec, ptačku, prelec, pres toten *kamenec*,
Powec tam milému, že som dala weniec.
Prelec, ptačku, prelec, pres zelenú lúku,
Powec tam milému, že som dala ruku.

(Zpěw. I. 216.)

²⁾ » »Kdo to šlapo po mém hrobě,
Cuchá mi tráwu na hlavě?« «

³⁾ Šel gest ginoch do swěta — daleko. W odchodu laučil se geště se swau milau, a zanecháwage gj na památku a gisté znamenj lásky swé *prsten* a *šátek čerwený*, prawil:

„Počkey, má milá, tři léta na mne.“ (Pjs. 49.)
Tři léta minuly — ginoch se wracj.

⁴⁾ Ginde:

Něco sem chudým rozdala,
Něco mé matince dala.

Aneb:

Něco sem na pohřeb dala,
Něco tobě zanechala.

Ten prstýnek hoď do wody,
Ať mne hlavička nebolj.

5) »Šáteček hoď na Pražský most,
Wšak máš tam giných děwčat dost.

6) Mé *srdečko*, moge *potěšenj*, má *dušičko*, drahá,
zlatá *perličko*, tak gmenugeme toho, kdo nám přede
wšemi milý.

4. Zaklené děwčátko.

Srow. pjs. 11.

(Nápěw 5, 6.)

Teče woda od Tábora,
Teče okolo gawora;
Wšecky lówky pobrala,
Gen gedinkau nechala,

Po které mysliwec chodil,
Děwčátko za ruku wodil.
Utrh' gabko s gabloně,
A pustil ge po wodě:¹⁾

»Plyň, gabljčko, kam ty ráčjš,
 Gen ať se mně nepomáčjš;
 Plyň, gabljčko, plyň dolů,
 Až pod gawor do mleynů.«

Gak gabljčko připlynulo,
 Čtyry kola zastawilo;
 Točit se gim nedalo,
 Wodu na břeh wyhnalo.

»Proč se, kola, netočjte,
 Mé srdečko netěšjte,
 Tak gako ste těšily,
 Dokud ste se točily?«

U Tábora ge obora,
 Pasau se tam geleni.
 Pásal ge tam mysliveček
 W kamizolce zeleny.²⁾

S geleny se objráwal,
 Hezké holky milowáwal.
 Poslal swého gelena
 Tam pod gawor do mleyna.

• Běž, geljtku, po potoku,
 Nic nelitug swého kroku,
 Běž prudkostj gelena
 Pode gawor do mleyrna.

Tam na břehu pod gaworem
 Nagdeš děwčátko státi,
 Mau panenku rozmilau
 Smutně hořekowati.

Čtyry mleynské kola stogj,
 Neštěstj se w mleyně rodj!
 Před nj shýbni parohy,
 A skoč s lówky do wody.

Tam kde prwnj ge kolečko,
 Přiĝdeš, a nagdeš gabljčko;
 To wbodni na parohy,
 A pospěš do obory.“ —

Noc se bljžj. Gelen běžj,
 A pod njm se země třese;
 Na parůžku gabljčko,
 Pěkné čerwené, nese.

Wzal myśliwec, wzal gabljeko,
 Rozdwogil ge w polowjčko:
 Wyletëlo ptačátko,
 Bëlaunké holaubátko.

Newěř, newěř, myśliwečku!
 Že ge bylo ptačátko:
 Bylo, bylo ge zaklené
 Gedno krásné děwčátko.³⁾

---

¹⁾ *Gablko* w pjsnjch, powěštjch a zwycjch národnjch slowanských mjsto důležitě, a djlem i tagemné zagjmá. Gsauc poslem i gednatelem mezi mládencem a pannau w záležitostech milostných, časem i *znak lásky* samé na sobě nese. W Srbsku posjlá ginoch djwce, o gegjž ruku se ucházj, po swatech gablko, w něž několik penjzků střjbrných wetknuto. Přigme-li djwka dar, znamenjm to odpovědi dobré; pak-li geg ale wrátj, ginoch po newěště giné ohljdnauti se přinucen gest. To samé i o Chorwatech a Slowanech Uherských wyprawugj. (Ž. Pauli pieš. ludu polsk. w Gal. p. 5. — Vukassowich in Dobrow. Slowanka II. S. 12. — Kwětomluwa od Amerl. I. str. 6.) — Slowané pohanštj wyobrazowali sobě *Ladu* neb *Milinu*, bobyni lásky, podstatau panny čistomilé, magcej w ruce prawé tři gablka zlatá, za nj pak tři děwice stogjce, gablko sobě podávaly. Podobně *Žiwa*, bohyně žiwota a úrody, w božnici Ratiborské předstawowala se s gablkem w ruce; pročež domnjwati se gest, že gablko Slowanům *znakem plodnosti a zúrodněnj* bylo, a týže wýznam i ga-

blka Ladina měla. Tak okusily i *řecké Plejady* neprvé *gablck* w zahradách Hesperidských, a plodnými se staly; gakož pak i *Indowé* w mythologii swé lásku s ploděnjm pogj, (srow. indic. *Siwa*, mužština sjla plodjcj, geho manželka *Bhavani*, vlastně *Sri*, t. Lada.) Gak bljzko ostatně u Slowanů *Žiwa* Milině přjbuzna byla, patrnó z toho, že omylně za tuto držána gest. (Krok II. str. 359 a 373.) — Staré powěsti wyprawugj zhusta o gablkách *okauzlenjch* a *mocj nadpřirozenau* nadaných, a podnes geště zde onde w Čechách lid powěrečný w štědrý wečer z gablka osud hádá, gakýž roku přjštjho koho potkati má. Po wečeři totiž překrogj osoba každá gablko w půly tak, že oštiny s gádrami na obé polowici hwězdu ukazugj. Pak-li hwězda čtweropaprskowá na způsob křjže, smrt a nešťěstj, pak-li z wjce paprsků a pravidelná, dobré znamená.

2) Také:

Na Táboře we oboře
 Pás mysliwec geleny;
 Pásal s nimi srnčata,
 A milowal děwčata.

Od starodáwna připisowala se mysliwcům gakási tagemná wláda gakož uade zwěřj, tak i nad srdcem djwčjm; a po tu dobu geště mjstami lid sprostý domnjwá se, žeby byli mezi mysliwci, kdožby wjce uměli, než s rozumem lidským by se srownáwalo. I wyprawugj sobě o mysliwcjch, kteréž geleni, srny i giná plachá zwěř na slowo poslauchala; ano slyšel sem i gmenowati gakéhosi mysliwce wogáka, gegž ani ocel, ani kaule poraniti w stawu nebyla; a giného, který wystřeliw oknem swé mysliwny, každau zwěř a každého ptáka zastřelil, o kterémž byl pomyslel.

Na podobnau powěru zakládá se i powěstná zpěwohra německá: *Střelec kauzedlnjk.*

³⁾ Nebude od mjsta zde poznamenati, že Slowané, zvláště pak Čechové pohanšty duši lidskau co ptáka sobě předstawowali. Tak ruk. králo dw. o Wlaslawu:

Ai, a vyide duša z řwúcíi huby,
vyletie na drvo, a po drvech
siemo tamo;

a w Zábogi:

Ai bratře, ai šerý wrch!
bozi ny tamo wícestwiém dařili!
Tamo i wiele duš tieká
siemo tamo po dřevech.

Zvláště pak duše lidj *dobrych* we starých powěstech negen slowanských, ale i giných národů, neyraděgi postawu *holaubků* na se berau.

Co však bágeslowného obsahu pjsně této se dotýče, napadá podobnost gegj k powěstí národnj o *Záhořowi*, zákeřnjku pokánj činjcjm, kdež duše zawražděných též podobau *gablek* se gewjce, po rozhrěšenj laupežnjka *wholubice* se proměňugj. A gakož pak powěst tato (giž pozděgi časem swým podati zamejšljm) i Polanům a Rusům pode gmenem: *Madej* známa, (Wojc. Klechdy ludu polsk. i rusi, Tom. II. część 2. — Žeg. Paul. pieś. ludu polsk. w Gal. str. 32.) bez odporu do neydáwněgšjch časů křěstanstwj slowanského, s pogemami pohanskými smjšěného, padá; takž naopak za to mám, že i ballada nyněgšj, opěwagjcj totěž dáwné smýšlenj národa, k řjdkým památkám bágeslowného druhu básnictwj národnjho náležj, kteréž, gsauc rumami wěků minulých zawalené, na ten čas gen obraznostj dostjhnuti se snažjme. W domněnj tom, ať nedjm o wnitřnj a zewnitřnj formě básně této, posilňugj mne i pjsně mnohé po Čechách a Morawě se ozýwa-

gjcj, genž týmiže slokami, co tato, počnagjce a o gabljčku k djwčině plynaucjm gednagjce, na to způsobem od sebe rozdjlným, a časem i matně se skončugj; což tjm se wyswětluge, že ballada: *Teče woda* atd. někdy wůbec powědoma býti mohla; časem pak, gakž obyčegně pjsnjm delšjm se přiházj, mimo počátečnj sloky zapomenuta bywši, od zpěwáků po rozdjlné chuti a rozumu gich doplňowána býwala. (Srow. pjs. 11. — Čel. I. 37. — F. S. 1840. 172., gakož i pješň počnagjcj:

Teče woda od Štukrawy,
Teče okolo Gjhlawy atd.)

5. Mataušek a Magdalenka.

Srow. Mor. r. 1840. 133.

(Nápěw 7, 8.)

Zabil gest Mataušek,
Zabil Magdalenku,
Že gi nesměl wzjti
Za swogi manželku.

Často tam chodjwal;
Do půl noci býwal;
Mile s nj rozmlauwal,
Lásku prislibowal.

Když hodina byla :

» Wstaň, má roztomilá !

Pogď, a wyprowoď mne

Do šjrého pole ! «

Wyprowázela ho

Až k panskému dworu :

» » Gďi už, můg Mataušku,

S Pánem Bohem domů.

Gá s tebau nemohu

Ted' už dále gjti ;

Lál by mně tatjček,

Lála by mně máti. « «

Laudil gi a laudil

Tam až na rozcestj ;

Ach, nenadála se

Swogjho nešťěstj !

Tam gj na krk šlaupil,

Ruce, nohy zlámal,

Gako ten ukrutnj

S ubohau nakládal.

Ona ho prosila,
To pro rány Krista:
» » Gen mne, můg Mataušku,
Nezabj dočista! « «

Ona ho prosila,
To pro wšecky Swaty:
» » Gen mne, můg Mataušku,
Nech wyzpowjdati! « «

» O! gak gá dám tobě
Té zpowědi dosti,
Až tobě polezau
Z hlavičky wen kosti! «

Tam pak gi zakopal
Pod zeleným lohem,
Gen kausek fěrtaušku
Powykaukalo wen.

A když domů přišel,
Otcí to powjdal:
» Už sem mlynářowau
Magdalenku nechal. «

» » Dobře si, Mataušku,
Dobře si udělal,
Že si mlynářowau
Magdalenku nechal.

Ty si můžeš vybrat
Podlé swé libosti,
Která bude mjti
Stříbra, zlata dosti.““

» Ach! wy to, tatjčku,
Wy mně to prawjte;
Wšak o té žalosti
W mém srdci newjte!“

Přišel gest do zámku,
Pan zpráwce se ho ptal:
» » Kde si mlynářowau
Magdalenku nechal?““

» Magdalenka ležj
Pod zeleným lohem:
A gá budu sedět
Za širokým stolem!“¹⁾

Magdalenku nesau
Čtyry panny z trnj,
A Matauška wedau
Kati do wězenj.

Magdalenku nesau
Mládenci pod wěnci,
A Matauška wedau
Kati k šibenici.

»Odpustte mně nynj,
Rodičowé milj!
Že ste wy skrze mne
Dcerušku ztratili.«

»»My ti odpauštjme
Twogi winu wšickni,
Gest-li ti odpustj
Práwo Holomaucky.« «

»Tatjčku, matičko!
Toho gá nežádám:
Pro waši dcerušku
Milerád umjram.

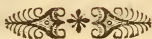
Co sem gj udělal,
To mně uděleyte:
Hlawu na špic deyte,
Kolem mne lámeyte!“

Hlawu na špic dali,
Kolem ho lámali;
Co sobě sám žádal,
To mu udělali.²⁾

---

¹⁾ T. g. na saudu před práwem.

²⁾ Na mjestě poprawnjm, obyčegně bljzkém pahorku, postawena býwala hráz, na niž hlawa odpraweného nastrčena, pod hlawau pak upewněno kolo, w něž přelámané audy zločincowy wpleteny sau; což tak dlauho wystaweno zůstáwalo, dokud časem samo nespadlo, aneb ginak náhodau shozeno nebylo.

6. Nešťastný milý.

Srow. Čel. II. 36. — Mor. r. 1835. 91.

Ach, zdál gest se mně w noci sen,
Že můg milý dnes přigel sem.

Gá procitnu — tu nic nenj,
Genom mne srdce mé bolj.

Bych měla posla tagného,
Poslala bych pro milého.

Běž, můg posljčku, gako pták,
Pozdraw milého nastokrát.

Posljček se k hradu bljžj,
Můg milý z hradu wyhljžj.

»Wrať se, posljčku, zas domů,
Že tam dnes gji nemohu.

Že přigdu ráno, ranjčko,
Dřjwe než wygde slunjčko.« —

Slunjčko s hory vycházj,
Můg milý se nenacházj.

Oi, milý gede po mostě,
Pod njm konjček za dvě stě.

Konjček si poskakuge,
Mé srdečko se raduge.

Konjček zlámal nožičku,
Mûg milý srazil hlavičku.

Kde mám pomoci hledati?
Kam pro lékaře poslati?

»Lékaře ty mně negedney,
Raděg mi hranu zwonit dey.«

Zwoňte hrany na vše strany,
Umřelo mně potěšenj.

Zahynul z bjlé růže kwět, ¹⁾
Genž mi byl dražšj nežli swět.

Koho sem w srdci nosila,
Toho sem smutná ztratila.

---

¹⁾ *Z růže květ*, obraz oblíbený negem Slowanům, ale skoro všechněm národům teplegšjho ponebj, značej *milost a krásu*. Stařj Slowané představowali sobě *Ladu*, bohyni lásky, s korunau na hlavě z myrty a *růžj*, držej w ustech paupě *růžowé*. (Krok II. str. 359. Srow. pozn. ¹⁾ k pjsni 4)

7. Sňatek w černém lese.

Srow. Mor. r. 1840. 171.

(Nápěw 2.)

Ráno wstala, posnjdala,
Po snjdanj husy hnala.

Hnala, hnala na tráwnjček,
Na zelený geteljček.

Na wršjčku sobě sedla,
Ze slziček wě nec wila.¹⁾

Než ten wěneček dowila,
Třikrát padla a omdlela.

- » Zamčené gest mogle srdce,
Sám Pán Bůh wj, kdo má kljče.
- Ach, wjm dobře, kdo kljče má,
Komu sem ge sama dala! — «
- » » Teče woda strauhau dolů:
Pogď, má milá, pũgdem spolu. « «
- » Gaké gest to putowánj,
Když gsme spolu neoddanj? «
- » » Stogj kostel w černém lese,
Pogď, má milá, oddáme se! « «
- » Gaké gest to oddawánj,
Když rodiče tomu bránj! « —
- » » Tam w kostele páter káže,
Ten nám štolau ruce swáže.
- Swáže, swáže — nerozwáže,
Až sám Pán Bůh s nebe skáže. « «
-

¹⁾ *Slzičky, Panny Marie slze*, (*dianthus silvestris*, *wilde Nelke*), kwjtko barwy karmjnowé, po mezcjch a stránjch wlhkých zhusta rostancj, ku kališku drobnými puntjčky gakoby slzičkami pokropené, odkudž gméno. — Wyprawugj sobě, že Maria Panna syna swého k smrti prowážegjc, cestu i mjsto utrpenj geho slzami polýwala; kam slza padla, wyrostlo kwjtko posud newjdané, znamenj slziček na sobě nesaucj, karafiátek planý. — Řekowé o počátku *pohoněnkj* (*anemone*) udáwali, že powstala, když Afrodita plakala pro miláčka swého, krásného Adóna, gegž kanec ljtý na lo-wu byl rozsápal.

Méně slzj Pafia newyléwá, než krawawého
 Čerwce Adón; po zemi kwjtj z obogjho wyrůstá:
 Krew geho růže rodj, ze slzj vznikagj anemonky.
 (Winařický.)

Mámeť geště mnohé giné, podobné báge, gakož o počátku mateřj daušky, čjbru, bljnu, diwizny, čekanky, wrátiče atd., kteréž na starořecké o hyakintu, wawřjnu, lilii a g. upomjnagj, a wšak i neméně vysokého stáří býti se zdagj, ana powěst národnj, nepodrobena útiskům, genž bohy pohanské, zwyky a djlem i pjsně národnj zahladily, swobodně, co lehký wěťřjk z wěků neywdáleněgšjch k nám zawjwá, měnjc toliko dle okolnostj času a mjsta barwu powrchnj, gakož i ona bágka o slzičkách.

S. Uprchlá pastewnice.

Srow. Mor. r. 1840. 127.

(Nápěw 9, 10.)

Pásla husy nade dworem,
Sama seděla
Pod gaworem.

Wila wě nec oljowey,
A geteljčkem,
A kaukoljčkem
Propljtaney.

Gel tam tudy gegj miley:
»Dey mi ten wě nec
Oljowey.«

» »Gá ti nesmjw wě nec dáti,
Byla bych lána
Od swé máti.« «

»Bogjš-li se máti lánj,
Pogď, paged' přes ty
Hory s námi.«

» » Gábych s wámi ráda gela,
Komubych husy
Zanechala? «

» Pusť husičky po wodičce,
Nech ať poplynau
K twé matičce.

Pusť husičky po potůčku,
Sami půgdeme
Polehaučku. «

Stará husa zakeyhala,
Stará matička
Zaplakala.

» Keyhey, huso, keyhey wjce,
Nedokeyháš se
Pastewnice! «

---

¹⁾ *Hus* u Slovanů význam nikoli tak opowrźliwý nemá, gako u německých sausedů našich, nýbrž naopak ptákem básnickým a možná i mythickým gest.

Opěwagjce Slované žiwot, w přírodě smyslné se gewjcej, minauti nemohlo, že i husy, s nimiž w domácnosti a hospodárstwj tak úzce se potkáwagj, u wýlewy citu a smýšlenj swého pogali. Tak n. p. sličná

djwka polská, tagné žely srdce swého sama snésti nemohauc, sděluje hůskám swým :

Pójdźcie, pójdźcie gąski moje,
Pójdźcie, pójdźcie do domu,
Niech wam powiém troski moje:
Niepowiédźcie nikomu.

(Olesk. E. 45.)

Tak i naproti tomu šwárná newěsta morawská w netrpěliwém očekáwánj doby neyradostněgšj žiwota swého, khusám na modrém nebi se bělagjcjm howořj :

Bjlé husy, bjlé,
Wysoko letjte,
Daleko widjte !

Zatočte se kolem
Nad milého dworem ;
Zkažte tam milému,
Nech pro mne přigedú,
Že se wdáwat budu.

(Čel. II. 52.)

Dle Karamzina představowal se *Radegast* (Radhost), hlawnj modla w Retře, gak tomu někteřj chtěgj, bůh obchodu a hostinstwj, postawau mládence, mage hlawnj lwj, na kteréž sedčla hus, na prsau pak wyobrazenu hlawnj bůwolj, a w ruce drže sekeru. (Krok II. 495.) Ne-li to obraz ostrážitosti a moci, gegž Retra kupecká, nepřáteli gsauc obklopena, za modlu a wzor sobě byla postawila? — Komužby nenapadly zde na mysl ostrážité husy řjmského kapitolia? —

A wšak ani na přjslowjch nescházj, gež hus ožiwuge. „Dočkey času — řjká Čech — gako hus klasu;“ aneb ono powěstné: „Tenkrát Němec Čechu přege, když

se hus (také had) na ledu hřege.“ — Co však onoho daleko široko roznešeného pořekadla německého, huse hlaupost přičjtagejho, se dotýče, rowným a snad wětšjm geště práwem i o giné drůbeži domácj, gako kachně, krůtě a g. platiti může, na husy pak u stawu přirozeném neb diwokém dokonce obrátiti se nedá.

Gak důležitá ostatně hospodynjm našim drůbež tato gest, patrnó z toho, že matka, pečliwa gsauc o wybytj dospjwagej dcery swé, husy chowati za potřebu newyhnutelnuu pokládá; a djwka Slowenka, gjž húskey gegj milé, do žita zaletěwšj, postřjleli, škubageje, nad nimi nařjká:

Húskey, húskey, moge húskey,
 Pobil wás člowek neludský:
 Bodag mal zlu žeň i mlatbu,
 Keď mňa pripravil o swatbu!

(Zpěw. I. 321.)

9. Děwče s páwem.

Srow. Čel. I. 52. — Mor. 1840. 126. — Slsk. Zpěw. I. 322.

(Nápěw 11.)

Pásla panenka páwa
Mezi horama sama.

Geli tam tudy páni:
»Poged', panenke, s námi.«

»Kdybich gá s wámi gela,
Kam pak bych páwa dala?«

»Pusť páwa po potoce,
A ty pogď s námi předce.«

»Gá negsem chůzi zwyklá,
Špaljček se mi wiklá;

Zůstanu raděg doma,
Stalaby se mně škoda.

Gedte si genom sami,
Gá nepogedu s wámi;

Gedte si s Pánem Bohem,
Gá pũgdu za swým páwem.« «

10. Lstiwý posel.

Srow. Pol. Wojc. I. 51. 87.

(Nápěw 12.)

Letj, letj pták
Přes zelený sad;
Nad dworem se točj,
Zdwihá k nebi oči,
Andulku wolá.

Andulko milá,
Jenjček wolá:
Bys nebyla pyšná,
A trochu wen wyšla
Sama gediná.¹⁾

Ona newyšla,
Poslala posla:²⁾
»Gdi, můg milý posle,
Wyřid' mu to slušně,
Že negsem sama.«

Posel w hrdlo lhal,
A sám namlauwal:
Ach, gá přenešťastná,
Že sem wen newyšla
Sama gediná!³⁾

---

1) Ginj začjnagj:

Leť měsčku, leť
Přes ten celý swět;
Leť měsčku s weyšj,
K mogj neymilegšj
Kolo uděley.

Kolo uděley,
Wen gi wywoley:
Nenj-li tak pyšná,
Aby ke mně wyšla
Sama gediná.

2) Pjseň polská gasněgi mluwj:
Siostrę wysłała.

3) S pjsnj tauto srownati hodno dumy polské u Wojcického djl I. str. 87, 38, 285, zvláště pak dumu na str. 32, o njž p. W. prawj, že giž zřjodka kdy celau slyšeti, s kteraužto však naše, genž též gen přetwořený začátek zapomenuté pjsně delšj býti se zdá, gak u werši tak i w nápěwu znamenitě se shoduge. Srow. i Zpěw. II. str. 17.

11. Gabljčko s poselstwjm.

Srow. pjs. 4. ; Čel. I. 37. — Mor. r. 1840. 172.

(Nápěw 5, 6.)

Teče woda od gawora
Okolo samého dwora;¹⁾
Wšecky láwky pobrala,
Genom gednu nechala.

Po které Pawlaušek chodil,
Mařenku za ruku wodil;
Utrh gabko, utrh dvě,
Pustil gedno po wodě.

»Plyň, gabljčko, kam ty ráčjš,
Genom ať se nepomáčjš;
Plyň, gabljčko, po dolu,
K mey Mařence do domu.«

Gak gabljčko připlynulo,
Na Mařenku zawolalo:
» »Wstaň, Mařenko, wygdi wen,
Milý stogj před domem.«

»Proč pak bych gá wen chodila,
 Kdyť gá negsem geho milá;
     A on nenj z rúže kwět,
 Aby on mně kazil swět.

Proč pak bych gá wen chodila,
 Kdyť pak sem mu powjdala,
     Aby k nám už nechodil,
 Tau cestičkau neblaudil.

Byla láska, ale nenj —
 Zapadala do kamenj,
     Do kamenj drobného,
     Do srdce falešného.“

---

1) Také:

Teče woda od gawora,
 Teče woda široká atd.

12. Nešťastný den.

(Nápěw 13.)

Wčera neděle byla,
 Gá sem doma nebyla;
     Žala sem trawičku
     W zeleném hágečku —
 Gá sem doma nebyla.

Než sem tráwy nažala,
 Celá sem se požala;
     Od tebe, Jenjčku!
     Falešnau hubičku
 Od tebe sem dostala.

W hági trawičku žjti —
 Nechtěgte to činiti,
     Panny a mládenci
     S zelenými wěnci!
 Můžete se požjti.

Wčera přenešťastný den,
 Kam se můg milý poděl?
     Dostala sem kwinde,
     Šel k panence ginde,
 Snad už na mne zapomněl.

13. Nehody.

(Nápěw 14.)

Dey, Bože! Barboře
Martina s kosau,
Aby gj nasekal
Trawičky s rosau.

Než tráwy nasekal,
Kosa mu spadla;
Než kosu nasadil,
Tráwa mu zwadla.

14. Neplatná pomoc.

Srow. Čel. I. 39.

(Nápěw 15.)

W tom našem sádečku
Gest mnoho modráčků;
Žala tam má milá
Zelenau trawičku.

Když tráwy nažala,
Sedla na cestičku:
»Pogď, gá tě pohladjm,
Můg zlatey Jenjčku!«

Kolik mu na hlavě
Wlasků pohladila,
Tolik gest slziček
Z swých oěj wylila.

Wytáh šátek z kapsy,
Utjral čeljčko:
»»Proč pláčeš, nařjkáš,
Má zlatá holčičko?««

»Kterak nemám plakat
A sobě nařjkat,
Když mne má pásnička
Nemůže obměstnat?

Ani má pásnička,
Ani má suknička:
To sem gá dostala
Od mého Jenjčka!«

Wzal gi za ručičku,
Wed gi ku krámečku:
»Gá ti kaupjm pentli,
Nastaw si sukničku.«

»Gá bych nastawila,
Kdyby platná byla;
Gen kdybych gá tebe
Byla nepoznala!«

15. Zlá rada.

Srow. Mor. r. 1840. — Slsk. Zpěw. I. 266.

(Nápěw 16.)

U té našj studnice
Roste bjlá bukwice; ¹⁾
Ta bukwice bjlá
Byla moge milá. —

Co, má milá, co ti ge,
Mé srdečko rozmilé?
Snad ti máti lála,
Či ses newypala?

»Ach, mně máti nelála,
I gá sem se wypala;
Ale željm swého
Wjnkku zeleného.

Wšecky panny s tráwy ²⁾ gdau,
Pěkně gedna za druhau;
A gá ubožátko
Koljbám děťátko!

Zakoljbey, Jenjčku,
 Zakoljbey chwjlčičku,
 Zakoljbey chwjlku,
 Až wyperu pljnkú!“

Gá koljbat neumjm,
 Za koljbku se stydjm;
 Koljbey si sama,
 S kým si radu brala.

»Brala sem gi w štěpnici
 Mezi dwauma mládenci;
 Ti mně radu dali,
 Když mne milowali.«

¹⁾ *Bukwice bjlá* aneb *wonná*, prwnička, prwosenka
 garnj, také kropáček i podleštka, pol. pierwosnka,
 primula veris, gemeine Schlüsselblume.

²⁾ Ginj:

K tanci gdau.

16. Ljtost.

*Srow. Mor. r. 1835. 106. — Slsk. Čel. I. 86;
Zpěw. I. 311.*

(Nápěw 17.)

Když sem plela len,
Newěděla sem,
Co mě mé srdečko bolj;
Že mně můg miley wypowj,
Newěděla sem.

Když sem plela mäk —
Škoda nastokrát,
Škoda toho milowánj,
Že netrwá do skonánj,
Škoda na stokrát!

17. Žalost pro newěrného.

Srow. Čel. II. 8.

(Nápěw 18.)

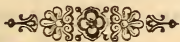
Kaulelo se, kaulelo
 Čerwené gabljčko —
 Gen se na mne nehněwey,
 Má zlatá holčičko!

Gá se na tě nehněwám,
 Ale ge mi ljto,
 Že za ginau chodjwáš
 Přes zelené žito.

Žito, žito, žitečko!
 Kdo tě bude žjti?
 Můg miley ge daleko,
 Nechce ke mně gjti.

Žito, žito, žitečko!
 Kdo tě bude wázat?
 Můg miley ge daleko,
 Musjm pro něg zkázat.

Tráwo, tráwo, trawičko!
 Kdo tě bude kosit?
 Mûg miley ge daleko,
 Musjrn smutek nosit.

18. Chudoba a láska.

*Srow. Čel. III. 23. — Mor. r. 1835. 100. r. 1840.
 123. — Slsk. Čel. I. 84; Zpěw. I. 178.*

(Nápěw 19.)

Pod našima okny
 Teče wodička —
 Napog mně, má milá,
 Mého konjčka!
 »Nechci, nenapogjm,
 Gá se koně bogjm,
 Že gsem maličká.«

Pod našima okny
 Roste oljwa¹⁾ —
 Powěz mně, má milá,
 Kdo k wám chodjwá?

»K nám žádnej nechodj,
 On o mne nestogj,
 Že gsem chudobná.«

Pod našima okny
 Roste z růže kwět —
 Powěz mně, má milá,
 Proč tě mrzj swět?
 »Mne swět nic nemrzj,
 Ale srdce bolj,
 Plakala bych hned!«

¹⁾ Gako tuto, tak u wjce geště pjsnjch o oljwě, této dceři teplegšjho ponebj, zmjnka se činj. (Srow. p. 8.) Nenj-li to památka, giž sobě Slowané z kragin gižnjch, býwalých sjdel swých, byli přinesli a zachowali? (Srow. pozn. k pjs. 44.)

19. Rozžehnanj.

Srow. Čel. III. 24.

(Nápěw 19.)

Sklopila očičky,
 Gakoby spala,
 A gegj matinka
 Z okna kaukala.
 »Má dceruško! nestůg tady,
 Wjš, že lidi pomlauwagj,
 Že ge to hanba.«

Má zlatá matinko!
 To nenj hanba;
 Gá se se swým milým
 Rozžehnáwala.
 Giž gsau sliby rozrušeny,
 Naše srdce rozwedeny —
 Šawli nosit má.

20. Dar na rozlaučenu.

Srow. Mor. r. 1840. 96. — Zpěw. I. 108.

(Nápěw 20.)

Měla sem holaubka
 W truhle ¹⁾ zawřeného,
 On gest mi uletěl
 Do pole šjrého.

Do pole šjrého
 Na zelený daubek;
 Tam sobě zahaukal
 Můg zlatey holaubek.

Nehaukey, nebraukey,
 Můg zlatey holaubku;
 Neděley swey miley
 Wětšjho zármutku!

»Gá gj ho nedělám,
 Dělá si ho sama;
 Když gá negsem doma,
 S ginšjmi sedáwá.

Gá gj kaupil pentli
 Barwy proměňawé,
 By si propletala
 Wlásky kadeřawé.

Gá gj kaupil ginau,
 A to pěknau bjlaw :²⁾
 By pamatowala,
 Že byla mau milau.“

¹⁾ T. g. *holubnjku*, truhljku z prken sbitého, ga-
 kož pak takowé budnjky na wenkowu našem, w lome-
 nicjch, nad záspjm atd. připewněné, zhusta nalezáme.

²⁾ Pentle barwy *proměňawé* a *bjlé*, znak úmyslu
 změněného a lásky zrušené. — Gsau pak barwy vý-
 znamné Slowanům přede všemi tři: *Čerwená*, barwa
 krásy, radosti a lásky; *bjlá*, barwa ctnosti, wzneše-
 nosti, čistoty a přátelstw. Pořekadlo české dj: Barwa
 čerwená — w srdci radost, bjlá — láska k blížnjmu.
 Ostatně barwa tato podlé oné neyoblíbenějšj, a tudyž
 nesnadno pokaždé význam gegj pochopiti gest. (Srow.
 Zpěw. II. 469.) Třetj hlawnj barwa: *černá*, barwa zlé-
 ho, strašlivosti a smutku. — K těmto připočjsti lze *mo-
 drau*, co b. stálosti a wěrnosti, *zelenau*, b. naděge, *žlu-
 tau*, b. žárlivosti a *proměňawau* co význam wrtkawosti.

21. Žalost oklamané.

Srov. p. 15. — Mor. r. 1835. 65.

(Nápěw 20.)

Na horách, dolinách
Sil gest Jenjček hrách;
A ta geho milá
Tam lusky trhała.

Když gest natrhała,
Sedla na mezičku;
Čekala, wolala:
»Můg zlatey Jenjčku!«

Kolik gest lustiček
Z fěrtaušku wyndala,
Tolik, tolikráte
Sobě zawzdychala.

Kolik z těch lustiček
Zelených zrnjček,
Tolik, tolik z očj
Wylila slziček.

»Wždy si mně sľibowal,
Že ty si mne wezmeš,
Gen až pod hágečkem
Žito gařj sežneš.

Žito gařj-s sežal,
Mne si předce newzal:
Bodeyž tobě Pán Bůh
Žádné štěstj nedal.

Žádné štěstj nedal
Na tom twém statečku,
Že si mne oklamal
Chudobnau děwečku.

Chudobná děwečka,
Což ta mnoho zkusj!
Ta každičkau křiwdu
Tiše snášet musj.“

Mjsto sloky poslednj zpjwagj také mjstem:

Chudobná děwečka
Ta ničehož nemá,
Genom tu poctiwost,
Kterau si zachowá.

22. Zklamaná.

Srow. Čel. II. 37. — Mor. F. S. r. 1840. 85.

(Nápěw 21.)

W okýnku stála,
Wen wykaukala,
Byla co z růže kwět:
Widěla swého
Neymilegšjho
Sem na konjčku get.

»Matko, matičko,
Drahá dušičko!
Můg miley gede k nám.
Sjň a sednička
Neumetena --
Kterak ho přiwjtám?

Matko, matičko,
Drahá dušičko!
Wygděte k němu wen;
Až gá umetu
Sjň a sedničku,
Zawoleyte ho sem.

Matko, matičko,
 Drahá dušičko!
 Můg miley gede pryč —
 Silnicj bjlaw
 Za milau ginau —
 K nám už nepřigde wjc!“

23. Obět djwčj.

(Nápěw 21.)

Kukačka kuká,
 Holaubek wrká
 Na zeleney olši —
 Což pak si mysljš,
 Můg neymilegšj,
 Že gsem gá neyhoršj?

Ach, negsem, negsem!
 Šáteček dey sem,
 Gá ti ho wyperu;
 Abys měl bjley,
 Až půgdeš k giney —
 Pozweš mne na swatbu.

W národnjch pjsnjch našich, i ostatnjch Slowanů nářečj nám přjbužného, napadá *šátek* co přjznak a gednatel lásky. Hoch obětuge djwce na znamenj náklonnosti swé k nj šátek; njm progewuge i djwka přjzeň swau wywolenému swému; naopak ale, neuznagjc toho, kdož o srdce gegj se ucházj, za hodna lásky swé, wzkazuge, že sobě šáteček *špiniti* nedá. Ginoch wypowjdage pannu, aneb tato onoho, z lásky, šátek *wracj*, a děwče, milého ze swazku milosti welikomylně propauštěgjcj, šáteček gemu *wyprati* se nabjzj. Časem zastupuge šátek i mjsto wěnce, znamenage *newinnost*; šáteček pak se *točej* prozrazuge srdce swobodné a láskau nepogaté. A wšak i barwa, wždy gen čerwená a bjlá, gakož i wyšjwánj, začasto na wýznam působj. (Srow. pozn. k pjs. 20. a 93.)

Domnjwám se, že prwnj wýznam šátku, a počátek národnj této mluwy lásky hledati gest we zwycjch a tancjch národnjch, djlem giž zašlých. Podnes geště daruge děwče wesnické w Klatowsku a giných krajich, hochu swému, když o swátcjch Čerwených t. g. welikonočnjch, pro pomlásku sobě přigde, malowaná wagjčka se šátkem čerweným neb kwětowaným, dle možnosti i hedbáwným. W Beraunsku pak děti hragjce sobě, chlapani a holky za ruce se držj, a zpjwagjce tančj kolem děwčete, genž u prostředku stogjc, po nápěwu pjsně následugjcj šátečkem nad hlawau točj:

(Nápěw 17.)

Mám šáteček, mám,
Komu gá ho dám?
Nedám gá ho žádnému,
Genom mému milému,
Koho ráda mám.

Tu prostře děwče šáteček na zemi před některým chlapcem, a oba kleknauce naň, polbj se; načež opět giné děwče w kolo wstauj, a hra se opakuge. Hru tuto gmenugj: *Na šáteček*. — Týmže skoro způsobem taněj i dospělj, mládenci a panny, téměř po celých Čechách tak nazwanau *Zákolanskau*.

24. Těžko zapomenaut.

(Nápěw 22.)

Na tom našem dvoře
 Wšecko to krákoře,
 I ten kohaut —
 Nemůžu na tebe,
 Potěšenj moge,
 Zapomenaut.
 Gestli zapomenu,
 Tak dost těžce;
 Předce mne pro tebe,
 Potěšenj moge,
 Bolj srdce!

25. Opowrženj neuprjmným.

Pod našima okny
Gsau dwa rybnjčky;
Plawál tam mûg miley
Wrané konjčky.
Na gednom seděl,
To dobře wěděl,
Že za ginau pûgde —
Mně nepowěděl.

Gak to mé srdečko
Dobře wědělo,
Že mé potěšenj
Ginam chodilo!
Když ge chodilo,
Ať chodj geště:
Gá o tě nestogjm,
Falešný chlapče!

26. Bolenj hlavy.

(Nápěw 23.)

A gá wždycky, co mě
Má hlawička poboljwá?
A gá wždycky, co mě
Má hlawa bolj?
Má hlawička poboljwá,
Má panenka zapomjná —
A gá wždycky, co mě
Má hlawa bolj?

Wšak gá předce pro tě
Do nemoci neupadnu,
Wšak gá předce pro tě
Stonat nebudu!
Do nemoci neupadnu,
Když tě, holka, nedostanu;
Wšak gá předce pro tě
Stonat nebudu!

27. Důvěra w Boha.

Srov. Mor. r. 1840. 35.

(Nápěw 24.)

Dey, Bože, dey vláhy
Do našj zahrádky!
Gá sem si zasila
Záhon marianky.

Sila sem zelenau,
Modrá mně vycházej,
Že se můg Jenjček
S ginšjma procházej.

Procházej, procházej —
Procházet nebude:
Co mně můg Bůh saudj,
Wšak mne to nemine.

28. Po čem neupřjmnost poznati?

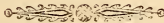
(Nápěw 61.)

Nechod' ty k nám w kabátě,
 Wem si kamizolku —
 Gak gá o tom dobře wjm,
 Že máš ginau holku.

U nj celé půldny gseš,
 U mne gen se stawjš;
 Pro ni všecku lásku máš,
 Ke mně gen tak prawjš.

»Po čem to, má panenka,
 Po čem to hádáte?« —
 Ach, můg zlatey Jenjčku!
 Hladké ljce máte.

Do samičkých kraužečků
 Wlázky wám se točj,
 A ta vaše falešnost
 Wám se blyštj z očj.

29. Libost a nelibost.

Srow. Čel. III. 42.

(Nápěw 61.)

Na kopečku stromeček,
 Pod kopečkem lauka —
 Ach, když gá si zpomenu
 Na swého holaubka!

Ach, když gá si zpomenu,
 We dne nebo w noci,
 Tak se semnau celý swět
 Do kolečka točj.

Gak gest těžko umjrat,
 Když bolesti nenj!
 Geště hůře milowat,
 Co k libosti nenj.

Co k libosti bylo,
 To mne opustilo;
 Co k libosti nenj,
 Samo za mnau chodj.

30. Čiperná odpověď.

Srow. Čel. III. 42. — Mor. r. 1840. 154.

Wčera mně zkázala
Geho panjmáma,
Bych si nemyslila
Na gegjho syna.

A gá gj zkázala
Za tu gegj lásku,
By si uwázala
Syna na prowázku.

Syna na prowázku,
Na hedbáwné šňůrce,
Aby nechodjwal
K chudobné panence.

31. Stesk.

Srow. Čel. I. 217.

(Nápěw 25.)

Ach, nenj tu, nenj,
 Coby mne těšilo,
 Ach, nenj tu, nenj,
     Co mne těšj!
 Co mne těšjwalo,
 Wodau uplynulo;
 Ach, nenj tu, nenj,
     Co mne těšj!

Gaké ge woránj
 Bez pluhu, bez konj,
 Gaké ge woránj
     Bez koleček?
 Takowé woránj,
 Gako milowánj,
 Gako milowánj
     Bez hubiček!

Pořád mně dáwagj,
 Co se mně nelbjj;
 Pořád mně dáwagj,
     Co gá nechci:

Dávagj mně wdowce,
 Ten má gen půl srdce;
 Půl ho dal nebožce,
 Půl by dal mně.

32. Rodiče na čas, milý do smrti.

(Nápěw 26.)

Ani wy to sobě,
 Rodičowé mogi,
 Nemyslete,
 Abych sobě wzala,
 Co se mně neljbj,
 Co wy chcete:
 Ale to, co gá chci,
 To mně přegte;
 Wždyť při mně do smrti,
 Rodičowé mogi,
 Nebudete.

33. Krátké spanj.

(Nápěw 26.)

Gen gednau za teyden,
 Potěšenj moge,
     Můžeš přigjt;
 Až se pomilugem,
 Můg zlatey Jenjčku,
     Můžeš odgjt:
 Časně ráno wstanem,
     Umegem se;
 Než hodinka mine,
 A slunečko wygde,
     Rozegdem se.

Krágegte, má milá
 Matičko rozmilá,
     Drobney salát;
 Gá negsem nawyklá,
 Má matičko zlatá,
     Dlauho spawat:
 Genom tu chwjlčičku
     Do switánj,
 Když nechá můg miley,
 Jenjček rozmiley,
     Milowánj.

34. Křídlaté srdečko.

Srow. Zpěw. II. 310.

(Nápěw 26.)

Dvě léta, tři zimy,
 Potěšenj moge,
     Co tebe znám;
 Předce tě wyskaumat,
 Má zlatá panenka,
     Nemůžu sám:
 Ty si mne milowat
     Naučila;
 Sama si na lásku,
 Můg zlatey obrázku,
     Nemyslila.

Pamatug na wečer,
 Potěšenj moge,
     W druhém mági,
 Gak překrásně zpjwal,
 Má zlatá panenka,
     Slawjk w hági;
 Měsje gasně swjtil,
     Gako we dne,
 Když sme se djwali,
 Potěšenj moge,
     Kam on sedne.

35. Ztráta.

(Nápěw 27.)

Žežulinka kuká

Na buku w lesy —

Ozwi se, má milá,

Ozwi se, kde gsi?

Ty gsi genom ta gediná,

Co si srdce mé ranila,

Ozwi se, kde gsi?

Zazpjawal slawjček

W hágku zeleném,

Že my už, má milá,

Swogi nebudem;

Nebudem už spolu chodit,

Nebudem se spolu wodit,

Ach, už nebudem!

»Měla sem holaubka,

Ten mi uletěl;

Že gá budu plakat,

Na to nezpomněl.

Uletěl mně do kapradj, ¹⁾

Snad se už wjc nenawrátj —

Ach, nenawrátj!»

¹⁾ *Kapradj*, (pol. paproć, filix, das Farrenkraut) od časů pradáwných předmětem neydiwněgšjch powěr lidu sprostého. Bágj se o něm, že o půl noci na den sw. Jana Křtitele kwětem zlatým, co oheň se třpytjcm, kwěte, a kdo, neboge se přjstrachů nočnjch, kwětu se zmocnj, že we všem, co koli počne, pokwěte gemu štěstj, a bude mjti kljč ke všem pokladům, tagným oku lidskému. Však ale kdo kwětu dostati mjnj, nesmj rukau geho se dotknauti; nýbrž musj podestřjti šátek bjlý, a kwět naň setřásti — sice zmizj co rosa w pjsku, a rozplyne co mlha w powětřj. — Podobnau powěru i Polané magj. (Žeg. Paul. pieš. ludu pol. w Gal. pag. 21.)

36. Holka poctiwá.

Srow. Čel. I. 59. — Mor. r. 1840. 190.

(Nápěw 28, 29.)

Utjkey, holka, utjkey,
Zdaleka chlāpcům wyhýbey.

Která ge holka poctiwá,
Zdaleka chlāpcům wyhýbá.

A když gim wyhnaut nemůže,
Začerwená se gak rúže.

Wyrazj na nj rosička,
Gako makowé zrnjčka.

Wyrazj na nj, gako hrách,
Škoda tě, holka, nastokrát!

37. Mládenec poctiwý.

Srow. Čel. I. 59.

(Nápěw 28, 29.)

Gsi-li mládenec poctiwey,
Také děwčátkům vyhýbey.

Když se ti děwče přitočj,
Stáhni klobauček na oči.

38. Zármutek.

*Srow. Mor. r. 1835. 41; r. 1840. 31. 32. — Zpěw.
I. 146. 151.*

(Nápěw 28.)

Čerwená, modrá figala, —
Kdes gi, má milá, trhala?

»Trhala sem gi w zahrádce,
Zabolelo mne mé srdce.¹⁾

Zelené, bjlé ořešj —
Ach, kdo mé srdce potěšj!

Zarmautil mně ho leda-kdo,
Potěšit nemá žádný-kdo.«

---

¹⁾ Někteřj skončugj pjseň tuto slokau následugjcj:

Pročby tě srdce bolelo,
Když máš už hochu giného?

39. Wêzeň.

Srow. Mor. F. S. 1810. 54.

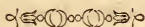
(Nápěw 28.)

Gedau mysliwci od Wjdně,
Wezau Jenjčka w košině.

Co pak si dělal, Jenjčku,
Máš ukowanau nožičku?

»Zabil sem, holka, gelena,
Nynj mne wezau do Brna.

To nebyl gelen, byla laň,
Nynj mne wezau, newjm kam?«

40. Kletba.

Srow. Zpěw. I. 108.

(Nápěw 30.)

Kdybych gá wěděla,
Kdo mne s milým laučj,
Nasypala bych mu
Soli mezi oči.

Soli mezi oči,
 Pjsku mezi zuby;
 Aby newypauštěl
 Falešných slow z huby. ¹⁾

Byla ge přjčina
 Stará baba gedna,
 Ta ge naše srdce
 Od sebe rozwedla.

Dopusť, Bože! dopusť
 Na babici hřměnj,
 By na ni přselo
 Dewět dnj kamenj.

Dewět dnj kamenj,
 Desátý den trnj:
 By wjc nerušila
 Wěrné milowanj.

¹⁾ Také:

Aby nerozwáděl,
 Co se komu ljbj.

Tjnto mnozj pjseň tuto skončugj.

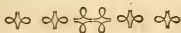
41. S Bohem!

Srow. Zpěw. I. 106.

(Nápěw 31.)

Slunečko vycházj nad ty lesy —
 Už mne w těch Klatowech nic netěšj;
     Těšjwalo — wjc nebude:
 Bude mne těšjwat někde ginde.

Zatoè se, slunečko, nad tjm domem —
 Milowali sme se, wjc nebudem;
     Milowali — wjc nebudem:
 Měg se, má panenka, s Pánem Bohem!

42. Opuštěná.

Srow. Čel. I. 55.

(Nápěw 31.)

Ty zdegšj hodinky z temna bigau,
 Že odtud mládenci pryč odegdau:
     Nechodte gen časně z rána,
 Gá swážu šátečky, pũgdu s wáma.

Ti zdegšj mládenci z wysoka gdau,
 Chudobneych děwčátek si newšimnau:
     Bohatá gen srdce trápj,
 Chudobná panenka nic neplatj.

Zeleney galowec nedozráwá,
 Že mne už můg miley zanechává;
     Zanechává — a newezme,
 Wšak on upřjmněgšj nenalezne!

43. Poctiwost.

Srow. Čel. III. 39. — Mor. r. 1840. 208. 213.

(Nápěw 32.)

Zdalo se mi té noci
 Na mogi postýlce,
 Že můg miley odcházj
 Za české hranice.¹⁾

Ach odcházj, odcházj —
 Wjc se nenawrátj!
 Kdo mně mogi poctiwost,
 Kdo mně gi nawrátj!

Poctiwost, ach poctiwost!
Kde tě lidé berau?
W zahradách se nerodjš,
W poli tě nesegau.

Kdyby si se, poctiwost!
W zahradách rodila,
Cožby každá panenka
Poctiwá chodila.

1) Také:

Z Uherské Skalice.

44. Wěneček.

*Srow. Čel. I. 40. — Mor. r. 1840. 6. 195. 198. —
Slsk. Zpěw. I. 326. — Pol. Žeg. Paul. 118.*

(Nápěw 15, 32.)

Husáci, husáci!
Kde ste husy pásli?
Gá ztratila wěneček,
Kterey ste ho našli?

»My sme ho nenašli,
 Ale gen widěli:
 Twûg zelený wěneček
 Plynul po Dunagi.«¹⁾

Šifaři, šifaři!
 Na lodě sedeyte,
 Mûg zelený wěneček
 Po wodě chytayte.

»Kdybychom zapřáhli
 Tři sta wraných konj,
 Twûg zelený wěneček
 Wjce nedohonj.

Kdybychom zapřáhli
 Konj tři tisjce,
 Twûg zelený wěneček
 Nedohonj wjce.«

Sedla na lodičku,
 Zaplakala tuze,
 Že zelený wěneček²⁾
 Dohonit nemůže.

---

¹⁾ Slovo *Dunaj* (srow. tonu, tůně = prohlubina wodnj) neznačj u nás i giných Slowanů wždycky řeku gména toho, nýbrž začasto gen welikau a bystrau wodu wůbec, gakž o tom pjsně národnj, kdež slowce to zhusta přicházj, dostatečně swěděj. Tak n. př. zpjwá Polák z nad Proсны:

Oj! biédaž mi nad biédami!

Mam kochankę za wodami:

Za wodami, za bystremi

Dunajami głębokiemi.

Muszę jechać, muszę płynać,

By kochanki nie pominąć,

Choćby przyszło zginać; (Wojc. II. 381.)

což patrně o Dunagi Slowenském neplatj. To samé i p. W. z Oleska we sbjrce swé (str. 327) byl poznamenal:

„Słowo Dunaj, tylekroć tu używane, nie oznacza rzéky tego nazwiska, ale, jak w ogólności w pieśnach ludu, každę rzékę głębokę a cicho płynącą.“

Prawdě podobno, že předkové naši, zpomjnjage o Dunagi, na gehožto březjch druhdy štěstj wogenského zkaušeli, památku řeky této w pjsně a powěstí pogawše, s wodami gj podobnými spogowali.

²⁾ Mjsto *wěnečku zeleného* w pjsni této zastupugj u mnohých také *čerwené pentličky*. (Srow. pozn. k pjs. 49.)

45. Pohrůžka.

Slunečko zacházj,
 Potěšenj moge,
 Slunečko zacházj
     Giž za horu ;
 O tom gá dobře wjm,
 A w tom se nemeyljm,
 Že tě, má panenka,
     Nedostanu.

Stezička šlapaná
 Lesjčkem nahoru,
 Stezička šlapaná,
     Má milá, k wám ;
 Kdybych to byl wěděl,
 Že swogi nebudem,
 Bylbych gá stezičku
     Nešlapal tam.

Přeškoda, má milá,
 Že negsi upřjmná,
 Přeškoda, má milá,
     Žes tak hrdá ;
 Mysljš si o sobě,
 Že nenj přes tebe :
 Wšak ona tě zmeylj
     Twá naděge !

46. Wzácné kwjtj.

(Nápěw 33.)

Ty Žebrácké zahrady
Pěkně se zelenagj;
Procházelo se tam
Mé zlaté potěšenj.

Procházelo, procházj,
Procházet se nebude:
A to sám Pán Bůh wj,
Čj to děwčátko bude!

Bude-li má, nebo twá,
Komu nám gi Pán Bůh dá:
Takowého kwjtj
Leckde se nenasbjrá.

47. Nedowěrná.

Srow. Mor. r. 1840. 31. — Zpěw. I. 143. 229.

(Nápěw 34.)

Čerwená rúzičko,
 Co se nerozwjgjš?
 Proč ty k nám, Jenjěku,
 Proč ty k nám nechodjš?

»Kdybych gá k wám chodil,
 Tybysi plakala,
 Čerweným šátečkem
 Oči utjrala.«

Pročbych gá plakala,
 Když mne nic nebolj?
 Milowali sme se,
 Gako dwa holubi.

Gako dwa holubi,
 Gako dvě hrdličky;
 Gá sem ti dáwala
 Upřjmné hubičky.

Upřjmné hubičky,
Falešná twá láska ;
Nebudu ti wěřit,
Až bude ohláška.

Až bude ohláška
Na té našj faře,
Tenkrát budu řjkat
Bratru twému šwağře.

Bratru twému šwağře,
Matce panjmámo ;
Budu gj ljbáwat
Ruce každé ráno.

Ruce každé ráno,
Nohy každý wečjr :
A to wšecko proto,
Že gsi ty můg předci.

48. Námjtká.

Srow. Zpěw. I. 292.

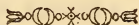
(Nápěw 35, 47.)

Lauka široká,
Tráwa zelená;
Pásla má milá,
Pásla gelena.

Nebyl to gelen,
Byla to laně: —
Počkey, má milá,
Tři léta na mne.

» Tři léta čekát,
Geště se newdát —
Mohla bych sobě
Žalost odchowat.

Žalost odchowat,
Radost pochowat,
Potom do smrti
Toho litowat.

49. Upřijmnost nad krásu.

(Nápěw 36.)

Kdyby mogle milá
 Samé pentle byla,
 A všem se ljbila,
 A gá si gi předce newezmu.
 Wezmu gá si upřijmnu djwćici,
 Třeba měla gen gednu kytlici,
 Modré oči, gako gá,
 Ach! gako gá.

Stařj naši řjkáwali o djwce strogné a však ne-
 kalé, že má plnau hlawu pentlj a tkanic, a předce ge
 holka nanic. — Tak oblíbeným gsau šperkem pentle
 člli stužky djwkám našim, že w pjsnjch a přjslowjch
 negen přede wšjm za okrasu tělesnau, ale i za wý-
 znam ozdoby a ceny mrawnj we smyslu wjnků panen-
 ského platj. Srow. pozn. ²⁾ k pjs. 44.

50. Upříjmnost nad bohatstwj.

Srow. Čel. II. 10. — Zpěw. I. 303.

(Nápěw 37.)

Kdybys měla, má panenko, sto owec,
 A gá genom za klobaukem galowec,
     Nebudeš má,
     Nenj možná,
 Ani ti to, má panenko, Pán Bůh nedá.

Kdybys měla, má panenko, celey lán,
 A gá genom zahrádečku gako dlaň,
     Nebudeš má,
     Nenj možná,
 Ani ti to, má panenko, Pán Bůh nedá.

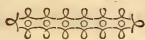
Kdybys měla, má panenko, sto dworů,
 A gá genom otrhanau stodolu,
     Nebudeš má,
     Nenj možná,
 Proto že gsi, má panenko, falešná.

51. Kanafasky.

Srow. Čel. II. 16.

(Nápěw 38.)

Proto sem si kanafasky
Kaupila,
Abych se ti, můg Jenjčku,
Ljbila:
Na čerwenau, na zelenau,
Na bjlaw,
Aby si mně nechodjwal
Za ginau.

52. Rakew neuprjmného.

(Nápěw 20, 34.)

Měla sem milého,
Umřel mi na kljně:
Dala sem mu dělat
Truhličku w Koljně.

Truhličku w Koljně,
 A wjko w Kostelci;
 Abyste wěděli,
 Falešnj mládenci!

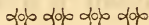
53. Wýstraha.

*Srow. Čel. I. 57. — Mor. F. S. 1840. 145. 166. —
 Zpěw. I. 206.*

(Nápěw 39.)

Rostau, rostau, rostau
 Konopě za cestau,
     A gsau pěkné zelené;
 Mezi nimi roste
 Černooké děwče,
     Až wyroste, bude mé.

Mládenečku mladý,
 Poslechni mé rady,
     Zanech toho ženěnj;
 Oženjš se gednau,
 Twářičky ti zblednau,
     Krása se ti proměnj.

54. Ženatý zkrotne.

Ach, Jene, Jenjčku!
Peychu máš w klobaučku,
A kuráže nosjš
Plné kapsy;
Gak co se oženjš,
Swau krásu promějš,
Gak, Jene, Jenjčku!
Sklopjš oči.

55. Skromná žádost.

(Nápěw 40.)

Kdyby mně to Pán Bůh dal,
Aby si mne dudák wzal!
Dudy bych mu nosila,
Chleba bych mu prosila;
Kdyby mně to Pán Bůh dal,
Aby mně gen zadudal!

Dudy, dudky, také kegdy, kobza a u Rusů wolynka, nástrog hudebnj, všem Slowanům známý, gehož vynalezenj do časů pradáwných, předkřesťanských sahá. Záležj pak z měchu koženého, gegž dudák neb dudař pod pažďjm drže, trubkau nadýmá a zároweň přitom loktem tiskne, wjtr z něho do dwau trubic neb pjšťal dřewěných žena. Na pjšťalu kratšj, opatřenu djrkami, hragj se pjsně na několik tonů obmezené, knimž druhá geden a týž ton základnj bez přetrženj hučj.

Před časy býwaly dudy w Čechách wúbec oblíbené negen při weselostech swětských, ale i při službách božjch, gakž podnes geště staré malby a řezby kostelů některých doswědčugj; a však nynj nástrogi nowěgšjmi, ač ne dokonce potlačeny, předce gen na některé kraginy polednjch a západnjch Čech obmezeny gsau, kdež geště při swathách a tanci swobodně hučeti gim popřáno. Powěstné z časů staršjch zůstaly u nás dudy *Strakonické*, pogaté bywše u přjslowj a oslawené mnohau žertownau pjsnj národnj. Tak n. p.

W Strakonícjch za oltářem
Ležj dudy i s dudařem.

Kdo newěřj, ať tam běžj,
Wšak tam geště dudař ležj.

Aneb:

Strakonické dudy hučj,
Že mně holka šátek pŕgčj.

Pŕgčjm, pŕgčjm — anebo nic:
Gá gsem holka ze Strakonic.

56. Portelowá šněrowačka.

(Nápěw 41.)

Hrály dudy u Pobudy,¹⁾
 Gá sem ge slyšela —
 Dáwali mně zahradnjka,
 Gá sem ho nechtěla;
 A gá radšj kregčjho,
 To ge něco lepšjho:
 Ušige mně šněrowačku
 Z portele něčjho.

¹⁾ Také:

Hrály dudky u Stodulky.

Pobuda, mleyn w kragi plzenském, k panstwj plaskému náležjčj, 6 hodin od Plzně. — *Stodulka*, nepochybně přjgmj hospodského. — *Portel*, tkanina hedbáwná, pewná, s wytkáwanými kwěty, podobná damašku.

57. Gabljčka a tráwa.

Srow. Čel. II. 23. 30. — Mor. r. 1840. 192.

(Nápěw 42.)

Nic nedbám, gen když mám
 Pod okny zahrádku,
 Nic nedbám, gen když mám
 Pod okny štěp.
 Gsau na něm gabljčka,
 Trhá ge Ančička,
 Gsau dobry, gsau sladky,
 Gsau gako med.

W sádečku pod okny
 Trawička zelená,
 W sádečku pod okny
 Tráwa roste.
 Až tráwa vyroste,
 Ančička doroste;
 Až tráwa vyroste,
 Pak bude má.

38. Mládenci gako z piwoňky.

Srow. Zpěw. I. 288.

(Nápěw 43.)

Kdyby mě máti
Na tráwu dala,
Gá bych gj tráwy
Nůši nažala.

Tráwa neroste
Genom za wodau,
Kudy Cheynowštj
Mládenci gedau.

Ne ale wšickni,
Genom někteřj,
Kteřj nosegj
Páwové peřj.

Páwové peřj,
Střjbrné sponky :
To gsau mládenci
Gako z piwoňky.

59. Konjčky na auhoře.

Srow. Mor. Čel. II. 54; F. S. r. 1835. 79; r. 1840. 40.

(Nápěw 44, 45.)

Čj gsau to konjčky
Na tom našem auhoře?
Oni se tam pasau
Od samého polodne.

Kdybych gá wěděla,
Že gsau mého milého,
Gá bych ge zahnala
Do getele bjlého.

Kdybych gá wěděla,
Že gsau mého Jenjčka,
Gá bych ge zahnala
Do pěkného zeljčka.

60. Starost o konjčky.

(Nápěw 45.)

Dlauho, můg Jenjčku,
Dlauho domů negdeš;
Koně máš we stági,
Hladem ti řehtagj,
Kdy ge krmit půgdeš?

Dey gim, má panenka,
Dey gim kausek sena;
Aby se nažrali,
Na mne nečekali,
Když gá negsem doma.

Dey gim, má panenka,
Dey gim kausek wičky;
Aby se nažrali,
Na mne nečekali
Mé wrané konjčky.

61. Smlauwa.

(Nápěw 46.)

Pod dubem, za dubem
 Měla gedna dvě
 Čerwené gabljčka,
 Dala gedno mně;
 Nechtěla mně obě dát,
 Začala se wymlauwat,
 Že nemá, že nedá,
 Že ge o ně zle.

„Gá tobě zawdala
 Gedno gabljčko,
 A ty mně za ně dey
 Swoge srdečko.“ —
 Gest-li ty mně zawdáš twoge,
 Gá ti neodepřu moge;
 Budu ti vždy wěrney,
 Má holubičko.

Lásku si slbjme,
 Dáme si ruce;
 Kněz nám ge zawáže
 K wěčné památce.

A tak potom budem swogi,
Žádný nás wje nerozdwoj:
Gá budu twým mužem,
Ty ženkau mogj.

62. Wybjdka.

Srow. Čel. I. 60.

(Nápěw 47)

Když sem odcházel,
Muzika hrála;
Moge neymilegšj
Pro mne plakala.

Ach, neplač pro mne,
Pogď raděg semnau;
A gá tobě kaupjm
Sukni zelenau.

Sukni zelenau,
Netuze dlauhau,
Aby ty si mohla
Wandrowat semnau.

Powandrugeme
 Přes hory, doly,
 A lesowé budau
 Naše komory.

Tráva zelená
 Naše peřina;
 Tam budeme spáwat,
 A se milowáwat,
 Holka rozmilá.

63. Čeho se báti ?

Srov. Čel. I. 60. — Sisk. Zpěw. I. 329.

(Nápěw 47.)

Ach, holka, holka!
 Černé oči máš;
 A gá se tě bogjm,
 Že mne oklamáš.

»Kdybych gá měla
 Geště černěgšj,
 Nebog ty se, nebog,
 Můg neymilegšj!

Nebog se, nebog
Mých černých očj:
Ale gen se warug
Falešných řečj.“

64. Slib.

Srow. Čel. I. 60. — Mor. F. S. r. 1840. 153.

(Nápěw 47.)

Wrána na dubě
Žaludy klube —
A to sám Pán Bůh wj,
Čj holka bude!

Čj pak by byla,
Když mně sljbila
Pod zeleným dubem,
Že my swogi budem,
Holka rozmilá.

65. Wyprowázenj.

Srow. Čel. I. 218.

Už ge malá chwjłka do dne,
 Pogď, má milá, wyprowoď mne;
 Pogď, má milá, pogď,
 Pogď, mne wyprowoď.

Switá, switá switánjčko,
 Strog, má milá, snjdanjčko;
 Pogď, má milá, pogď,
 Pogď, mne wyprowoď.

Switá, switá, ge den bjlý,
 Gá už musjm od swy mily;
 Pogď, má milá, pogď,
 Pogď, mne wyprowoď.

Wyprowoď mne mezi wrata,
 Má panenka baubelatá!
 Pogď, má milá, pogď,
 Pogď, mne wyprowoď.

Wyprowoď mne na rozcestj,
 Na cestu mně winšug štěstj;
 Pogď, má milá, pogď,
 Pogď, mne wyprowoď.

Wyprowod' mne na pěšinku,
Na cestu mně dey hubinku;
Pogd', má milá, pogd',
Pogd', mne wyprowod'.

66. Porada.

(Nápěw 48.)

Má milá slaužj za wodau,
Gá zase slaužjm za druhau;
Kterak pak si poradit mám,
Bych mau panenku dostal k nám?

Kaupjm si weslo slonowé,
Střjbrem, zlatem okowané;
Sednu sobě na lodičku,
Poplynu pro swau holčičku.

67. Wýhra.

(Nápěw 49.)

Osum kuželiček,
 Dewátey král —
 Gen sem gednau wsadil,
 Už sem wyhrál.
 Wyhrál sem panenku
 Baubelatau,
 Ona má sukničku
 Kropenatau.

68. Cedulička.

Srow. Mor. F. S. 1835. 33; 1840. 111.

(Nápěw 50.)

Na tom našem poli
 Dwě růžičky stogj;
 Geště tam daleko,
 Už mně gedna wonj.

Už mně gedna wonj,
Druhá mně rozkwětá;
Že musjm, můg miley,
Daleko do swěta.

Daleko do swěta,
Přes ty pusté hory;
Což mě, ach můg miley,
Pro tě srdce bolj!

Kdybych byla ptáčkem,
Ptáčkem wlašťowičkau,
Snášela bych se wám
Nad wašj sedničkau.

Ne tak nad sedničkau,
Co nad maštalema;
Gen abych wěděla,
Co můg miley dělá.

Neydržw wodu nese,
Potom koně češe;
Po třetj za stolem
Ceduličku pjše.¹⁾

Komu to, můg miley,
Ceduličku pjšeš?
»Tobě to, má milá,
Že moge nebudeš.«

1) Ginj zde skončugj následowně:

Po třetj miluge
Černooké děwče.

69. Wzdory.

Srow. Mor. F. S. r. 1840. 125.

(Nápěw 50.)

Nad tjm našjm domkem
Wlaštwička ljtá —
Nenadála sem se,
Že mne miley nechá.

Ať nechá, nebo ne,
 Gá pro něg nezkážu;
 Gá takových hochů
 Za podwazky wážu.

Newážu, newážu,
 Ale wázat budu:
 Tobě to, můg miley,
 Na vzdor dělat budu.

70. Postýlka.

(Nápěw 51.)

Paňmámo, sládek gde k nám,
 Gakau mu postýlku dám?
     Postýlku dubowau,
     Peřinku prachowau;
 Cicowé powlečenj,
 Pro moge potěšenj.

71. Zrušená láska.

Srow. Čel. III. 47. — Zpěw. I. 187.

(Nápěw 52.)

Wjmť gá domeček,
 A w něm okýnko,
 Pod kterým sem stáwal,
 Na tebe woláwal:
 Spjš-li, panenke ?

»Nespjm, ach nespjm!
 Dobře tě slyšjm;
 Genom že gá tobě,
 Potěšenj moge,
 Otewřjt nesmj.«

Když neotewřeš,
 S Pánem Bohem lež;
 Nepůgdu gá k tobě,
 Potěšenj moge,
 Do smrti podnes.

Nežli rok wyšel,
 Giž zase přišel;
 Gen že u swé milé,
 Holky roztomilé,
 · Lásku nenašel.

Ach holka milá,
Co si myslila,
Že si naši lásku,
Můg zlatý obrázku,
Žes gi zrušila?

»Zrušila sem gi
Ne o swé wině:
Když sau nás podwedli,
Od sebe rozwedli
Falešnj lidé.

Zrušila sem gi
Pro lidské řeči:
Že sau mi nepřáli,
Milowat nedali
Twé černé oči.«

72. Panny z kostela gdaucj.

Srow. Čel. II. 27. — Pol. Wojc. II. 253.

(Nápěw 53.)

Ty podhágský kosteljčku,
Stogjš na pěkném wršjčku!

Wycházegj panny z tebe,
Gako angeljčký z nebe.

Gedna wyšla pěkná bjlá,
A ta bude moge milá.

Druhá wyšla geště hezčj,
Ta bude má neymilegšj.

Třetj wyšla gako růže,
Tu žádný dostat nemůže.

Gá gi musjm předce dostat,
Kdybych tam měl mrtew zůstat.¹⁾

---

¹⁾ Aneb :

Kdybych tam měl žiwot nechat.

W pjsni této, kteráž s polskou mimo sloku prwnj, genž tuto scházj, a některé nepatrné proměny, dokonce se srownává, zachowala se památka *unášenj dźwčat*, kterýž obyčeg, gak se zdá, po celém Slowanstwu rozšjřen byl, a podnes geště u Srbů, kdež *otnica* slowe, Morlachů i Chorwatů, ač řidčegi než kdy prwé, naleztj gest, ano neřádu tomu přjsnými zákony se bránj. — Nebyla-li djwka wolna, toho, genuž se zaljbila, za manžela wzjtj, aneb pak-li překážky se nahodily, odwedena gest násilně, časem i s pomocj wjce společnjků, při gakékoli whodné přjležitosti, gakož od tance, z pole, pro wodu ano i z kostela gdaucj. (Žeg. Pauli piešni ludu polsk. w Gal. str. 41. pozn. — Vukassovich, in Dobrow. Slowanka II. str. 112.) — Způsobem podobným odnesl Břetislaw, wogwoda český, Jitku, dceru markrabj Mišeňského, Otty Bjlého, z kláštera panen Brodských, a za manželku pogal.

Časem ale stáwalo se, že srozuměna gsauc djwka s milencem swým, sama překážky sňatku odstraniti hleděla, (pjs. 2.) aneb i rodiče swé tagně opustiwši, prchla (pjs. 8.), načez oddawky w mjstě skrytém a bezpečném, obyčegně w lesjch (p. 7.) držány sau. A wšak že také nezřjodka potom čeho litowati měla, dokazuj opěť pjsně giné. — Sem náležj i pjsně 9. a 10. sbjrkj této, kteréž mimo giné důwody i proto stářj vysokého býti se zdagj. Ostatně památka zwyku toho zde onde w obyčegjch swatebnjch a tancjch národnjch podnes mezi Slowany se zachowala. (Srow. Linhart. II. str. 320.)

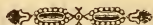
73. Děwče ranné.

Srow. Čel. I. 221.

(Nápěw 51.)

Kde pak si, má milá,
Tak záhy chodila,
Když geště skřiwánek
Nezpjwal?

»Gá záhy přiwstala,
Krawičkám chystala;
Abys mne, Jenjčku,
Rád mjwal.«

74. Láska nezradj.

Srow. Mor. F. S. r. 1835. 45.

(Nápěw 55.)

Kdybych gá se nebál,
Má milá, twé zrady,
Šel bych na gabljčka
Do wašj zahrady.

Bogjm se wšak, bogjm,
Žebys mne zradila;
Žeby mně má služba
Na rok nestačila.

»Nebog se, můg milý,
Gá tebe nezradjm;
Čerweným šátečkem
Okýnko zahradjm.«

75. Šáteček.

Srow. Čel. II. 20.

(Nápěw 56.)

Tluču, tluču,
Otewřete!
Ztratil sem šáteček
U děwčete.
Děwčátko usnulo,
Gá taky spal,
Někdo mně šáteček
Pod hlawau wzal.

»Newzal, newzal,
Můg Jenjčku!
Wisj tam w komoře
Na hřebjčku.
Přigď ty si, Jenjčku,
Dnes večer k nám,
Gá ti ho, a k němu
Hubičku dám.«

♦♦♦♦♦

76. Wychowánj dcery.

Chowey mne, matičko,
Chowey mne, matko,
Dokud neuzrage
Zelené gabko.
Až mne vychováš,
Potom mne prowdáš,
Potom se, matičko,
Na mne podjwáš.

77. Wychowánj syna.

Srow. Čel. III. 50.

(Nápěw 57.)

Choweyte mne, má matičko,
 Gako mišeňské gabljčko,
 Choweyte mne, má matičko,
     Gako z růže kwět;
 Gen až wy mne wychowáte,
 Pak se na mne podjwáte,
 Gak mně bude pěkně slušet
     Bjley kabátek.¹⁾

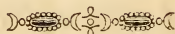
¹⁾ T. g. šat wogenský.

78. Ligawec.

Pršj, pršj, gen se lige!
 Kam ty koně postawjme?
     Postawte ge, kde chcete,
     Gá se držjm děwčete.

Postawte ge do zahrádky,
 Gá se držjm Marianky;
 Postawte ge pod oknem,
 Genom když my nezmoknem.

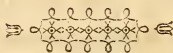

79. Rozkošná vyhljčka.

Srow. Čel. III. 33.

W tom našem sádečku
 Roste kořenj;
 Kdo mu nerozumj,
 Ať se oženj.

Ožeň se, Jenjčku!
 Wem ty sobě mě:
 Měl-lis dřjwe nauzi,
 Budeš mjti dvě.

80. Bohatý kubjk.

(Nápěw 59.)

Nebog se, má milá,
Nebog se nauze,
Gak gá mám penjze
Schowany w strauze;
Schowany w strauze,
Přikryty drnem:
Nebog se, má milá,
Gak nezahynem.

Nebog se, má milá,
Nebog se hladu,
Gak gá mám tolary
Schowany w sadu;
Tolary w sadu,
Obilj w srubu:
Ty newjš, má milá,
Co gsem za kubu!

81. Štêdrost nade štêdrost.

Srow. Čet. III. 33.

Teče woda proti wodě,
 Wjtr do nj fauká —
 Má panenka modrooká
 Z okenečka kauká.

Nekaukey ty z okenečka,
 Wygdi radšj před dům;
 Gen gednu mi dey hubičku,
 Gá ti gich dám sedum.

Než bych gá ti gednu dala,
 Radšj ti gich sto dám;
 Aby lidé nemluwili,
 Že tě ráda nemám.

82. Shodnutj.

*Srow. Čel. I. 216. II. 35. — Mor. F. S. r. 1835.
66. — Zpěw. I. 120.*

(Nápěw. 61.)

Kaulelo se, kaulelo
Čerwené gabljčko —
Komu ty se dostaneš,
Má zlatá holčičko?

Kaulely se, kaulely
Dvě naproti sobě —
Komu bych se dostala,
Než, Jenjčku, tobě?

Komu bych se dostala,
Než, Jenjčku, tobě:
Ty gsi hezkey, gá taky,
Šikneme se k sobě.

83. Měsjček a hezká panna.

Srow. Zpěw. II. 302.

(Nápěw 61.)

Na wršjčku galowec,
 Pod wršjčkem kwjtj —
 Což ge hezky milowat,
 Když měsjček swjtj!

Na wršjčku galowec,
 Pod wršjčkem tráwa —
 Což ge hezky milowat,
 Když ge hezká panna!

84. Lžiwý ptáček.

Srow. Čel. III. 49.

(Nápěw 61.)

Co ten ptáček powjdá,
 Co na dubě sedá?
 Která panna hochá má,
 Že ge wždycky bledá.

Mlč, ty ptáčku! mlč, ty lžeš,
Nepowjdaš prawdu;
A gá taky hochá mám,
A mám předce barwu.

85. Češka a Morawanka.

Srow. Mor. F. S. r. 1840. 141.

(Nápěw 43.)

Přiletěl ptáček
Z cizj kraginy;
Přines mi psanj,
W něm pozdrawenj.

Bych se podjwal
Do země česky,
Že gsau tam w Čechách
Děwčátka hezky. —

Češka má každá
Na gazyku med;
A když gi pozná,
Pak ge gako ged.

Zůstanu raděg
 W našj kragině,
 Nagdu si děwče
 Šwárné w Morawě.

Morawka každá
 Gak rowná swjce,
 Každá má k chlapci
 Upřjmné srdce.

86. Neupřjmnau lehko opustiti.

(Nápěw 58.)

Pršjwalo gen se lilo,
 Býwalo bláto;
 Předce sem k wám chodjwáwal,
 Nedbal sem na to:
 Čjm sem gá byl upřjmněgšj,
 Ty si byla falešněgšj,
 To sem měl za to.

Slawjček ge malý ptáček,
 Chytit se nedá;
 Mládeneček swé panence
 Šidit se nedá:

Než bych gá se šidit nechal,
 Radšj bych se na wognu dal;
 Wogna swobodná,
 Holka podwodná.

Co pak wy se domnjwáte,
 Že gá hoře mám?
 Wždyť gá geště dceru waši
 Od wás nežádám;
 Wždyť ge panen všudy dosti,
 Gako zrnek na galowci,
 To gá powjdam.

87. Wypowézená láska.

(Nápěw 59.)

Když sem šel do Prahy
 Za gednau pannau,
 Ona mi ustlala
 Owesnau slamau;
 Owesná sláma —
 Tak hezká panna!
 Když si gi ustlala,
 Lehni si sama.

Ať ge tak, nebo tak,
 Předc něgak bude;
 Pro gedno stwořenj
 Swět nezaħyne.
 Pro gedno kwjtj
 Slunce neswjtj:
 Wšak gá tě, má zlatá,
 Nemusjm mjtj.

Myslilas, má milá,
 Že budu plakat,
 Až gá k wám nebudu
 Cestičku šlapat?
 Pro gednu pannu
 Klobauk na stranu!
 Za tebe, má zlatá,
 Pět gich dostanu.¹⁾

Zima ge, zima ge,
 Zimau se třesu;
 Otewři, má milá,
 Něco ti nesu:
 Nesu ti lásku
 W šátku swázanau;
 Abysi wěděla,
 Že mám už ginau.

---

1) Někteřj skončugj:

Wšak gá tě, má zlatá,
Předce dostanu.

88. Šelmowské děwče.

Srow. Mor. F. S. r. 1840. 29. — Zpěw. I. 107.

(Nápěw 59.)

Okolo zahrady
Wodička teče —
Zkázal mně můg miley,
Že mne už nechce:
Když nechce, nechce,
Gá o něg nedbám;
Smutek neponesu,
Ani ho nemám.

Proč pak bych pro tebe
Smutek nosila,
Když sem tě upřjmně
Nemilowala?

Milowala sem —
Bylo gen špásem:
Newěděls, Jenjčku,
Gaká šelma gsem.

Wyletěl slawjček,
Sed na wětwičku,
Zazpjwal zpanilau,
Krásnau pjsničku;
Krásnau, zpanilau,
Ach! roztomilau:
Že už můg Jenjček
Chodj za ginau.

Když chodj, ať chodj!
Nestogjm o tě,
Když si se oženil
O gedné botě —
O gedné botě
Bez přjkopytj:
Wšak gá tě, můg zlatey,
Nemusjm mjtj.

89. Hrdá djwka.

(Nápěw 25.)

W Táboře na rynku
Segau rozmarjniku,
W Táboře na rynku
Segau owes.
Owjsek zelená,
Můg miley se hněwá;
Wčera k nám nepřišel —
Zůstaň i dnes!

Což pak ge, můg Bože,
Tak neywětšj nauze,
Když gednoho chlapce
Si rozhněwám?
Šátečkem zatočjm,
Tři, čtyry wytočjm;
Pro tebe sobě smrt
Neudělám.

90. Opowrženj wdowstwa.

Srow. Čel. II. 29.

(Nápěw 60.)

Gak žiwa sem newiděla
 Na buku žaludû;
 Pročby mládenec opustil
 Swau pannu pro wdowu?

Wždyť ge panna pěkná bjlá,
 Čerwená, čerwená,
 A wdowa ge we dwa konce
 Shrbená, shrbená.

Gak žiwa sem newiděla
 Na lauce galowce;
 Pročby panna opustila
 Mládence pro wdowce?

Mládenec ge pěkný bjlý,
 Čerwený, čerwený,
 A wdowec ge ušpiněný
 Od ženy, od ženy.

91. Roztrhaný kabát a láska.

Srow. Mor. F. S. r. 1840. 114.

(Nápěw 61.)

Nechod', synku! nechod' k nám,
Nerada tě widjm;
Roztrhaney kabát máš,
Gá se za tě stydjm.

Nechod' k nám až w neděli,
Až budeš mjt giney;
Pak se můžeš nazýwat,
Že gsi ty můg miley.

Sloku druhau zpjwagj také:

Nechod' k nám až w neděli,
Až budeš mjt šaty:
Pak tě ráda uhljdám,
Panjmáma taky.

92. Odbytý pjsař.

*Sraw. Čel. I. 215. — Mor. F. S. r. 1835. 80. — Zpěw.
 II. 237.*

(Nápěw 61.)

Chodjwal k nám, chodjwal
 Z kanceláře pjsař,
 Klobauček premowaney,
 Gako nákey cjsař.

W gedné ruce kalamář,
 W druhé ruce péro;
 Chtěl, abych ho zapsala
 Do srdečka swého.

Kdybys ty byl mládenec,
 Gako gá gsem panna,
 Dala bych ti ten wě nec,
 Kterey nosjm, sama.

Můg zeleney wěneček
 Na hlawičce skáče;
 A ta twoge poctiwost
 Na koljbce pláče.

93. Zástěrka s tulipánama.

(Nápěw 59.)

Wždycky mně řjkagj,

Že gá se newdám,

Že gá wyšjwanau

Zástěrku nemám.

Když nemám, nemám,

Můžu gi mjti;

Dám si gi Woljnské

Šwadleně šjti.

Woljnská šwadlena

Ge dobře známá,

Ona gi wyšige

S tulipánama;

S tulipánama,

S pěknýma kwjtky:

Potom mne budete,

Mládenci, chtjti!

Šátky a zástěrky s wyšjwanými kwěty, wěnečky, srdcemi a g. u djwek našich weských welmi obljbenné gsau. Mezi kwěty neyobyčegněgšj tulipán, aneb cosi tulipánu poněkud podobného. A wšak *tulipánem* přezdjwagj také trefně člowěku, gehož powrchnost ozdobná ducha prázdného zakrýwá.

O blažený, nehynauj rod měňawých tulipánků!
 W zahradě hned z gara wás, giady na městě
 widět.

Čelakowský.

Takowé narážky pod potutelným obrazem kwětů
 tulipánowych i w pjsnjch národnjch nalezti, gakož
 w následugjci:

94. Dar.

(Nápěw 62.)

Petrowický zámek
 Mezi horama;
 Nezapomeň na to,
 Co si mi dala!
 „Dala, dala, dala sem
 Wyšjwaný harasem
 Pěkný bjlý šátek
 S tulipánama.“

Srow. pozn. k pjsni 23.

95. Laskawé pozwánj.

Žádná to tak newywede,
 Gako Lidka Hágkowa;
 Wyběhne si ná kopeček,
 Na hochy si zawolá:

„Pogďte, hoši, pogďte k nám!
 Gá wás ráda uhljdám;
 Naše dwjřka newrzagj,
 Gá ge pilně zaljwám.

Dopoledne teplým mljčkem,
 Odpoledne smetanau;
 Aby naši newěděli,
 Že k nám hezky hoši gdau.“

96. Odluzená milenka.

Srow. Mor. F. S. 1835. 63; 1840. 140. — *Zpěw. I.*
249; *Čel. II.* 62.

(Nápěw 63, 64.)

Gen se mně, má milá,
Dobře chowey,
Kaupjm ti šáteček
Damjnowey.¹⁾

Gá se ti, můg miley,
Dobře chowám:
Dal si mně prstýnek,
Gá ho nemám.

Gá sem si w potoce
Ruce myla,
Tam sem ho do wody
Upustila. --

Zatoč se, slunečko,
Nad ty lesy,
Že mne už má milá
Nic netěšj.

Měl sem gá panenku,
 Měl sem gi rád;
 Už mně gi odlaudil
 Můg kamarád.

Když si gi odlaudil,
 Ať si gi má;
 Gen ať gi předemnou
 Neobgjmá.

A když gi obgjmá,
 Gen ať w noci,
 Aby newiděly
 Moge oči.

---

¹⁾ Takto gindy; nynj *šakonowey*, *kartaunowey*. Damjn býwala, prý, gakási tkanina hedbáwná, pocházejc j z města egyptského *Damiette*, nedaleko wýtoku nilského, odkudž názew gegj. Býwalo pak *Damiette* čili *Damjn* (*Tamiathis*) za časů tahů křížowých město slawné obchodem i průmyslem; a wšak od křížáků tak těžce trpělo, že wláda tehdegšj, nowého wpádu gich se obáwagjc, roku 1256 ge zbořiti a opodál pomořj město nowé založiti dala. (Srow. *Balbi Geogr.* II.304.) Nápodobně i město syrské *Damašek* (*Damascus*) tkanině hedbáwné, matičkám našim dobře známé, gméno swé propůgčilo.

97. Opowržený milý.

(Nápěw 63, 64.)

Gen se ty, šátečku,
 Gen tiše toč;
 Můg miley se hněwá,
 Gá newjm proč?

Když hněwá, ať hněwá,
 Gá nic nedbám;
 Takowého štěstj
 Wšudy dost mám.

Takowé štěstj mně
 Wšudy kwěte,
 Pod našima okny
 W zimě, w letě.

98. Šwihák.

Srow. Mor. F. S. r. 1840. 43.

Šel mimo mne, okolo mne,
 Ani neřek: Zdař Bůh!
 On si myslj, nedopýrek,
 Že gá si ho wezmu!

Punčošky má po Nymbursku,
 Botky papjrowy;
 Čepičku má z pawučinky,
 Myšj pjrko za nj.

Podobné ausměšky i w pjsnjch ginosłowanských
 se zgewugj; gakož n. p. w Ilir. St. Vraz, I. str. 103. 104.

99. Wybjawý trpasljček.

Lecgakýs trpasljček
 Na krátkých nožičkách
 Chtělby sobě wybjrati
 W hezaunkých holčičkách.

Wždyť má nožky gako hůlky,
 A ruce gak topory;
 Pán Bůh račiž opatrowat
 Od takowé networy!

100. Panj kancelistowá.

*Srow. Mor. F. S. r. 1840. 118. — Pol. Wojc. I.
 153. 294. II. 214.*

(Nápěw 65.)

Newybjrey, nepřebjrey,
 Abys nepřebrala!
 Abys potom nedostala,
 Cobysi nerada.

Hrabě pro tě nepřigede,
 Ani pán od stawu;
 Newybjrey, nepřebjrey,
 Tu ti dávám radu.

Naposledy po wšech wšudy
 Pastucha k nj přišel:
 »Chce-li si mne panna wzjti,
 Chci beyt gegj manžel.«

Mûg pán nenj žádney slauha,
 On ge kancelista;
 Nosj péro na rameně,
 Když vyhánj z města.

On to péro ráno wezme,
 Dělá na něg: Hútu!
 Pogdte, holky, vyháněgte
 Kráwy, woly z kútů!

Kút, kaut, kutina slowe w některých dědinách *chljw.* — Pastucha, neb pastýř, obyčegně celé osadě, aneb aspoň wjce hospodářům pase; pročež ráno, žena na pastwu, traubenjm znamenj dáwá, dobytek vyháněti.

101. Odkaz kozy.

Gedna koza mlsná byla,
 Šla na panské na tráwu;
 Nešťěstj se nenadála,
 Milost rozbil gj hlavu.

Adie, mûg milostpane!
 Gá se s wámi už laučjm,
 A mau kûži chlupatau wám
 Na paruku poraučjm.

Paruku-li nenasjte,
 Můžete si gi schowat:
 Můžete si swé podağra
 Do nj zaobalowat.

102. Pûgčka za oplátku.

(Nápěw 53.)

Hrbatá se s kregčjm hádá,
 Že gj ušil křiwy záda.

„Mlč, hrbatá! nehádey se,
 Wem zrcadlo, podjwey se.“

Hrbatá se zlostj třese,
 Gako ta osika w lese,

„Nic ty se mi newysmjwey,
 Gak gsi taky celey křiwey!“

103. Malé a dospělé děvče.

(Nápěw 66.)

Když sem husy pásala,
 Zimau sem se třásala;
 Nynčko husy nepasu,
 Tak se zimau netřesu.

Když sem byla malička,
 Chowala mne matička;
 Nynčko když gsem weliká,
 Potřebugu ženicha.

104. Porada.

(Nápěw 67.)

Gá gsem holka mladá,
 Wdala bych se ráda;
 Když nemám powlaky,
 Peřj žádný taky,
 Gaká pro mne rada?

»Na to nic nedbeyme,
 Gen se předce chtěgme:
 Sešigeš podslamky,
 Nasypeš řezanky,
 Nic si nesteyskeyme.«

105. Gakau si wzjti ?

(Nápěw 68.)

Nestůgte, mládenci, pod okny,
 Pogďte radš do sednice;
 Gest-li wás nožičky bolegj,
 Sedněte na židlice.

My sme k wám nepřišli posedět,
 My sme k wám přišli postát;
 Wy máte tři hezké děwčátka,
 My chceme gednu dostat.

Neber si, Jenjčku, takowau,
 Která ge tuze pyšná;
 Neb ona by ani za tebau
 Ze dweřj wen newyšla.

Neber si, Jenjčku, takowau,
 Která ge zamračená;
 Neb ona by se ti mračila
 Od rána do večera.

106. Patero milých.

Srow. Mor. Čel. II. 48.

(Nápěw 69.)

Sedj milá za stolečkem,
 Gako z růže kwět,
 Sama sobě powjdala,
 Že gich měla pět.

Geden si gi zamilowal,
 Druhey mu gi wzal;
 A třetjho srdce bolj,
 Že gi nedostal.

Čtwrtey stogj pod okýnkem,
 Utjrá oči;
 A ten pátey při muzice
 Šátččkem točj.

107. Hněw milenců.

W tom hágjčku při měsčku
 Zpjwal tam slawjček,
 Že už wjce nemiluge
 Andulku Jenjček.

Tak dlauho se milowali,
 Až se rozhněwali:
 Ale zase w krátkém čase,
 Zase se shledali.

108. Postřelená wrána.

(Nápěw 70.)

Střelil mysliwec wranku,
 Dal do nj malau ranku;
 Wranka se třepala,
 Až se dotřepala
 Do zeleného hágku.

Sedla si na gedličku,
Wolala: »Mysliwečku!
Mysliwče, tralala!
Gá sem už wyhrála,
Mûg miley myslivečku!«

109. Nedbalý.

Srow. Čet. 1. 19.

(Nápěw 71.)

Adámku náš!
Co pak děláš?
Na lauce ti pasau,
Ty gsi mezi chasau,
Ty nic nedbáš.

110. Slib.

Srow. Čel. I. 19. — Mor. F. S. 1840. 34.

(Nápěw 71.)

Adámku můg!
W slowu mně stůg,
Co si mně slibowal,
Když si mne milowal,
Že budeš můg.

»Andulko má!
Nenj možná;
Počkey gen do gara,
Až bude figala,
Pak budeš má.

Andulko má
Roztomilá!
Do smrti neydelšj
Moge neymilegšj —
Žádná giná.«

111. Prozřetelný milý.

Srow. Mor. Čel. II. 48; III. 59. — Zpěw. I. 346.

(Nápěw 69.)

Před sausedy na potoce
Husy se perau:
Gdi, Jenjčku, wem flintičku,
Zabj některau.

»Gá ty husy nezabigu,
Gá ge dobře znám:
Gsau to husy paňmáminy,
Kam gá chodjwám.

Kdybych gá gj gednu zabil,
Hněwala by se;
A kdybych tam potom přišel,
Wadila by se.«

112. Mysliweček.

Srow. Čel. I. 21. — Zpěw. I. 343.

(Nápěw 72.)

Na tey lauce zeleny
Pasau se tam geleni,
Pase ge tam mysliveček
W kamizolce zeleny.

Počkey na mne, má milá,
Zastřeljm ti gelena,
Aby se ti zaljbila
Kamizolka zelená.

α(α/ρ ρ α/ρ α/ρ)ο

113. Bohatstw j lásce newadj.

(Nápěw 73.)

Ach, což ge to hezká wěc,
Že gsem gá myslivec!
Postřelil sem holubičku,
Padla mně na galowec.

Má milá gi widěla,
 Pro ni tam běžela;
 Holubička s galowečka
 Na gawúrek wletěla.

A tu ljestek s gawora
 Pad na nás na oba —
 Wyprowoď mne, má panenka,
 Až do našeho dwora.

»Nechci, nechci, nepůgdu,
 Wjm že twá nebudu;
 Tys bohatých rodičů syn,
 A gá holka chudobná.«

Z toho si nic neděley,
 Že gsem gá bohatey;
 Wšak gá si tě předce wezmu,
 Gen se na mne nehněwey.

»Gá se na tě nehněwám,
 Ale ráda tebe mám;
 Přiğď si wečjr k okenečku,
 Pěknau hubičku ti dám.«

114. Starost a potěcha.

*Srow. Čel. I. 219. — Mor. F. S. 1840. 87. —
 Zpěw. I. 171.*

(Nápěw 74.)

Wlašťowička ljtá,
 Powjdá že swjtá;
 Gdi, Jenjčku, domů,
 Pomoct ti nemohu,
 Gá hych byla bita.

Gá bych byla bita
 Od swogj matičky,
 Že sem nenažala,
 Krawičkám nedala
 Zelené trawičky.

»Ty bita nebudeš,
 Na tráwu nepůgdeš;
 Napadla rosička,
 Studená wodička,
 Geště žjt nepůgdeš.«

115. Zklamane mjnĕnj.

(Nápĕw 75.)

Mně se, mně se, mně se,
 Mně se všecko zdá,
 Že moge milá
 Modré oči má;

Mně se, mně se, mně se,
 Mně se všecko zdá,
 Že modré očičky má.
 Modré očičky,
 Růže twářičky,
 Bjlé ručičky,
 Pĕkné střewičky:

Mně se, mně se, mně se,
 Mně se všecko zdá,
 Že Andulka bude má.

Škoda ge tě, děwče,
 Že mé nebudeš,
 Že ty giného
 Těšjwat budeš;
 Škoda ge tě, děwče,
 Že mé nebudeš,
 Že giného milugeš.

Moge myšlenj
 W ljtost se měnj,
 Moge mjněnj
 Nenj k splněnj:
 Škoda ge tě, děwče,
 Že mé nebudeš,
 Srdce mé zarmucugeš.

o o o o o o o o o o

116. Osirelá.

Až gá odtud pũgdu,
 Bude wjtr faukat;
 Bude se má neymilegšj
 Za mnau smutně kaukat.

Kaukey neb nekaukey,
 Mne srdce nebolj;
 Nechtělas mne wyprowodit
 Do Cheynowských polj.

Do Cheynowských polj,
 Na Woleské draha;
 Nemělas mne, má panenka,
 Nemělas mne ráda. —

Tak sem osiřela,
Gako gawor w lese!
Toho sem se nenadála,
Co ta láska nese.

Tak sem osiřela,
Gako ljpa w poli!
Toho sem se nenadála,
Kam mûg miley chodj.

Tak sem osiřela,
Gako w trnj rûže!
Toho sem se nenadála,
Co ta láska mûže.

---

*Cheynow a Woleřna, wesnice na panstwj zbirow-
ském.*

117. Wzdálená.

Srow. Mor. F. S. 1840. 61. — *Zpěw. I.* 102.

(Nápěw 76.)

Horo, horo, vysoká gsi!
Má panenka, vzdálená gsi,
Wzdálená gsi za horama —
Wadne láska mezi náma.

Wadne, wadne, až uwadne!
Nenj w swětě pro mne žádné,
Nenj žádné potěšenj
Pro mne wjce k nalezenj!

118. Laučenj.

Srow. Mor. F. S. 1835. 83; 1840. 30. 211. —
Zpěw. I. 136. 178.

(Nápěw 76.)

Zhûru cesta, dolû druhá —
Rozlučme se, moge milá!
Těžké naše rozlaučenj,
Když gsme spolu naučeni!

Ach, až my se rozlaučjme,
 Dwě srdečka zarmautjme!
 Dwě srdečka, čtyry oči
 Budau plakat we dne, w noci. ¹⁾

Modré oči, proč pláčete,
 Když wy moge nebudete?
 Nebudete a nesmjte,
 Darmo si na to mysljte!

¹⁾ Staršj pješň znj následowně:

Ach! až my se rozlaučjme,
 Dwě srdečka zarmautjme:
 Gedno moge, druhé twoge,
 Budau plakat obě dwoge.

Gá za horau, za wysokau,
 Ty za wodau, za hlubokau —
 Dwě srdečka, čtyry oči
 Budau plakat we dne, w noci.

Oči, oči, proč pláčete,
 Což tak sobě nařjkáte?
 Ach, neplačte wy pro toho,
 Dostanete zas giného.

119. Rozchod.

Srow. Čel. I. 32. — Mor. F. S. 1835. 50.

(Nápěw 77.)

Stogj hruška w šjréw poli
Wysoká,
Pod nj pěkná bjlá růže
Wykwětá.

Natrhey si, má panenka,
Ty růže,
Nasázeg ge hochu swému
Do lože.

On ti bude na těch růžjch
Libě spát,
Ráno wstane, bude tobě
Děkowat.

Děkugu ti, má panenka,
Děkugu,
Před tebau gá swúg klobauček
Smekugu.

»Nesmekey ho, můg Jenjčku,
 Předemnu,
 Gak oni tě naši páni
 Odwedau.

Odwedau tě, můg Jenjčku,
 Do Prahy,
 Tam ti dagj bjley kabát
 A šawli.«

Žala tráwu w suchopáru
 Metlici,
 Přišli na ni dwa zelenj
 Mysliwci.

Srp gj wzali, rozlámali:
 Gdi domů,
 Berau tobě potěšenj
 Na wognu.

»Když ho berau, ať ho berau,
 Magj ho,
 Gak on mně dá zegtra Pán Bůh
 Ginyho.«

Mjsto poslednj této sloky zpjwagj ginde následně dále:

»Když ho berau, ať ho berau,
 Ať ge tam;
 Gak gá ho tam na té wogně
 Nenechám.

Nenechám ho na té wogně
 Bogowat,
 Aby mohl swau panenku
 Milowat.«

Milugu tě, má panenko,
 Milugu;
 Ale zegtra na konjčku
 Odgedu.

Žala tráwu na rybnjce —
 Srp tupey:
 »Gen ty mně ho, můg Jenjčku,
 Naklepey.«

On naklepal, on nabrausil —
 Nechce žjt;
 Protože tě, má panenko,
 Nechce mjt.

120. Nowinka.

Srow. Mor. Čel. III. 73. — Zpěw. I. 357.

(Nápěw 78.)

Černé oči, gděte spat,
Wšak musjte ráno wstát.

Časně ráno, ranjčko,
Dřjw než wygde slunjčko. —

Slunjčko už vycházj,
Má milá se procházj.

Procházj se po rynku,
Přinese nám nowinku.

To nowinku takowau,
Že na wognu werbugau.¹⁾

Když werbugau, budau brát,
Škoda hochů nastokrát!

Ty hezky nám poberau,
Ti chromj nám zůstanau.

---

1) Odtud zpjwagj ginj takto :

Když werbugau, budau brát,
Gá se pŭgdu taky dát.

Na konjčka wyskočjm,
Bjlým šátkem zatočjm.

Adie bud', má milá!
Zegtra bude zas giná.

121. Žel opuštěné.

Srow. Čel. III. 23. 39. — Mor. F. S. 1835. 45.

(Nápěw 79.)

Swit', měsččku, polehaučku
Na ten panský hág :
Nemysli si, má zlatá panenka,
Abych si tě wzal.

Šel sem lesem, byl sem wesel,
Zpjwal sem sobě ;
Uslyšel sem smutný nářek
Od panenky mé.

Ona stála pod stromečkem,
 Newiděl sem gi;
 Hodila na mne gabljčkem,
 Ozwala se mi. —

Pod hágečkem nad sádečkem
 Roste mágowj:
 Kam si dala, má panenka,
 Růže čerweny?

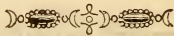
»Růže čerweny powadly,
 Wě nec nemůž wjt:
 Nemyslete, potěšenj moge,
 Že wás musjm chtjt.

Co ge po tey rozmarjně,
 Která newonj;
 Co ge po wás, potěšenj moge,
 Když máte giny!

Co ge po tey lewanduli,
 Která nekwěte;
 Co ge po wás, potěšenj moge,
 Když mne nechcete!«

Pod wršjčkem na doljčku
 Byla zahrada;
 Chodila tam má panenka,
 Kwjtj trhala.

Když kytičku natrhala,
 Tu zaplakala:
 »Kýž sem tebe, potěšenj mogle,
 Byla neznala!«

122. Pozdnj bych.

Srow. Čel. I. 36.

(Nápěw 79.)

Swiř, bledaučký, swiř měsčku,
 Na ten panský dwůr;
 Nemysli si, má panenka,
 Že gá budu twůg.

Když sem gá k wám chodjwáwal,
 Tys plakáwala;
 Panjmáma mne wjtala,
 Ty si nechtěla.

Nyněko bysi ráda chtěla,
Giž nemáš koho;
Tenkrát gá si osedlávám
Koně wraného.

Tamhle stogj kůň mŭg wraný,
Na něm bjlý plášť;
Co ty tomu, má panenka,
Co tomu řjkáš?

»Což bych tomu smutná řekla —
Gsemť sama winna;
Wždyť sem sama ten bjlý plášť
Ti způsobila!«

123. Lehké rozlaučenj.

Srow. Čel. I. 215.

(Nápěw 80.)

Plakala, želela,
Když prala šaty,
Že gest gj utonul
Prstýnek zlatý.

»Proč pláčeš, nařkáš
 Pro prsten zlatý?
 Wšak musjš opustit
 Rodiče taky.«

Milegšj rodiče,
 Nežli my oba;
 Matička chowala,
 Gá byla roba.¹⁾

Postýlku stlávála,
 Dala mne nosit:
 Musjte, mládenci,
 Matičku prosit.

»Než bych gá matičku
 O tebe prosil,
 Raděg bych po straně
 Šawličku nosil.

Šawlička po straně,
 Ta mogle žena;
 Ona mě ubránj,
 Až bude třeba.«

Trubači traubili,
 Muzika hrála;
 Můg milý odcházel,
 Gá geště spala.²⁾

Kdybys byl upříjmný,
 Bylbys mne zbudil,
 Slowjčko nebo dvě
 Ke mně promluwil.

¹⁾ *Roba, robě, robátko*, w některých dědinách užj-
 wáno mjsto *djtě, dětátko*.

²⁾ Také:

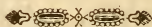
Kukačka kukala,
 Gá geště spala;
 Můg milý odcházel,
 Gá nic nedbala.

124. Ospalka.

(Nápěw 81.)

Proto sem tě nechtěl,
 Žes tuze ospalá,
 Proto sem tě nechtěl,
 Že tuze spjš;
 Gá sem k tobě přišel,
 Zase sem odešel,
 Dal sem ti hubičku,
 Ty nic newjš.

125. Škaredá žena a wogna.

(Nápěw 81, 82.)

Lepšj ge, tatjčku,
 Na wraném konjčku,
 Lepšj ge, tatjčku,
 Na wognu gjt,
 Nežli se oženit,
 Škaredau ženu mjt;
 Lepšj ge, tatjčku,
 Wogákem být.

126. Mysliwci.

(Nápěw 83.)

Mysliwci, mysliwci!
 Wy werbugete,
 Gá bych se k wám také dal,
 Mne newemete;
 Gá stříjeti neumjm,
 Fraikunstům¹⁾ nerozumjm:
 Wemte mne gen s sebau,
 Gá se naučjm.

Pogď, bratře, bratřjčku!
 Podey nám ruku,
 Wem klobauček na hlawu,
 Šawličku k boku;
 Wšak my okážem tobě
 Na tom pražském ostrowě:
 Gestli se ti zkauška zdařj,
 Štěstj ge twoge.

Hoi, bratřj, s kurážj!
 Piwa nalegte,
 Nowého kamaráda
 Nám přiwjteyte;

Ruku gemu podeyte,
 Na zdrawj připjgegte:
 Muzikanti, weseley
 Marš nám zahreyte.

¹⁾ T. g. tagnému uměnj, kauzlům; srow. poznámenánj ²⁾ k pjs. 4.

127. Werbowánj.

(Nápěw 5.)

Co, mládenci, co děláte,
 Že tak dlauho newstáwáte?
 Chtěli sau wás zwerbowat,
 Gá nedala wás wolat.

Dobřes, holka, udělala,
 Žes nás wolat nenechala:
 Kdybys byla zwolala,
 Bylabys litowala. —

Na dwa bubny bubnowali,
 Když Wogtjska werbowali;
     Na dvě trauby traubili,
     Když sau geho laudili.

Newěděl on, co má dělat,
 Má-li se gim dát zwerbowat;
     Bubnowali, traubili —
     Až ho přede odlaudili.

128. Láska wogjnowa.

Srow. Čel. II. 33. — Mor. F. S. 1840. 201.

(Nápěw 84.)

Ta strahowská brána
     Pěkně malovaná,
 Stogj pod nj má panenka
     Celá uplakaná.

Proč pláčeš, nařjkáš,
     Když mne tu geště máš?
 Potom můžeš pro mne plakat,
     Až mne neuhldáš.

Mjsto domu mého
Mám koně wraného,
Pár pistolj, karabjnu,
A sedlo na něho.

Na konjčka skočjm,
Šátečkem zatočjm:
Adie, má neymilegšj!
Gá se ti poraučjm.

129. Odchod.

Když sem šel okolo
Hágku zeleného,
Wykaukaly za mnau
Černé oči.

Oči, nekaukeyte,
Raděg se schoweyte;
Protože wy moge
Nebudete.

Když sem šel od mily,
Pěkně mně traubili;
Kukačka na dubu
Zakukala.

Kukačka kukala,
Má milá plakala,¹⁾
Že gj už Jenjčka
Odlaudili.

¹⁾ Mjsta podobná, kukánj žežulčino podlé pláče stawcj i za pláč wykládagcj, w pjsnjch národnjch slowanských nezřjodka nalezáme, an pták tento téměř všechněm Slowanům za znamenj žalosti platj: gakož n. p.

Zakukała kukawenka na sęku,
Zaplakała Kasiuleńka na pieńku.

(Wojc. II. 92.)

Zakowala zazuleńka
U lisi na dubi:
Zaplakala Maruseńka
U cerkwi pri ślubi.

(Žeg. Paul. pieś. I. rusk.
w Gal. I. 100.)

Takž i w Rukopisu králodw. :

Na dubu zezhulice
Zakukáše, zaplakáše;

a w lǝoru :

Jaroslawnin hlas (pláč) slyšet:
Žežhulicj neznámý, ráno kuká.

(Přel. Hank. str. 35.)

Sem náležj i přjslowj české: „Zakukala žežulka pod střechau,“ kdy totiž někomu w domě noworozeňátko zaplakalo.

Powěst národnj wyprawuge, že byla gednau djwka, která neměla žádného, kromě bratra, wěrného ochrance a zastupitele swého, gehož přewelmi milowala. Když ale i tento zemřel, ubohá sestra, osamělá co chmel bez tyčiny, a stjžená hořem nesmjrným, winula se k hrobu bratrowu, a plačjc bez útěchy prokwjlela garo celé. I slitowalo se nebe nad ubohau, a ztrápenau postawu djwčinu proměnilo w ptáka, gehož po tu dobu gmenem gegjm t. *Žežulkau* nazýwáme. — Wyprawugj také mimo to, že *Žežulka*, kwjljcj na hrobě bratrowu, roztaužená bjlýma rukama swýma prorýwala kyprau zemi, chtjc hrobu a smrti bratra rozmilého wyrwati; pročež také na památku zmrtwěly ruce gegj a zůstaly wězeti w zemi, přigawše žiwot rostliny. — Podnes hledáwagj chlapani a děwčata po lukách bylinu, botanicky *wstáwač blamatý* (*Orchis palmata*) řečenau, a naleznuwše gi, wyrýwagj ze země zsinalý kořen, nenepodobný dolegšj částí ruky lidské, wyprawugjce, že to *umrlé Žežulčiny ruce*; zaslechnuwše pak z gara žežulku z pozdálečj kukati, pokřikugj na ni, by powěděla, za kolik roků gim zemřiti bude? wěřjce pawně, že ona, gsauc bohumilá, o smrti lidské wj a tážjcjm-se kukánjm zwěstuge. Tu pak auzkostliwě djtky počjtajg, a dopočjtawše na chwjlku zamknau a zasmušj se, neradi se dowěděwše, že smrt gich tak bljzká. —

Tak smýšlel i onen ataman kozácký *Stecko Kuruz*, který weda pluk swůg do boge proti Polanům, co siwá holubice bugnau hlawu swěsil a hlasem njz-

kým howožil: „I bude s našimi běda, gakož to že-
 žulka stepem ljtajc, luhem skákagjc kukala;“ pře-
 swědčen gsa, že „ona to kukala, co mezi swatými
 slyšela, a co kukala, že neomylně se stane.“ (Maxim.
 pjs. nár. malorus.)

Polané naproti tomu wyprawugj o Žežulce, že
 slze gegj co olowo tžily bratra w hrobě, a že tento,
 déle snesti ge nemoha, wstál a zaklel sestru, aby to-
 liko z gara plakala, načež ona w žežulku se promě-
 nila. Srbowé pak magj za to, že Pán Bůh, rozhněwaw
 se na sestru, pro bratra nemjrně željcj, w ptáka gi
 proměnil. (Žeg. Paul. p. 1. rusk. w Gal. I. 44.)

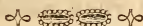

130. Husárek.

(Nápěw 85.)

Gá husárek malý,
 Botky rozedrany;
 Nepogedu na tu wognu
 Až budu mjt nowy.

Tatjček to slyšel,
 Wen z komůrky wyšel;
 Botky mu dal udělati,
 Na wognu get musel.

131. Husarka.

(Nápěw 85.)

Gá husarka malá
Mezi husarama,
Husarů ge kumpanyge,
A gá genom sama.

Kdyby bylo geště
Těch husarů dvě stě,
Gábych se gim postavila
Gako šwárné děwče.

132. Porada.

*Srow. Čel. III. 13. — Mor. F. S. 1835. 34. — Zpěw
I. 362.*

(Nápěw 86.)

Chodila matička,
Po břehu chodila,
Šwárného synáčka
Na ruce nosila.

» Ach synu, synáčku,
Co ti mám udělat?
Mám-li tě utopit,
Nebo tě vychowat?«

» » Má milá matičko,
To mně nedělyte;
Radš mne vychoweyte,
Na wognu mne deyte.

Přigde wám pochwala
Od cjsaře pána,
Že ste wychowala
Šwárného hulána.« «

133. Dar.

(Nápěw 87.)

Gak se dám, posekám
Ten zelený hágek,
Aby mi zafaukal
Na mau milau chládek.

Gak se dám, posekám
To zelené olšj,
Aby mi zafaukal
Na mau neymilegšj.

*

Pod gezerem, nad gezerem
Wodička se walj —
Kaupila má milá
Za tolar hedbáwj.

Za tolar hedbáwj,
Za dwa zlaty nitj,
Že bude milému
Košiličku šjtj.

Košili ušila,
Newěděla komu :
Dala gi milému —
Wzali ho na wognu.

134. Zklamana naděje.

Těš se, můg Jenjčku, těš,
 Powěz, gestli ty mne chceš?
 Gá si ráda na tě počkám,
 Genom gestli se tě dočkám,
 Gestli si mne pak wezmeš.

»A gá si tě newezmu,
 Gá na wognu odgedu;
 Konjčka sobě osedlám,
 Geště s tebau se rozžehnám,
 A wjc už nepřigedu.«

Ach! gá se už mohla wdát,
 Měla na tě nečekat;
 Dostala bych upřjměgšj,
 Než gsi ty, můg neymilegšj,
 Škoda wěku nastokrát!

»Ty se newdáš gen gednau,
 Hned ti twářičky zblednau,
 Twoge krása se proměnj —
 Adie, mé potěšenj!
 Nepřigdu wjc za tebau.«

o/o o/o o/o o/o

135. Wýprawa milého na wognu.

Srow. Mor. F. S. 1840. 84.

(Nápěw 88.)

Stála na zahrádce
W zlaté šněrowačce.

Měla čepec zlatý,
Wlázky kudrnaty.

Košilička tenká,
Šila gi panenka.

Šila gi z hedbáwj
W tom zeleném hági.

Šila, vyšjwala,
Milého želela. —

»W té zámecké wěži
Tam můg milý ležj.

Wartu k němu deyte,
Ať mi neodegde.“

Wartu k němu dali,
Čtyry kyrysary.

A w širokém domě
Sedlali mu koně.

» » Koně mně sedleyte,
Gasný palaš deyte.

K tomu karabinu
Za mau mladau ženu. « «

136. Odhodlaná.

Srow. Čel. I. 64. — Zpěw. I. 375. — Pol. Wojc. I. 244; W. z Oleska, 427.

(Nápěw 89.)

Když sem gá šel od swé milé,
Bylo slunce vysoko:
Podjwey se, má panenka,
Gak gsem gá už daleko.

Byl sem od nj troge hony,
Geště na mne wolala:
» Odpust' mi, můg neymilegšj,
W čem sem tě rozhněwala! «

Rozhněwala si mne tuze,
 Wjc mne hněwat nebudeš:
 Gá si sednu na konjčka,
 Ty tu sama zůstaneš.

»Nezůstanu, nezůstanu,
 A gá můžu s tebau get;
 Rodičowé na hřbitowě,
 Ti nebudau nic wědět.

Bratr, sestra nelaskawi,
 Ti mi bránit nebudau:
 Gá si sednu na konjčka
 A pogedu za tebau.“

137. Utonulá.

Srow. Čel. III. 18. — Mor. F. S. 1835. 7.

(Nápěw 90.)

Bude wogna, bude,
 Kdo tam na ni pŭgde?
 Která má milého,
 W srdci upřjmného,
 Ta nařjkat bude.

»A gá mám milého,
 W srdci upřjmného:
 Kdyby mně cjsař pán
 Konjčka darowal,
 Sedla bych na něho.«

Co bys tam, má milá,
 Co bys tam dělala?
 »Prala bych košile,
 Abys chodil bjle,
 Potěšenj moge.«

Kde bys ge, má milá,
 Kde bys ge máchala?
 »W Dunagi ge kámen,
 Tam bych stála na něm,
 Tam bych ge máchala.«

Kde bys ge, má milá,
 Kde bys ge sušila?
 »Na králowském dvoře,
 Na hedbáwné šňuře,
 Tam bych ge sušila.«

Kde bys ge, má milá,
 Kde bys ge skládala?
 »Na wraném konjčku,
 Můg zlatey Jenjčku,
 Tam bych ge skládala.« —

U Dunage stála,
Dunage se ptala:
»Gsi-li tak hluboký,
Gako gsi široký?
Gá bych se kaupala.«

Do wody skočila,
Woda gi shltila:
»Ach můg neymilegšj,
Ze všech neymilegšj,
Giž ge po mně weta!«

Gegj bjlé nohy
Po pjsku choděgj,
Gegj bjlé ruce,
Gegj bjlé ruce
Břehu se chytaj.

Gegj černé wlasj
Po wodě plawagj,
Gegj modré oči,
Gegj modré oči
K nebi se zdwihaj.

138. Laučenj.

Srow. Čel. II. 40.

(Nápěw 91.)

Gá tu nebudu, wěru nebudu,
Nebudu tu slaužit;
Přigde má milá, holka rozmilá,
Bude po mně taužit.

Gá tu nebudu, wěru nebudu
Tu cestičku šlapat;
Přigde má milá, holka rozmilá,
Bude pro mne plakat.

S Bohem, má milá, holka rozmilá!
Na konjčka wsedám;
Snad tebe wjce, mé milé srdce,
Nikdy neuhljdám.

Zagedu kamsi w hory a lesy,
Do cizj kraginy:
Wšak tebe předci milowati chci,
Mé srdce gediny.

139. Odgezd milého.

Srow. Mor. F. S. 1840. 162.

Což se mé srdečko we mně leká,
 Že na mne weliká wogna čeká!
 Čeká, čeká můg kůň wraný,
 Na něm ge šáteček wyšjwaný.

Kam pak se poděgu, w kterau stranu,
 Bych geště uwiděl mogi pannu?
 Wygdu si gá, ohljdnu se,
 Nespatrijm žádného — zarmautjm se.

Psal sem a pečetil dwoge psanj,
 Nedostal sem žádné odpowědi,
 Psal sem gj, psal — wjc nebudu;
 Odgedu na wognu — ten tam budu.

Přes potok můsteček prohýbá se,
 Roste tam trawička, neseká se;
 Pod tjm mostem gsau rybičky,
 Žádný ge nelowj — gsau drobničky.

Wyletěla siwá holubička,
 Přinesla psanjčko od miláčka;
 Pjše milý, pjše, pjše,
 Že on k nj přigede co neyspjše.

Položila hlavu do getele,
 Poslauchala pilně kdo to gede;
 Slyšela říčeti koně wrany:
 »To gsau koně mého potěšenj!

Kam pak, mé srdečko! pogedete,
 Že wy mne s sebau wjc neberete?«
 »Pryč pogedu — nepřigedu,
 Tebe tu poručjm Pánu Bohu.«

140. Odwedený.

(Nápěw 92.)

Ach bolj mne, bolj mne
 Mé srdečko w mém těle!
 Wšak už mně to dáwno powjdali,
 Že mne wrchnost odwede.

Konšelowé, rychtáři
 Okolo mne obcházj,
 A ta moge neymilegšj kauká,
 Brzo-li mne naložj.

Už ležjm gá na woze,
 Těžké pauta na noze;
 Zapřáhněte čtyry wrané konè,
 Pogedeme ku Praze.

W Praze na mne čekagj,
 Bjlý kabát mně dagj;
 A ty moge kudrnaté wlásky
 Ostřjhati nechagj.

Geště gá se podjwám
 K Wyšehradským zahradám,
 Ge-li tam kde moge neymilegšj,
 Gá si na ni zawolám.

Ani gi tam newidjm,
 Ani gi tam neslyšjm;
 S kým pak gá se, má zlatá panenka,
 S kým pak gá se potěšjm!

141. Wogák.

Srow. Mor. Čel. II. 55.

(Nápěw 93.)

Hág — hág — hágečku zelený —
 Už gsem gá na wognu chycený:
     Na wognu mne wzali,
     Prowazy swázali,
 Daleko, široko do swěta zadali.

Hág — hág — zelený hágečku —
 Už mám gá po boku šawličku:
     Šawle ocelowá,
     Ta ge moge žena,
 Ona mne wyseká, až mi bude třeba.

142. Sebranský rekrut.

Srow. Mor. F. S. 1835. 104; 1840. 168. — *Zpěw. I.*
367; — *Pol. Žeg. Pauli* 158.

(Nápěw 94.)

Ten Sebranský kosteljček,
Wúkol něho černý les —
Geště se podjwám,
Také-liž uhljdám,
Gede-li můg milý dnes.

Ach, gede můg milý, gede
Na tom wraném konjčku,
On sobě připjná,
On sobě připjná
Na lewý bok šawličku.

Gak sobě šawličku připial,
Postawil se před swúg dům;
Zaplakal, zaželel,
Zaplakal, zaželel,
Až pod njm zařičel kůň.

Ach, má rozmilá matičko!
 Což pak wy mne neznáte,
     Že wy mne s mým koněm
     Před tjm vašjm domem
 Tak dlauho stát necháte?

Gak matička uslyšela,
 Na ulici vyběhla:
     »Wjtám tě, můg synu!
     Kdo tě dal na wognu,
 Kdo ge toho přjčina?«

Dal gest mne na wognu wzjti
 Ten Sebranský milostpán;
     Na wognu mne wzali,
     Prowazy swázali,
 Geště ke mně wartu dal.

A ta warta u mne stála
 Od večera do rána;
     A gak Pán Bůh den dal,
     A gak Pán Bůh den dal,
 Odvezli mne do Brna.

Gak mne do Brna přiwezli,
 Zastawili u brány:
     Otewřete wrata,
     Wezem wám rekruta,
 Sebranský to poddaný.

Ach, má rozmilá matičko!
 Gá wás prosjm welice,
     Ubljžit nedeyte
     A neublížugte
 Mogj mladé manželce.

Dá-li gj Bůh w roce synka,
 Nebo hezkau dcerušku,
     Gá gj z wogny pošlu,
     Gá gj domů pošlu
 Wyšjwanau podušku.

Wyšjwanau poduštičku
 A růžowý powjgan:
     Tu máš na památku,
     Můg zlatý obrázku,
 Že sem tebe milowal.

143. Wogák nowáček.

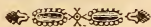
(Nápěw 95.)

Wždycky sem mysljwal,
Že ge wogna smjch;
Že tam budu teyden,
A zas některey den
Můžu domů gjt.

Nepůgdu za teyden,
Ani hodinu:
A to sám Pán Bůh wj,
My rodiče zlaty,
Kde gá zahynu!

Zahynu-li w Uhřjch,
Nebo w Rakausjch:
Což bude matička,
Pro swého synáčka
Těžké srdce mjt.

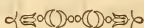
Ani tak matička,
Gako má milá,
Ta která mne vždycky,
Po ty časy wšecky
W srdci nosila.

144. Wychowánj.

Nastokrát děkugu
 Swé zlaté mamince,
 Že ge mne chowala
 W strakaté peřince.

Chowala, chowala,
 Newěděla komu,
 Když mne wychowala,
 Wzali mne na wognu.

145. Wýčitek.

(Nápěw 96.)

Kdybys byl, Jenjčku,
 Poslauchal matičku,
 Nebylby si nosil
 Po straně šawličku.

Neměl bys šawličku
 A koně wranýho:
 Nebylbys poslauchal
 Člowěka cizjho.

146. Těžké oránj.

Srow. Mor. F. S. 1840. 120.

(Nápěw 97.)

Ach, synku, synku! doma-li gsi?
Tatjček ptá se, oral-li si?

Oral sem, oral, ale málo;
Kolečko se mně polámalo.

Oral sem, oral cestu bjlau,
Kudy sem chodil za swau milau.

Což ge ta cesta ušlapaná:
Šla po nj holka uplakaná.

Což ge ta cesta twrdá orat:
Že se nedáme spolu oddat! —

*

Deyme si, hoši, deyme zahrát,
Wšak nám už šigau w Praze kabát.

A w Hoře Kutney kamizolku,
Že sme měl každey hezkau holku.

147. Laučenj.

Srow. Mor. F. S. 1840. 41.

(Nápěw 98.)

Což ge mi býwalo
 Weselo wygjtj,
 Když se rozwjgelo
 Pod našima¹⁾ kwjtj.

Nynj mi nastalo
 Smutné rozlaučenj,
 Že mám býti zbawen
 Swého potěšenj.

Kdož mne ho zbawuge?
 Woganštj stawowé;
 Napsali psanjčko,
 Že musjm do pole.

Do pole šjrého,
 Před cjsaře pána;
 Plakala má milá
 Do bjlého rána.

Nesedej, má milá!
 Nesedej wedle mne,
 Aby twé slzičky
 Nepadaly na mne.

»O, nech mne, můg miley!
 Nech mne tu sednauti,
 Aby mé srdečko
 Mohlo obměknauti.«

---

¹⁾ Rozuměg: *oknama*.

148. Tah na Turky.

Srow. Zpěw. I. 364. — Pol. Ž. Pauli 203.

Husaři, husaři,
 Pěkné koně máte;
 Gá s wámi pogedu,
 Kterého mi dáte?

Kterého giného,
Než toho wraného?
Gá si ho osedlám
A sednu na něho.

Gá si ho osedlám
Bjlými powlaky,
Abys mne poznala,
Až pŭgdu s wogáky.

Gá si ho osedlám
Čerwenau dykytau,
Abys mne poznala,
Až bude před bitwau.

Gá si ho osedlám
Zeleným dunagem,
Abys mne poznala,
Až pomašjrugem.

Až pomašjrugem
Tři sta mil za Prahu:
Tam spatřjm, má milá,
Tureckau armádu.

Až pomašjrugem
Tři sta mil za Wjdeň: ¹⁾
Tam spatřjm, má milá,
Celau Tureckau zem.

Celau Tureckau zem
A gegj dědinu:
Tam pro tě, má milá,
Tam pro tě zahynu.

---

¹⁾ *Tři sta*, žslo básnické; a protož nikdo přj-
tomné udánj mil na zeměpis aneb historii potahowati
nebude. Srow. pjsně 44, a St. Vraz I. 43:

Po morji se vozi Poljska kraljica,
Za sabo vleče tri sto bárk,
V vsaki barki tri sto vojakov.

149. Zpomjnyky wogjnowy.

Srow. Čel. I. 23. — Mor. F. S. 1840. 4, 94.

(Nápěw 99.)

Překrásné hwězdičky,
Gak gste wy maličky!
Což ste wy mne těšjwaly
Ty noci celičky!

Gedna z wás neywjce,
Ta gasná dennice,
Ta mne wždycky wodjwala
K mey zlatey panence.

Měsjčku w oblacjch,
Gak gsi ty vysoko!
Gak ge má zlatá panenka
Ode mne daleko!

Wždycky mně řjkáwal
Můg miley tatjček,
Že mně bude dobře chutnat
Komisnj chlebjček.

Wždycky mně řjkala
Má zlatá matička,
Že mně bude někdy dobrá
Z kolege wodička.

Wždycky mně řjkáwal
Můg miley bratřjček,
Že mně bude pěkně swědčit
Ten wraney konjček.

Wždycky mně řjkala
Má zlatá sestřička,
Že mně bude pěkně slušet
Po straně šawlička.

Wždycky mně řjkali
Mj milj přátelé,
Že mne také gednau w poli
Nepřjtel zabige.

Do pole potáhnu,
Tam w krwawém bogi
Geště gednau si zpomenu
Na panenku mogi. —

*

Kopali hrobeček
 W tom zeleném hágku:
 Geště gednau mně pozdrawte
 Mau zlatau panenku.

Měg se tam už dobře,
 Moge potěšenj!
 Neplač, nekwil, nenařjkey —
 Radšj se pomodli.

150. Zabitý w bogi.

(Nápěw 100.)

Ten Chlumecký zámek ge za lesem,
 Wzali mě na wognu newěděł sem.

Počal sem milowat w mé mladosti,
 Wogna mě přiwedla do žalosti.

Za milau sem dostal pannu ginau,
 Po straně šawličku ocelowau.

Šawlička po straně ocelowá —
 Má panenka pro mne uplakaná.

Neplač, holka, pro mne, prosjm gá tě,
Až gá z wogny přigdu, wezmu si tě.

»Ach, kdybych to smutná gen wěděla,
Až ty z wogny přigdeš, twoge byla!«

Pošlu ti psanjčko gedno w roce,
Abys uwěřila mogj lásce. —

*

»Psanj sem dostala welmi smutné,
Že gest mé srdečko nebezpečné.

Že gehu hlawička rozsekaná,
Na koňských podkowách roznošená!«

*

Ach! kdyby wěděla má matička,
Že ge rozšlapaná má hlawička,

Ona by se za mne pomodlila,
Mši swatau by za mne slaužit dala.

Ach, Bože můg milý! kdož gj powj?
Kterak pak se ona o mně dowj!

*

A když ge bylo už po tom bogi,
Což sau pro nás lidé nařjkali!

Přišlo poručenj na sedláky,
Aby šli pochowat ty wogáky.

Šachtu sau kopali patnáct sáhů,
Tam sau nás wházeli na hromadu.

Když sau nás do šachty naházeli,
Nehašeným wápnem zasypali.

*

Už gdau kamarádi, už gdau do Čech,
Každého uwjtá geho otec.

Můg šediwý otec také pŭgde,
Ale mne smutného wjc nenagde.

Kterak mne smutného má nagjti,
Když už na mém hrobě roste kwjtj!

Kterak mne má nagjt na tom swětě,
Když už na mém hrobě tráwa kwěte!

PJSNÉ NÁRODNJ

w ČECHÁCH.

Sebral

Karel Jaromjr Erben.

(S nápěwy.)

Má dceruško!

— — — — —
Genom se modljwey
A pracug a zpjwey.

Pjseň nár.

Swazek II.

W Praze 1843.

W knihtiskárně a skladu Jar. Pospjšila.

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL ARCHIVES

WASHINGTON, D. C.

1900-1909

1910-1919

1920-1929

1930-1939

1940-1949

1950-1959

1960-1969

1970-1979

1980-1989

1990-1999

150. Prwnj hrjch a pokuta.

Legenda.

Srow. Slow. Zpěw. II. str. 65.

(Nápěw 101.)

Šel gest Pán Bůh, šel do ráge,
Adam za njm, poklekage.

Když do prostřed přicházeli,
Prawil Pán Bůh k Adamowi :

»Se všech stromů požjweyte,
S gednoho gen zanecheyte,

Který stogj prostřed ráge,
Modrým kwjtkem prokwětage.«

Učinil se dáběl hadem,
Podwed Ewu i s Adamem.

Utrh gabko welmi prudce
A podal ge Ewě w ruce.

Ewa wzala, okusila,
S Adamem se rozdělila.

» »Gez, Adame, gez to gabko,
Což gest po něm welmi sladko!« «

Tak se oba prohřešili,
Z ráge wen wyhnáni byli.

Dal gim Pán Bůh po motyce
A poslal ge na winice:

»Gděte, gděte a kopeyte,
Chleba sobě dobyweyte!«

Než se chleba dokopali,
Dost se oba naplakali.

O pjsni této powěst udržela se, že gest pozůstatkem po někdy Bratřjch Českých, kteřj gi složití měli. Byla též wytištěna roku 1740 w Přejbrami, a však giž walně porušená a o dobran polowici rozmnožená nechutným přjdwkem počátku tohoto:

Tu máš, Ewo, z twého smjchu,
Teď sme padli oba k hřjchu atd.

Zpjwá se pak obyčegně při hodech swatebnjch, když před newěstu na stůl postawj strom, kdež na způsob pjsnj cjrkewnjch slokami těmito se skončuge:

Kriste pro twé umučenj
Dey nám hřjchů odpuštěnj,

Ať nás nežže wěčný plamen,
Zachowey nás, Kriste. Amen.

We Slowensku tu samau pjseň zpjwagj chlapani, od wánoc až do nowého roku s hadem chodjce. Patrnno, že s oběma těmato zwyky, gichž půwod a význam geště w slowanském pohanstwju wězj, gen gakož takož spogena, a do Slowenska snad teprw od wystěhowanců Českých (po r. 1620) přinešena gest.

152. Nocleh Marie Panny.

Legenda.

(Nápěw 8.)

Chodila Maria
Po širokém swětě,
Nosila synáčka
W swém swatém žiwotě.

Přišla ona, přišla
K kowári gednomu:

»Kowári, kowári!

Dey ty mně noclehu.«

» »Gak pak ti nocleh dám?

Moc towaryšů mám:

We dne, w noci kugj,

Oheň nezhašugj.« «

Přišla ona, přišla
Do pusté maštalky,
Gen za prah kročila,
Syna porodila.

Přišlo ono, přišlo
Kowářowo djtko:

» Zakoljbey ty mně
Moge nemluwnátko!«

» » Gak pak zakoljbám,
Když ručiček nemám?
Ani těch ručiček,
Ani těch očiček!« «

» Dotkni se pljnčiček,
Budeš mjt ručiček;
Dotkni se gesliček,
Budeš mjt očiček.«

Přišlo djtě domů,
Přišlo k otcí swému,
Ručkama hragjcej,
Očma mrkagjcej.

Tu se hned otec ptal:

» » Kdes ty ručičky wzal?
Ty bjlé ručičky,
Ay modré očičky?« «

» Dala mi ge, dala,
Dala ge Maria,
Co wčera na wečjr
O nocleh prosila.«

» »Kdybych gá byl wěděl,
Že byla Maria,
Bylbych gi položil
Do zlata, do stříbra.

Sám bylbych si lehnul
Hlawau na kamenj,
Hlawau na kamenj,
Nohama do trnj!“

Ginák také počjná se pješň tato :

Když Panna Maria
Po swětě chodila,
Wšem wěrným ctitelům
Pomoci dáwala.

Přišla sem, přišla tam
K gednomu kowáři :
»Kowáři můg milý,
Dey ty mně noclehu.“

» »Gak pak ti nocleh dám,
Když gá ho sám nemám,
Milý mocný Bože!
Když gá ho sám nemám?“

Přišla sem, přišla tam
Do pusté maštale atd.

Pjseň tuto zpjwávali dřjwe chlapci, o wánocjch s gesličkama chodjcj; nyuj gen některý stareček aneb některá babička geště gi zná.

Nezdá se mi za zbytečné, zde podotknauti, že Cíkáni, kteřj, gakož po tu dobu, tak giž při prwnjm swém obgewenj se w Europě kowářstwj hleděli, z Egypta půwod swůg odwozugjce udáwagj, že z domnělé této vlasti swé kletbau božj wyhnáni byli, protože Synu božjmu s matkau geho na autěku gich do Egypta noclehu byli odepřeli, od kteréhož prý času, pronásledowáni gsauce ode všech národů, po swětě žiwot taulawý wěsti musegj. Nemáli pjseň předešlá něgaké spogenj s powěstj tauto?

153. Upálená panna.

Srow. Čel. I. 47. — Mor. F. S. 1840 str. 61. —
Slow. Zpěw. I. 19.

(Nápěw 102.)

Hořela lpa, hořela,
Pod nj panenka ležela;
Giskřičky na ni padaly,
Mládenci pro ni plakali.

Aneb :

Wšickni mládenci plakali.

O písni této, již vůbec za zlomek a pozůstatek z časů pohanských pokládají, dvě rozdílné jsou mínění. Někteří totiž mají za to, že upomíná na starodávný pohanský obyčej, dle kteréhož, prý, padlé osoby ženské u starých Slovanů smrti trestány bývaly; opět jiní domnívají se, že to památka na staroslovanský zvyk a způsob, kterýmž panny a mládenci k tomu ustanovení Černobohu za obět upalování byli. Domnění tohoto gest gmenovitě p. K. W. Wójcicki, proto žeby pro osobu winnau a zhanbenau *wšickni mládenci* byli neplakali (Zarysy dom. II. str. 230). Avšak slova tato, ať nedjme, že citlivé srdce lidské ani winnjku, gest-li nešťastný, autrpnosti své neodpírá, nezdají se mi mnoho váhy

historické w sobě mjti, poněwadž se nimi i giné staré pjsně národnj obsahu podobného hustěgi skoučgij; pročez mjsto toto spjše za barwu básnickau, nežli za důwod děgeprawný považowati gest. Tak n. p. zawjrá se powěst o lstiwo zabitém ginochu w pjsni *Gelen Rkpsu* králoedworského :

„I by w každiei dievie po žalném srdečce“;

tak i pro břjzu w ýročně u wečer před sw. Janem Kř. zařatau a odwezenau, na gegjž mjsto potom giná postawena býti měla, dle poslednj sloky pjsně slowenské (*Zpěw. II. 375.*)

„plakali chlapani i diewčata“;

taktěž podlé ukončenj pjsně 160. sbjrkj této krew katem odprawené krásné wražednice *Dorny chwo-gkau* (trawau) bylo přikřýti třeba,

„aby mládenci neplakali“,

kterěž poslednj mjsto, kdyby za prawdu historickau platilo, důwod pana W. přjmo by poráželo. W nedostatku důkazů zewnitřnjch na spogenj pjsně swrchu psané s některým z řečených obřadů s gistotau sauditi nelze.

Pro tak patrné wšak ukončenj pjsně této, gakož i pro znamenitau gegj okrauhlost a přesnost, které gi nesnadno w důsledném něgakém spogenj s ginými slokami sobě mysliti dagj, měl bych pjsně „Hořelá lřpa“ spjše za celek, nežli za zlomek, neyměně pak, gakož se domnjwáno, za počátek pjsně delšj; w čemž i ta okolnost mne posilňuje, že gsauc pjsně tato w celých Čechách, na Morawě i we Slowensku rozšřřena a oblřbena, gakož snad málokterá giná, po-

kudž mi známo, nikde skutečně delšj se nenalezá, nýbrž gen powrchně k nj zde onde lecos přidáno a takořka nalepeno gest. Tak prodlužugjce gi we Slovensku, zpjwagj takto:

Chyba ten geden neplakal,
Čo gu falešně milowal.

Tomu práwě naopak znj přjdawek český, s kterýmž i morawský w smyslu hlawnjm se shoduge:

Ten geden plakal neywjce,
Čo gj kupowal střewjce;

Kaupil gj gedny za dukát:
Škoda tě, holka, nastokrát!

Mjsto těchto dwau poslednjch weršů klade pjseň morawská:

A pěkné přasky s očima,
Aby se pěkně točila.

Wšecky tři přjdawky tyto gsau toliko rozbor, owšem rozličný u rozličných zpěwáků, poslednjho w pjsni slova „plakali“, při čemž zpěwák, gedině na myslí mage, gak pjseň prodlaužiti, zcela rýmu se wěsti dal.

Giný zpěwák český, změniw poslednj řádek pjsně našj we smysl tento:

Gegj modré oči plakaly,

zawěšuge naň beze wšeho rozmyslu sloku druhau,
 smyslu předešlému dokonce odpornau :

Neplačte oči mé milé,
 Budte gen wždycky weselé atd.

Opět ginj zpěwáci spogugj pješň „Hořela lpa“
 s pjsněmi 9, 36, 37 i 228 sbjrkj této, zpjwagjce gich
 týmže nápěwem, co onu. Při tak patrném snaženj
 národa, wúbec obljbenu pješň tuto prodlaužiti, by-
 laby se předce někde něgaká stopa po giných sem
 práwě patřjccjch slokách zachowati musela, kdyby
 gich bylo hned s počátku býwalo.

154. Zawedený owčák.

Srow. Čel. III. 14.

Pase owčák, pase owce
 W pěkném zeleném klobauce,
 Pase na kopečku
 W březowém hágečku.

Pod dubem tu z nenadánj
 Dwě panenky stály,
 Owčák gim dal dobrý wečer,
 Ony se mu smály.

Gedna byla celá bjlá,
 Gako holubička,
 Druhá k němu šwitořila,
 Gako wlašowička:

„Pogď, owčáčku! pogď ty s náma,
 Wyspi se u nás do rána;
 Nechey tu swé owce,
 Ať ge pase, kdo chce.“

Wzaly sau ho za ručičku,
 Do hor s nima zašel —
 Bjlé owce a chalaupku
 Nikdy wjc nenašel.

155. Rubáš.

Srow. H. Luž. str. 92.

(Nápěw 103.)

»Kdo to chodj po hřbitowě?

Šlape tráwu na mém hrobě,

Šlape trawičku zelenau,

Srážj rosičku studenau.«

»Gá gšem to, otec duchownj,

Který slaužj služby božj.«

»Když gsi ty otec duchownj,

Oznam tam také mé panj,

Ať mi nese rubáš nowý,

Rubáš nowý, sprawedliwý,

Který nenj w sobotu předený,

W neděli do mše wálený :

Že tu w něm nemohu shajti,

Ani žádný pokog mjti.«

Panj hnedky kljče wzala,
 Wšechný truhly zotwjrala,
 Plátno brala, rubáš šila. —

»Kdo to chodj po hřbitowě?
 Šlape tráwu na mém hrobě,

Šlape trawičku zelenau,
 Srážj rosičku studenau.«

»Gá gsem to, twoge panj,
 Co ti nesu rubáš nowý,
 Rubáš nowý, sprawedliwý;

Který nenj w sobotu předený,
 W neděli do mše wálený.«

»Když gsi ty moge panj,
 Wstup ty ke mně do mé gámy,
 A kljče nech na znamenj!«

Gak gest do gámy wstoupila,
 Gáma se za nj zasula.

Wyletěli dwa holaubci,
 Wyletěli na zwonici.

Tak sau ljbezně haukali,
Gakoby hrana zwonili.

Gak to děti uslyšely,
Hned sau na hřbitow běžely :

»Máti naše, máti milá!
Komu ste nás poručila?«

»Komu pak, děti, ginému,
Než Pánu Bohu samému!

A wy druhy už gste hruby,
Poslaucheyte gedno druhy.

To pacholátko neymladšj,
To mně sám Pán Bůh opatřj.« «

156. Zagatá.

Srow. Mor. F. S. 1840. str. 162, 196. — Slow. Zpěw. II. 21.

(Nápěw 104.)

» Wjm gá lučinu širokau,
Na nj trawičku wysokau.

Wstaňte ranjčko, sestřičky,
Nažnem zelené trawičky!“

Djwal se na ně z okna pán,
Na swé pachole zawolal:

» » Wstáwey pachole! strog koně,
Pogedem na hon do pole.

Budem honiti srnčata,
Dwacjtileté děwčata.“ “

A když na lauku přigeli,
Hned konjčky zastawili:

» » Kdo wám tu tráwu kázal žjt?
Gedna musjte s náma gjt!“ “

»Kázal gest otec a máti
Tráwy zelené nažati.«

Gedna gi žala, wázala,
Druhá žalostně plakala:

»Ach, pro ten kausek tráwnjčka
Mám opustiti Wenciljčka!

Ach, pro ten kausek ostřice
Mám opustiti rodiče!

Ach, pro ten kausek getele
Mám opustiti přátele!

Ach, pro ten getelowý kwět
Mám opustiti celý swět!«

Sem kladau mjstem pjseň 39 sbjrký této s ně-
kterými proměnami, spogugjce gi s předešlau w ge-
dnu, totiž:

Gedau formani od Wjdně,
Wezau Wenciljčka w košině.

»Ach cos udělal, Wenciljčku!
Že máš po straně šawličku?«

» » Neudělal sem nic zlého,
Genom sem zabil gednoho.

Zabil sem, zabil gelena,
Nynčko mne wezau do Brna.

Neyl to gelen, byla laň,
Nynčko mne wezau, newjm kam. « «

157. Zpronewěřilý owčák.

Srow. Mor. 1840. str. 126.

(Nápěw 105.)

Owčák pase owce
Na zeleny lauce.

Šel tam tudy řeznjk
A s njm strakatey psjk.

» Zdař Pán Bůh, owčáče!
Zač dáš čtyry owce ?

» » Čtyry za dwa zlaty,
Gsau penjze taky.« «

Penjze wzal, prohrál
A owce domů hnal.

Owčák žene domů,
Pán tu proti němu:

» Zdař Pán Bůh, owčáče!
Kams dal čtyry owce?«

» » Přišli čtyři wci,
Každý wzal po owci.« « —

Nedaleko Lysy
Už tam owčák wisj. —

158. Konwářowic Kačenka.

*Srow. Mor. 1842 str. 20, 63. — Slow. Zpěw. II.
7. — H. Luž. str. 40.*

Wjm gá o pěkném palauce,
Na něm městečko Rakowce.¹⁾

Bydleli tam dwa konwáři,
Oba dobřij hospodáři.

Měl ten konwář hezkau dceru,
Hezčj nežli král králownu.²⁾ —

Plela babička zahradu,
Pan král gde k babě na radu:

»Hey babo, babo! dey radu,
Gak bych moh podwest tu pannu.«

»Má rada bude dost hodná,
Budeli gen zaplacena?« «

»O plat nic ty se nestarey,
Gen ty mně dobrau radu dey.«

» » Kup sobě štučku damašku,
 Dey si šjt šaty po pražsku
 A čepeček po morawsku.

Tauley se, tauley po rynku
 Až ke konwářowic domku.

A když se k domku přitauláš,
 Na zlaté wrata zaklepáš.« « 3) —

» » Kdo to tluče tak nezwedně,
 Gakoby neměl čas we dne?« «

» Gá gsem kramářka z Opawy,
 Gedu pro zbožj do Prahy.

Wozy sem napřed poslala,
 Sama sem wzadu zůstala.

Žádám wás o přeleženj
 Třeba gen na holé zemi.« 5)

» » Gdi, Kačenko, strog wečeři,
 Ať se panj nawečeřj.« «

Panj se nawečeřela,
 Odpočinutj žádala.

» » Gdi, Kačenko, gdi lůzko stlát,
At' ta panj gde s tebau spat. « «

» » Ach, můg tatjčku rozmilý!
Ta panj se mně nelbj;

Gak žiwa sem neslyšela,
Aby panj wausy měla! « «

» » Gdi, Kačenko, rozžži swjci,
Která hořj do půl noci. « «

A když bylo po půl noci,
Wolala otce k pomoci.

» Nic, Kačenko, nic nekřič ty!
Wšak gsem gá sám král Uherský. «

A když už bylo na ráno,
Bylo po městě woláno,

Že konwářowic Kačenka
Nenj už žádná panenka.

Wšecky panny wěnce wigau,
U konwářů čepce šigau.

Wšecky panny gdau na dřjwj,
U konwářů strogj křtiny.

Wšecky panny gdau pro wodu,
Ta konwářowic k auwodu. 5) —

» » Můg bratřjček z wogny gede,
Čtyry koně wrany wede.

Wjtám tě bratře, bratřjčku,
Z dáleké cesty wogáčku!

Co mně wezeš za wjtánj? «
» Wezu ti wě nec perlowý. « —

» » Ach, což ge mně do wěnečku,
Když už negsem za děwečku! « «

Ukaž, sestro, muže swého,
Muže swého, šwakra mého. «

» » Ach, kohož bych ukázala,
Než pana krále samého! « «

» Kdybych wěděl, který to král,
Na kusy bych ho rozsekal! «

» » To, můg bratřjčku! neděley,
Mau poctiwost wjc nehledey.

Má poctiwost swětem běžj,
Žádný gi wjc nedohonj,

Žádný gi wjc nedohonj,
Kdyby bylo tři sta konj!“ “

Když synáčka koljbala,
Takto gest gemu zpjwala:

» » Hagey, dadey, synáčku můg!
Uherský král ge otec twůg!“ “

1) Dle giných počjná se pjseň tato :

Wjm gá městečko za Prahau,
Čtyry mjle před Opawau.

2) Sem kladau někteřj sloku tuto :

Žádný gi nemoh podwesti,
Genom ten pan král Uherský,
Ten podwoditel panenský.

3) Mjsto sloky této zpjwá se také:

Gdi tam a zatluč na dwěře,
Kačenka tobě otewře.

4) Také:

Kdo to tluče na ty wrata?
Utluče stříbra a zlata.

5) Ginj wynecháwagjce sloku tuto zpjwagj:

Prosjm hospodáři tebe,
Bys mi dal nocleh u sebe.

»Wždyť pak tu nenj hospoda,
Kde by si u nás ležela?«

Lehnu třebas na lawičku,
Sukni si dám pod hlawičku.

6) Ti, genž pješ tuto dle pozn. 2) zpjwagj, skoučugj zde takto:

Pan král stogj na pawlači,
Wysmjwá se panj Kači:

»Žádný gi nemoh podwesti,
Genom ten pan král Uherský!«

»Mně čepeček předce slušj:
Tobě plať Pán Bůh na duši!«

Pjseň slowenská, hlawnjm djlem s tauto se srownáwagjcj, gmenuge zřegmč krále uherského Maty-
aše (Korwina), o gehož milowánkách množstwj pj-
snj a powěstj slowanských i ilyrských koluge.

Pjseň lužická, gakož weršem, tak i barwau bá-
snickau od ostatnjch se ljšjcj, pokládá „Khatržinku“
za dceru krčmářowu z Dolné Hůrky, a na mjsto
krále Uherského stawj „Wujrjowskoho pana“, wy-
prawugjc, kterak tento nakaupiw sobě na trhu Zho-
řelském traubu plátna, sametu sto loket a bjlého
hedbáwj, za počestnau pannu (knežničku) přestroge-
ný, přigel do Dolné Hůrky na dwůr krčmářů, žá-
dage o přechowánj sebe a swých konj za gednu noc:
„Nechat koně stogj prostřed dwora, schowey mne
gen před Wujrjowským pánem, tjm Luciperem!“

„„Kdybych chtěl přechowat tebe této noci,
Kdybych chtěl tě schowat, musel bych tě zawřjt
Pode dewět zámků w desátau sedničku
K mogj milé dceři, krásné Kateřince.““

Z čehož widěti, že básnjc lužický té samé po-
wěsti použil, awšak obrátiw gi na okolnosti swé,
způsobem rozdjlným, ačkoli neméně básnickým, wzde-
lal. — Srownámeli pjseň morawskau, slowenskau a
českau gednu s druhau, shledáme, že od téhož básnj-
ka pocházegj, ačkoli každá z nich časem wjce méně
proměn zakusila. Zwláštneho však pozoru hodnu činj
pjseň českau ono práwě tak básnické, gako charak-
teristické wystaupenj bratra co msitele w druhé po-
lowici pjsně této, kteréž u všech ostatnjch pohře-

šugi. Gakož pak podlé zwyku staroslowanského wládnauti rodinau a hágiti gi po otcu neyprwé synowi náleželo, tak zagisté před ginými to bratr, kterýž křiwdu sestře učiněnou i tenkrátě mstj, když otec i máť mlčj. Tak w gedné pjsni polské (Wójc. II. 58.), kterau w Krakowsku při očepkách ženy, s newěstau tancugjce, zpjwagj, přiwoláwá dcera neyprw matku, a potom otce, žalugjce gim, že muž gi bige. Matka přigela, ohledala pořádek:

„ „Bijże zięciu, bij, nauczaj
Na twój to dobry obyczaj.“ “

Práwě tak učinil i otec. Konečně gede bratr po náwsi.

„ „Mój braciszku, mąż mnie bije!“ “

Bratřjček přigel, ohledal pořádek — a šwa-
gřjček sem a tam, utjkalby, newj kudy kam, zdali
oknem nebo dveřmi — wšude šawle proti němu:

„ „A mój szwagrze! nie bij siostry,
Mam ja na cię kańczug ostry!“ “

Podobná této pjseň i mezi slowenskými se nale-
zá. Wiz Zpěw. I. str. 263.

159. Wáclawjček.

Srow. Slow. Zpěw. I. 340; II. 395.

(Nápěw 106.)

Byla gest gedna matička,
Syna měla Wáclawjčka.

Nedala se mu ženiti,
Kázala milau nechatí.

Wáclawjček se rozhněwal,
Do Benešowa wandrowal.

Zabil w Sázawě gednoho,
U Benešowa druhého,
Za Benešowem třetjho.

Tu Wáclawjčka sau gali,
Do radné šatlawy dali.

»Ach! kýž mám posla rychlého,
Tak gako ptáčka zljtného,

By powěděl mé máteři,
Ať nečeká mne k wečeři,

Ba ani zegtra k obědu,
Neb gá wjc domů nepřigdu.

Ať pošle mně dvě košile,
Bych měl co wzjti na sebe:

Gednu košili konopnau,
Druhau košili kmentowau.

W konopné budu seděti,
W kmentowé budu wiseti.

By powěděl mé panence,
Ať mi odešle dwa wěnce:

Ten geden pěkný růžowý,
Ten druhý pěkný zelený.

W růžowém budu seděti,
W zeleném budu wiseti. —

Gak se máteř dozvěděla,
Do Benešowa běžela:

» »Kde ge ta radná šatlawa,
Co gali mého Wáclawa?

Cos, Wáclawjčku, cos dělal,
Že si tři lidi zmordowal?« «

»Gá nekrad, gá gen mordowal
Pro děwče, co sem milowal.«

A když už bylo na ráno,
Bylo biřicem ¹⁾ woláno.

A když už bylo co na den,
Wáclawjček byl wyweden.

A když už byli na rynku,
Dala mu wěnc z barwjnku. ²⁾

A když už byli na mostě,
Dala mu prsten za dvě stě.

A když už byli u wršku,
Wáclaw widěl šibeničku :

»Kdybych byl wěděl před lety,
Že na nj budu wiseti,

Bylbych gi dal zlatem pobjt,
Českými groši ozdobit!«

A když už byli na wršku:
 »Počkey, kate mistrě! trošku,

Ať gá se geště ohljdnu,
 Pro které děwče na smrt gdu.

Pro to děwče černooky,
 Co má podepřené boky!«

1) Také:

Bylo od práwa woláno.

2) Z pjsně této widěti, že před časy w Čechách, gako po tu dobu u Rusjnů w Haliči a kozáků Ukra-
 inských, na wěnc mládenecký a panenský bráwali
barwjnek (rus. barwinok, Lin. vinca pervinca, Sinn-
 grün); nynj však při swatbě i při pohřbu wúbec
 rozmarjna panuge.*)

*) Pjseň tuto poprwé celau slyšel sem od Anny
 Hawljkowé, osoby služebné ze wsi Rowjna w kr. ber.,
 zpěwačky ustawičné od božjho rána do noci, kteráž
 sloku tu zpjwala takto:

A když už byli na rynku,
 Podala mu rozmarjaku,

načež pak pokračowala, gakož giž uwedeno. I učinil
 sem gi pozornu na to, že zde čtyry sloky po sobě

)(

160. Dorna vražednice.

(Nápěw 2.)

Wjm gá geden piwowárek,
W tom wařjwal Wáša sládek.

Dobré piwo wařjwáwal,
Hezké holky milowáwal.

bez přetrženj těmiže slowy: *A když už bylo*, počjnagj, kdežto pak po následugjcj páte i šesté sloce téhož počátku se Wáclawjček přiwádj, an mluwj, což nápadné gest, a ukazowati se zdá, gakoby po každé aneb aspoň některé z oněch čtyr podobné řeči kmjstu patřjcj státi měly; zdali tedy něčeho nezapomnula? Odpowěděla, že ničeho, a že to wždycky od nebožky matky swé tak slýcháwala. I dotjral sem, aby se dobře zpamatowala; načež pak ona zamlčewši se maličko, zpjwala po sloce swrchu giž uwedené, takto:

*Deyte mi pěknau zelenau,
Že se už lauějm s mau milau.*

A když už byli na mostě,
Dala mu prsten za dvě stě:

*„Ten prsten wy si necheyte,
Na mne nezapomjneyte!“*

Dorna byla neyhezčegšj,
Wšem mládencům neymilegšj.

Wěnce wila, nedowila,
Než dowila, syna měla.

»Wášo sládku! co mám dělat?
Mámli syna zamordowat?»

»Děley Dorno, gak rozumjš,
Genom ať se neprozradjš!«

Dorna dolů hned běžela,
Zlatau šňůru z truhly wzala,

Syna swého uškrtila,
Do zahrádky zakopala.

Panské děwče gi widělo,
Šlo nahoru, powědělo:

Pozděgi událo mi se, pjseň tuto ginde několi-
kráte geště slyšeti, awšak pokaždé bez tohoto přj-
měsku. I promluwil sem tedy o to s řečenau Hawlj-
kowau, že se mi připogené tyto dwa werše neprá-
wými býti zdagj, poněwadž gich nikde ginde nena-
lezám. Odpowěděla řkauc: „Ty gá sem si sama u-
dělala, proto že to tak mjtí chtěli; to gá pro werš
daleko negdu!“ —

»Panjmámo, zlá nowina:
Dorna uškrtila syna.

Do zahrádky zakopala,
Pod zelený strůmek dala!»

»Gdi, mé djtě, gdi pro Dornu,
Ať gde ke mně hned nahoru!

Wjtám tě, má služebnice,
Swého syna vražednice!»

»A gá žádná vražednice,
Swého pána služebnice.«

»Gdi, mé djtě, pro faráře,
Který pannám ruce wáže,
A ge už wjc nerozwáže.

Gdi, mé djtě, pro purkmistra,
Který wozj panny z města!»

Už Dorničku, už gi wezau,
Radnj páni za nj gedau.

Když přigeli k šibenici,
Dal se s Dornau kat do řeči:

» » Chceš, Dorničko, chceš má býti?
Chci tě sobě wyplatiti:

Žegdljk dukátů za tě dám,
Druhý k tomu geště přidám! «

» Když sem nebyla sládkowau,
Také nebudu katowau! ¹⁾

Děley kate, co máš dělat,
Nedey mně tu dlauho čekat;

Gá sem tu smrt zaslaužila,
Tři syny sem uškrtila:

Ten gedem byl s generálem,
Ten druhý byl s radnjm pánem,
Ten třetj byl s Wášau sládkem. «

Kat se točj na botičce —
Už hlawička na tráwnjce. ²⁾ —

Lámeyte chwogku zelenau,
Přikreyte tu krew čerwenau,

Aby wrány nekwákaly,
A mládenci neplakali.

Gedna wrána zakwákala,
Sto mládenců rozplakala.

¹⁾ S mjstem tomuto podobným potkáváme se w gednom variantu pjsně polské: *Matka wraždnice* (K. W. Wójcicki Tom. I. str. 92.), genž takto znj:

„Oj, chceszze ty, burmistrzówno, moją być?
Mógłbym ja cię od téj męki wyzwolić.“

Oj! nie byla moja matka panową,
I ja též nie myślę być katową.

Ano i z gedné pjsně ilyrské: *Vmoriteljka* (St. Vraz razd. I. str. 136.) táž myšlénka zaznjwá:

„Orša, češ ti moja biti,
Ali češ glavó zgibiti?“

„„Jaz čem raj glavó zgibiti,
Kak pa tvoja biti.““

²⁾ Také:

Tu kat celý rozzlobený
Sfal gj hlavu bez prodlenj.

Sekeyte tráwu zelenau,
Přikregte tu krew čerwenau atd.

161. Nalezená sestra.

*Srow. Zpěw. II. 5. — H. Luž. 33. — Rus.
Žeg. Pauli II. 24. — Ilir. Topal. I. 3.*

(Nápěw 107.)

Pauli sau rytjři po brodě,
Připlauli k nowé hospodě.

»Šenkýřko, hezkau dceru máte!
Komu gi ke cti dochowáte?«

»To nenj, rytjři, dcera má,
Geť to djwečka služebná.«

Poslala Lenorku pro wodu,
Smýšlela gest o ni zlau radu.

Lenorka pozorná byla,
Pod okýnkem ge slyšela.

»Gdi, Lenorko, gdi lůžko stlát,
Pan rytjř dřjmá, pŭgde spat.«

Lenorka do pokoge wkročj,
Pan rytjř si gi zaskočj.

» » Nech ty mne, rytjři, s pokogem,
At' odegdu s Pánem Bohem!

Ač gsem gen djwečka služebná,
Můg rod se tobě wyrowná.« «

» Gak se mi twůg rod wyrowná,
Když gsi djwečka služebná?«

» » Když sem gá maličká býwala,
Před domem sem si hráwala.

Po zlatém pjsku sem běhala,
Čerweným gabljčkem kaulela.

Geli sau tudy Cikáni,
Na wůz pod plachtu mne wzali,

Do země cizé zavezli,
Za mjru owsa prodali.« «

» Powěz mi, Lenorko má milá,
Gaký to dům twůg otec má?«

» » Má dům z bjlého mramoru,
Okna z čerwených kamenů.« «

»Ha, tys Lenorko, sestra má,
Sestra má vlastnj rozmilá!

Sedum let sem tebe hledal,
Wšecky země sem prohledal. —

Lehni si, sestřičko, na lože,
Gá budu choditi po dvoře.«

A když už bylo na ráno,
Bylo gest na ni woláno :

» »Wstáwey, Lenoro, nahoru!
Wem bjlý čepec na hlavu.« «

»Wstáwey, má sestřičko, nahoru!
Pogedeme k bjlému dworu. —

Panjmámo! co mně dáte?
Mau newěstu uhljdáte!«

» »Ach, což mi po twé newěště,
Když budu wždycky gj wcestě!« «

»Panjmámo! co mi dáte?
Swau dcerušku uhljdáte!«

» Stjbra, zlata bych ti dala,
Kdybych gi zas uhljerala! «

A když se spolu wjtaly,
Welkau radostj plakaly.

162. Téhož obsahu.

Nedaleko Koljna
Stogj hospoda nowá,
Stogj hospoda nowá
Z kamene wystawěná.

Přigeli tam pánowé,
Tri krásnj rytjřowé:
» Hey, šenkýřko, toč piwa!
Skoč, šenkýřko, dey wjna! «

Kačenka wjno nese,
Až se gj hlawa třese,
To od dobrých koralů,
Od stjbrných tolarů.

- » Ge, šenkýřko, dcera twá,
 Čili twoge přátelská? «
- » » Ani nenj dcera má,
 Ani žádná přátelská.

Od formanů kaupená
 Za čtyry mázy wjna,
 Za čtyry mázy wjna,
 Za gednu otep sena. « «

- » Co, šenkýřko, mám ti dát,
 Bych s nj moh té noci spát? «
- » » Pět dukátů nebo šest,
 Dost bude za gegj čest! —

Gdi, Kačenkø, lože stlát,
 Pan rytjř už pũgde spat! « «

Gak Kačenka pokročj,
 Rytjř za nj poskočj.

- » » Ani se mne netýkey,
 Mau osobu we cti měg!
 Gsemť gá z rodu dobrého,
 Z rodu tobě rowného! « «

» Když gsi z rodu dobrého,
 Oznam mi otce swého. «

» » Můg otec pán Baborský
Ze země Španihelsky. « « 1)

» Prosjm, dey mi znamenj,
Gaké má on stawenj? «

» » Stawenj mramorowé,
Zlatem ge wykládané. « «

» Tys, Kačenko! sestra má,
Sestra má roztomilá,
Co djtě ukradená,
Ted' zase nalezená!

Sedum let sem tě hledal,
S koně na koně wsedal,
S koně na koně wsedal,
Tři sta sem gich potrhal! —

Pogď, šenkýřko, nahoru,
Zaplatjm ti twogi mzdu. «
Šla šenkýřka nahoru,
Rytjř uřal gj hlawu —
Zaplatil gj gegj mzdu.

---

1) W pjsni slowenské znj mjsto toto:

— som z rodu welkého,
Dinděš krála mladého;

w lužické pak stogj:

Čeja da Maruška tola ty sy?
„Z cuzeje zemje Kajnfaljerec džówka.“

Hormayer, podáwage we swém „Zaschenbuch für vaterländische Geschichte 1834“ na str. 328. pod názvem: „Der getreue Staar“ powěst českau téhož obsahu, nazývá djwku tuto dcerau markrabj Vohburgského, giž cikánka, nahodiwši djtěti tkanici koralů čerwených a takto ge k sobě přiwábiwši, ukradla, a do osamělého obydlj za Reynem (srow. w pjsnjch našich: „*Plauli rytjři po brodě*“, a „*Nedaleko Koljna* (Reynského?) stogj hospoda“) zawezla. Dle něho poznal bratr *Elišku*, sestru swau, po znamenj na způsob tulipánu, gež oba od narozenj swého na krku měli. — Ačkoli pjseň tato na něgaké skutečné udalosti zakládati se zdá, welmi nesnadno předce, z tak rozličných a sobě odporných udánj důmjnku postawiti, čj by dcera panna tato byla? Z odporů těchto, gakož i z rozšjřenosti pjsně po celém téměř západnjm Slowanstwu, toliko na vysoké gegj stáří zawjratj lze. Ostatně prawdě welmi podobné, co pjseň naše prwnj a Hormayerowa powěst udává, že totiž Cikáni djtě ukradli; neboť zanechali po sobě wšude, kde koli se potulowali, diwné powěsti o ukradených dětech; ano lord anglický G. Borrow, kterjž mnoho let w rozličných zemjch mezi Cikány se zdržowal, aby zvláštnosti národu tohoto seznal, zpomjná o pjsni Cikánů španělských, z kteréž gedna sloka w smyslu tomto znj:

Mám gá konjčka w maštali,
 Dala mně ho maminka,
 Bych gel do zámku Pepowa,
 A ukrad gemu synka.

163. Truchliwá pautnice.

Srow. Čel. I. 42.

(Nápěw 108.)

Putowalo děwče
 Z Prahy do Morawy,
 Mělo modré oči
 Cely uplakany.

Putowalo předce
 Od potoka k řece:
 Přewez, přewoznjčku!
 Mne šwárnau djwčičku.

»Nechci, nepřewezu,
 Gestli má nebudeš,

Dokud mi nesljbjš,
Že ty se mnau púgdeš.“

Nechci a nepúgdu,
Negsem twoge milá,
Radšj bych se zase
Zpátky nawrátila. —

Sedla na lodičku,
Zaplakala tuze,
Že gi stříbrný pás
Opásat nemúže.

Natrhala klasů,
Přiwázala k pasu:
Kýž sem nepoznala
Tu mlynářskau chasu!

Když sem ho widěla
Přjliš opilého,
Měla sem se wyhnaut
Do pole šjrého.

—Když sem ho widěla
Auzkau cestau gji,
Měla sem se wyhnaut,
Kde slunce neswjti.

Když sem ho widěla,
 Hořké piwo pji,
 Neměla sem k němu
 Do mleynice gji!

164. Wzkázanj.

Srow. Mor. 1835 71. — H. Luž. 72.

Když se milý na wognu bral,
 Swé panence prikazowal,
 By se ona newdávala,
 Sedum let na něg čekala:
 »Má panenke! newdáwey se,
 Za sedum let přigdu zase,
 Za sedum let přigdu domů,
 Zlatý prsten nosit budu.« —
 A když bylo w sedmém roce,
 Žala trawičku na lauce.

Když našala, nawázala,
Po poli se ohlédala.

Newiděla tam žádného,
Gen wogáčka samotného.

Ptala se ho: »Můg panáčku!
Wjteli o mém miláčku?«

» Twůg milý se tam oženil,
Gá sem na gehu swatbě byl.

Co mu zkážeš holubičko,
Bjlá, čerwená růžičko?«

» Zkážu gá mu tolik toho,
Aby do něg udeřilo!«

Otočil se a zasmál se,
Zlatý prsten zatřpytil se.

» To ge prsten s mého prstu,
Co sem dala mu na cestu!«

» Co mu zkážeš geště wjce,
Ty modrooká djwčice?«

»Zkážu gá mu tolik zdrawj,
Co ge na tey lauce tráwy.

Zkážu gá mu tolik štěstj,
Co ge kapek w hustém dešti.

Počjná se také:

Můg milý na wognu gede,
A co on mně přikazuje?

Abych gá se newdávala,
Sedum let na něg čekala atd.

165. Zapomenutj.

Srow. Mor. 1840. 144.

(Nápěw 109.)

Stogj borowička zelená,
Kolem do kolečka pletená;
Pod nj konjček,
Na něm Jenjček
Gede do Brna.

»Stûg, konjčku! a žer trawičku,
Gá pûgdu nawštjwit Aničku:
Mně se wšecko zdá,
Že moge milá
Ge mně newěrná.

Zanechávám ti swau památku,
Ach můg neymilegšj obrázku!
Wjc sem nepřigdu,
Wjc ti nebudu
Dělat překážku.«

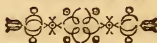
» »Když sem zapomněla na bratra,
Taky zapomenu na wrata,

U kterých sme stáli,
 Spolu rozmlauwali
 Třeba do rána.

Když sem zapomněla na sestru,
 Taky zapomenu na cestu,
 Po které sem šla,
 Kytičku nesla
 W bjlém fěrtaušku.

Když sem zapomněla na otce,
 Taky zapomenu na srdce,
 A na tě můg milý,
 Jenjčku rozmilý,
 Na tě dokonce.

Když sem zapomněla na matku,
 Taky zapomenu na lásku,
 Na tě můg milý,
 Jenjčku rozmilý,
 Drahý obrázku. " "

166. Odgezd milého.

(Nápěw 110.)

Stogj hruška w šjrém poli,
 Wrch se gj zelená;
 Pod nj se pase kůň wraný,
 Držj ho má milá.

Což ho tak dlauho držjte,
 Z wečera do rána?
 »Kam, můg milý, pagedete?
 Gá pagedu s wáma.«

Gá pagedu tam daleko,
 Přes ty modré hory:
 Kýž sem byl nikdy nepoznal,
 Co mé srdce bolj!

Gá pagedu tam daleko,
 Přes wodu hlubokau:
 Kýž sem byl nikdy nepoznal
 Holku černoockau!

Gá pogedu tam daleko,
 Do swěta šjrého:
 Kýž sem byl nikdy nepoznal
 Srdce falešného!

167. Zkrwawený milý.

(Nápěw 33.)

Na wršjčku kaplička,
 Bjčila gi Ančička;
     Když gi objčila,
     Geště se djwala,
 Uhljdáli Jenjčka.

• Nikde ho tu newidjm,
 Ani ho tu neslyšjm;
     S kým pak gá se nynj,
     Můg Božjčku milý!
 S kým pak gá se potěšjm!

Na dolině rybnjček,
 Napágj w něm Jenjček

Čtyry koně wrany
 Pěkně učesany
 Ge zkrwaweny všecek.

To nenj krew z konjčka,
 To ge z mého Jenjčka,
     Že ho posekala,
     Že ho posekala
 Ta woganská šawlička.

168. Zabitý kowář.

Srow. Slow. Zpěw. I. 144.

(Nápěw 111.)

Na té našj kopanince
 Ležj wogák w rozmarjnce,
     Ležj wogák zabitý,
     W rozmarjнку zawitý.

Přišla k němu geho milá,
 Šátečkem krew utjrala,

Dala gemu hubičku,
Přitiskla ho k srdjčku. —

Kdo nám bude koně kowat,
Až my budem mašjrowat?
Kowáře nám zabili
W krwawé patálii.

Do půlnoci koně kowat,
Od půlnoci mašjrowat;
Podkowičky klapaly,
Modré oči plakaly.

»Zwoňte zwony na wše strany,
Můg milý ge pochowaný;
Zahynul mně z růže kwět,
Pro který mne těšil swět!«

Zwonj koně podkowami,
A wogaci šawličkami;
Hrage hudba weselá,
Až gj srdce usedá.

169. Ztrestaná neposlušnost.

Srow. Mor. 1840 str. 172.

(Nápěw 112.)

Teče woda teče
Od potoka k řece:
Namluwil si mladý hulán
Modrooké děwče.

» Ach mámo, mamičko!
Dodeyte mně rady:
Naučil se za mnau chodit
Geden hulán mladý.

» » Ach dcero, dcero má!
Zanech ty hulána;
Huláni ti pryč odgedau,
Ty zůstaneš sama.

» » Ach mámo, mamičko!
Špatná waše rada:
Gá už mám šaty swázané,
Půgdu s hulánama.

) (

Huláni, huláni!

Pěkné koně máte :

Gá bych s wami taky gela,
Kterého mně dáte?“

» » Žádného giného,

Než toho wraného :

My ti ho tu osedláme,
Sedneš si na něho.“

Když bylo po roce,

Přišla dcera k matce,

Přinesla si hulaňátko

W strakaté peřince.

» Ach mámo, mamičko!

Pomozte nynjčko :

Bude wám moge dětátko

Řjkati: Babičko!“

» » Ach dcero, dcero má!

Špatná moge rada :

Nech ať ti nynj pomůže,

S kým si radu brala!“

»Ach Bože, Přebože!
Co sem gá myslela,
Že sem swau milau matičku
Dřjw neposlauchala!

Ted' sem osaměla,
Gako holubička,
Když ona letj do swěta,
Hledá si samečka.

Ted' sem osaměla,
Gako hruška w poli:
Když hrušky gsau očesany
Ona smutně stogj.

Ted' sem osaměla,
Gako kůl u cesty:
Teprwa nynj poznávám,
Co mám za nešťestj!»

170. Šenkýřka.

Srow. Čel. III. 48.

(Nápěw 113.)

W hágečku w dolině
 Na pěkney rowině,
     Ge tam moge milá,
     Andulka rozmilá,
 Šenkuge we wjně.

Přišel tam Jenjček,
 Sed si za stoleček;
     Přewelice wzdychal
     A sobě nařkal,
 Můg zlatey holeček!

Nesedey, nesedey,
 Pogď, pomoz, naljwey!
     By lidi neřekli,
     Toho si newšimli,
 Žes beywal můg miley.

»Gá sem k wám nepřišel
 Wjno naljwati;

Gá přišel pro lásku,
 Můg zlatey obrázku,
 Tebe milowati.

Když sem byl w arestě
 W tom Klatowském městě,
 Nic mně tam nebylo,
 Když za mnau chodilo
 Mé rozmilé děwče.

Když sem byl w vězenj
 Sedum let pod zemj :
 Nic mi zle nebylo,
 Když za mnau chodilo
 Moge potěšenj.

Moge potěšenj !
 Pomoz mně z vězenj. "
 Z vězenj pomůžu,
 Twoge beyt nemůžu —
 Nenj možná, nenj !

Pjseň tato zpjwá se u rozličných variantech, z
 nichž toliko geden pozoru hodněgšj uwádjm :

Praha a Wjdeň gsau
 Na pěkné rowině,

Ge tam moge milá,
 Andulka rozmilá,
 Šenkuge we wjně.

Přišel k nj Jenjček,
 Sed si za stoleček;
 Dal si nalegt wjna,
 Pořád u něg dřjmá,
 Rozmiley Jenjček.

Nespi a nedřjmey,
 Pogď, wjno nalegwey,
 By lidi neřekli
 A na nás neswedli,
 Že gsi ty mŭg miley.

»Gá sem k wám nepřišel
 Wjno nalegwati;
 Gá sem přišel k tobě,
 Potěšenj mogle,
 Tebe milowati.

Když sem byl za Prahau,
 Daleko za wodau,
 Nic mi tam nebylo,
 Když za mnau chodila
 Pañmáma i s dcerau.

Byl sem we wězenj
 Tři léta pod zemj,
     Nic mi zle nebylo,
     Když ke mně chodilo
 Moge potěšenj.

Moge potěšenj,
 Pogď, pomoz z wězenj!“
     Z wězenj pomůžu,
     Z wogny však nemůžu,
 Nenj možná, nenj!

171. Nepozor.

(Nápěw 88.)

»Jenjčku můg miley!
 Gste wšecken opiley.

Zůstaňte tu u nás,
 Gã dãm pozor na wás.“

Andulka usnula
A pozor nedala.

On šel domů předce,
Utopil se w řece.

Zůstalo znamenj,
Klobauk na sraubenj.

Andulka ho wzala,
Šla domů, plakala.

172. Návštěwa na hřbitowě.

Srow. Čel. I. 55.

(Nápěw 114.)

Panjmámo! kde ge vaše dcera?
Gá gi přišel nawštjwit;
Tři léta minuly, co sem gi newiděl,
Gá se přišel potěšit.

»Naše dcera na hřbitowě ležj,
 Tam ge gegj postýlka:
 Nemysli si wjce, Jenjčku rozmilý,
 Že bude twá manželka!«

Gak ta slowa máteř promluwila,
 Duch se we mně zatagj,
 Že toho stwořenj na swětě už nenj,
 Po němž taužj srdce mý.

Panjmámo! ukažte to mjsto,
 Kde mau milau hledat mám;
 Gá na hřbitow púgdu, pilně kopat budu,
 Ať gi geště uhljdám.

Gak prwnj krok na hřbitow udělám,
 Spatřil sem tam hrob nowý;
 Dwě růže čerweny daly mně znamenj,
 Že tu srdce mé ležj.

Gá se wás ptám, čerwené růžičky!
 Geli tu hrob mé milé?
 Růže se sklonily, znamenj mně daly,
 Že tu ležj srdce mé.

Wstaň, má milá, mé zlaté srdečko!
 Promluw ke mně slowjčko! —
 »Gá bych ráda wstala, k tobě promluwila —
 Mám zemdlené srdečko.«

Ach gá smutné, nešťastné stwořenj
 Na tomto bjdném swětě!
 Uschnula mně růže srdci milá tuze,
 Wjce mně nepokwěte.

Odpočjwey w tomto tmawém hrobě,
 Gá gdu už od tebe pryč;
 Twé růžowé twáře gako rannj záře
 Nespatřjm už nikdy wjc!

Přenešťastné ty Gičjnské luka,
 Po kterých sem chodjwal,
 Když sem swau panenku, krásnau holubinku,
 Za ručičku wodjwal!

Přenešťastná ta Gičjnská brána,
 Přenešťastná silnice!
 Protože nepřála, milowat nedala,
 Co těšilo mé srdce.

Přenešťastnj takowj rodiče,
 Kteřj djtkám zbraňugj!
 Oni gim zbraňugj, wzjti se nedagj,
 Do hrobu ge swrhugj.

173. Rozmarjna.

Srow. Čel. I. 12.

(Nápěw 115.)

Když sem šel skrz dubowý les,
 Přepadla mne dřjmota;
 A do rána mně za hlawau
 Rozmarjna wykwešla.

Požezal sem wšecky pruty
 Rozmarjny zelené,
 Pustil sem ge po wodičce,
 Po wodičce studené.

Která panna lowit bude
 Rozmarjnu zelenau,

Ta mau neymilegšj bude
Za wodičkau studenau.

Šly panenky ráno k řece,
Do věder nabjraly:
W tom tu pruty z rozmarjny
K samé lówce plynuly.

Tu mlynářowic Anička
Po nich se gest nahnula,
A nešťastná holubička
Do wodičky spadnula. ¹⁾

Zwonj, zwonj troge hrany,
Co to asi znamená?
Powězte, milj ptáčkowé!
Snad to nenj má milá?

»Twau milau, twé potěšenj
Do rakwe ti skládagj,
Čtyři muži w černém rauše
Do hrobu gi dáwagj.«

Ach, můg Bože neymilegšj!
Tys mi wzał mau newěstu!
Powězte, milj ptáčkowé!
K gegjmu hrobu cestu.

»Za wrchme) tam w kosteljčku
 Zpjwagj w kúru kněžj;
 Pět kroků za kosteljčkem
 W hrobě twá milá ležj.«

Tam gá pŭgdu, plakat budu,
 Na ten tmawý hrob sednu,
 A pro tebe, má panenka!
 Těžké hoře ponesu.

Těžké gá ponesu hoře,
 Až mne smrt wyswobodj,
 A wěneček z rozmarjny
 Na můg přjkrow položj!

---

¹⁾ Smjstem tjnto srowney prwnj polowici pjsuě:
Kytice, w Rkpsu králodworském.

174. Roztlučený džbán.

*Srow. Mor. 1840. 71. — Slow. Zpěw. II. 20. —
Pol. Wójc. I. 41.; Olesk. 448.*

(Nápěw 116.)

Šla panenka pro wodu,
Měla pěknau nádobu;
Potkal gest gi pán,
Roztlauk on gj džbán.

Šla panenka, plakala,
Swého džbánu želela,
»Třebas wy gste pán,
Zaplaťte mně džbán!« «

» »Mlč panenko! neplač ty,
Škoda se ti nahradj:
Za zeleney džbán
Šáteček ¹⁾ ti dám.« «

Děwče šátek nechtělo,
Wždy gen džbánu želelo:
»Třebas wy gste pán,
Zaplaťte mně džbán!«

» » Mlč panenke! neplač ty,
 Škoda se ti nahradj:
 Za zeleney džbán
 Prsten tobě dám.« »

Děwče prsten nechtělo,
 Wždy gen džbánu želelo:
 »Třebas wy gste pán,
 Zaplatte mně džbán!«

» » Mlč panenke! neplač ty,
 Škoda se ti nahradj:
 Za zeleney džbán
 Sebe sám ti dám.« »

Děwče wjc neželelo,
 Ale bylo weselo:
 »Za zeleney džbán
 Dostal se mně pán!«

¹⁾ Gako zde neyprw šáteček a potom prsten za džbán se podává, tak mohau se i giné věci zwoliti, ano i řad gich dle ljbsti prodlaužiti, n. p. „koně — domek — panstwj tobě dám“, při čemž toliko toho pozorowati gest, že cena wěcj podáwaných postupowati, a naposledy pán sám sebe za wýplatu obětowati musj.

175. Nepřigatý žert.

(Nápěw 117.)

Žaly sau trawičku
Nad struhau,
Pomáhala gedna
Na druhau.

Stáltě tam Jenjček
Za dubem,
Hodil po Andulce
Žaludem.

Neházeg, neházeg
Žaludem:
Neb my žádná twoge
Nebudem.

176. Oklamaná.

Srow. Čel. I. 23.

(Nápěw 117.)

Bylatě cestička ¹⁾

Šlapaná,

Šla tudy Ančička,

Plakala.

Šel tudy Jenjček,

Weyskal si;

Dohonil swau milau,

Steyskal si.

»Což pak si, můg milý,

Steyskáte?

Zdaliž wy mau lásku

Neznáte?

Přigďte k nám, můg milý,

W neděli,

Gá wám dám wěneček

Zelený.« —

Jenjček w neděli
Nepřišel,
Zelený věneček
Opršel.

Opršel, opršel,
Opadal,
Že gest gi Jenjček
Oklamal.

1) Počjná se také :

Od Lipoltic stezka
Šlapaná atd.

177. Postřelená kačena.

Srow. Slow. Zpěw. I. 346; Čel. III. 79.

(Nápěw 118.)

Kačena diwoká
 Letěla z wysoka,
 Přišel na ni střelec,
 Střelil gi do boka.

Urazil gj křjldo
 I prawau nožičku,
 Smutně zaplakala,
 Padla na wodičku.

»Ach Bože, otče můg!
 Už sem doljtala,
 Už sem moge děti
 Tady zanechala!

Moge drobné děti
 Nedělagj škody,
 Plynau po Dunagi,
 Napigau se wody.«

178. Holubička s poselstwjm.

Srow. Mor. 1840. str. 140.

(Nápěw 123.)

Pršelo, bylo tma,
Holubička ¹⁾ zmokla,
Nemohla doletět
K milému pod okna.

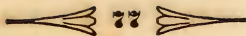
Nemohla doletět,
Zkázanj wyřjdit :
»Zkázal tě, Andulko!
Jenjček pozdrawit.«

» »A gá mu zas zkážu,
Že gá se nehněwám,
Aby gen k nám přišel,
Že gá ho ráda mám.« «

¹⁾ Také: Žežulička.

179. Výstraha.

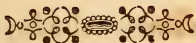
Srow. Mor. 1840. str. 134.

(Nápěw 123.)

Powěz mně, má milá,
Kudy ge cesta k wám ?
»Pod našima okny
Roste tam tulipán.

Pod okny tulipán,
U stezičky strůmek.« —
Dey pozor, Andulko !
Aby tě nepodwed.

Gestli tě podwede,
Pak si tě neweme,
Na konjčka wsedne,
Na wognu odgede.

180. Poctiwost nade wši cenu.

Srow. Mor. 1835. str. 27.

(Nápěw 123.)

Ach pole, poljčko,
 Pole neworané!
 Pase tam Jenjček
 Čtyry koně wrané.

Pase ge tam, pase,
 Brodj nohy w rose;
 Gde k němu Andulka,
 Pacholátko nese.

»Nesu tobě, nesu,
 To synáčka twého:
 Když si mne milowal,
 Milug taky geho!«

» »Gá nechci, nebudu,
 Radšj ti zaplatjm:
 Dubowý stoleček
 Tolary posázjm.« «

»Gá nechci tolary
 A žádné penjze,
 Gen tebe, Jenjčku!
 Chci mji za muže.¹⁾

Kdybysi nasázél,
 Co na poli klasů,
 Ty mně nezaplatjš
 Mau panenskau krásu.

Kdybysi nasázel,
 Co na lauce sena,
 Ty mně nezaplatjš
 Poctiwého gména.

Kdybysi nasázel,
 Co pjsku drobného,
 Ty mně nezaplatjš
 Wěnce zeleného!²⁾

---

¹⁾ Mjsto sloky této zpjwagj také:

Sázeg, sázeg, sázeg
 Po dubowém stole:

Gá se budu djwat,
Brzoli dost bude.

2) Ginj zpjwagj tyto sloky takto :

Kdybysi nasázel,
Co na dubu listj,
Ty mně nezaplatjš
Mogj poctiwosti.

Kdybysi nasázel,
Co w lese galowce,
Ty mně nezaplatjš
Zeleného wěnce.

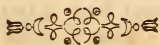
181. Wèzeň.

(Nápěw 123.)

Ten Zbirowský zámeck
Dokola klenutý,
Sedj tam můg milý
Řetězy sepnutý.

Co ho tam přiwedlo?
Ti Zbirowštj páni,
Aby on zanechal
Falše w milowánj.

Co ho tam přiwedlo?
Geho mladičký wěk:
Přeškoda, Jenjčku!
Že si mně zkazil swět!

182. Pasačka konj.

Srow. Čel. I. 25.

(Nápěw 119.)

Pásla má milá konjčky,
 Pásla má milá koně,
 Gen wždycky po záhonjčku,
 Gen wždycky po záhoně.

A když na konec dopásla,
 Obrátila ge zase,
 Že ona ge pást nebude,
 Ať si ge pase, kdo chce.

Geště si gednau zaweysknu
 Za tjm zeleným lesem,
 Aby wěděla má milá,
 Aby wěděla, kde gsem.

Pjseň tuto spogngj brzy s čjslem 183 brzy s 184,
 a wšak také každau z nich o sobě zpjwagj.

183. Daremné čekánj.

Srow. Čel. I. 218.

(Nápěw 120.)

Wygdu si gá na wršjček
 A geště se podjwám,
 Woráli tam kde můg chlapec,
 Gá si na něg zawolám.

Poged', chlapče, poged' domů,
 Nech už toho woránj!
 Neb mne bolj má hlawička
 Od samého čekánj.

Čekala sem, nespala sem,
 Čekala sem na tebe :
 Nemůžu beyt, můg Jenjčku,
 Nemůžu beyt bez tebe !

»Leť, ty ptáčku! přes ty lesy,
 Pozdrawug tam mau milau,
 Aby na mne nečekala,
 Že gá už mám zas ginau.«

184. Prawá a neprawá láska.

Srow. Čel. I. 26.

(Nápěw 119.)

Na gednom poli pšenička,
 Na druhém poli žito ;
 Powěz mně, powěz, má milá!
 Kterého ge ti ljto ?

»Toho mně nenj nic ljto,
 Co má ty černé oči ;
 Neb on se za mne stydjwal,
 Chodjwal ke mně w noci.

Ach! toho ge mně neyljtěg,
 Co má ty wrané koně ;
 Neb on se za mne nestyděl,
 Chodjwal ke mně we dne.«

185. Zármutek.

Srow. Čel. I. 66.

(Nápěw 121.)

Gá tam tau cestičkau nepůgdu,
Gá bych nj zablaudila ;
Pase tam můg miley konjčky,
Gá bych ho zarmautila. —

Co sem se tau cestau nachodil,
Co sem se s milau nastál!
Když gest mi sauzena nebyla,
Tak sem gi předc nedostal.

Má zlatá stezičko auzká,
Což gest mi ljto tebe!
Když gá si na tě zpomenu,
Bolj mne srdce w těle.

Což ge ta stezička auzká,
Kterau sem chodjwáwal!
Což ge ta panenka hezká,
Kterau sem milowáwal!

Když sem s mau milau chodjwal
 Po těch Prawonskeych poljch,
 O lásce sem s nj rozmlauwal,
 Ted' mne mé srdce bolj!

Wy milé Prawonské poljčka!
 Což ste se zelenaly?
 Když ste mne potěšit měly,
 Wy ste mne zarmautily!

186. Omyl.

(Nápěw 68.)

Což pak se, má milá, domnjwáš,
 Že gsi ty sama w swětě?
 Negedna matička dceru má,
 Že gako růže kwěte.

Což pak se, má milá, domnjwáš,
 Že se tě budu prosit?
 Kdyť geště cjsař pán kouě má,
 Kterey mne může nosit.

187. Láska nad statek.

Srow. Čel. II. 36.

(Nápěw 122.)

Powěz mně, má milá rozmilá!
Proč ti paňmáma bránj?
»Bránj mně pro tebe,
Potěšenj moge,
Že nemáš pole žádný.«

Ač nemám poljček ani luk,
Předce gsem na swětě rád:
Může mně Pán Bůh dát,
Že budu milowat
Děwče gak karafiát.

Když si mne pro lásku nechtěla,
Pro statek gá tě nemám;
Když si mne nechtěla,
Bude mne chtjt giná,
Pošlapu cestu ginam!

188. Významná pauť.

(Nápěw 13.)

Těš se, má panenka, těš!
 Byl sem gá na pauti dnes:
     Kaupil sem ti pauti,
     Ta pauť tě zarmautj,
 Že už mne nedostaneš.

Swez ty mne, konjčku, swez,
 Až přes ten zeleney les;
     Powěz tam mey miley,
     Panence rozmiley,
 Že už negdu knj po dnes.

Swez ty mne, konjčku, dál,
 Až přes ten zeleney hág,
     Powěz tam mey miley,
     Panence rozmiley,
 Že už sem si ginau wzal.

„Žeň se, můg Jenjčku, žeň!
 Na mne si taky zpomeň:

Že sme se chtjwali,
 Spolu milowali,
 Na to si taky zpomeň!“

189. Šlechetná dcerka.

Srow. Čel. II. 12.

(Nápěw 123.)

Krásně gsem gá dcerka
 Z rodu chudobného;
 Předce chtjt nebudu,
 Ani si newemu
 Mládence každého.

Mládence každého,
 Kterey pyšně chodj:
 Ten by si newšjmal,
 Ten by si newšjmal
 Mý matičky chudy.

Má matička chudá
 Těžko mne chowala,
 Za geden ěroš, za dwa,
 Za geden ěroš, za dwa
 Chleba kupowala.

Když mne wychowala,
 Lidi nás sužugau,
 Mně i mey matiće,
 Mně i mey matiće
 Srdce zarmucugau.

190. Žalost děwčete.

Srow. Čel. II. 13, 14.

(Nápěw 123.)

Ach, kýž gsem za wodau,
 Za wodau studenau!
 Dalabych si ulegt,
 Dalabych si ulegt
 Traubu, to stříbrnau.

Zatraubilabych,
Zaplakalabych,
Na swéhô milého,
Na neupřjmného,
Zawolalabych.

»Ach, dcero má milá!
Co pak si myslila,
Že si pro gednoho
Hocha falešného
Tak se zarmautila?«

Ach! tu mogi lásku
Neuhasj we mně
Ani ten deštjček,
Ani ten deštjček,
Co se přes les žene.

Co se přes les žene,
Přes zelené pole,
Tam kde woráwalo,
Když za mnau chodilo,
Potěšenj moge. --

Gá byla upřjmná,
 Ty si byl falešný;
 Bůh ti štěstj nedá,
 Bůh ti štěstj nedá
 W tom giném manželstwj.

Bůh ti štěstj nedá
 Ná tom twém statečku:
 Že si mne oklamal,
 Že si mne oklamal
 Chudobnau děwečku! —

Ty hwězdičko tmawá!
 Kdybys slzy znala,
 A měla srdjěko,
 Má zlatá hwězdičko!
 Giskry bys plakala!

Plakalabys se mnau,
 Plakala noc celau,
 Že pro wěno zlaté
 Newěsty bohaté
 S milým mne rozwedau.

191. Láska a hněw.

(Nápěw 127.)

Za našima humny dlouhé pole,
 Ono tam woralo mé pachole;
 Zaworalo gest tam wšecku lásku:
 Ach, což pak si myslel, můg obrázku!

»Proč wy mi, děwčátka, zapjráte,
 Kam wy na tu tráwu chodjwáte?
 Na tráwu, na tráwu, na trawičku
 A na tu zelenau wotawičku?«

Gá sem gi požala wčera na vlas,
 A ona wyrostla do rána zas:
 Gak ta tráwa roste, zlatey chapče!
 Tak mně mé srdečko w těle pláče.

Když sem šla na tráwu do pádolj,
 On gest tam můg miley wláčel roli;
 A gá gemu dala pozdrawenj,
 Neděkowalo mi potěšenj.

Hněwey se, můg miley, hněwey, hněwey,
 Třebas na mne nemluw teyden celey;
 Fěrtaušek na ruby budu nosit,
 Geště ty mne, chlapče, přiĝdeš prosit!

192. Nestálý milenec.

Srow. Čel. II. 124.

(Nápěw 124.)

Když se ten owjsek
 Wyme - wyme - wymetáwal,
 Geště mne můg miley
 Milo - milo - milowáwal;
 Milowáwal,
 Slibowáwal,
 Že on si mne wezme
 Za rok, za rok, za dvě léta.

Už se ten owjsek:
 Zabě - zabě - zaběláwá,
 Už mne tu můg miley

Zane - zane - zanechává;
 Zanechává,
 A mě nechce!
 A proto mě bolj,
 Bolj, bolj mogle srdce.

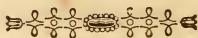

193. Dar na rozlaučenau.

(Nápěw 124.)

W Gičjně traubili,
 Až se všeco rozljhalo,
 Můg miley zaplakal,
 Až mu srdce usedalo;
 Traubili marš,
 Laučili nás;
 Gak my se shledáme
 Brzo, brzo, brzjčko zas!
 Gá sem mu na cestu
 Mnoho štěstj winšowala,
 Pěkneych pár obrázků
 Geště sem mu darowala:

Pár obrázků
K rozlaučenj,
By lidi wěděli,
Že byl moge potěšenj.

194. Pohaněná milenka.

Srow. Mor. 1840 str. 86. — Slow. Zpěw. I. 230.

(Nápěw 100.)

Což ten panský mostek prohýbá se,
Na něm ge trawička, neseká se.

A pod tjm mostěčkem drobné ryby,
Tam ge má panenka, mně se ljbj.

Šite mně, matičko, košiličku,
A gá si pogedu pro Aničku.

Šite mně, matičko, wyšjwanau,
Že gá mám panenku pohaněna.

»Kdo ti gi pohaněl?« — Můg kamarád;
Proto gi pohaněl, že gi má rád.

»Kdo ti gi pohaněl?« — Wšecky lidi,
A gá gi nehanjm, mně se ljbj.

»A když se ti ljbj, tak si gi mĕg,
Na ty lidské řeči nic nedáwey.«

195. Neoraná ljha.

Srow. Mor. 1840. 121.

(Nápĕw 100.)

Čj pak ge to ljha neoraná?
To ge mého syna Fabiána.

Proč si gi, můg synu, nedooral?
»Že se mně na poli pluh polámal.«

Když se ti polámal, dey ho zprawit:
Kterak se mám tebe, synu, zbawit?

»Proč pak mne, tatjčku, nerad máte,
Že wy mne od sebe vyhánjete?

Newyháněgte mne, gá pŭgdu sám:
Wsednu na konjčka, budu husar.«

196. Milý na wogně.

*Srow. Mor. F. S. 1840 str. 148. — Slow. Zpěw.
I. 376.*

»Neplač holka pro mne,
Že gsem gá na wogně;
Až gá přigdu domů z wogny,
Neplač, holka, budem swogi.

Spadla mi šawlička
S wraného konjčka:
Pogď mně gi, má milá, podat,
A gá budu mašjrowat.«

Šawličku podala,
Do pláče se dala:
» » Kýž sem tě, můg neymilegšj,
Nikdy byla nepoznala! «

197. Wrtkawý milý.

(Nápěw 112.)

Tři noci nespala
Ani čtwrt hodiny;
Stále gen pozor dáwala,
Gaké gdau nowiny.

» Nowiny pořád gdau,
To gedna za druhau:
Že ty chodjš, můg Jenjčku,
Že chodjš za ginau!

Ten swět se obracj,
Miley se newracj!“
Wšak on se ti zas nawrátj,
Až se swět obrátj.

198. Laučenj.

Srow. pjs. 263 sb. t.

(Nápěw 112.)

Což ge ta láska zlá,
Když se milugj dwa:
Když se magj rozcházeti,
Omdljwagj oba.

Když sme se laučili
W zeleném hágečku:
Co sme pro sebe wystáli,
Můg zlatey holečku!

Když sme se laučili,
Pod zelenau gedlj:
Přenešťastnj gazykowé,
Že sau nás rozwedli!

Když sme se laučili
Pod zeleným dubem:
Wždycky sem ti řjkáwala,
Že swogi nebudem.

Ruku mu podala,
Do pláče se dala:
Ach, kých sem tě, můg holečku,
Byla nepoznala!

199. Po lásce weta.

(Nápěw 125.)

Už ge, synku, už ge weta!
 Máma nechce tě za zeta,
 Ani dcera za milého,
 Nech chozenj daremného.

„Gá chozenj nezanechám,
 Pokud dwjрка nerozsekám,
 Dwjрка nowy gasanowy,
 Že ge konec milowanj.“

200. Mé mjsto.

*Srow. Mor. 1840. 151. — Slow. Zpěw. I. 107;
 II. 33.*

(Nápěw 126.)

Starala se matka má,
 Kde mně Pán Bůh mjsto dá:
 Na Oběnském hřbitowě,
 Tam ge, matko mjsto mé! ¹⁾

Ti Oběňštj zwonici
Ti gsau slawnj muzici; ²⁾
Ti mně budau pěkně hrát,
A gá budu twrdě spát. ³⁾

Kdyby hráli sto hodin,
Už se wjce nezbudjm; ⁴⁾
Kdyby hráli geště wjce,
Wšeccko nenj platno nic ⁵⁾!

Aneb:

- 1) Tam mám mjsto hotowé.
- 2) Budau mogi muzici.
- 3) Už má hlawa bude spát.
- 4) Gá mau hlawu nezbudjm.
- 5) Moge hlawa newj nic.

Sem přidawagj také geště:

Kdyby hráli i dvě stě,
Už ge duše na cestě.

201. Ljtostiwá služba.

Srow. Čel. I. 22, 220. — Mor. 1835. 84. — Slow. Zpěw. I. 223.

(Nápěw 127.)

Za wodau, za wodau, za wodičkau
 Hrála tam má milá s holubičkau;
 Hrála tam má milá s černým orlem:
 »Ožeň se, Jenjčku, s Pánem Bohem!«

Gá se ti oženjm, ani nezwjš,
 Ty mně mé ohlášky nezapowjš,
 Ani mi oddawky strogit nedáš,
 Wjm že to, má milá, neuděláš.

Když sem tě nedostal za ženušku,
 Tak si tě wywoljm za družičku;
 Abys mně naposled poslaužila,
 Wěneček na hlawu položila.

»To se ti, Jenjčku, nemůže stát,
 Pro ljtost bych ti ho nemohla dát;
 Pro pláč do kostela ani wegjt:
 Pro lásku falešnau musjm umřjt!

O to tě gen prosjm, můg Jenjčku!
Bys při mém skonánj rozžal swjčku,
Bys při mém skonánj samotný stál,
Mé kalné očička zatlačowal!«

202. Nářek pro milého.

Srow. Čel. I. 48; III. 25. — Slow. Zpěw. II. 299.

(Nápěw 128.)

Měla sem milého,
Už nemám nic,
Dal gest mně hubiček
Kolik tisje;
Ginšj ho laudily,
Až ho odlaudily,
Které ho mimo mne
Milowaly.

Šla bych si stěžowat,
Nemám komu,
Wjm že tě, Jenjčku,
Nedostanu;

))

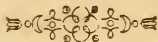
Zagdu mezi lesy,
 Budu wolat: kde gsi.
 Kde gsi, můg Jenjčku
 Neymilegšj!

Zafaukey, wětrjčku,
 W prawau stranu,
 Že Jenjčka mého
 Pozdrawugu;
 Že ho pozdrawugu,
 Za lásku děkugu,
 Za geho falešné
 Milowánj!

. Pjseň tuto w usta kladau i milému, an žaluge
 na newěru „panenky“ swé, změňugjce gi takto:

Měl sem gá panenku,
 Už nemám nic,
 Dal sem gj hubiček
 Kolik tisjc;
 Ginšj gi laudili, atd.

203. Změna.

Srow. Mor. 1835. 24.

(Nápěw 129.)

Když sem k wám chodjwal přes ty lesy,
Ach auwey! přes ty lesy,
Býwalas, má milá, weselegšj,
Ach auwey! weselegšj:
Ale ted' gsi, holka, bledá,
Ale ted' gsi, holka, bledá;
Snad se ti srdečko wyspat nedá,
Ach auwey! wyspat nedá.

Když sem k wám chodjwal přes kaluže,
Ach auwey! přes kaluže,
Býwalas, má milá, gako růže,
Ach auwey! gako růže:
Ale ted' gsi, holka, bledá atd.

Když sem k wám chodjwal pod okýnko,
Ach auwey! pod okýnko,
Býwalas, má milá, krew a mljko,
Ach auwey! krew a mljko:
Ale ted' gsi, holka, bledá atd.

Když sem k wám chodjwal na dworeček,
 Ach auwey! na dworeček
 Chodjwal za tebau myśliweček,
 Ach auwey! myśliweček:
 Myśliweček šel za lesy,
 Myśliweček šel za lesy:
 Nyňčko má panenka smutek nosj,
 Ach auwey! smutek nosj.

204. Dary.

Srow. Slow. Zpěw. I. 135, 223.

(Nápěw 129.)

Kdybych gá wěděla, že budeš můg,
 Dala bych gá tobě prstýnek swůg;
 Ale že si mysljš ginam,
 Ani ti prstýnek nosit nedám.

Kdybych gá wěděla, že budeš můg,
 Dala bych gá tobě šáteček swůg;
 Ale že si mysljš ginam,
 Ani ti šáteček špinit nedám!

205. Powážliwé dĕwĕe.

Srow. Mor. 1840. 75.

(Nápĕw 130.)

Wšak sem to, Jenjĕku,
 Dobře slyšela,
 Gak se twá pañmáma
 S tebau wadila:
 To wšecko pro mě,
 Že chodjš ke mnĕ,
 Že negsem bohatá,
 Tak gako giné.

Když negsem bohatá,
 Gá se nedĕlám; NB
 Tobĕ se, Jenjĕku,
 Podwádĕt nedám.

Kdo k nám chce gjti,
 Bude mne chtjti,
 Protože gá umjm
 Hospodařiti.

Wšak mne má matiĕka
 Leckdes newzala,
 Aby mne leckomu
 Šiditi dala;

W žádném auwoze,
 Ani trnjčku:
 Těžce wychowala
 Swogi Aničku.

· Kdo k nám chce choditi,
 Kdo mne chce mjti,
 Musj mau matičku
 Pěkně prositi,
 Smekat klobauček,
 Ljbat ručičku:
 Deyte mně, pañmámo,
 Waši Aničku!

Sloka následující, jižto sem obyčejně kladau,
 gest pozdější matný přjwěsek, anť i w giných podobných pjsnjch (wiz n. p. číslo 123 sb. t.) se častěji nacházejá:

Než bych gá pañmámu
 O dceru prosil,
 Radšj bych po straně
 Šawličku nosil:
 Šawle ocelowá
 Ta ge má žena,
 Ta mne bude těšit,
 Až bude wogna.

Nápěw pjsně této wzat nenj z powěstného ma-
zurka : Jeszcze Polska etc., ačkoli s njm se srowná-
wá ; nýbrž český a starý, gako pjsěň tato sama, kteráž
dle swědectwj starých lidj giž ku konci předešlého
stóletj se zpjwala.

206. Pozdnj bych.

Srow. Mor. Čel. III. 66.

(Nápěw 131.)

Ljtey ptáčku, ljtey,
Máš zelené peřj :
Každá panna blázen,
Která chlapecům wěřj.

Chlapci ge co wěřit,
Gako štjru, hadu :
On má pod gazykem
Dewaterau zradu.

Na gazyku má med,
Pod gazykem má ged :
Dey pozor, panenka,
Aby tě nepodwed!

Gestli tě podwede,
 Pak si tě neweme,
 Nebudeš nařjkat
 Než sama na sebe.

Než sama na sebe,
 Na swüg rozum krátký,
 Že si poslauchala
 Řeči geho hladky. —

Panjmáma pláče
 A pantáta klege,
 A mladšj sestřička
 Po straně se směge.

Směgj se gj, směgj
 Gegj kamarádky:
 Šněrowačka těsná,
 Suknička se krátj.

»Sukni gá nastawjm,
 Planžet nosit budu:
 Do neydelšj smrti
 Chlapců bát se budu!«

Když postýlku stlala,
Do pláče se dala:
»Kýž sem tě, Jenjčku,
Byla nepoznala!«

207. Poslednj chůze.

(Nápěw 132.)

Hezká si, Andulko,
Beywala,
Dokud si mládenců
Neznala;
Gak si ty mládence
Poznala,
Hned se ti twá krása
Změnila.

Co ge po takowé
Panence,
Která má tři, čtyry
Mládence,

Gednoho w sednici,
 Dwa wenku :
 Nechci gá takowau
 Panenku !

Pěkně mně měsjećek
 Swjtjwal,
 Když sem od swé milé
 Chodjwal ;
 Swěť ty mně, měsjećku,
 Gešťe dnes,
 Wšak mně wjc swjtjwat
 Nebuděš !

208. Newšjmawý milý.

(Nápěw 132.)

Což ge mně, Jenjčku,
 Po tobě,
 Když si mne newšjmáš
 W hospodě,

W hospodě, w hospodě
Před lidma,
Gakobych twá nikdy
Nebyla!

209. Hospodářská láska.

Srow. Čel. III. 34.

(Nápěw 133.)

Gestli mne ráda máš,
Wyprodey, kde co máš,
Abys mne z té wogny
Wyplatila;
Gestli mne wyplatjš,
Na mně to neztratjš,
Za to ty zas budeš
Moge milá.

»Můg zlatey holaubku!
Kdybys měl chalaupku,
Geště bych si na tě
Pomyslila;

Ale to podružj,
 To mne všeco mrzj,
 To mně má matička
 Nedowolj.“

210. Pochybnost a nepochybnost.

(Nápěw 133.)

Ráda bych tě měla,
 Gen kdybych wěděla,
 Gen kdybych wěděla,
     Že budeš můg ;
 Ale tak těžko ge,
 Potěšenj moge,
 Protože gá newjm,
     Budešli můg.

»Gen ty mě ráda měg,
 Na mne se nehněwey,
 Gen ty mě ráda měg,
     Gá budu twůg ;

Nebo tak lehko ge,
Potěšenj moge,
Protože nechci beyt,
Než genom twüg.“

211. Nečas k ženěnj.

Srow. Mor. 1840. 90.

(Nápěw 134.)

Málo pšeníc, málo žit,
Nesmjme se oženit;
Gečmeny gsau zeleny,
Musjme beyt bez ženy.

212. Mocná woda.

Srow. Mor. 1835. 42.

(Nápěw 180.)

U té našj maštalky
Teče woda ze skalky:
Kdo tu wodu okusj,
Za panenkau gjt musj,
Třeba byla pod zámky.

213. Rozmarjnka.

Srow. Mor. 1840. 103. — Slow. Zpěw. I. 150.

(Nápěw 50.)

Na tom panském mostě
Rozmarjnka roste;
Žádney gi tam nezaljwá,
Ona neporoste.

Až gá tudy pŕgdu,
Zaljwat gi budu:
Zeleney se rozmarjnko,
Gá se wdáwat budu.¹⁾

¹⁾ Také:

Gestli se mně zazelená,
Gá se wdáwat (ženit) budu.

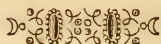
214. Žežulička.

Srow. Čel. III. 44.

(Nápěw 135.)

Žežuličko, kde si byla,
Žes tak dlauho nekukala?
»Kukuku! kukuku!
Seděla sem na buku.

Zakukala sem panence,
Že se prowdá za mládence:
Kukuku! kukuku!
Kukala sem na buku!“

215. Výstraha.

(Nápěw 136.)

Holka modrooká,
Nesedáwey u potoka,
Holka modrooká,
Nesedáwey tam:
W potoce ge welká woda,
Wezmeli tě, ge tě škoda;
Holka modrooká,
Nesedáwey tam!

Holka modrooká,
Nesedáwey u potoka,
Holka modrooká,
Nesedáwey tam:

W potoce se woda točj,
Podemele twoge oči;
Holka modrooká,
Nesedáwey tam!

216. Wywolená panenka.

Srow. Mor. 1840. 164.

(Nápěw 137.)

Šly panenky silnicj,
Potkali ge mysliwci
dwa.
»Kam panenky, kam gdete?
Která to z wás budete
má?

Ta maličká, ta ge má,
Tá má oči gako gá
mám;

Na krku má ģranáty,
Mezi nimi dukáty
gsau.

218. Uprchlý holaubek.

(Nápěw 170.)

Wyletěl holaubek
Na zeleney daubek.

Wyletěl, zahaukal,
Až se dub zahaupal.

Za njm holubička,
Hledala samečka.

Sameček uletěl
Na ten panskey getel.

Přes getel na lesy :
»Ach holaubku ! kde gsi?«

219. Hněw.

Srow. Mor. 1840. 210. — Slow. Zpěw. I. 95.
(Nápěw 138.)

Hněwey ty se na mne, nebo nehněwey,
Gen když mne potkáš, pozdrawenj dey;
Hněwey ty se na mne, nebo nehněwey,
Gen mi pozdrawenj dey:
A když mne potkáš, pozdrawenj dáš,
Budau lidi myslet, že se nehněwáš:
Hněwey ty se na mne, nebo nehněwey,
Gen mi pozdrawenj dey.

220. Zákaz.

(Nápěw 138.)

Zelená se lauka, zelená se les,
Gen ty, má milá, na mne nepowěz,
Zelená se lauka, zelená se les:
Gen ty na mne nepowěz.
A gestli powjš, powjš na sebe,
Že gá bez hubičky negdu od tebe;
Zelená se lauka, zelená se les:
Gen ty na mne nepowěz!

221. Předsewzetj.

Srow. Slow. Zpěw. I. 198.

(Nápěw 139.)

Nechci, nebudu k wám chodjwáwat,
 Nechtělas mně otwjráwat;
 Nechci, nebudu k wám chodjwáwat,
 Nechtělas mně otewřjt:
 Ani wrátek, ani dwjřek,
 Dáwalas ge na řetjzek;
 Nechci, nebudu k wám chodjwáwat,
 Nechtělas mně otewřjt.

222. Měg se dobře!

(Nápěw 140.)

Kaukey na sedláka,
 Gak on si huláká,
 Kaukey na sedláka,
 Gak on oře;

On oře z hluboka:
Holka modrooká,
Měg se dobře,
Měg se dobře!

223. Nehoda.

(Nápěw 141.)

Wosi, wosi, wosi, sršáni
Wyletěly na mne ze skály,
Ze skály, ze skaličky,
Když sem šel od holčičky.

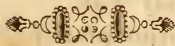

224. Výstraha.

(Nápěw 96.)

Kalauskowy koně
Čistau wodu pigau:
Dey pozor, Jenjčku,
Ať tě nezabigau!

Kdyby tě zabili,
Byloby tě škoda,
Plakalaby pro tě
Mlynářowa dcera.

225. Dary.

Srow. Mor. 1835. 84. — Slow. Zpěw. I. 389.

(Nápěw 142.)

Šafáři,
Mlynáři!
Z vašeho dwora
Krásná djwčina
Wycházj.

Jenjčku,
Bratřjčku!
Nabj flintičku,
Postřel Ančičku
Na hrázi.

Nechám gi,
Neznám gi;
Ona mně kaupj
Na pěkné šaty
Hedbáwj.

Gá gj zas
Zlatý pás,
Střjbrné přasky,
Zlaté podwazky:
»Tu máš, Ančičko,
Zlatá perličko!
Tu máš zas.«

226. Wyprowázenj.

Srow. Čel. I. 59. — Slow. Zpěw. I. 194.

(Nápěw 143.)

Gedna hodina
Z půlnoci bila,
Když mne má milá
Wyprowodila:
»Přes ten zeleney hág
Gdi gen, můg miley, sám,
Gdi s Pánem Bohem!«

Nenj na nebi
Tolik hwězdiček,
Co mně má milá
Dala hubiček,
Nenj a nebude,
Co swět swětem bude,
Tolik hwězdiček.

227. Wšehozdar.

Srow. Mor. 1840. 116, 117. — *Slow. Zpěw. I.*
79, 161.

(Nápěw 164.)

W té našj zahrádce
Pěkně roste kwjtj,
Do těch našich oken
Pěkně slunce swjtj.

Pod wečer na nebi
Gasná hwězda wyšla,
Že za mnau má milá
Do maštale přišla.

Do maštale přišla,
Podlé mne si sedla,
Nezůstala dlauho,
Hnedky zas odběhla.

Neořu, neseğu,
Předce se mi rodj:
Mám gá potěšenj,
Samo za mnau chodj.

Nechodj, nechodj,
Přišlo genom gednau,
Gako ta owečka
Za zelenau trawau.

228. Námluwa.

Srow. Čel. I. 47. — Slow. Zpěw. I. 284.

(Nápěw 102.)

Měg mě, Jenjčku, měg mě rád,
Kaupjme sobě winohrad:
Ty budeš worat a gá žjt,
Budem se spolu dobře mjt.

229. Milé rozedněnj.

Srow. Mor. F. S. 1835. 68. — Slow. Zpěw. I. 323; Čel. I. 82.

(Nápěw 144.)

Lidi powjdali,
 Že se od hor mračj:
 A to se černagj
 Mé panence oči.

Lidi powjdali,
 Že se od hor zárj:
 A to se zardělo
 Mé panence w twáři.

Lidi powjdali,
 Že se rozednělo:
 A to se swjtilo
 Mé panence čelo.

S tjm spogugj i pjseň:

Utrhačnj lidé.

Lidi powjdali
 Že negsem mládenec:

Mám klobauk na straně
A zeleney wě nec.

Lidi powjdali,
Že negsem panenka:
Mně kwěte poctiwost
Gako rozmarjnka.

230. Podiwnosti.

Srow. Mor. 1835. 67.

(Nápěw 96.)

Co to máš, má milá,
Co to máš za čelo:
Gak sem ho poljbil,
Celé se zardělo.

Co to máš, má milá,
Co to máš za oči:
Když do nich pohlednu,
Swět se se mnau točj!

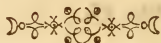
231. Panna kwêt.

*Srow. Mor. 1840. 48. — Slow. Zpěw. I. 143;
Čel. I. 82.*

(Nápěw 145.)

Gá gsem panna růže,
Dokud nemám muže.

Gá gsem panna kwjtek,
Dokud nemám djtek.

232. Zastawenjčko.

(Nápěw 146.)

Pod okýnkem sem stáwal,
Sem stáwal,

Na milau woláwal:

Wstaň, má milá, polehaučku,

Přístup bljže k okénečku,

Wstaň, panenka!

A ona už powstává,
                     Powstává,
 Sukničku oblačj;
 K okénečku přistupuge,
 Na milého pokukuge,
 Zlatá holka.

Tichau řečj promlauwá,
                     Promlauwá
 K němu libá slowa:
 »Kdes byl? můg zlatey Wencjčku!
 Žes nepřišel tu chwjlčičku
 K nám do domku.

Už gsau wrátka zawřeny,
                     Zawřeny,
 Tatjček má kljče;
 Nesmjn pro ně k němu gjti,
 Nemůžu ti otewřjti,
 Zlaté djtě!«

Kýž mám křjdra ptačjčka,
                     Slawjčka!
 Wznášel bych se zhůru:

Na okýnko bych wyletěl,
Do komůrky bych zaletěl
K srdci mému.

233. Sedlákowa dcera.

Srow. Čel. II. 22.

(Nápěw 147.)

Na Bjlé hoře
Sedláček oře,
Má hezkau dceru,
Dey mi gi, Bože!
Hey, župy, župy,
Dey mi gi, Bože!
Hey župy, župy, žup.

Kdybych gi dostal,
Což bych si weyskal:
Tři sta tolarů
Bych si wyzeyskal!
Hey župy, župy atd.

Rostau tam dvě rúže,
Žádney k nim nemúže,
Žádney ge nemúže
Pomilowat.

»Gá negsem žádney pes,
Abych k wám oknem lez,
Gá negsem žádney pes
Ani šelma;
Kdybych gá šelma byl,
Gá bych k wám nechodil,
Gá bych k wám nechodil
Přede všema.«

235. Škoda nahrazená.

(Nápěw 148.)

Když sem nebyl doma,
Stala se mně škoda:
Měl sem hezkau holku,
Krásnau holubinku,
Wzala mně gi woda!

Ach wodo, wodičko!
Nawrať mně mau milau:
Gestli nenawrátjš,
Škodu nenahradjš —
Namluwjm si ginau.

Šel sem do kostela
Prosit Pána Boha,
Aby mně mau milau,
Celau roztomilau
Nawrátila woda.

Z kostela sem přišel.
Mau milau sem našel;
A tak z toho smutku,
Těžkého zármutku
Byl sem zase wesel.

236. Žiwý obrázek.

Srow. Mor. 1840. 108. — Slow. Zpěw. I. 241.

(Nápěw 149.)

Ten zdegšj pan farář
 Pěkně káže,
 Rozdává obrázky
 U oltáře;
 Gá na to kázanj
 Taky pŭgdu,
 O geden obrázek
 Prosit budu.

Ten zdegšj pan farář
 Dobrotiwey,
 Dal gest mně obrázek,
 Ten ge žiwey;
 Což gá si ubohá
 S njm počjt mám,
 Když pro něg mjstečka
 Nikde nemám!

Dámli ho za rámek,
 Newegde se;

Dámli ho do truhly,
Udusj se:
Dám gá ho na židli,
Sednu k němu,
On mně dá hubičku
A gá gemu.

Poslednj sloku zpjwagj také:

Dámli si ho za sklo,
Pořeže se;
Dámli ho do knížek,
Newegde se:
Dám ho do postýlky
Pod peřinu,
Budu se s njm těšit
Celau zimu.

237. Synek zachovalý.

Srow. Čel. I. 11. — Slow. Zpěw. I. 325.

(Nápěw 150.)

Když sem gá ty koně pásal,
 Přišla na mne dřjmota,
 Dřjmo - dřjmo - dřjmotinka,
 Koně wešly do žita.

Přišel na mne šelma sedlák,
 Toho žita hospodář:
 »Co, ty šelmo! co tu děláš,
 Že ty koně w žitě máš?«

A gá negsem žádney šelma,
 Gá gsem hodné matky syn:
 Kdyby mně to giney řekl,
 Tomu bych se postawil!

Sedum let sem u wás slaužil,
 A nic sem wám neztratil;
 Gen gedinkey zákolnjček,
 A ten sem wám zaplatil.

Sedum let sem u wás slaužil,
 A nic sem wám neukrad;
 Gen gedinkau homoličku,
 A pro tu sem s půdy spad.

Sedum let sem u wás slaužil,
 A nic ste mně nedali;
 Gen gedinkau košiličku,
 A tu ste mně zas wzali¹⁾

Gá gsem synek zachowaley,
 Žádney na mne nic newj;
 Genom vaše Bětulinka,
 A ta na mě nepowj.

Kdyby chtěla powědjti,
 Powědjti nemůže:
 Neb mne sama wodjwala
 Do zahrádky na růže.

---

¹⁾ Také:

Gen tu starau kamizolku,
 A pro tu ste plakali.

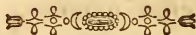

238. Překážka w pobožnosti.

*Srow. Mor. 1840. 46. — Slow. Zpěw. I. 126. —
Pol. Wojć. II. 211; Žeg. Pauli. 154.*

(Nápěw 151.)

Když tě widjm, má panenka!
W tom kostele klečeti,
Gá nemohu slaužit Bohu,
Musjm na tě hleděti:
Kdybych Boha tak milowal,
Gako milugu tebe,
Bylbych dáwno za swatého,
Gako angelé z nebe.

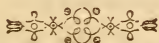

239. Bába a děwče.

Powjdali, že sem umřel,
A gá geště nestonal:
Dáwali mně starau bábu,
Bych se u nj ohřjwal.

Stará bába gako žába
 We dne, w noci studená;
 Mladá holka gak peřina
 We dne, w noci zahřjwá.

Staré bábě deyte hrábě,
 Aby nimi hrabala;
 Mladé holce deyte muže,
 Aby ho milowala.

240. Starý a mladý.

Srow. Slow. Zpěw. II. 334.

(Nápěw 1.)

Ach kýž gsem slawjčkem,
 Tjm malým ptačjčkem.

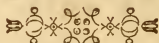
Letěl bych přes hory
 K miley do komory,

Poslauchal bych zticha,
 Co má milá wzdychá.

Wzdychá pro mladého,
Nerada starého.

Starey smrdj potem,
Co kopřiwa plotem.

Mladey wonj tuze,
Co figala, růže.

241. Rozdjlné obgetj.

Srow. Slow. Zpěw. II. 138.

(Nápěw 152.)

Žádney newj, gak ge mně,
Když mne starey obegme:
Gakbych šťowjk, trnky gedla,
Do ostrého trnj lehla,
Tak ge mně, ach! tak ge mně.

Žádneý newj, gak ge mně,
 Když mne mladeý obegme:
     Gakbych cukr, mandle gedla,
     Do prachoweych peřin lehla,
 Tak ge mně, ach! tak ge mně.

242. Porada zamilowaného chudása,

Srow. Čel. II. 29. — Mor. 1840, str. 113.

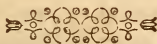
(Nápěw 53.)

Nechce mne panenka žádna,
 Že ge má kapsička prázdna.

Půgdu od panenky k wdowě,
 Naplnjm kapsičky sobě.

Do gedné nasypu hrachu,
 Nadělám panenkám strachu.

Do druhé si nacpu zelj,
 Aby mne panenky chtěly.

243. Čiperná dcera.

(Nápěw 153.)

Nehněweyte se, matičko,
 Že gá se wám taulám:
 Gá si hledám potěšenj,
 Které doma nemám.

Gak ste se wy, má matičko,
 Taky tauláwala,
 Dokud ste swé potěšenj
 Doma nemjwala.

244. Po čem mužský a ženská?

Kdo to prawj, ten ge blázen,
 Že gsau žensky tak drahy:
 Na rynku gich prodáwagj
 Čtyry za dwa kregcary,
 Geden mužskey za tisjce —
 Geště nenj k dostánj!

Kdo to prawj, ten ge blázen,
 Že gsau mužsky tak drahy:
 Dwanáct mužskeych za půl gabka,
 Čtyrydwacet za cely,
 Gedna holka za tisjce —
 Geště nenj k dostánj!

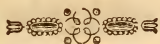
245. Wysokomyslná máti.

Srow. Slow. Zpěw. I. 207. — Pol. Wójc. II. 376.

(Nápěw 17.)

Mlynářka ge zlá,
 Hezkau dceru má;
 Gdi, Jenjčku, proti domu,
 Pomodli se Pánu Bohu,
 Ona ti gi dá.

»Ach nedá, nedá!
 Ona gi schowá;
 Myslj si, že přigde pro ni
 Čtvero párů wraneych konj
 S kolma zlateyma.«

246. Zchýtralá newědomost.

Srow. Mor. 1835. 59. — Slow. Zpěw. I. 165.

(Nápěw 96.)

Má milá, má milá!
 Černé oči máte;
 Genom mně powězte,
 Čjm ge umegwáte?

»Gá ge neumegwám,
 Za den genom gednau,
 W tom našem potoce
 Wodičkau studenau.«

U potoka stála,
 Napágela páwa:
 Powězte, má milá,
 Kdo s wámi sedáwá?

»Newjm, sama newjm,
 Ale dnes se dowjm:
 Přigdte k nám z wečera
 Gistotně wám powjm.«

247. Margánka a křen.

(Nápěw 154.)

Šel zahradnjk do zahrady
S motykau, s motykau,
Wykopal tam marigánku
Welikau, welikau.

To nebyla marigánka,
Byl to křen, byl to křen:
Wšak my swogi, má panenka,
Nebudem, nebudem!

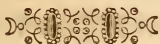

248. Weselá žalost.

Srow. Mor. 1840. 213.

(Nápěw 155.)

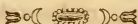
Žalost mám, nic nedbám,
Weselost si kaupjm;
Pro tebe, můg miley,
Srdce nezarmautjm.

249. Hrách a čočka.

(Nápěw 156.)

Na horách segau hrách,
 Na dolině čočku:
 Přigď si k nám, gá ti dám
 Do hrnjčka trošku;
 Do hr- do hr- do hrnjčka,
 Žes beywala má holčička,
 Do hr- do hr- do hrnka,
 Žes byla má panenka.

250. Gasná upřjmnost.

Srow. Čel. III. 37. — Mor. 1835. 102.

(Nápěw 157.)

Co se to tam swjtj?
 Gá tam poběhnu;
 Budeli to kwjtj,
 Gá ho utrhnú. —
 Nebylo to kwjtj,
 Byl to mûg miley,
 Proto se tak swjtj,
 Že ge upřjmney.

251. Krásná wrána.

(Nápěw 157.)

Přiletěla wrána,
Sedla na gedli;
Přiletěla druhá,
Sedla podlé nj:
Mysliweček tu
Pospjchá k lesu,
Že on si gi chytj
Pro gegj krásu.

252. Newelmi žalostná pjsnička.

Srow. pjs. 87, 88.

(Nápěw 157.)

Přiletěl slawjček,
Sed na gedličku;
Přiletěl tam druhey,
Zpjawal pjsničku,

)

A to pjeň takowau
 Krásnau zpanilau,
 Že můg miley šlape
 Cestu za ginau.

A on sobě myslj,
 Že budu plakat,
 Když on bude cestu
 Za ginau šlapat?
 Blázen bych byla,
 Abych plakala,
 Pro gedno stwořenj
 Smutek nosila!

253. Holubička.

*Srow. Čel. II. 24. — Mor. 1840. 202. — Slow.
 Zpěw. I. 187; II. 82.*

(Nápěw 158.)

Wyletěla holubička
 Ze skály,
 Probudila modré oči
 Ze spanj.

Kdyby byly modré oči
 Nespaly,
 Bylyby tu holubičku
 Dostaly.

To nebyla holubička,
 Byl to pták:
 Když mne nechceš milowati,
 Nechey tak!

Když mne nechceš milowati,
 Nechtěg si:
 Může si mne namluwiti
 Hodněgšj.

Na mjsto dwau těchto slok zpjwagj ginj gednu,
 totiž:

To nebyla holubička,
 Byl to pták:
 Škoda ge tě, můg Jenjčku,
 Nastokrát!

254. Zkrátka odbytý.

Srow. Čel. III. 41.

(Nápěw 159.)

Hezká bysi byla,
Přes tebe tu nenj;
Gen škoda, přeškoda,
Že těch peněz nenj!

»Na penjeze se ptáš,
Buduli ge mjtí;
A mne se nezeptáš,
Buduli tě chtjtí.

Gá bych tě nechtěla,
Kdybys měl tisjce,
Gá o tě nestogjm
Chudobná djwěice.«

255. Hrdé děvče.

Srow. Mor. 1840. 125, 168.

(Nápěw 160.)

Kolem našich oken
 Wlaštowička ljtá:
 Kdyť sem to řjkala,
 Že mne miley nechá!

Nechť nechá, nebo ne,
 Gá mu předci zkázu:
 Že gá takowého
 Hocha darebného
 Za podwazek wážu.

Za podwazek wážu,
 Pod kramfljčkem nosjm:
 Že gá takowého
 Hocha darebného
 Docela neprosjm.

Gsemli gá chudobná,
 Chudobné máteře;
 Wšak gá neotewřu
 Ledakomu dwěře.

Dřjwe než otewřu,
 Gá se geho zeptám,
 Gestli stogj za to,
 Že gá mu otwjrám.

Gestli že nestogj,
 Wšak gá mu odpowjm:
 Že o takowého
 Hocha darebného
 Docela nestogjm.

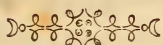
256. Překážka.

Srow. Čel. III. 41. — Mor. 1840. 157.

(Nápěw 131.)

Gá bych šel za milau,
 Newjm kam,
 Zarostla mně cesta
 Semo tam;
 Až gá to semotam
 Wymotám,
 Gá tě tam, má milá,
 Nenechám.

Gá bych šel za milau
 Za lesy,
 Narostlo mně w cestu
 Rákosj;
 Až gá to rákosj
 Wysekám,
 Gá si tě, má milá,
 Wezmu k nám.

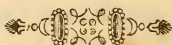
257. Zřetelčná odpověď.

Srow. Čel. II. 25. — Slow. Zpěw. II. 319, 326.

(Nápěw 161.)

Negsi, negsi,
 Gak si se dělala,
 Negsi, negsi,
 Gak se děláš;
 Falešné srdce máš,
 Nic si mne newšjmáš,
 Gednau, gednau
 W tom se shledáš!

»Nedbám, nedbám,
 Že mne nemilugeš,
 Nedbám, nedbám,
 Že mne nechceš:
 Takových chasnjků
 Na každém hřebjku,
 Gako, gako,
 Gako ty gseš!«

258. Trogj zmar.

(Nápěw 146.)

Pšeničku sem zasíl,
 Nebudu gi žjt;
 Piwo sem dal nalegt,
 Nebudu ho pjt;
 Holku sem si namluwil,
 Giney mně gi odlaudil,
 A tak lásce našj
 Konec učinil.

259. Lhostegná ztráta.

(Nápěw 25.)

Ach, gá tu nebudu,
Gá odtud pryč pŭgdu,
Ach, gá tu nebudu,
Gá pŭgdu pryč:
Gá pŭgdu do swěta,
Kde rŭže rozkwětá,
Tam sobě wyberu,
Co budu chtjt.

Měl sem gá panenku
Gako holubinku,
Měl sem gá panenku
Gako obraz,
Angela na nebi,
A rŭzi na zemi:
Když si mne nechtěla,
Wem si tě đas!

260. Wyhljodka.

(Nápěw 50.)

Ten Lužanskey zámek
Weliká weyška ge;
Wýlez naň, má milá,
Podjwey se na mě.

Podjwey se na mě,
Gakey oblek nosjm,
Abysi wěděla,
Že se tě neprosjm.

Neprosjm, neprosjm,
Prosit se nebudu,
Abysi wěděla,
Že gá twůg nebudu.

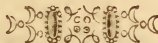

261. Zlá láska.

Srow. Čel. II. 37.

(Nápěw 162.)

Což ge ta láska zlá,
Když milugj gednu dwa:
Geden gi miluge,
Druhej gj slibuge —
Nechagj tak oba.

262. Laučenj.

*Srow. Mor. Čel. I. 62. — Mor. 1835. 87. —
Slow. Zpěw. I. 120.*

(Nápěw 163.)

Laučenj, laučenj!
Což ge to těžká wěc,
Když se musj rozlaučiti,
Když se musj rozlaučiti
S panenkau mládenec.

Když sme se laučili,
 Oba sme plakali,
 Oba sme si bjlým šátkem,
 Oba sme si bjlým šátkem
 Oči utjrali.

Když sme se laučili
 Pod zeleným stromem:
 Wždycky sem ti řjkáwala,
 Že ta láska nenj stálá,
 Že swogi nebudem.

»Až gá pŭgdu lesem,
 Budu plakat hlasem:
 Dám si klobauček na stranu,
 Na panenku zapomenu
 A budu zas wesel.

263. Špatná služba.

Na sausednjm panstwj
 Chleba nemagj;
 Kdo tam pûgde slaužit,
 Ten se nenagj.

Na poledne málo,
 A k wečeři nic:
 Budeli tak dlauho,
 Pûgdu odtud pryč.

264. Hrách, kraupy a dolky.

Hrách a kraupy,
 To ge hlaupy!
 Ty gsau u nás každy den;
 Ale dolky
 Z bjly mauky
 Gsau gen gednau za teyden.

265. Lenoch.

Srow. Slow. Zpěw. I. 287.

Kopali, worali,
Gá geště ležel;
Zpjwali, weyskali,
Gá taky běžel.

Kopeyte, woreyte,
Gá už nemůžu;
Zpjweyte, weyskeyte,
Gá wám pomůžu.

Aneb :

Naši už mlátili,
Gá geště ležel,
Oni šli k snjdanj,
Gá taky běžel.

»Pročpak gdeš k snjdanj,
Když si nemlátil?«
Když sem se tak rozběh,
Už se newrátjm.

266. Lenost a pilnost.

Která nechce mlátit,
Která nechce žjt,
Pro tu ať si přigde
Malenickey žid.

Která hodně mlátj,
Která hodně žne,
Ta ge hodná holka,
Ta se hodj mně.

267. Nepořádná.

(Nápěw 176.)

Hágkowic Andulka,
Ta ge hodná holka:
Ona nic nedělá,
Gen se z okna kauká.

We čtvrték zašjwá,
 A w pátek wypere,
 W sobotu wywálj,
 W neděli to bere.

268. Rozšafná láska.

(Nápěw 42.)

Ach newjm, newjm,
 Proč se ti ljbjm,
 Ach newjm, newjm,
     Proč mne máš rád:
 Bohatá gá negsem,
 Tak hezká taky ne;
 Ach newjm, newjm,
     Proč mne máš rád.

»Twé modré oči
 Ty gá mám neyradšj,
 Twé modré oči
     Ty gá mám rád:

Ty modré očičky
A bjlé ručičky:
Protože uměgj
Pěkně dělat.“

Ginák končj se také sloka tato:

Gen aby uměly
Něco dělat!

což dokonce přiměřeno gest duchu českému, genž
tak welmi rád věci wážné na stranu směšnau obracj.

269. Brandeburci.

Srow. Zpěw. I. 42.

(Nápěw 172.)

Zle matičko, zle matičko,
Zle matičko, zle!
Brandeburci, Brandeburci,
Brandeburci zde:

Magj welké čepice,
Zchytali nám slepice,
Zle matičko, zle matičko,
Zle matičko, zle!

Zle matičko, zle matičko,
Zle matičko, zle!
Brandeburci, Brandeburci,
Brandeburci zde:
Magj dlauhé kabáty,
Pošlapem gim na paty!
Zle matičko, zle matičko,
Zle matičko, zle!

1) Také:

Pobrali nám dukáty.

270. Wýhrůžka.

Srow. Slow. Zpěw. I. 43.

(Nápěw 164.)

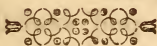
Počkey Brandeburku,
Mám gá na tě kulku,
Abys nechodjwal
Do Čech na cibulku!

271. Brandeburk.

(Nápěw 165.)

Košilička roztrhaná,
Sotwa držj na těle:
Počkey, počkey, Brandeburku,
Počkey, půgdem na tebe, juch!
Počkey, půgdem na tebe!

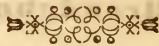

272. Bawor.

(Nápěw 96.)

Obauwey, synáčku!
Obauwey bačkory:
Půgdem na Bawora,
Ležj nám za humny.

Předešlé čtyry pjesně, co památka na sedmiletou
wognu, náležej do polowice předešlého stoletj.

273. Privilegia.

(Nápěw 166.)

Miletjnštj sausedi
Hodni — traladritum
Hodni gsau,
Že oni se pod šawličkau
Nene — traladritum
Nenesau;

Co propigau zaplatěgj,
 Žádného se neprosegj
     Auwě— traladritum
     Auwěrau.

Dali sau si priwilige
     Zlatem — traladritum
     Zlatem psát,
 Aby mohli swé panenky
     Milo— traladritum
     Milowat;
 Ta gim byla potwrzena
 Od hraběte Waldšteyna
     Za du— traladritum
     Za dukát.

Waldšteynové byli od roku 1560 až do r. 1685
 pány na Miletjně.

274. Hawjři.

Wy hawrani umazanj!
 Kdoby k wám šel do djla?
 We dne, w noci pracugete,
 Máte těžké kladiwa.

Ta neděle, krátká chwjle,
 Tu se dobře wám dařj,
 Tu se pěkně wystrogjte,
 Chodjte gak pjsaři.

S pannama se wodjte,
 Po hospodách chodjte:
 A když přigde ponděljčko,
 Zas do djry musjte.

275. Mlynáři.

Mlynáři gsau hodnj chlapi,
 Když gim kola: klapy, klapy!
 Gsau mlynáři, gsau,
 Když gim kola gdau.

Proto sem si kámen kaupil,
 Abych hodně lidi laupil:
 Lup, mlynáři, lup,
 Naděley si krup!

276. Trest božj.

Proč nás Pán Bůh tresce?
 Pro ty k.... šewce:
 Že w neděli šigau,
 A w ponděli pigau,
 Proto pršet nechce.

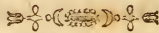

Zpřwáno ex improviso roku suchého 1842 w Mj-
 šecké hospodě.

277. Snadný wýdělek.

Žádnej newj gako gá,
Proč kowáři pigau:
Ze starého železa
Nowé cwočky bigau.

278. Nunwáři.

Nunwáři, nunwáři!
Špatnj hospodáři:
Od božjho ránka
Kaukáte do džbánka.

279. Lež.*Srow. Slow. Zpěw. I. 329.*

(Nápěw 167.)

Owčáci!

Wy gste psi:

Wy ste naši wičku,

Naši šočowičku

Wypásli.

»Ty to lžeš

Gako pes:

Nebyla to wička,

Ani šočowička,

Byl owes!«

280. Co komu?

(Nápěw 78.)

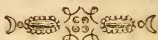
Po potoce chodila,

Drobné ryby lowila.

))

Drobné ryby rybářům,
Hezké holky mlynářům.

Mysliwcowi lecgakás
Urosená až po pás.

291. Sedlák šelma.

Srow. Slow. Zpěw. II. 359.

Sedlák božj stwořenj,
Šelma od narozenj:
Před knězi kleká,
Před pány heká,
Přigde do hospody,
Obuškem fleká.

282. Řezanka.

Srow. Čel. III. 43.

(Nápěw 51.)

Slaužil sem u sedláka,
 Sedlák ge šelma welká:
     Ráno časně wstane,
     Běžj do maštale,
 Ptá se hned na pacholka,
 Welká-li ge řezanka.

»Řezanka gako palec:
 Pacholče, tys nedbalec!«
     Pacholek wyskočj,
     Klobaučkem zatočj:
 Řezanka gako kraupy,
 Sedláče, ty gsi hlaupý!

Sedláče, kdyť negsi pán:
 Řezey si řezanku sám!
     Gá se budu djwat,
     Gak ti bude ljtat
 Řezanka od stolice:
 Gá púgdu k swé panence.

Poslednj sloku zpjwagj také:

Když gsi ty, sedláčku, pán,
 Řezey si řezanku sám;
     Řezey si drobaunkau,
     Gá pŭgdu za holkau;
 Řezey si drobauninkau,
     Gá pŭgdu za panenkau.

283. Sedlák furiant. ¹⁾

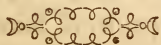
(Nápěw 168.)

Sedlák, sedlák, sedlák,
 Geště gednau sedlák,
 Sedlák, sedlák, sedlák
     Ge welkey pán:
 On má pás na bříše,
 A na swým kožiše
 Tuli- tuli- tuli -
     Tu- tulipán.

Kaukey, kaukey, kaukey,
 Gak ge sedlák hlaupey,
 Kaukey, kaukey, kaukey,
     Gak ge hlaupey:
 On gede na pole,
 Má hodinky dwoge;
 Kaukey, kaukey, kaukey,
     Gak ge hlaupey!

Slowem *furiant* mjnj lid náš člowěka sprostáka nadutého. *Furiant* slowe také starý národnj tanec, k nápěwu i pjsni této patřjcej, w gehož prwnj polowici postawa i hnutj těla tanečnjků sprostau honosnost zgewugj.

284. Šelma sedlák.

Srow. Čel. III. 51.

(Nápěw 169.)

Sedlák ge šelma welká:
 Zamazal chalupnjka;
     Pak si zas pomyslił,
     Gak by ho očistil:
 Whodil ho do rybnjka.

295. Sekáč.

Srow. Čel. III. 42.

(Nápěw 169.)

Sedlák na lauce seče,
Kosa mu bráti nechce;
On se smutně djwá,
Oči k nebi zdwjhá,
Wysoko-li ge slunce.

Slunce gde na poledne:
Pogď, holka, wyprowoď mne!
Wyprowoď mne přes les,
A gá tebe přes wes,
A tam se rozegdeme.¹⁾

¹⁾ Aneb :

Potom se dostaneme.

286. Auraz.

Srow. Mor. Čel. III. 74.

(Nápěw 189.)

Co sedláci, co děláte?
Pole máte, neworáte.

Měl sem gednu woraninu,
Sil sem na nj rozmarjnu.

Rozmarjnka mně newzešla,
Má panenka za mnau přišla.

Přišla za mnau do maštale
Mezi čtyry koně wrané.

Konjčky se zutrhalý,
Mau panenku pošlapaly.

Pošlapaly, a gak tuze,
Že gj žádney nepomůže, atd.

Gdi, Jenjčku, sekey ljpku
Swé panence na koljbku.

Pročpak bych gá ljpku sekal atd.

287. Zapomenutá opratí.

Srow. Mor. F. S. 1840. 55.

(Nápěw 170.)

Gel sedlák orati, ...	Hu
Zapomněl oprati. - . . .	- u
»Gdi, má milá, pro ni, - . .	- u
Wšak dobře wjš o nj. . . .	- u
W maštali tam w kautě . . .	- hu
Wisj na chomautě.“ - . . .	- u
» »Gá pro ni nepůgdu, - . . .	- u
Wjm, že twá nebudu.“ “ - . .	- u
»Gdi, má milá, předce, ...	- u
Potějšš mé srdce.“	- u.

Při této i giných pjsnjch, kteréž se po dudách zpjwagj a protož dudácké slowau, výborně dud nápodobiti lze we třech aneb we čtyrech osobách. Geden totiž zpjwá pjsěň, při kteréž ostatnj bez přetrženj hučj, tjm způsobem, aby prwnj z nich tón základnj čili primu pjsně (notam toni), druhý quintu

(notam dominantem), třetj pak tercii (notam median-tem duram) držel. K dokonalému však nápodobněnj dud toliko dwau prwnjch tónů, t. primy a quinty, zapotřebj, ano se dudy též gen na tyto dvě přjhlasné pjšťaly obmezuj. Tak n. p., zpjwá-li osoba prwnj pjseň předešlau do *g*, hučj druhá tónem *g*, třetj tónem *d*, čtwtřá pak držeti může tón *h*. A gestliže zpěwák, gakož obyčegně se stáwá, hlasem nosowým zpjwá, a někdo z ostatnjch sem tam po werši nebo sloce, gakoby hlawnj pjšťalu dudowau přefaukl: Jich! juch! zawřeštj, k podobnosti dud a k dokonalému obweselenj přjtomných ničehož wjce nescházj.

288. Hynaucj hospodářstwj.

(Nápěw 170.)

Prodal sedlák koně,
Plakal teyden pro ně.

A pacholek woly,
Že gim nemá wody.

A selka zas kráwy,
Že gim nemá tráwy.

A děwečka kozy
We weliké nauzi.

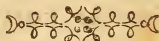

289. Orba a žatwa.

(Nápěw 171.)

Až gá budu
Nade dworem,
Pode dworem
Woráwat,
Budau na mne
Hezky holky
Černooky
Woláwat.

Až gá budu
Nade dworem,
Pode dworem
Žito žjt,
Budau na mne
Hezky holky
Černooky
Šwitořit.

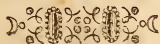
290. Bugné koně.

(Nápěw 172.)

Gá mám koně, wrany koně,
 To gsau koně my:
 Když gá gim dám owsa,
 Oni skáčau hopsa!
 Gá mám koně, wrany koně,
 To gsau koně my.

Gá mám koně, wrany koně,
 To gsau koně my:
 Když gá gim dám obroku,
 Oni skáčau do skoku;
 Gá mám koně, wrany koně,
 To gsau koně my.

Gá mám koně, wrany koně,
 To gsau koně my:
 Když gá gim dám getele,
 Oni skáčau wesele;
 Gá mám koně, wrany koně,
 To gsau koně my.

291. Laciné bohatstwj.

(Nápěw 173.)

Gá gsem z Kutny Hory,
 Z Kutny Hory
 Kaudelnjků syn:
 Gá mám w Praze tři domy,
 Až ge kaupjm, budau my;
 Gá gsem z Kutny Hory,
 Z Kutny Hory
 Kaudelnjků syn.

292. Nehoda.

(Nápěw 174.)

Kaudel sem wozjwal,
 Kaudel sem wez:
 Zlámal sem kolečko,
 Má zlatá Ančičko!
 Musil sem nést, nést, nést,
 Musil sem nést.

293. Litoměřická.

(Nápěw 175.)

Zahragte mně mau
 Lito- Lito- Lito- Lito-
 Litoměřickau:
 Za zdrawj Kačeny,
 Že má kráwy Stračeny,
 Sukni zelenau.

294. Dêwče z Rakownjka.

(Nápěw 176.)

Gsem, gsem z Rakownjka,
 Mám tam milownjka,
 Gakýho
 Hezkýho
 Towaryše kregčjho!

295. Milý bez peněz.

(Nápěw 96, 177.)

Ta zdegšj hospoda
 Z drobného kamenj:
 Kdo nemá penje,
 Ať do nj nechodj.

Gá penje nemám,
 Předce do nj pŭgdu,
 Černooké děwče
 Namlawat si budu.

*

Ta zdegšj hospoda
 Ge welmi wysoká,
 Přeletěla gest gi
 Husička diwoká.

Nebyla to husa,
 Byly to hausátka:
 Že z wysoka hragau
 Ty zdegšj děwčátka.

296. Lepšj malé dèwče než welké.

Srow. Čel. III. 39. — Slow. Zpěw. I. 247.

(Nápěw 178.)

Hagho husy ze pšenice,
Hagho husy ze žita!
Lepšj ge ta malá holka,
Nežli ge ta weliká.

Ta malá se sama točj,
A ta welká nemůže;
Ona čeká na chasnjka,
Až gj chasnjk pomůže.

297. Do kolečka.

Srow. Čel. III. 31.

Hop, Anko, Mařenko!
 Do kola, do kolečka:
 Která se točjwá,
 Tey se len dařjwá,
 Dlauhey len, pěkney len,
 I zlatá konopjčka.

O poswjcenj sobě každá hospodyně při muzice
 poskočiti musj, anby se gj, prý, sice za rok žádný
 len neuwedl.

298. Při muzice dobře!

(Nápěw 67.)

Toč se, děwče, toč se,
 Dokud tě mám w ruce:
     Až tě z ruky pustjm,
     Bohu tě poručjm,
 Ať si tě má, kdo chce.

Kýž ge mi tak wždycky,
 Tak gako nynjčky!
     Gá bych k wám nechodil,
     A se wás neprosil,
 Wy pyšné holčičky! ¹⁾

¹⁾ Také:

Některé holčičky.

299. Srdečná žádost.

(Nápěw 67.)

Pěkney obrázek mám,
 Co gá s njm udělám?
 Gsau na něm dvě srdce:
 Gedno dám panence,
 Druhé si sám nechám.

W Hrazankách ge radost,
 Ge tam děwčátek dost:
 Kýž mně to Pán Bůh dá,
 Panenka Maria,
 Gedné odtud pomoct!

300. Hudba weselost.

Srow. Mor. F. S. 1840. str. 100.

(Nápěw 189.)

Muzikanti! co děláte?
 Piwo máte a nehráte.

Zahreyte mně na hausličky,
Rozweselte ty holčičky.

Zahreyte mně na tu basu,
Rozweselte všecku chasu.

Zahreyte mně na ty dudy,
Rozweselte všechny všudy.

301. Zlatá swoboda.

(Nápěw 25.)

Wšak nám tak nebude,

Až se oženjme,

Wšak nám tak nebude,

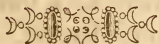
Až se wdáme:

Dáme si dělati

Koljbku pro děti;

Wšak nám tak nebude,

Gak se máme!

302. Stkwostná odměna.

(Nápěw 183.)

Muziky, hreyte nám,
Wšak gá wám kregcar dām;
Wšak gá wám zaplatjm,
Gestli ho neztratjm.

303. Možný chasnjk.

(Nápěw 50.)

U cimbálu stála,
Pořád trucowala,
Dokud sem newhodil
Tolar do cimbála.

Tolar do cimbála,
Dwa zlaty sem propil,
Geště sem si k tomu
Nowé boty kaupil.

Sobě nowé boty,
 Holce pantofljčky,
 Aby mně dávala
 Každau noc hubičky.

304. Na pořádku záležj.

Srow. Mor. 4835. 32. — Slow. Zpěw. II. 85.

Nezáležj na oráči,
 Kterey pěkně tancuge;
 Podjwey se do maštálky,
 Gak konjčky pucuge:
 Konjčky gsau umazany,
 Umazaney postraněk —
 Bodeyž tebe šlaci wzali,
 Gakey gsi to pacholek!

Nezáležj na děwečce,
 Která pěkně tancuge;
 Podjwey se do chljwečka,
 Gak krawičky pucuge:

Krawičky gsau umazany,
 Umazaná dogačka ¹⁾ —
 Bodeyž tebe husa koplá,
 Gaká gsi to děwečka!

¹⁾ Také: stolička.

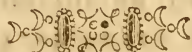

305. Dobromyslná husička.

(Nápěw 179.)

Letěla husička,
 Letěla z wysoka,
 Nemohla přeletět,
 Padla do potoka.

Padla do potoka,
 Wodičku wypila:
 Aby gi šenkýři
 Nelili do piwa.

306. Laskawé předsewzetj.

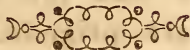
Nepůgdu z hospody —
Šelma bych byl!
Dokud si děwčátko
Nenamluwjm:
Až si ho namluwjm,
Půgdu domů,
Poručjm hospodu
Pánu Bohu.

307. Znamenj.

(Nápěw 131.)

Až půgdu z hospody,
Dám si hrát,
Uwážu konjčka
Wedlé wrat;
Uwážu konjčka
Za uzdu,
Abysi wěděla,
Že už gdu.

308. Mnohomyslné předsewzetj.

(Nápěw 50, 176.)

Nepůgdu z hospody,
Až wygde dennice,
Až mne wyprowodj
Moge tanečnice.

*

Nepůgdu z hospody,
Až bude den bjlý,
Až mne wyprowodj
Moge potěšenj.

Moge potěšenj,
Má panenka zlatá,
Až mne wyprowodj
Před ty naše wrata.

*

Nepůgdu z hospody
Až za dvě neděle,
Až pro mne má milá
W kočáře přigede.

W kočáře přigede,
 Čtyry wrany koně:
 Až si mne odweze
 Potěšenj moge.

*

Nepůgdu z hospody
 Za čtyry neděle,
 Až ty staré panny
 Wšecky wlk pobere.

Tý staré pobere,
 Ty mladé dorostau,
 Gako když poseče
 Geteljček s rosau.

Geteljček s rosau
 Ten se pěkně seče,
 Gako když se děwče
 We swátek obleče.

We swátek obleče,
 Přistrogj w neděli,
 Aby gi w kostele
 Mládenci widěli.¹⁾

1) Sloku tuto zpjwagj také :

We swátek obleče,
Pěkně se wystrogj:
Přigde do hospody,
Předc u dweřj stogj.

309. Wýmluwa.

(Nápěw 61.)

Zpjwal bych, gá neumjm,
Zpjwat se mně nechce;
Šelbych domů, netrefjm:
Wyprowoď mne, děwče!

310. Poslednj zahránj.

Srow. Čel. II. 12.

(Nápěw 48.)

Geště mi gednau zahreyte,
Za zdrawj mého děwčete,
Za zdrawj děwčete,
Za zdrawj mé,
To že se upřjmně
Milugeme. ¹⁾

¹⁾ Také:

Za zdrawj všechněch,
Kteřj gsau zde.

311. Silnicj neylépe gjti.

Srow. Čel. I. 226.

(Nápěw 180.)

Nepůgdu gá přes ten hág,
 Kudy owčák owce hnal:
     Půgdu radšj silnicj,
     Potkám hezkau djwčici,
 Kdyby mně gi Pán Bůh dal!

Nepůgdu gá přes ten les,
 Kudy řeznjk owci nes:
     Půgdu radšj silnicj,
     Kudy chodj chasnjei,
 Kudy šenkýř piwo wez.

312. Piwo.

Srow. Mor. 1840. 109.

(Nápěw 181.)

Kde ge sládek, tam ge mládek,
Tam ge taky piwowárek;
Kde se piwo wařj,
Tam se dobře dařj:
Pogďme tam a pjme ho
Až do rána hjlého!

Piwo pjme, ať to zwjme,
Zdali sobě rozumjme;
Mámeli se rádi,
Gsmeli kamarádi:
Pogďme tam a pjme ho
Až do rána hjlého!

Piwo pjti, wesel býti,
Hezké děwče milowati,
To nás, bratřj milj!
Blažj každau chwjli:
Pogďme tam a pjme ho
Až do rána hjlého!

Piwo pjti, vlasti žjti,
 Řeč a krále slušně ctjti:
     Tak zni naše práwo,
     Česko ať ge zdráwo;
 Pogďme tam a pjme ho
 Až do rána bjlého!

Poslednj tato sloka gest teprw nedáwný přjda-
 wek; poněwadž ale se wůbec we společnostech zpj-
 wá, nechtěl sem gi zawrhnutí.

313. Babj rada.

(Nápěw 182.)

Pjme piwo s bobkem,
     Gezme bedrnjk,
 Nebudeme stonat,
     Nebudeme mřjt:
 Tak ta bába řjkáwala,
 Když do lesa chodjwala
     Na ten bedrnjk - njk - njk,
     Na ten bedrnjk.

314. Mrawné naučenj.

Srow. Čel. I. 41.

(Nápěw 87.)

Skřiwánek, malý pták,
Nikdy nezahálj;
We dne, w noci pracuge,
Pána Boha chwálj.

Děleyme my taky tak,
Gako ten skřiwánek:
W gedné ruce panenku,
W druhé ruce džbánek.

315. Stareček.

Srow. Čel. I. 220.

(Nápěw 183.)

Tatjčku starey náš!
Šediwau hlavu náš:
Dobře ge tu geště s námi,
Dokud gsi ty mezi námi,
Tatjčku starey náš!

316. Napomenutj.

(Nápěw 184, 185.)

Pj, synáčku, pomaljčku,
 Pj, synáčku, pomalu:
 Máš maličkau stodoličku,
 Máš maličkau stodolu!

Piwo sem, piwo tam!
 Muzikanti hreyte:
 Wšak gá wám zaplatjm,
 Nic se nestareyte!

317. Přjpitek.

(Nápěw 184.)

Gá mám maley krapjteček,
 Gá ho snadně wypigu;
 Gsau tu mogi kamarádi,
 Gá gim taky připigu.

Piwo sem, piwo tam! atd.

318. Hoši kubjci.

(Nápěw 186.)

My gsme hoši milostpána,
 Milugeme muziku;
 My si peněz naděláme
 Z olowěneych knofljků.

319. Pobjdka.

(Nápěw 187.)

Napj se, bratřjčku, napj se,
 Wšak on to pan šenkýř napjše;
 Napj se, bratřjčku, napj,
 Dokud tě tatjček šatj:
 Až on tě přestane šatit,
 Sotwa se budeš moct napjt.
 Napj se, bratřjčku, napj se,
 Wšak on to pan šenkýř napjše!

320. Bratrská.

Srow. Slow. Zpěw. II. 99.

(Nápěw 17.)

Pj bratřjčku, pj,
Gen se neopj:
Kdybys propil dwogku,
Wšak máš hezkau holku;
Pj bratřjčku, pj!

Pj bratřjčku, pj,
Gen se neopj:
Kdybys propil čtyry zlaty,
Žádney za tě nezaplatj;
Pj bratřjčku, pj!

321. Pigák malého zrůstu.

Gen ty mně, šenkýřko,
Piwo naleg!

Na to se nekaukey,
Že gsem maley:

Naleg piwo,
Dokud teče,
Dokud ti weydělek
Neuteče.

322. Pigák mudrák.

Srow. Mor. 1840. 214.

(Nápěw 188.)

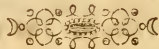
Když sau naši pjwáwali,
Taky my pjt budem;
Oni málo zachowali,
My nic mjt nebudem.

*

Pobudem, nebudem,
Swěta nepřebudem;
A co po nás zůstane,
Kdo wj, kdo to dostane!

*

Wšak gá newjm mnoholi?
Žiw gsem, newjm dlauholi?
Umřu, newjm brzoli?
Doma nebo na poli:
A co po mně zůstane,
Weselým se dostane —
Wšak gá newjm, mnoholi?

323. Wše marnost.

(Nápěw 183.)

Pominem, nebudem,
Swěta nepřebudem;
A co tu zjskáme,
Nic s sebau newezmem!

Obě předešlé pjsně opětugj onu býwalau někdy w Čechách zásadu: „Wšecko gměnj na swětě marné!“ kteraužto však, Českým práwě způsobem, na směšnau stranu obracugj, dokládajce: „Tedy propj wšecko, co můžeš.“ — Ta samá slowa, genž w třetj částce pjsně 322 přicházegj, napsal roku 1498 mistr německý „Martinus in Bibrach“; ale gak dokonce w rozdjlném, weselost umrtwugjcjm smyslu!

Ich leb und weiß nit wie lang.

Ich stirb und weiß nit wann.

Ich far und weiß nit wohin.

Mich wundert, daß ich frölich bin.

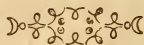
(Moneš Anzeiger 1835. S. 207.)

Podiwu hodná doslownost pjsně našj s těmito řádky dá na podobné stárj sauditi.

324. Logika pigácká.

Pjwali naši,
 Pjme my taky;
 Zůstali dlužni,
 Zůstaňme taky:
 Propj všecko, co můžeš,
 Nebude saudu, až umřeš.

325. Komu blaze?

(Nápěw 189.)

Blaze tomu, kdo nic nemá,
 Nestará se, kam co schowá.

Směle lehne, směle wstane,
 Žádney mu nic neukradne.

326. Starost.

Srow. Mor. Čel. III. 74.

(Nápěw 189.)

Nedey, Bože! abych stonal,
Kdož pak by mně posluhowal?

Kdož pak giney, než má milá,
Má Andulka roztomilá.

*

Nedey, Bože! abych umřel,
Než zaplatjm, co gsem dlužen.

Negsem dlužen, než dwa česká,
To zaplatj holka hezká.

Co zaplatj ěrošjčkama,
Gá oplatjm hubičkama.

327. Blahoslawenj pigácké.

(Nápěw 190.)

Blahoslawený sládek,
který prwnj piwo wařil:
Ale zlořečená šelma,
který ho prwnj platil.

Sbor: Sicut erat in principio,
et nunc, et semper,
Et in saecula saeculorum,
amen.

Blahoslawený šenkýř,
který pigákům wěřj:
Ale zlořečená šelma,
který gim pěnu měřj!

Sbor: Sicut erat in principio atd.

Blahoslawený šenkýř,
který pigákům čeká:
Ale zlořečená šelma,
který gim čepice smeká.

Sbor: Sicut erat in principio atd.

328. Trogj žalost.

*Srow. Čel. II. 23. — Mor. 1840. 178. — Slow.
Zpěw. I. 371.*

(Nápěw 191.)

Tráwo, tráwo, tráwo zelená!
 Kdo tě bude tráwo žjt,
 Až gá budu w hrobě hnjt?
 Tráwo, tráwo, tráwo zelená!

Piwo, piwo, piwo čerwené!
 Kdo tě bude piwo pjt,
 Až gá budu w hrobě hnjt?
 Piwo, piwo, piwo čerwené!

Děwče, děwče, děwče rozmilé!
 Kdo tě bude milowat,
 Až gá budu w hrobě spát?
 Děwče, děwče, děwče rozmilé!

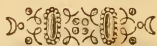
329. Piwo wěčný nápoj.

(Nápěw 191.)

Piwo, piwo! kdo tě bude pjt?
 Kdo tě bude, piwo, pjt,
 Až gá budu w hrobě hnjt?
 Piwo, piwo! kdo tě bude pjt?

Bratřj, bratřj! wy budete pjt;
 Kdo ho ale bude pjt,
 Až i wy budete hnjt?
 Bratřj, bratřj! kdo ho bude pjt?

Pak ho budau naši kluci pjt;
 Ti zas budau kluky mjt,
 Ti též budau piwo pjt.
 Piwo! ty se wěčně budeš pjt!

330. Zabítý dudáček.

(Nápěw 192.)

Ge-li pak to prawda, nebo ne,
Že plyne dudáček po wodě?

Gakpak by to prawda nebylo?
Modrooké děwče prawilo.

Zabili dudáčka, zabili,
Kdo nám bude hráwat na dudy?

Geště ge tu geden takowey:
Toho nám tu Pán Bůh zachowey!

Pjseň tuto spogugj mjstem s pjsnj následugicj.

331. W piwu duch hudebnj.

(Nápěw 192.)

Zadudey dudáčku, zadudey!
Nebo mi ty zlaté dudy dey.

»Než bych gá ty zlaté dudy dal,
Radšj bych ti na ně zadudal.«

Zadudey dudáčku, gak umjš,
Gak ty tomu dobře rozumjš.

»Gakpak bych gá dobře zadudal,
Geště sem piwjčko nebumbal.«

Až gá se piwjčka nabumbám,
Potom teprw dobře zadudám.«

332. Pohnutka k weselosti.

(Nápěw 193.)

Pročbychom weseli nebyli,
 Když nám Pán Bůh přege:
 Dává nám na swětě piwjčko,
 A po smrti nebe.

Pročbychom weseli nebyli,
 Když už smrt utekla;
 Peklo ge wodnicj zaseto:
 Nebogme se pekla!

Druhá sloka zpjwá se také:

Pročbychom weseli nebyli,
 Když už čert dáwno scjp;
 Peklo ge mrkwj zaseto:
 Budem se dobře mjt!

333. Weselá bjda.

(Nápěw 194.)

Bratřj, bratřj!
 Budme gen weseli,
 Bratřj, bratřj!
 Radugme se:
 Nauze nám přestala,
 Bjda nám nastala;
 Bratřj, bratřj!
 Radugme se.

334. Opilý chalupnjc.

(Nápěw 195.)

Gá mám chalaupku
 Na wršku bez došků
 Otrhanau;
 Až gá se opigu,
 Gá si gi pošigu
 Hra- hra- hra- hra- hra- hra-
 Hrachowinau.

335. Samý pes.

(Nápěw 195.)

My gsme sedláci
 W našj wsi gako psi
     Oškubanj;
 Kdyby byl rychtář pes,
 Kantor pes, šafář pes,
 Byloby psů, psů, psů,
     Plničká wes.

336. Walach a klisinka.

Srow. Čel. II. 33.

(Nápěw 195.)

Gá mám walacha,
 Walacha lenocha,
     On se pase;
 Až on se napase,
 Potom mě donese
 K mey miley rozmiley
     W krátkém čase.

Gá mám klisinku,
 Ona má lysinku
 Pěknau bjlaú;
 Až gá gj owsa dám,
 Gá si gi osedlám:
 Ona mne ponese
 Za mau milau.

337. Opilec.

(Nápěw 196.)

Slaužil sem na Šwamberce,
 Slaužil sem na Lhotách;
 Wšecko sem tam wšudy propil,
 Gen sem zůstal w k * * *

338. Zpomjka.

(Nápěw 150.)

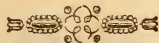
Už ge Wáwra nebožtjček,
Už ge Wáwra nebožtjk:
Dey mu Pán Bůh věčnau sláwu,
Už nebude s námi pjt!

**339. Poslednj wzdechnutj Roz-
mařilowo.**

(Nápěw 197.)

O Welwary, o Welwary!
Kde gsau mé tolary?
Ged sem, pil sem, hodowal sem,
Hezké holky milowal sem;
O Welwary, o Welwary!
Kde gsau mé tolary?

340. Kde mjsto mé?

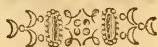
Nestarey se, ženo má!
 Kde ge piwo, tu gsem gá;
 Nestarey se, ženo má,
 Kde mne nagdeš?
 Kde ge piwo, tu ge sládek,
 Tu ge taky piwowárek:
 Nestarey se, ženo má!
 Kde ge piwo, tu gsem gá;
 Nestarey se, ženo má,
 Tu mne nagdeš!

341. Chod z krčmy.

Srow. Slow. Zpěw. II. 98.

Až gá púgdu z krčmy:
 Moge ženo, mlě mi!
 Až gá púgdu opiley,
 Ty mne, ženo, podpjrey.

342. Návrat z krčmy.

Už ho wedau, Martina,
 Kapsa se mu ztenčila ;
 Co pak řekne geho žena,
 Stará Mařena ?

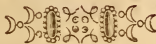
343. Weliká známost.

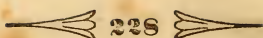
Srow. Čel. I. 222. — Pol. Žeg. Pauli 188
Wójc. II. 265.

(Nápěw 198.)

Což pak mne, má ženo,
 Neznáš, neznáš ?
 Kdyť gsem gá z Podmoklé
 Bednář, bednář.

Pobjgjm na piwo
 Sudy, sudy,
 Znagj mne šenkýři
 Wšudy, wšudy.

344. Staročeský přjpitek.

(Nápěw 199.)

Dey nám Pán Bůh zdrawj
W tom Chrudjmském kragi,
Dey nám Pán Bůh zdrawj, dey!

345. Žadost Staročechů.

(Nápěw 200.)

Aby nás Pán Bůh
Milowal, milowal,
Hřjchy odpustil,
Nebe dal, nebe dal!
Nic nežádáme,
Genom to samé,
Aby nás Pán Bůh
Milowal, milowal.

PJSNÉ NÁRODNJ

w ČECHÁCH.

Sebral

Karel Jaromjr Erben.

(S nápěwy.)

Má dceruško!

— — — — —
Genom se modljwey
A pracug a zpjwey.

Pjseň nár.

S w a z e k III.

W Praze 1845.

W knihtiskárně a skladu J. Pospjšila.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

346. Heřman a Dornička.

*Srow. Čel. I. 26. — Mor. F. S. 1835 str. 17. —
Slusk. Zpěw. II. 34; Čel. I. 80. — H. Luž. I 31.*

(Nápěw 2.)

Po neděli za switánj
Česal Heřman koně wrany.

Přišla k němu geho matka,
Přinesla mu čtyry gabka.

»Kam pogedeš, Heřman mladý,
Že máš koně osedlany?«

»»Pogedu gá pro swau milau,
Pro Dorničku roztomilau.««

»Neged', Heřman, neged' pro ni,
Pošlem pro ni koně wrany.«

» » Tobych ani neudělal,
Abych sobě lidj nazwal
A k posledu doma zůstal! « «

» Bodeyž Heřman hlavu! srazil,
Wjc se domů nenawrátil! «

Geli, geli, předce geli,
Na citeru, hausle hráli,
Traubili a bubnowali.

A když na lauku přigeli
Pod tu ljpu, pod zelenau:

Konjček zlámal nožičku,
Heřmánek srazil hlawičku!

Dlauho stáli, rozmlauwali,
A muziky pořád hrály.

Dlauho stáli, newěděli,
Gestliby předce geti měli.

» » Gedte wy gen předce pro ni,
Pro mé zlaté potěšenj.

Nebude-li mně samému,
Bude bratru neymładšmu.““

Geli, geli, předce geli,
Na citeru, hausle hráli,
Traubili a bubnowali.

A když přigeli nahoru
K Nowosedlickému dworu :

»Gdi, Dorničko, gdi otwjrat,
Twoge swadebčany wjtat.“

Gak Dornička otewřela,
Hned se celá polekala.

» »Wjtám, páni swadebčani!
Kde ste ženicha nechali?““

»Ženich ten nám doma zůstal,
Aby k swadbě stoly chystal.“

» »U kolik sem swadeb byla,
Nikde sem to newiděla,

Aby ženich doma zůstal,
Swadebčanům stoly chystal!““

Matička gj bránj gjti,
Až ženicha budau mjtí.

»Gen wy nám gi předce deyte
A Dorničce nezbraňugte.«

Matička gi wystrogila,
A z domu gi prowodila.

Když gi z domu prowázela,
Smutně sobě nařjkala.

Geli, geli, zase geli,
Na citeru, hausle hráli,
Traubili a bubnowali.

A když na lauku přigeli
Pod tu ljpu, pod zelenau,

Dorna z wozu se nahnula,
Krew čerwenau uhljdala.

»»To ge krew mého milého,
Ach, Heřmánka rozmilého!““

»Ach! to nenj krew člowěčj,
To ge genom krew zwjřecj:

Zabil Heřman tučnau lani,
Aby uctil swadebčany.“

Geli, geli, pořád geli,
Na citeru, hausle hráli,
Traubili a bubnowali.

A když přigeli nahoru
Do Heřmanowého dworu:

»»Gděte, matičko, k wjtánj
Této nešťastné synowý.““

»Wjtám tebe, má synowá!
Bodeyž gsi hlawu srazila,
Nežs mého syna poznala!“

»»Gdi ty, bratrjčku, k wjtánj,
Této nešťastné šwakrowý.““

»Wjtám tebe, má šwakrowá!
Bodeyž gsi hlawu srazila,
Než mého bratra poznala!

Gdi ty, sestřičko, k wjtánj
Této nešťastné šwakrowý.«

»»Wjtám tebe, má šwakrowá,
Bodeyžs w roce syna měla!««

Matička gj za zlé měla,
Že gest gi tak přiwjtala.

»»Což pak wy mně za zlé máte?
Wždyť pak wy mě taky wdáte!««

A když byli w půl wečeře,
Zwonj hranu na klášteře.

Gak Dornička uslyšela,
Uleknutjm zbledla celá.

»Ach, komuž to zwonj hranu?
Gistě mému to Heřmanu!«

»Heřman, ten w komoře ležj,
Že ho geho hlawa bolj :

Umřelo gest pacholátko,
Maličké to nemluwnátko.«

Gak Dornička uslyšela,
Hned se prawdy domyslila.

Uleknutjm na zem padla,
W okamženj dokonala.

Gak se wěrně milowali,
Tak ge spolu pochowali.

Na hrob postavili kámen,
A wryli nápis na něm :

»Ležj tu Heřman s Dorničkau,
Jako bratr se sestřičkau.

Kdo okolo hrobu gdete,
Za ně se tu pomodlete!«

347. Ďablowa newěsta.

Srow. Slusk. Zpěw. II. 12. — Polsk. Żeg. Pauli 76; K. W. Wójc. I. 99, 101; II. 301. — II. Luž. 290.

Leženda.

Byla gest gedna ctná panj,
Měla tři dcery na wdanj.

Dvě do kostela wodila,
Třetj se doma stročila.

A když se tak ustročila,
Do zahrádky pospjšila.

Čerwené růže trhala,
Wěneček sobě dělala.

Přigel k nj gaden mládenec:
»Dey mi, panenko, ten wěneček!«

» »Tobě gá wěneček nedám,
Na krásnějšjho gá čekám.«

Přigel k nj druhý mládenec:
»Dey mi, panenko, ten wěneček!«

» » Tobě gá wěneček nedám,
Na krásnějšho gá čekám. « «

Přigel k nj třetj mládenec :
» Dey mně, panenke, ten wěneček ! «

» » Tobě gá můg wěneček dám,
Na giného už nečekám. « «

» Wyskoč, panenke, na můg kůň,
Powezu gá tě, kde můg dům.

Powezu gá tě do krage,
To do rágečka, do ráge. «

Když sau za město wygeli,
Dobré sau cesty neměli.

Gen po rokytj, po hložj,
Po tom čertowém po zbožj.

A když sau k mjstu přigeli,
Horaucj peklo widěli.

» Hoi, otewřite towaryši !
Wezu wám tělo i s dušj ! —
)(

Postawte panně stolici,
Nalegte wjna sklenici.

Prwnj gim bránu otwjrá,
Druhý gj smoly naljwá.

Prwnj sklenici wypila,
Hned se gj barwa změnila.

Druhau sklenici wypila,
Hned plamen z huby pustila.

» » Otewřite, páni, weřege,
Ať na mne wětřjk zawěge.

Ach! třeba gen okénečko,
Ať okřege mé srdečko.

Ach! kýchby tu kdo dobrý byl,
Aby mé matce wyřjdil.

Má doma dcery geště dvě,
By ge ljp wedla nežli mě.

By Pánu Bohu slaužily,
Marnosti swětské nechaly:

Mne marnost swětská zkazila,
Mau duši wěčně zmařila.““

»Nenj gim třeba wzkazowat,
Magj se po čem zprawowat:

Duchownj zpráwce tam magj,
Necht po gich slowu gednagj.“

Mimo to gest w Čechách geště pješň giná téhož
obsahu, z kteréž se mi dostaly potud gen sloky tyto:

»Wsedni, panno, na má křjdra,
Pogedeme k nebi zpřjma.“

A když k nebi přigjžděli,
K pecku sau se obrátili:

»Hóla! hóla, towaryši!
Wezu tělo, hřjšnau duši atd.

348. Wěrná plečka.

Srow. Čel. 1. 58. — Slow. Zpěw. 1. 389. — Polsk. Žeg. Pauli. 149.

(Nápěw 100.)

Když matička sama doma byla,
Škadrona husarů k nj přigela.

Panjmámo, hezkau dceru máte,
Ale že gi doma nemjwáte?

Kdybyste gi doma mjwáli,
My bychom k wám za nj chodjwali.

»Moge dcera ge tam w šjrém poli,
Ona plege pšeničku z kaukolj.«

A když záhon pšeničky wyplela,
Škadronu husarů uwiděla.

» »Pěkně wjtám, páni husarowé!
Widěli ste potěšenj moge?«

Widěli sme, ale nežiwého:
Spad s konjčka, hlawa wedle něho.

Poged' s námi, a nech' toho plenj,
Wybereš si giné potěšenj.

»Nežli bych gá, páni, s wámi gela,
Radšj bych tam do wody skočila.

Do té wody, do té prohlubničky,
Kde můg miley plawáwal konjčky.

Do té wody, kde se kolem točj:
Ach, přeskoda geho černých očj!«

349. Ubitý Jenjček.

Srow. Mor. 1840. 169.

(Nápěw 78.)

Čtyry koně na dvoře,
Žádney gimi newoře.

Woře gimi Jenjček,
Čerwený gak hřebjček.

Gede s nimi do pole,
Zaworáwat kaukole.

Když ku konci doworal,
Na swau milau zawolal :

Pogď, má milá, pogď ke mně,
Gá ti powjm, co ge mně.

Bolj mě má hlawička,
Pobila mě matička.

Pobila mě pro tebe,
Bych upustil od tebe,

»Pro mne ať tě nebigau,
Můžeš chodit za ginau.«

Gá za ginau nepůgdu,
Dám se radšj na wognu.

Bude ze mne wogáček,
Roztomilý gonáček.

Dag' mně šaty zelené
A weyložky čerwené,

I konjčka wraného,
Wyskočjm si na něho. —

Na konjčka wyskočil,
Bjlým šátkem zatočil:

Pěkně se ti, má milá,
Pěkně se ti poraučjm !

350. Cikánka čaroděgnice.

(Nápěw 28.)

Prodala pole, luka vše,
Dala si hádat Cikánce.

Ach, Cikánečko má milá!
Přičarug ty mně manžela.

»Až gá ti budu čarowat,
Musjš mně za to darowat:

Žegdljk dukátů nebo dwa,
Wsak ti to miley zase dá.«

351. Slawjček s psanjm.

Na kopečku stogj borowička,
Seděla tam pod nj má Aněička.

Přiletěl slawjček, nese psanj,
Podal ho Andulce s prawé strany.

Tu máš, má panenka, nelekej se,
Nesu ti psanjčko, potějšš se.

Dřjwe než slunečko wygde z hory,
Budeš mjt milého u komory.

Bude na tě smutně očekáwat,
Bude na okýnko poklepáwat.

Až bude klepati, neotwjrey,
On taky klepáwá někdo giney.

A gestli otewřeš, ošidjš se,
A ta vaše láska proměnj se.

Proměnj se gednau, wjc nebude,
Miley tebe nechá, ginam pũgde.

352. Zlaté časy.

Zafaukey, wětřjčku, od wýchodu :
Milowal gsem holku, wjc nebudu.

Nebudeš, Andulko, nebudeš má,
Neb ge twá matička tuze chudá.

Přišly wám, mládenci, smutné časy,
Nesmjte sobě brát podlé krásy.

Ať si ge kulhawá, neb hrbatá,
Když gen má penjze, předc ge zlatá!

353. Poslednj schůzka.

K Pašošnici cesta úzká,
Celá trnjčkem porostlá;
To trnjčko bjle kwete :
Má panenka, odewřete!

Má zlatá Spaněwská cesto,
 Což ge mně po tobě teskno:
 Ani tak ne po cestičce,
 Gako po tě, má djwěice! —

»My zlaty Spaněwsky háge,
 Gá na wás zpomjnam stále:
 Ani tak ne po hágečku,
 Gako po tě, můg holečku!

My zlaty Spaněwsky dráhy,
 Gak ste wy se zelenaly!
 Zazeleneyte se geště,
 Potěšte to moge srdce!« —

Tam na těch Spaněwskyech lukách
 Gá slyšel kukalku kukat;
 Kukalička zakukala,
 Má panenka zaplakala.

Kukalka kukala kuku:
 »Podey mně, můg chlapče! ruku,
 Podey ruku, podey mně gi,
 Že nás spolu rozlaučegj.

Podey ruku, podey obě,
 Že se nedostanem k sobě:
 Ani za rok, za dvě léta,
 Ani do skonánj swěta!“

354. Neupřjmná kamarádka.

Srow. Mor. 1840. 73.

(Nápěw 164.)

Kamarádko wěrná,
 Gako ruka gedna:
 Gá měla milého,
 Tys mi ho odwedla.

Tys mi ho odwedla
 A budeš se wdawat:
 Neměla sem gá tě
 Na tu tráwu bráwat!

Na trávu, trawičku
 Do našj pšeničky;
 Lidi řjkáwali,
 Že gsme dvě sestřičky!

Ani tak sestřičky,
 Gako kamarádky:
 Šjwaly sme spolu
 Hochům pěkné šátky.

Býwaly sme spolu
 Gako ruka gedna:
 Gá byla upřjmná —
 Tysi mne podwedla!

355. Nemoc.

Srow. Čel. I. 33.

(Nápěw 19.)

Za lesjčkem růže
 Smutně dokwetá;
 Má panenka stůně,
 Žalostně vzdychá.
 Když ta růže wykwetala,
 Má panenka putowala
 Se mnau do swěta.

Putowala se mnau
 W gedlowém lese,
 Tam utrhla pěknau
 Kytku w pasece;
 Tu mně dala za klobauček,
 Kdy sme sedli na palauček
 K studené řece.

Putowala se mnau
 Přes tři potoky,
 Ten gedlen byl kragem
 Welmi hluboký;

Pomácela si sukničku,
Sušila gi na slunjčku,
Děwče ubohy.

Putowala se mnau
Až do Morawy,
Tu mně darowala
Wěneček s hlawy;
Tu sme spolu tancowali,
Až sme oba potrhali
Wěneček drahý.

Tu sme tancowali,
To na popelec,
Muziky nám hrály
Geště na konec ;
Hrála taky Nemodlenka,
Že nenagde má panenka
Wjce swûg wěnec.

356. Poslednj wůle.

Srow. Mor. 1840 str. 76. — Slowsk. Zpěw. II. 299.

(Nápěw 201.)

Kdybych gá wěděl,
Že letos umřu,
Dal bych si dělat
Dubowau truhlu.

Dubowau truhlu
A zlaté wjko,
Aby to bylo
Panenkám ljto.

A na to wjko
Zelený wěnec,
Aby wěděly,
Že gsem mládenec.

Do toho wěnce
Růžowau mašli,
Aby mne tady
Panenky našly.

Tu by mě wzali,
Na máry dali,
A mé rodiče
Ty by plakali.

Po každé straně
Šest krásných panen,
A šest mládenců
Nesloby mě wen.

Neste mě, neste,
Do hrobu deyte,
A černau hljnau
Mě zasypeyte.

Na hrob postavte
Široký kámen,
A tato slova
Napište na něm:

»Ležj, ach ležj
Tu mladé tělo,
Které jest rádo
Děwčátka mělo.

Hezké panenky,
 Které tu gdete,
 Za geho duši
 Se pomodlete!“

357. Zrušená láska.

Srow. Mor. 1840. str. 201. — Slow. Zpěw.
II. 215.

(Nápěw 202.)

Wyrůstla mně bjlá růže,
 Gá gi trhat nebudu;
 Milowala sem Jenjčka,
 Wjc milowat nebudu.

Milowala sem ho wěrně,
 W srdci sem ho nosila,
 Toho sem se nenadála,
 Žeby láska šálila!

Šel můg miley po ulici,
 Měl klobauček na stranu ;
 Lidi gemu powjdali,
 Zdali widj swau pannu?

»Nemluwte mně, lidi, o nj,
 Hledět na ni nemohu ;
 Gak gi spatřjm gedným okem,
 Zagdu stranau do domu.«

Když si na mne hledět nemoh,
 Proč si za mnau chodjwal ?
 Gá sem tobě newzkázala,
 Abys ty mne milowal.

Měl si dwěře otewřeny
 Do srdce upřjmného ;
 Nynj ale gsau zawřeny,
 Nepřigdeš wjc do něho !

358. Otráwená milá.

(Nápěw 2.)

Tam nahoře pod ljpami
 Tři mládenci spolu stáli,
 O pannách si powjdali.

Geden začne powjdati,
 Co bude swey darowati :

»Pěknau pentličku čerwenau,
 Strjbbrem, zlatem wyrážena u.«

Druhey začne powjdati,
 Co bude swey darowati :

»Trochu utreychu bjlého
 Gedem promjchaného!«

Třetj začne powjdati :

»Škoda pannám ubljžiti.

Ale která ge k libosti,
 Milowat gi s upřjmnostj.« —

Šla na wodu k tomu mostu :

»Pogď, panenke, pogď na poctu!«¹⁾

Na poctu gi zawolali,
Ze sklenice pjt gj dali.

»Pj, napj se ze sklenice,
Wšak nebudeš pjti wjce!«

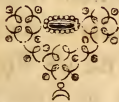
Gak se gest rychle napila,
Hned tu chwjli zbledla celá,
Přišla domů a omdlela.

Stará matka se gj ptala :
»»Cos panenke, cos dělala?«

»Hořkey nápoj sem gá pila,
Otráwena sem gá byla!«

---

¹⁾ T. g. Pogď si pripit. Wiz Jungm. Slown. III. 146.

359. Wýčitka.

(Nápěw 96.)

Když si mě nechtěla,
Mělas mi powědjť,
Gá sem moh za tebau
Sedum let nechodit.

Sedum let nechodit,
Peněž neutrácet,
Wraného konjčka
Darmo netrmácet.

360. Nešťastnj milj.

Srow. Čel. I. 217. — Mor. 1835. str. 37

(Nápěw 203.)

W zeleném hágečku
Milowali se dwa,
Padlo na ně dřewo,
Zabilo ge oba.

Dobře udělalo,
 Že oba zabilo :
 Nebude nařjkat
 Geden pro druhého.

361. Čerwené wjno.

Srow. Mor. 1840. 33. — Slowsk. Zpěw. I. 373.

(Nápěw 164.)

Až gá powandruhu
 Z Prahy do Budjna,
 Gá se tam napigu
 Čerweného wjna.

Čerwené wjnečko
 Ze sklenice skáče,
 Má zlatá panenka
 Přežalostně pláče.

Dnes žalostně pláče,
 Zegtra má giného :
 Hey šenkýřko, naleg
 Wjna čerweného !

Čerwené wjnečko
 To se dobře pige :
 Ať falešným pannám
 Hrom do srdce bige !

362. Rownost w lásce.

Srow. Čel. I. 66.

Wsadila sem záhy dosti
 Pěknau růži k swey libosti ;
 Ach, růžička opadáwá,
 Můg miley mě zanechává.

Zanechává a mě nechce,
 Že gá nemám na tisjce,

Na tisjce, ani na sta —
 Zarostla k nám trawau cesta.

Ožeň se, Jenjčku, ožeň,
 Wem si, ktereý gsi ty roweň :

Na poctiwost gsem ti rowná,
 Na bohatstwý nenj možná !

363. Konec lásky.

Srow. Čel. I. 66.

Šel sem lesem i nelesem,
 Zablaudil sem, newjm kde gsem;

Šel sem cestau, i necestau,
 Potkal sem tam holku hezkau.

))

Přišla ke mně, neznala mě,
Zašla za mě, wolala mě:

»Wjtám tebe, můg kragane!
Nechodjwey k giné panně.«

Pročbych gá k wám chodjwáwal,
Tobě se šiditi dáwal?

Mé lásce a upřjmnosti
Zplácela si newěrnostj.

Nemysli si, žes gediná,
Mému srdci usauzená :

Wždyť ge děwčat wšude dosti
Gako zrnek na galowci.

Tři léta sem kwám chodjwal,
Tobè sem dary nosjwal;

Gá nosjwal, ty gsi brala,
Giného gsi milowala.

Tři léta sem k wám chodjwal,
A od tebe šizen býwal ;

Třetj rok dozrál galowec :
Bylo našj lásce konec !

Swět se točj gako kolo:
Milug nynj, máš-li koho;

Swět se točj gako kámen:
Už ge našj lásce amen!

364. Starodáwná láska.

Srow. slow. Zpěw. I. 119.

(Nápěw 53.)

Má panenke starodáwná!
Pro tebe mě nechce žádná.

Pro tebe mě nemilugau,
Na tebe mi ukazugau.

Kdybych wěděl, že má budeš,
Dalbych dláždit, kudy pŭgdeš.

Dalbych dláždit dlaždičkama,
Kudy pŭgdeš střewičkama.

Slunce stogj nade mleynem,
Kdepak se my zase segdem ?

Segdeme se na cestičce,
Dáme sobě po hubičce.

365. Po všem nic.

*Srow. Čel. I. 224. — Mor. 1840. 19. — Slow.
Zpěw. I. 146, 151.*

(Nápěw, 188.)

Chodila po lesj,
Trhala ořešj:
»Což ge po ořešj,
Když mě nic netěšj!«

Chodila po hágku,
Trhala figalku:
»Což ge po figalce,
Když mě žádney nechce!

Chodila po poli,
 Pozworané roľí:
 »Co ge po té roli,
 Když mne hlawa bolj!«

366. Zákaz.

(Nápěw 53.)

Záhon petržele,
 Záhon máku:
 Nechodte k nám, hoši,
 Do baráku.

Záhon petržele,
 Záhon zelj:
 Nechodte k nám, hoši,
 Až w neděli.

Záhon petržele,
 Záhon mrkwe:
 Nechodte k nám, hoši,
 Až se smrkne.

367. Oženěnj s nechutj.

(Nápěw 273.)

Sil sem proso na sauwrati,
 Nebudu ho žjti;
 Milowal sem gedno děwče,
 Nebudu ho mjti.
 Sil sem, nežal sem,
 Milowal sem, newzal sem:
 Wzjt sobě s nechutj,
 Trápit se až do smrti!

Popěwek tento byl půwodem pjsně známé a roz-
 šjřeně, gakož snad málo která giná, téhož počátku, od
 M. Z. Poláka. Wiz čjslo 412. sb. t.

368. Zarostlá cesta.

(Nápěw 161.)

Ahá, ahá!
Cestička k nám dlauhá,
Ahá, ahá!
Cesta dlauhá;
Zarostla rákosjm :
Gá se tě neprosjm ;
Ahá, ahá!
Cesta dlauhá.

Ahá, ahá!
Cestička k nám dlauhá,
Ahá, ahá!
Cesta dlauhá !
Zarostla getelem:
Můg miley, wlk tě wem,
Ahá, ahá!
Cesta dlauhá.

369. Slavný pohřeb.

(Nápěw 2.)

Pane Bože všemohaucj!
Umřel sedlák w Holomauci.

W Prostěgowě mu zwonili,
Do Brna ho pohřebili.

W Kygewě mu truhlu dáli,
Z Gjhlawi přinesli máry.

Přjkrow z města Kogetjna,
Hrobař přišel od Budjna.

Kněze wzali z Hustopeče
A kantora od Proseče,

Ministranty ze Dřewice,
Chlapce z kržjem z Meziřjče.

Ti pak, kteřj sau ho nesli,
Byli rádi, že se sešli:

Tři byli až od Krakowa,
Čtvrtey ponocney z Pakowa.

370. Rakušanka a Morawanka.

(Nápěw 204.)

Lepšj ge ta Rakušanka,
 Než Morawské děwče :
 Rakušanka dá hubičku,
 A Morawka nechce.

371. Kráwa potěšenj.

(Nápěw 204.)

Nenj wětšj potěšenj,
 Gako kráwa w chljwè :
 Ráno si gi podogjme,
 Wečjr mljko snjme.

372. Otrhaná milá.

(Nápěw 204.)

Moge milá roztomilá,
Což to holka hezká:
Sukničku má roztrhanau,
Košiličkau bleyská.

Moge milá sukni nemá,
Ale bude mjti:
Zeleničkau, čerweničkau,
Gakau bude chtjti.

373. Naše holky.

(Nápěw 157.)

Pod našima okny
Roste geřábek,
Že gsau naše holky
Gako obrázek.

Pod našima okny
 Roste rokytj,
 Že gsau naše holky
 Gako to kwjtj. ¹⁾

---

¹⁾ Gako motyky.

274. Zpanštilá milá.

(Nápěw 19.)

Pod našjm okýnkem
 Roste oljwa :
 Powěz mně, má milá,
 Kdo k wám chodjwá ?
 » Chodj k nám kočj,
 Má černé oči :
 Nechoď k nám, Jenjčku,
 Gá ho mám radšj !«

Tobě ge, má milá,
 Snadno trucowat,
 Když nemáš na práci,
 Gen se pucowat ;

Gen se pucowat,
 Z okýnka kaukat:
 Tobě ge, má milá,
 Snadno si faukat !

375. Nowina.

(Nápěw 53.)

Slyšte, lidi, co nowého:
 Okrad chudey potřebného.

Udál mu škodu neráznau:
 Uřezal mu kapsu prázdna.

A w tey kapse bylo gádro:
 Tu to máme, kmotře Wáwro !

Poslednj sloka zdá se býti přjdawek pozděgšj, an
 ráznosti obau prwnjch gen na překážku gest.

376. Potěcha.

(Nápěw 51.)

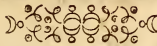
Staral se chudey s chudau,
Gak spolu žiwi budau.

Pán Bůh gim powjdal,

Že wjc má, nežli dal;

Že gim dá pytel mauky,

Aby si pekli dolky.

377. Bohatý chlapjk.

(Nápěw 72.)

Gá mám w Praze kaupeney dům,
Gen že newjm, ktereý ge můg.

Cjsař pán má od něg kljče :

Gá mám peněz na tisjce !

Přjdawek, gak se zdá, pozděgšj gest toto :

Kdyby mně ty kljče pŭgčil,
Což bych gá se pilně učil:

Čjsti, psáti, počjtati,
Hezké holky milowati.

378. Ošacený chlapjk.

Srow. Čel. III. 50.

(Nápěw 205.)

Gá gsem chudey pacholjček,
Mám maljčko košiliček:
Má milá se za mě stydj,
Že mne wždycky w gedny widj.

Nestyd' ty se, holka, za mě,
Gá si kaupjm zegtra na ně:
Na dvě tenky, na dvě tlusty,
Wšak nás Pán Bůh neopustj.

Třebas gá byl bez čepice,
Gen když gá mám hezké děwče ;
Třebas gá byl bez klobauku,
Gen když gá mám hezkau holku.

Gá gsem chlapjk ošaceney,
Kabát pětkrát obráceney ;
Wem ty si mě, nebo newem,
Gá mám kabát genom geden.

Ošacený milý.

Wem ty si mě, nebo newem,
Wšak máš kabát genom geden ;
Wem ty si mě, nebo newem,
Wšak máš genom ten!

Guž ge třikrát obráceney —
Geště nenj zaplaceney,
Wem ty si mě, nebo newem,
Wšak máš genom ten.

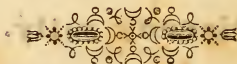

379. Starost.

Srow. Mor. 1840. 49.

(Nápěw 205.)

Gá ty woly nepoženu,
Gá mám doma mladau ženu;
Kdybych gá ty woly honil,
Někdo by mně za nj chodil.

380. Podiwnosti.

(Nápěw 53.)

Beznohey na hrušku leze,
Že si ráčata wyběře.

Bezrukey tam na něg házj,
Trefj-li ho, že ho srazj.

Němey po cestě si brauká,
Hluchey ho w trnj poslauchá.

Umrley přes cestu běžj,
Slepey do očj mu hledj.

381. Babj čary.

(Nápěw 53.)

Stará baba čarowala,
Z gečmena kraupy dělala.

A z prosa dělala gáhly,
To sau byly gegj čary!

382. Obzvláštnj žádost.

(Nápěw 61.)

Kýž by nám to Pán Bůh dal,
Gako tomu starci:
Koža se mu otelila,
Telátka šly k tanci.

383. Chtiwá wdawek.

(Nápěw 206.)

Když sem šel cestičkau auzkau,
Potkal sem panenku hezkau,
Skrownau, newysokau,
Šwárnau, černookau.

Počal sem se gj wyptáwat,
Brzoli se bude wdáwat? ¹⁾
»Gá bych se wdáwala,
Kdyby mě máma dala.

Můg zlatey Jenjčku hezkey,
 Když půgdeš z hospody, weyskey,
 Bych tě uslyšela,
 Srdečko potěšila.“

1) Odtud ginde takto:

Ona že ne, že ne,
 Že si mě neweme.

384. Wšecky zaopatřené.

(Nápěw 207.)

Ty Cekowské kráwy
 Magj málo tráwy,
 Magj děwky ucaurany —
 Rády by se wdaly.

Gedna má kowáře,
 Druhá perníkáře;
 Třetj stogj na ulici,
 Čeká šindeláře.

Když se ho dočkala,
 Hubičku mu dala:
 »Hleďte, hoši! na mau kuši,
 Gá sem se už wdala.«

Ta gedna se wdala,
 Druhá tak zůstala,
 Třetj sobě nařjkala,
 Že to promeškala.

385. Podiwná swjčka.

(Nápěw 209.)

Pře- má milá kmotra,
 Gste-li wy tak chytrá,
 Abyste wy wěděla,
 Co w lucerně mám?
 Mám tam Ančičku,
 Mého srdce swjčku —
 Až gá gi dostanu,
 Poswjtjm si k wám.

386. Opatrný stareček.

Kdyby si Liduška
 Dala gen řjct,
 Chtěl bych gi s radostj
 K oltáři wjst;
 Ale že Liduška
 Gen tak špásem,
 Mělaby starečka
 Holým bláznem.

387. Dědeček s powřjslem.

(Nápěw 59.)

Dědečku, dědečku!
 Co wám to přišlo,
 Že máte milowat
 Sary powřjslo?
 Sary powřjslo
 Ze stareych došků:
 Musjte milowat
 Každěj den trošku.

388. Němkyně w Praze.

Srow. Zpěw. I. 88.

(Nápěw 59.)

Když sem šel po Praze
 Po Malé straně,
 Potkal sem děwčátko
 Wyšperkované;
 Gá na ni česky,
 Ona německy:
 Bodeyž tě kozel wzal,
 Děwčátko pesky!

389. Chudý paustewnjk.

Srow. Slow. Zpěw. II. 198.

(Nápěw 210.)

Gá gsem chudý paustewnjk,
 Nemám nic giného,
 Než ten pár pantofljček
 Z dřewa ljpowého.

Růzeneček za pasem
 A brewiaš nosjm:
 Za newěrné děwčátka
 Pána Boha prosjm.

»Když gsi chudý paustewnjk,
 Řjkey pater noster:
 Nech děwčátka s pokogem,
 A zprawug si kostel.«

390. Wyzwánj.

(Nápèw 51.)

Má zlatá Andulinko!
 Pogdme wen, ge tu horko:
 Pùgdeme do sijně,
 Něco si powjme;
 Ze sijně do sednice,
 Dáme si po hubičce.

391. Cestička lasky.

(Nápěv 211.)

Kudy, kudy, kudy cestička
Pro mého Jenjčka,
Kudy, kudy, kudy cestička
Pro Jenjčka:
On hledá bohaty,
Která má dukáty;
Ale moga milá matička
Ge chudičká.

392. Měg se dobře!

Měgte se dobře w domě tom,
Roste tam gaworowý strom;
Už mně zarostla cesta k wám,
Měgte se dobře wšickni tam!

Gá sem tě wěrně milowal,
Swé srdce sem ti wěnowal:
Tys ale měla w srdci klam,
Měg se, má milá, dobře tam!

»Gen ty se, miley, dobře mĕg,
 Twé srdce, komu chceš, si dey;
 Už z našj láscky nenj nic,
 My swogi nebudeme wjc!«

393. Wečernj návštĕwa.

(Nápĕw 212.)

Když sem gá k wám chodjwáwal,
 Peysek na mne štekáwáwal;
 Gá mu házel z kapsy kúrky:
 Pušť mĕ, peysku, do komúrky.

Do komúrky sem se dostal,
 Waši dceru sem pobozkal ¹⁾;
 Waše dcera welmi pyšná,
 Ani za mnau wen newyšla.

)(

Nadělali na mě klewet,
 Že sem gá měl děwčat dewět;
 A gá nemám genom gednu,
 Ta ge hezká, tu si wezmu.

---

1) Po morawsku mjsto z l j b a l.

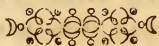

394. Malá žena.

Srow. Mor. 1840. 24.

(Nápěw 130.)

Což ge ti, Jenjčku,
 Po malé ženě,
 Ona má sukničku
 Do samé země;
 A když ge rosa,
 Ona gde bosa,
 Ona si sukničku
 Čelau urausá.

395. Lékař.

(Nápěw 213.)

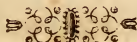
Má panenko, co děláte?
Zawázanau hlawu máte!
Bolj wás? bolj wás?
Gá gsem lékař, zhogjm wás.

396. Kowář a zednjk.

(Nápěw 215.)

Gá nechci kowáře,
On má černy twáře,
Gá nechci kowáře,
On ge černý:
Gá radšj zednjka,
Gsem hodně weliká,
Budu mu podawat
Na lešenj.

397. Dwa milj.

Srow. Čel. II. 38.

(Nápěw 216.)

Jenjčku, blaudjš,
 Že za mnau chodjš;
 Gá už mám giného,
 Ty o tom newjš.

»Která ge hodná,
 Wjc hochů nemá;
 Má swého milého
 A ge mu wěrná.«

398. Newšjmawý milý.

Srow. Čel. II. 33.

(Nápěw 217.)

K Radwanowu cesta zelená se,
 Ge tam hezká holka, newdáwá se;
 Wdáwey ty se, má panenka nebo ne,
 Co ge mně už gedenkráté do tebe!

399. Teskliwá cesta.

K Lužanům ge cesta,
 Komu se nesteyská,
 Komu se nesteyská
     Po nj chodit?
 Komu se nesteyská,
 Když ge holka hezká,
 Komu se nesteyská
     Wyprowodit?

400. Zasněžená cesta.

(Nápěw 125.)

K Lužanům ge cesta během,
 Celičká zawatá sněhem;
     Kdo chce holku pomilowat,
     Musj cestu prohazowat.

401. **Hněw.**

Srow. Mor. Čel. II. 58.

(Nápěw 96.)

Chlumecký zámeček
 Z drobného kamenj,
 Šel tudy můg miley,
 Nedal pozdrawenj.

Když nedal, ať nedal,
 Snad se na mè hněwá?
 Chcešli se hněwati,
 Hněweyme se oba.

Nemluwme na sebe
 Ani půl slowjčka:
 Snad gsem gá pro tebe
 Chudobná děwečka?

Gsemli gá děwečka
 Chudobné matěře,
 Gá přece newygdu
 Pro tebe za dwěře.

402. Husy w gařj.

(Nápěw 186.)

Za tau našj stodoličkau,
Za tau našj stodolau
Sil tam sedlák gáré žito,
Husy mu ho seberau:
Gdi, má milá, gdi na ně,
Gdi, má milá, zažeñ ge:
Počkey, huso kropenatá,
Budeš bita ode mne!

403. Wandrownická.

(Nápěw 115.)

My gsme hoši, my gsme hoši,
My gsme hoši swobodnj;
My můžeme wandrowati
Odtud do cizjch zemj.

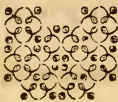
A wy bratřj kamarádi,
Můg pinkl mně spakugte,
Potom s weselau muzikau
Kausek mě wyprowodte.

Už ge pinkl spakowaný,
 Tam na stolečku ležj:
 Wynes mi ho, má panenka,
 Wynes mi ho ze dweřj.

Pinkl wzala, wen wynesla,
 Žalostně zaplakala:
 »Kýž gsem tě, můg neymilegšj,
 Byla radš nepoznala!«

Bylo lásky, bylo lásky
 Čtyry fůry formansky;
 Giž gj nenj a nebude
 Za náprstek kregčowský.

Ten náprstek ge bezedný,
 Láska z něho wyběhla:
 Nemysli si, má panenka,
 Že ty budeš má žena.

404. Ztracený dukát.

Na těch některých palaučkách,
 Na těch některých lukách,
 Ztratil Jenjček dukátek,
 Ztratil Jenjček dukát.

Gdi ho, má milá, hledati,
 Gdi ho má milá hledat:
 Dáme se za něg oddati,
 Dáme se za něg oddat.

405. Ljtost.

Srow. Mor. 1840. 41.

(Nápěw 159.)

Gá gsem se oženil,
 Ty gsi se newdala:
 Na kohos, má milá,
 Na kohos čekala?

»Na tebe, můg miley

S černýma očima!

Bylabych pro tebe

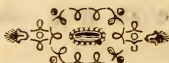
Do wody skočila.

Do wody, wodičky,

Kde se kolem točj :

Ach, škoda nastokrát

Těch twých černých očj!»

406. Wogenský zãwdawek.

Jenjček w maštali

Wrané koně češe,

Ohljžj se stranau,

Kdo mu co přinese.

Nesau ti, Jenjčku,

Dwě pauta a zãmek :

Dãwã ti, Jenjčku!

Cjsař pãn zãwdawek.

Dey pozor, Jenjčku,
 Až půgdeš od panny,
 Čekagj tam na tě
 Nowodworštj páni.

Nowodworštj páni
 Rádi tebe magj:
 Konjčka wraného
 A palaš ti dagj. —

A gá sem gim ušel
 Až k bjlému dworu,
 Tam sem sobě wylez
 Na wysokau horu.

Tam bylo mé spanj,
 Do dne, do switánj,
 Až mne má panenka
 Zwolala k snjdanj.

407. Poslednj năwštěwa.

Srow. pjs. 41 sb. t.; Čel. III. 26.

(Nápěw 218.)

Těžko mě matička
Wychowala,
A z ručky na ručku
Překládala.

Geště mě w koljbce
Koljbali,
Giž sau mi o wogně
Powjdali.

Geště sem newyrost,
Mám beyt wogák,
Když sau mne swázali,
Co ge dělat?

Swázali, swázali
Prowazami,
Abych gá nechodil
Za pannami.

Ach pŭgdu, pŭgdu gá,
Pŭgdu přece,
Neb gest má panenka
Šwárné děwče.

Má zlatá panenka
W komŭrce spj,
Ach, kýž ge mi možná
Promluwit s nj!

Gá pŭgdu, zaklepám
Na okýnko:
Wstaň, pogd' mně otewřjt,
Má panenko!

Otewři, otewři,
Dokud čekám,
Dokud bjley kabát
Geště nemám.

»Cožbych gá ti ráda
Otewřela,
Kdyby mne hlawička
Nebolela.«

Gistě tě nebolj,
 Gak se děláš;
 Ale že w swém srdci
 Giného máš!

Hágečky se pěkně
 Zelenagj,
 Ginšj mau panenku
 Namlauwagj.

Když gi namlauwagj,
 Ať gi magj;
 Gen ať gi přede mnau
 Neljbagj.

Kdyby gi přede mnau
 Obgjmali,
 Těžké by mně srdce
 Udělali.

Zatoč se slunečko
 Nad ty lesy:
 Už mě má panenka
 Nic netěšj.

Ač mě těšjwala,
Wjc nebude:
Bude mne těšjwat
Někde ginde!

408. Wyšjwaný šátek.

Když sem gá šel okolo domečku,
Kde má milá přebýwá,
Ach Bože!
Kde má milá přebýwá.

Ona sedj u swého stolečku,
Zlatem šátek wyšjwá,
Ach Bože!
Zlatem šátek wyšjwá.

Dobře ge ti, má zlatá panenka,
Zlatem šátek wyšjwat,
Ach Bože!
Zlatem šátek wyšjwat.

A gá smutný musjm odtud gjtí,
 Do pole mašjrowat,
     Ach Bože!
 Do pole mašjrowat.

409. Zanechanj.

Srow. Mor. 1835. 96 ; 1840. 193.

(Nápěw 219.)

Na tom našem nátonjčku,
 Na tom našem nátonj
 Otočil se můg Jenjček,
 Otočil se na koni.

Otočil se semo tamo,
 Otočil se semotam:
 »Komu tě tu, má panenka,
 Komu tě tu zanechám?

Zanechám tě bratřjčkowi,
 Zanechám tě bratrowi:
 Když nemůžeš moge býti,
 Budeš kamarádowi.«

410. Milý wogákem.

S tebau gsem se, holka, těšjwal,
 S tebau gsem se, holka, těšil,
 Pokud gsem tě w srdci nosjwal,
 Pokud gsem tě w srdci nosil.

Hleď, hubičko! už gsem wogáček,
 Hleď, hubičko! už gsem wogák:
 Nechtělas mně wčera otewřjt,
 Nyňčko musjm mašjrowat.

411. Odgezd do wogny.

(Nápěw 220.)

Už do wogny gedeme, gedeme:
 Dobře se tu měgte!
 Wšak wy nã nás brzjčko,
 O má zlatá matičko,
 Stokrát wzpomenete!

Když gste bratra zabili, zabili,
 Zabjte mne taky :
 Deyte pozor na sebe,
 Deyte pozor na sebe
 A na swoge děti.

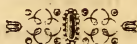
Ach bratřjčku, bratře můg, bratře můg!
 Osedley konjčka,
 Že gá musjm pryč odget,
 Že gá musjm pryč odget
 Od mého srdéčka!

412. Lhostegná láska.

(Nápěw 133.)

W Gičjně werbugau,
 Pjskagj, bubnugau;
 Má zlatá panenka,
 Mámli se dát? —
 »Dey ty se nebo ne,
 Co ge mně do tebe;
 Gá za tě nebudu
 Mašjrowat.«

413. Zwolený staw.

Srow. Slow. Zpěw. II. 170.

(Nápěw 84.)

Rodičowé chtěli,
 Abych byl páterem :
 A gá gsem sobě umjnil,
 Býti kyrysarem.

Darmo, můg pantáto,
 Darmo nakládáte ;
 A gá páterem nebudu,
 To se podjwáte.

Kdyby se trefilo
 Kázanj dělati :
 Přišly by tam hezké panny,
 Muselbych se smáti, a t. d.

— — — —

414. Gjzda na wognu.

(Nápěw 157.)

Co pak se to bleyská
 Tam tau dolinau?
 Ti Lhotečtj chlapci
 Na wognu gedau.

Dey gim Pán Bůh štěstj,
 Aby dogeli,
 Aby nepad žádneý
 S koně do wody.

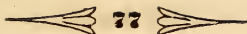
Spadneli, tak spadne
 Ten šafářowic,
 Bude pro něg plakat
 Ljdka Waňkowic.

415. Škoda tě.

(Nápěw 133.)

Škoda tě, Jenjčku,
 Že máš tu šawličku,
 Škoda tě, Jenjčku,
 Že gsi wogák!

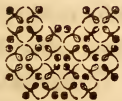
W všednj den, we swátek
Máš bjley kabátek ;
Škoda tě, že musjš
Mašjrowat !

416. Krásná zwěř.

(Nápěw 180.)

Mysliwečku zelený,
Co to běžj ze zelj ?
Běžj, běžj srnčička,
Černooká djwčička ;
Mysliwečku, střel do nj !

417. Zastřelená srnka.

W zeleném hágečku
 Hory pukagj ;
 Zelenj myslivci
 Dobře se magj :
 Uhljdagj srnku z rána,
 Padne střelná k srdci rána,
 Nožky klesagj.

418. Plechatý kominjk.

Gá gsem chasnjk
 Kominický :
 Na to ty nic nedbey,
 Že gsem celey černey,
 Děwče hezky.

Snad mě nechceš
 Pro ten můg pleš ?
 Gá swljknu hazuku,
 Wezmu si paruku ;
 Přec má budeš !

419. Pošta.

(Nápěw 221.)

Gede, gede
Poštowskey pacholjk,
Gede, gede

Po poště pán:
Má wrany konjčky,
Přednj dwa šimljčky;
Gede, gede
Po poště pán.

420. Zloděgowa ljtost.

Když gsem gá šel k tey
Šarowey Lhotě,
Widěl gsem dewět
Košil na plotě.

Pět gsem gich sebral
A pryč gsem gechal;
Čtyry gsem geště
Na plotě nechal.

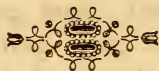
Když gsem docházel
 K černýmu lesu,
 Podjwal gsem se,
 Kolik gich nesu.

Bodeyž do toho
 Zley wjtr zawál,
 Že gsem gich radšj
 Wšech dewět newzal!

421. Přjčina k weselosti.

Rychtáři Klukowskey,
 Nic sobě nesteyskey!
 Máš hodně obilj
 A tlusté kobyly,
 Hodně si zaweyskey!

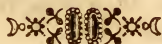

422. Nehoda.

(Nápěw 198.)

Když gsem gel do Prahy
Pro hrách, pro hrách,
Upad mně na cestě
Walach, walach.

Kdybych mu byl dáwal
Owes, owes,
Moh gsem mjt waláška
Podnes, podnes.

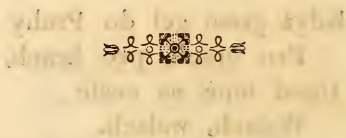
423. Poctiwost.

(Nápěw 133.)

Gak žiw gsem žádnému
Škodu neudělal,
Gak žiw gsem žádnému
Owes nespás:

)

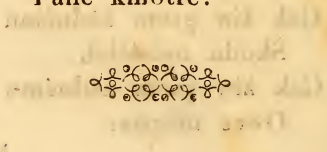
Gen gednau pšenici
 Našemu myśliwci,
 A ten mě žalował
 Na kancelář.

424. Nedbalý sedlák.

Co děláš?
 Neworáš,
 Ani nežneš;
 Co sedláčku, co děláš?
 Přigde na tě zima, mráz,
 Gak žiw budeš?

»Nic nedbám,
 Gen když mám
 Žbánek w ruce:
 Když se hodně napigu,
 Neptám se, gak zasigu,
 Pane kmotře!

425. Piwo.

(Nápěw 224.)

Pjme piwo pomalaučku,
Dokud teče ze saudečku;
Pjme piwo, pjme ge,
Šenkýrka nám nalege.

Třebas gá byl otrhánek,
Gen když gá mám piwa žbánek:
Piwo, piwo čerweny
To ge mé potěšenj!

426. Marnotratnjk.

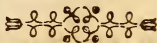
Srow. Mor. 1840. 70.

(Nápěw 222.)

Napj se synu marnotratný!
Nesau ti penjze tak nic platny.

Co ge ti platná mladá žena,
Když celey teyden negseš doma?

Co ge ti platney hezkey statek?
Když pořád heyřjš, gde na zmatek.

427. Opilec.

(Nápěw 240.)

Nic nedělá, pořád pige,
Domů přigde, ženu bige;
Ženu bige, děti taky,
Budau na něg nařjkati!

428. Kabát bez rukáwů.

Mám kabát, mám,
Ale bez rukáwů:
Dáli Pán Bůh zdrawj,
Budau i rukáwy.

429. Opatrnj mládenci.

(Nápěw 51.)

Mnjšečtj mládenci gsau,
 Každěj má panenku swau:
     Muzika zabručj,
     Každěj si poskočj,
 Každěj se weđe se swau.

430. Dudy.

To gsau dudy,
 To gsau dudy!
 Gak gen ge uslyšjm,
 Celey se potěšjm,
 Wšečen wšudy,
 Wšečen wšudy.

431. Milý od knjžecjch konj.

(Nápěw 223.)

Pepjčku od konj,
 Kam gste dal podkowy? —
 Gá gsem ge zurážel,
 Když gsem wyprowázel
 Mau milau z hospody.

Ty knjžecj koně
 Magj zlaty woge,
 Stříbrny rozporcky
 A zlaty podkowky:
 Hop, panenka moge!

432. Z trnj růže.

(Nápěw 224.)

Alau páni muzikanti!
 Wšem s kurážj, a mně taky:
 Gakau gá na mysli mám,
 Takowau wám zazpjawám.

Měl gsem holku wedle ze wsi,
Měl gsem gi rád, už gi nechci;
Měl gsem gi rád dvě léta —
Teď po lásce ge weta!

Dwa mily za sebau wodj,
Geden gde k nj, druhey od nj:
Ona oba ráda má,
A to u mne přestává!

Wždyť si můžu geště wybrat
Rozmarjnu, karafigát;
Z trnj růže pichlawá,
Gako panna podwodná.

Z trnj růže pjchá ruce,
A falešná panna srdce;
Z trnj růži nechci mjt,
A s falešnau gsem už kwit.

433. Djwka od těžké práce.

Srow. Slow. Zpěw. II. 88.

(Nápěw 225.)

Kdyby moge nohy
 Nechodily w hnogi,
 Umělyby tancowat;
 Kdyby moge ruce
 Nedělaly těžce,
 Umělyby vyšjwat!

434. Hubička.

(Nápěw 225.)

Má milá máti!
 Mám-li mu dáti
 Hubičku nebo dvě,
 Že mi ge wrátj?

»Mé zlaté djtě!
Ošidilby tě:
Dalby ti hubičku,
A nechal by tě.«

435. Poswjcenská.

(Nápěw 196.)

To ge zlaty poswjcenj,
To ge zlatá neděle:
Máme maso, a zas maso,
K tomu kausek pečeně.

To ge zlaty poswjcenj,
To ge zlaty pondělj:
Máme maso, a zas maso,
Gako wčera w neděli.

436. Potècha sedláku. ¹⁾

(Nápěw 226.)

Kmotře Wáwro! kmotře Řjho!
 Nesteyskey si nic;
 Že gsi přišel o kobyly,
 Nedbey na to nic:
 Kobyl we swětě wjce,
 Kaupjš gich na tisjce:
 Gen když Brandeburk nespálil
 Naše wesnice.

Steyskeyme si, gak gen chceme,
 Co to zpomůže?
 Gen když nám geště neleze
 Přes hlawu kůže:
 Přigde zase dobrý čas,
 Nahradj se wšecko zas;
 Dočkáme se toho brzo,
 Gako husa klas.

¹⁾ Po sedmileté wálce.

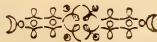
437. Ukoljbawka chlapci.

(Nápěw 17.)

Spi, Jenjčku, spi,
 Zamkni očka swy:
 Pán Bůh bude s tebau spáti,
 Anděljčky koljbati ;
 Spi, synáčku, spi!

Spi, Jenjčku, spi,
 Zamhuř očka swy:
 Až se zbudjš za chwjlčičku,
 Dá ti mamička kašičku,
 Spi, srdéčko, spi!

Spi, Jenjčku, spi,
 Zamkni očka swy:
 Dá ti buben a hausličky,
 Nedá tě za swět celičký,
 Spi, dušičko, spi!

438. Ukoljbawka dèwčeti.

(Nápew 227.)

Spala bych, spala,
Ale ne sama:
S Pánem Ježšem,
S andělčkama.

Geště bych za to
Modlitbu dala,
Abych s panenkau
Marij spala.

Pjsně swatebnj. *)

(*Wečer před oddawkama, když družičky w přibytku newěstiném wěnce wigj.*)

439. Holubička.

Srow. Mor. 1835. 33; 1840. 75. — Slow. Čel. I. 79; Zpěw II. 131.

(Nápěw 242.)

Kdes holubičko
Ljtala,
Žes sobě ljěko,
Krásné peřjčko
Zrausala?

*) Nenjt w aučelu sbjrkj této, abych zde popisowal zwyky swatebnj; nýbrž přiведу gèn to, čehož potřeba, aby se pjsnjm těmto lépe porozumělo. Obsjrný popis zvyků a řečj swatebnjch, i giných obyčegů národu Českého hodlám, dali Bůh, swým časem podati.

»Ljtala gsem gá
Přes hory,
Swému milému,
Roztomilému
Na vzdory.«

Budešli geštè
Ljtati,
Budu gá na tě,
Má holubičko,
Ljkati.

Poljknu na tě
Gečný klas:
Dostanu gá tě,
Má holubičko,
Brzo zas.

Poljknu na tě
Žitjčko,
Dostanu gá tě,
Má holubičko,
Brzjčko.

Poljknu na tě
 Do kwjtj,
 Dostanu gá tě,
 Má holubičko,
 Do sitj.

Poljknu na tě
 Na buku,
 Dostanu gá tě,
 Má holubičko,
 Za ruku.

Dostanu gá tě
 Za obě :
 Nepustjm gá tě,
 Má holubičko,
 Až w hrobě.

Pjseň tato, gakož gest obljbena w celých Čechách,
 zpjwá se také, a zwlášťe ku konci, s rozličnými promě-
 nami, kteréž owšem wšecky k cjli gednomu směřugj;
 tak na př.

Poljknu na tě
 Do sitj,
 Nepustjm gá tě,
 Má holubičko,
 Do smrti.

W kragi Klatowském zpjwagj i holubinčinu odpowěd na pohrůžky tyto :

Budešli na mne
 Ljkati,
 Budu se na tě,
 Můg neymilegšj,
 Hněwati.

Uljtnu gá ti
 Na lesy,
 Neuwidjš mě,
 Můg neymilegšj,
 Za časy.

Tam posadjm se
 Na daubek,
 Kde na mne čeká,
 Šwárně si hauká
 Holaubek.

Ten bude ke mně
 Hodněgšj,
 Nebude hledat
 A s ginau sedat
 Na wolši.

440. Ponawrženj.

Srow. Čel. III. 46.

(Nápěw 229.)

Geteljčku, geteli!
 Má panenka, chcete-li,
 Půgdem spolu na procházku,
 Na kancelář pro ohlášku;
 Geteli, ach geteli!

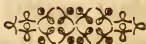
Geteljčku, geteli!
 Má panenka, chceteli,
 Půgdem spolu před faráře,
 Ten nám štolau ruce swáže:
 Geteli, ach geteli!

441. Kadeřawé wlásky.

Wdawat se mám
 A gá nechci,
 Musela bych chodit
 W bjlém čepci.

Mámť gá wlásky
Kadeřawé,
Růžowau pentličkau
Propljtané.

442. Naděgná láska.

(Nápěw 237, 238.)

Nade mleynem
Ge hágeček ;
Tam se procházj,
Šátečkem házj
Můg Jenjček.

Na hlawě má
Černý klobauk :
Nemůžu na tě,
Mé djtè zlaté,
Zapomenaut !

Pod klobaučkem
     Černé vlásky:
 Což pak to bude,
 Ach, můg Jenjčku,
     Z našj láscky!

Pod vláskami
     Bjlé čelo:
 Za tebau wždycky
 Moge srdéčko
     Zaletělo.

Pod čeljčkem
     Modré oči:
 Což se to s tebau
 W hospodě w kole
     Pěkně točj!

Točj, točj,
     Točit bude:
 Dá mně to Pán Bůh,
 Že se dostanem
     Za manžele!

Točj, točj,
     Točit bude,
 Až při oltáři
 Před božskau twářj
     Poklekneme.

Poklekneme

Oba spolu:

Štola nás spogj,

Že budem swogi,

Půgdem domů.

Domů půgdem,

K stolu sednem,

A panjmámě

Za gegj lásku

Poděkugem. ¹⁾

Děkugu wám,

Ruce ljbám,

Že ste mi daly

A wychowaly,

Co gá rád mám..

---

¹⁾ Také:

Půgdem domů,

Sednem k stolu,

Budem pjt zdrawj

Našj pañmámy

Za tu dceru.

(Den oddawek. Družičky i ženy činj přjprawy k přjchodu ženichowu.)

443. Očekáwanj.

Srow. Čel. 1. 3.

(Nápěw 228.)

Náš kohautek kokrhá, kokrhá,
 Bude brzo ráno;
 Můg Jenjček zpomjná, zpomjná
 Na mne, panjmámo!
 Kýž ge možná tobě,
 Potěšenj moge,
 Hubičku dáti!

Panjmámo wstáweyte, wstáweyte,
 Pantáta wás wolá;
 Snjdanjčko chysteyte, chysteyte,
 Bude u nás swatba:
 Gá se budu wdáwat,
 Musjm brzo wstáwat
 Ráno, ranjčko.

Můg Jenjček gede k nám, gede k nám,
 Tamhle od hágečku;
 Wěru, gá ho dobře znám, dobře znám,
 Po wraném konjčku:
 Genom pospěš hodně,
 Potěšenj moge,
 Ráda tě widjm.

Ráda tomu, ráda gsem, ráda gsem,
 Srdce we mnè skáče;
 Můg aumysl potěšen, potěšen,
 Pro tebe, můg chlapče:
 Nebudu se báwat,
 Žebych měla spáwat
 Sama gediná.

444. Přejchod ženichůw.

(Nápěw 230.)

Čtyry koně gdau
 Tamhle za wodau
 Pro mau neymilegšj,
 Tamhle za wodau
 Čtyry koně gdau
 Pro mau milau.

445. Muziky.

Srow. Čel. II. 19. — Slow. Zpěw. I. 247; Čel. I. 79.

(Nápěw 231.)

Už gedau muziky
Ke dworu!
Kam se gim schowám,
Matičko moge? —
Do domu!

»Kdy gsi se gim chtěla
Schowáwat,
Neměla gsi gim,
Dceruško moge,
Slibowat.«

Gá nesljbila gen
Gednomu:
Swému milému
Roztomilému,
Wěrnému.

Kdo pak mne tam bude
Šidjwat?
Wždyť gá k wám budu,
Matičko moge,
Chodjwat!

»Přigdeš sem gen gednau
Za teyden,
A lidi řeknau,
Že gsi tu pořád
Každey den!«

Dwanácte trubačů
Traubilo,
Dwanáct mládenců
A krásných panen
Slaužilo.

Hragte mně muziky
Wesele,
Dokud mám geště
Zeleney wěneč
Na hlawě!

Až gá ten wěneček
Pozbudu,
Do roka, do dne
Weselá geště
Nebudu!

*(Newěsta w komoře zawřena s družičkami a ženami;
před komorau stogj družba s přjbuznými ženichowými,
a drže w ruce za wyplatu na taljři koláč, poklepáwá
prstem na dvěře.)*

446. Smlauwa o newěstu.

(Nápěw 112.)

Gaké to trápenj
Mám smutný na zemi:
Bolj mne, bolj hlawička
Pro mé potěšenj!

Teče woda, teče
Na ty nowy mleyny:
Což ge těžko milowati,
Co k libosti nenj!

Co k libosti bylo,
To mè opustilo;
W dalekých šjrych kraginách
Mě gest zanechalo.

Chodil gsem po horách
W dalekých kraginách,
Wšude wolal gsem: Má milá,
Kam gsi se poděla!

)

Přigdu w tu kraginu,
 Slyšel gsem nowinu,
 Že moge milá zůstáwá
 Zde tuto hodinu.

Andulko má milá!
 Gsi-li tak upřjmná,
 Wygdi ty sem na slowjěko,
 Twúg miley tě wolá!

Tušjm, tušjm, tušjm,
 Že gá odtud musjm;
 Kterau gsem pannu milowal,
 Že opustit musjm.

Snadno gi opustjm,
 A když ginau nemám,
 Wygdu si gá na wršjček,
 Na ginau zawolám!

Rybičky w hlubinách,
 Ptáčkowé w huštinách,
 A moge zlaté panenky
 W hlubokých komorách.

Kuřátka na hůře,
Děwčátka w komoře:
A wy zlaté panjmámy,
Otwěrete dwěře!

Dwěře gsau zawřeny,
Stýblem zastrčeny,
A ty zlaté panjmámy
Otwěřjt nechtěgj.

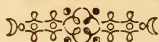
Ale se nestarám,
Wýplatu w ruce mám:
Gen wy newěstu wydeyte,
Dobře zaplatjm wám.

Gsem družba zgednaný,
K wám posel wyslaný,
Chci si newěstu wyplatit
Twardými tolary.

Dwěře otwěrete,
Newěstu wydeyte,
Ať gi odewzdám ženichu,
Wjc neprodljweyte.

Newěsto pogdte k nám,
 Ať wás ženichu dám;
 Už žádný wás nerozwede,
 Až někdy Pán Bůh sám.

Už wás nerozwede,
 Ani nerozlaučj,
 Až na smrtelné posteli
 Pán Bůh všemohaucj.

(Na to wywede družba newěstu z komory do sednice. Zde kleknau snaubenci před newěstiny rodiče, kteříž jim dagj požehnánj. Nemá-li newěsta otce neb matky, zastane službu tu gegj bratr neb sestra, a pakli ani těch nenj, nejbližšj přátelé.)

447. Pjseň newěsty siroty.

Srow. Mor. 1835. str. 49, 56, 61.

(Nápěw 8.)

Bože mè politug!
 Kde ge můg tatjček?
 Už na něm wyrůstá
 Zelený tráwnjček.

Zelený tráwnjček,
Žlutý karafigát:
Škoda wás tatjčku,
Škoda wás nastokrát!

Bože mě politug!
Kde ge má mamička?
Už na nj wyrůstá
Zelená trawička!

Zelená trawička
Bjlým kwjtkem kwete:
Už mè, má mamičko,
Wdawat nebudete!

Ach nemám mamičky,
Nemám už tatjčka:
Mám genom sestřičku
A toho bratřjčka.

Bože mě politug!
Kam se obrátit mám?
Komu požalugu,
Když rodičů nemám?

Požalowala bych
 Swému bratřjčkowi:
 Přec to tak nebude
 Gako tatjčkowi!

Požalowala bych
 Swé milé sestřičce:
 Přec to tak nebude,
 Tak gako mamičce.

Za kamenným plotěm
 Zpjawá tam slawjček;
 Že tam odpočjwá
 Můg zlatey tatjček.

Za kamenným plotem
 Ljtá holubička:
 Že tam odpočjwá
 Má zlatá mamička.

(Cesta do kostela na oddawky.)

448. Pozdrawenj.

(Nápěw 232.)

Už mau milau na oddawky wedau,
 Už gsau s nj tam na wršjčku:
 Dey ti Pán Bůh štěstj,
 Mý děwčátko hezký!
 »Deyž to Pán Bůh, můg Jenjčku!«

449. Už gsem twoge!

*Srow. Polsk. Ž. Pauli str. 40; Wójc. II. 114. —
 II. Luž. 248.*

(Nápěw 235.)

Už mau milau do kostela wedau:
 Tenkrát gsi, má panenka,
 Tenkrát gsi má!
 »Geště negsem, můg neymilegšj,
 Geště gsem paňmámina «

Už mau milau k oltáři wedau ;
 Tenkrát gsi, má panenka,
 Tenkrát gsi má !
 »Geště negsem, můg neymilegšj,
 Geště gsem paňmámina.«

Už mau milau od oltáře wedau :
 Tenkrát gsi, má panenka,
 Tenkrát gsi má !
 »Už gsem twoge, ach už gsem twoge,
 Už negsem paňmámina !«

(Po oddawkách. Návrat z kostela.)

450. Newolná přjsaha.

(Nápěw 237, 238.)

Cos, má milá,
 Cos myslila,
 Žes při oltáři
 Před božskau twářj
 Přisahala ?

»Nechtěla gsem,
 Musela gsem ;
 A když gsem klekla,
 »Slibugu« řekla,
 Plakala gsem!«

451. Pohružky.

Srow. Čel. III. 20.

(Nápěw 236.)

Počkey, hólka černooká,
 Wšak ty budeš plakat:
 Až bude po swatbě za teyden,
 Budeš ty plakawat každy den:
 Počkey, holka černooká,
 Wšak ty budeš plakat!

Počkey, holka černooká,
 Wšak ty budeš plakat:
 Až bude po swatbě za měsje,
 Budeš ty plakawat geště wje;
 Počkey, holka černooká,
 Wšak ty budeš plakat!

(Hostina.)

452. Při zelj.

Čj ge to zelj,
 Neokopany
 U lesa?
 Půgdeme na něg,
 Okopáme geg,
 Hop, heysa!

453. Při koljbce.

(Nápěw 240.)

Co tam děláš za tau horau? —
 »Koljbičku gaworowau.« —
 Děley, děley; až uděláš,
 Pak si taky zakoljbáš.

454. Růže žiwa.

Družička.

Kdo chce mjt o swatbě
Růži žiwau,
Ten nesmj milowat
Žádnau ginau;
Pán Bůh wládne,
Komu padne,
Musj gi milowat,
Až mu swadne.

Družba.

Gá gi chci milowat,
Gá gi chci mjt;
Budu gi milowat,
Kdy budu chtjt:
Při snjdanj,
Při obědě;
A wečjr wezmu gi
Do postele.

(*Při umywadle.*)

455. **Tři wjnky.**

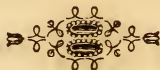
Srow. Mor. 1840. 23. — Slow. Zpěw. 1. 6.

(Nápěw 241.)

Kaupala se má neymilegšj
W wodè studeny,
Kaupálo se mé milé srdéčko
Samogediny.

Co tu děláš, má neymilegšj,
W wodě studeny?
»Wigu wjnky z konwalinky,
Z růže čerweny.«

Komu ge dáš, má neymilegšj,
Wěnce zeleny?
»Geden tobě, druhý sobě,
Třetj družbowi.«

456. Hrách.

(Nápěw 241.)

Co se to tam, má neymilegšj,
 W poli zelená?
 Co se to tam, mé milé srděčko,
 W poli zelená?

»Zelená se, můg neymilegšj,
 Mého otce hrách,
 Zelená se, mé milé srděčko,
 Na našich drahách!«

Nebudeme, má neymilegšj,
 Darmo čas mrhat:
 Wezmeš srpeček, a gá kosičku,
 Půgdem ho sekat.

457. Wraný kůň.

(Nápěw 241.)

Podrž ty mi, má neymilegšj,
 Koně wraného,
 Až mu nažnu, mé milé srděčko,
 Owsa zralého.

»Co gsem žiwa, můg neymilegšj,
 Koně se bogjm:
 Tobě ho přece, mé milé srdce,
 Směle podržjm!«

458. Hospodyňka.

(Nápěw 227.)

Co pak umjš, má neymilegšj,
 W domě dělati? —
 »Kráwy dogit, oběd strogit,
 Šaty wyprati.

Také umjm, můg neymilegšj,
 Bjlé lože stlát:
 Až ho ustelu, mé milé srděčko,
 Půgdem na ně spat.«

459. Ljпка a láska.

(Nápěw 51.)

Žádná nenj tak maličká,
     Gako gá,
 Přece se mně suchá ljпка
     Zelená.
 Zeleney se, suchá ljпка,
     Zeleney:
 Gen se na mne, můg holečku,
     Nehněwey!

Proto sem si kanafasku
     Kaupila,
 Abych se ti, můg Jenjčku,
     Ljbila:
 Na strakatau, na zelenau,
     Na bjlau,
 Abysi mně nechodjwal
     Za ginau.

(Když newěstu do přjbytku ženichowa odwáděgj.)

460. Odgezd.

(Nápěw 243.)

Wstáwey, má milá,
Už ge den;
Zapřáhnem konjčky,
Pogedem.

Geñ ty mne, konjčku,
Pěkně nes,
Dostaneš obroku
Geště dnes.

461. Giná.

Strakaté peřiny
Na týči wisj:
Starey se, můg miley,
O koně lisy,
O koně lisy,
Kowaney wůz:
Přistrog se, má milá,
Pogedem už.

462. Do Prahy — do Němec.

(Nápěw 233.)

Gaké ge to kořenjčko
Kapradj?
Powezau, tě má panenka,
Do Prahy;
Powezau tě, má milá,
Kdes gak žiwa nebyla,
Powezau tě, má milá,
Do Prahy!

Gaké ge to kořenjčko
Puškworec?
Powezau tě, má panenka,
Do Němec;
Powezau tě má milá,
Kdes gak žiwa nebyla,
Powezau tě, má milá,
Do Němec!

463. Laučenj.

Srow. Mor. 1835. 98; 1840. 150.

(Nápěw 244.)

Bůh wás žehney,
Můg tatjčku tenkrát!
Děkugu gá wám,
Děkugu gá wám,
Tatjčku, nastokrát.

Bůh wás žehney,
Má matičko, tenkrát!
Děkugu gá wám,
Děkugu gá wám,
Matičko nastokrát.

Děkugu wám
Za to wychowánj,
Za vaše starosti
Od mogj mladosti
Až do toho wdánj.

Bůh wás žehney,
My mily panenky,
Které gste beywaly,
Které gste beywaly
Moge kamarádky.

Bůh wás žehney,
 Mi milj mládenci,
 Kterj gste beywali,
 Kterj gste beywali
 Mogi milownjci.

Beywali gste,
 A už nebudete!
 Taky-li wy na mne,
 Smutnau, zarmaucenau
 Někdy wzpomenete?

Bůh wás žehney,
 Wšickni mogi známj!
 Za wšecko děkugu,
 Štěstj wám winšugu,
 Budiž Pán Bůh s wámi!

Už mě wezau
 Za hory, za lesy:
 Kdož pak mě tam samau,
 Smutnau, zarmaucenau,
 Kdo mě tam potěšj?

Už mě wezau,
 A gá nic newjm kam ;
 A když mě dowezau,
 Pak všickni odegdau —
 Gen gá zůstanu tam!

Za horama,
 Za tjm černým lesem:
 Tam gá musjm bydlet,
 Nic nebudu wědět,
 Má matičko, kde gsem!

Wygdu si gá,
 Na horu pospjšjm,
 Gestli po wětřjčku
 Swau zlatau matičku
 Tam někde uslyšjm.

Wygdu si gá,
 S hory se podjwám,
 Gestli w audoljčku
 Swau zlatau matičku
 Tam někde uhljdám.

Neuhljám,
 Ani neuslyšjm!
 S kým pak se gá smutná,
 Má matičko zlatá,
 S kým se tam potěšjm!

„Má dceruško!
 Wždyť gest Pán Bůh všude:
 Genom se modljwey
 A pracug a zpjwøy,
 On tě těšit bude.“

164. Poděkowánj rodičům.

Srow. Mor. 1840. 35.

(Nápěw 245.)

Už wás opauštjm, tatjčku,
 I mau rozmilau matičku;
 Děkugu wám za waše chowánj
 Až do tohoto prowdánj.

Mé srdéčko, mé wnitřnosti
 Wadnau z té welké žalosti,
 Že se musjm s wámi rozlaučiti
 A pryč do ciziny gjti.

465. Ljtost dceřina.

Srow. Mor. 1840, 35.

(Nápěw 239.)

Ljto ge mně, má matičko,
 Ljto ge mně, ljto wás,
 Že gste wy mě těžko wychowala,
 A gá musjm pryč od wás!

Děkugu wám, má matičko,
 Děkugu wám nastokrát,
 Za to waše těžké wychowanj
 Děkugu wám nastokrát!

466. Naučenj matčino.

Kdyby tě šidili,
 Nebo tě bili,
 Dey pozor, dceruško,
 Kudy gsme geli:
 Kudy to wozowau,
 Kudy pěšinkau,
 Aby gsi trefila
 Za swau maminkau.

467. Potěcha.

Srow. Polsk. Ž. Pauli 116; Olesk. 216.

(Nápěw 21, 246.)

Řehtey mi, řehtey
 Mûg koni wraney
 Přes pole běžjcyj,
 Ať se potěšj
 Má neymilegšj
 Na woze kwjlycyj.

Hned se těšila,
 Gak uslyšela
 Wraného koně hlas:
 »Pospěš gen, pospěš,
 Můg neymilegšj!
 Ať tě uwidjm zas.

Když gsem gá pro tě,
 Můg neymilegšj,
 Wšecko opustila,
 Co ty máš pro mě
 U swé matičky,
 Bych se potěšila?«

Mám gá pro tebe
 U mé matičky
 Pokogjček bjlý:
 Tam budem beywat
 Gako hrdličky,
 Wždycky sobě milj.

Gá budu sekat,
 Gá budu mlátit
 A gá budu worat;
 Když přigdu domů,
 Sedneme k stolu,
 Budem se milowat.

»Kdybych wěděla,
 Můg neymilegšj,
 Že budeš takowey:
 Dělal bych ti
 Wždycky k wečeři
 Koláček makowey.

Kdybych wěděla,
 Můg neymilegšj,
 Že gsi ty za wodau,
 Kaupila bych si
 Zlatau lodičku,
 Plaula bych za tebau.

Kdybych wěděla,
 Můg neymilegšj,
 Že ty mě oklamáš,
 Negela bych gá
 K twogj matičce
 Ani za dlauhey čas!«

468. Rozmyslenj.

*Srow. Čel. II. 25. — Mor. 1835 str. 55, 101;
1840. 137, 138. — Slow. Zpěw. I. 225; II. 332. —
Polsk. Wójc. I. 64.*

(Nápěw 247.)

Powěz ty mně, hwězdičko má,
Gsi-li gasná, nebo tmawá?

Gsi-li tmawá, wygasni se:
Má panenka, rozmysli se.

»Gá gsem se už rozmyslila,
Otce, matku opustila.

Otce, matku i přátele,
Zwolila si genom tebe.

A ne na rok, na dvě léta:
Ale do skonánj swěta.

Do skonánj mého, twého,
Nepohlédnout na žádného.

Nepohlédnout, nezasmát se,
Genom k tobě mjti srdce!“ 1)

1) Počjná se také :

Proč, kalino, w struze stogjš ?
Snad se tuze sucha bogjš ?

Stûg, kalino! nehog ty se ;
Má panenka, rozmysli se atd.

469. Hezká hospodyňka.

Srow. Čel. II. 3.

(Nápěw 248, a, b.)

Což se mně, má milá,
Hezká zdáš !
Budeš-li tak hezká,
Až se wdáš ?
»Geště hezčegšj,
Mûg neymilegšj ;
Wem si mě, wem si mě,
Uhljdáš !«

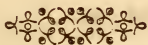
Což se mně, má milá,
 Hezká zdáš!
 Co pak ti máti dá,
 Až se wdáš?
 »Kráwu s telátkem,
 Owci s gehňátkem,
 Strakatau slepičku
 S kuřátkem.

Wem si mě, můg miley,
 Wem, wem, wem!
 Dobrá hospodyňka
 Gsem, gsem, gsem:
 Gá ráno wstávám,
 Krawičkám dávám;
 Kuželjček každey den,
 Wyprávám.«

470. Pŕjgezd k ženichowi.

Pŕigeli gsme do kraginy
 Do neznámy,
 Pŕiwezli gsme poduštičky
 Malowany,
 Malowany modře, bjle:
 Což se ti to, můg Jenjčku,
 Spáwat bude!

(Matka ženichowa pŕistawuge newěstě k wozu stolici.)

471. Pobjdka.

(Nápěw 249.)

Polez, Hana, polez dolů,
 My už pogedeme domů;
 Jenjčka dostaneš,
 Sama tu zůstaneš:
 Polez, polez, Hana, dolů.

(*W přjbytku ženichowu opět hostina a potom tanec až do hodiny gedenácté w noci, načež pak počjná obřad čepenj newěsty.*)

Pjsně před čepenjm.

---

472. Rozgjmánj newěstino.

Srow. Mor. 1835. 99.

U oltáře stála,
Sobě rozgjmala,
Když swému ženichu
Ruku podávala:

»Nemůž ginak býti,
Musjm si ho wzjti,
Do swé plné smrti
Musjm geho býti.

Aj, wy muzikanti!
Hragte mi wesele,
Dokud mám wěneček
Na panenském čele!

Až gá odtud pŭgdu,
 Což truchliwá budu!
 Kterak na matičku
 Smutná zapomenu!

Má matička milá
 Okolo mne chodj,
 Ani to slowjčko
 Ke mně nepromluwj!

Má zlatá matičko!
 Promluwte slowjčko;
 Brzo mne ztratjte,
 Gako strom gabljčko!

Což tak, wy družičky!
 Tiše tu sedjte,
 A smutně očičky
 K té zemi klopjte?

Neystaršj družičko!
 Promluwte slowjčko:
 Brzo mne ztratjte,
 Co z klásku zrnjčko!

Už mně budau wjneku,
 Wlasy rozpljtati,
 Bjlau pawučinku
 Na hlawu dáwati!

Nemůž ginak býti,
 Musjm odegjti!
 Do swé plné smrti
 Musjm hlawu kryti!

473. Nowina.

Srow. Mor. 1840. str. 58.

(Nápěw 69, 79.)

Gdi měsjčku polehaučku
 Přes ten panskey dwůr:
 Nemysli si, má zlatá panenka,
 Že gá budu twůg.

Straka skáče po zahrádce,
 Hledá zrněčko:
 Nemysli si, má zlatá panenka,
 Na mé srděčko.

Straka skáče po zahrádce,
 Držj w hubě klas:
 Nemysli si, má zlatá panenka,
 Že k wám přigdu zas.

Swěť měsčku polehaučku
 Přes ten panský les:
 Nemysli si, má zlatá panenka,
 Že k wám přigdu dnes. —

»Co ten ptáček s chocholičkau
 Nad námi ljtá?
 Co nám nese za nowinu,
 Že nic neřjká?«

Nese, nese ti nowinu,
 Nese takowau:
 Že twůg ze wšech neymilegšj
 Chodj za ginau.

»Co ten ptáček s chocholičkau
 Nad námi ljtá?
 Co nám nese za nowinu,
 Že tak štěbetá?«

Nese, nese ti nowinu,
 Nese takowau:
 Že máš mjti twogi milau
 Zegtra čepenau!

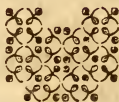

474. Gjzda pro otawu.

(Nápèw 250.)

Čtyry kráwy, málo tráwy,
 Po málu gim deyte;
 Čtyry koně, dwa pacholci,
 Honem zapřaheyte:

Pogedeme pro wotawu,
 Na zelenau lauku:
 Budeme tam milowati
 Černookau holku.

475. Saudowé božj.

(Nápěw 250. *)

Ti slawnj a maudřj
 Saudowé božj
 Gsau našeho štěstj
 Neywětšj zbožj:

Saudili, snaubili
 Tebe newěstu;
 Měla gsi do stawu
 Dost težkau cestu.

Ty gsi se spolehla
 Na swé družičky;
 Nynj tě obegmau
 Přjsné wčeličky!

Ani twá matička
 Ti neubránj:
 Musjš wzjt čepeček
 A býti panj.

---

*) Osmy, gimiž prwnj čtwrt každého taktu w pjsni předešlé počjná (v v — —), splýwagj tuto w noty čtwrtnj (— — —).

Geště se s panenským
 Wěnečkem potěš;
 Wšak za něg brzjčko
 Čepeček wezmeš.

Twûg ženich zwolený
 Dal ho přinesti:
 Winšugem ti k němu
 Zdrawj a štěstj.

476. Čepenj.

(Nápěw 251.)

Ach holka, holka, děwče mý!
 Budau ti baurat čepenj:
 Čepenjčko rozbauragj,
 Bjley čepeček ti dagj;
 Ach holka, holka, děwče mý!

477. Čerwené pentle.

(Nápěw 252.)

Liduško, gak se maš?
 Čerwené pentle máš;
 Pentle ti swundagj,
 Čepeček ti dagj,
 Na to se podjwáš!

»Nebogjm se toho
 Čepečku bjlého,
 Ani nelitugu
 Pro mého milého
 Wěnce zeleného.«

*(Když družba newěstu do ložnice uwedl a dwěře za nj
 zawřel, zpjwá se tento postup čili marš:)*

478. Čekánj.

(Nápěw 253.)

Dwanácte panen usnulo
 Pro lásku swého milého;
 Gen gedna nespala,
 Milého čekala.

Čekala na něg s muzikau,
A s taužebnostj welikau ;
Když se ho dočkala,
Radostj zplésala.

Gak promluwil k nj slowjčko :
»Kde gsi, má zlatá hrdličko ?«
Hned geho poznala,
Hned se mu ozwala.

»Gdu k tobě, mé potěšenj,
Gdu pro twé obweselenj ;
Máš mne služebnjka
Swého milownjka.

Budem se spolu radowat,
Budem se wěrně milowat,
A to každau dobu
Až práwě do hrobu.

479. Návštěwa.

(Nápěw 254.)

Trikrát gsem kolem obešel,
Tadyadyadum — obešel,
Nikdy gsem nenašel,
Kde má milá ležj.

Našel gsem malé okýnko,
Tadyadyadum — okýnko:
Spjš-li, má panenka;
Spjš-li, má panenka? ¹⁾

»Nynčko gsem genom usnula,
Stýblem zastrčila.

Wylez, Jenjčku, nahoru,
Odstrč tu záworu.

Máš-li košilku kmentowau,
Zůstaň tady se mnau.“

Powěz mi, má milá, rozmilá,
Kdo nás ráno zwolá?

»Wlaštowička sedj na lati,
Bude štěbetati:

» » Wstáwey, Jenjčku! od miley,
Už bude den bjley.«

Geště gsem nezačal trochu spát,
Už musjm zas odtad.

---

1) Podobně doplňuje se každá následující sloka.

480. Swjtánj.

*Srow. Mor. 1835. str. 70; 1840. str. 60. —
Polsk. Žeg. Pauli 165.*

(Nápěw 255.)

Właštowička ljtá,
Powjda, že swjtá,
Swjtá swjtanjčko:
Wstaň, má Anduličko!

Kdybych měla kljče
Od toho swjtánj,
Nedala bych swjzat
Zegtra do snjdanj.

Kdybych měla kljče
 Ode dne bjlého,
 Nedala bych swjzat
 Do roka plného!

481 Sen.

(Nápěw 237, 238.)

Andulka spj,
 Jenjček s nj:
 Co ona newj,
 On gj to powj;
 Gsauf oba swj.

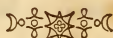
Andulka spj,
 Jenjček s nj:
 Muziky hragj,
 Lidi se ptagj —
 Nic newědj.

482. Holubička.

(Nápěv 257.)

Gá mám holubičku,
 Můg zlatey Jenjčku!
 Gá mám holubičku, mám;
 Přigď ke mně, můg milý,
 Až den se nachýlj,
 Gá ti holubičku,
 Můg zlatey Jenjčku!
 Gá ti holubičku dám.

P ř i č e p e n j.

(Ženy snjmagj w komoře newěště s hlawy ozdoby pa-
 nenskau a přístrogujj hlawu čepcem.)

483. Zármutek newěstin.

Gak to wšecko tancuge,
 Wšecko ge to zhůru!
 Družba stogj u dweřj,
 Tluče na komoru:

Gá tu sedjm u prostřed,
 Mé srdéčko: wet, wet, wet!
 Ubohá newěsta,
 Zarmaucená wšecká!

484. Tanec po čepenj.

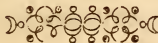
(Nápěw 196.)

Už ge to uděláno,
 Už ge to hotowo;
 Pár wagjček na rendljček,
 Kausek másła do toho.

485. Rauška.

Býwala gsi na swatbách,
 Býwala gsi družkau:
 Nyněko twogi hlawičku
 Už zawili rúškau.

486. Ženich muž.

(Nápěw 259.)

Už, už, už,
 Už ge ženich muž;
 Newěsta ge geho žena
 A postýlka wystrogena,
 Už, už, už,
 Už ge ženich muž.

487. Čepec.

(Nápěw 260.)

Hopsa, heysa!
 Ztratila wěneček,
 Hopsa, heysa!
 Ztratila wěnec:
 Ztratila wěneček,
 Dostala čepeček;
 Hopsa, heysa!
 Ztratila wěnec.

Tu máš, už máš,
 Cò gsi chtěla mjtí,
 Tu máš, už máš,
     Cos chtěla mjt:
 Dostala si muže,
 Kdo ti ted' pomůže?
 Tu máš, už máš,
     Cos chtěla mjt.

488. Změna.

(Nápěw 237, 238.)

Wčeras byla
     Geštè pannau:
 Ale už negsi,
 Ale už negsi,
     Už gsi ženau.

Wčeras měla
     Geště wěnc:
 Ale už nemáš,
 Ale už nemáš,
     Už máš čepec.

489. Zpomjka.

(Nápěw 131.)

Kohauti zpjawaj za lesem;
Byla gsem panenkau, už negsem.

Kohauti zpjawaj za niwau;
Byla gsem panenkau poctiwau.

Zpjweyte wy naši kohauti,
Ať se mé srdečko nermautj!

490. Do nauze wdaná.

(Nápěw 234.)

Ljto ge mně, ljto
Ach té našj lauže,
Že gsem se dostala
Z rozkoše do nauze,

Kde chleba nemagj,
Nikdy ho nepečau;
Že gsem se dostala
Bezděčnau newěstau!

491. Špatné wdanj.

(Nápěw 234.)

Wdala gsem se, wdala!
 Co ge po mém wdanj,
 Když gsem se dostala
 Daleko od mámy!

Daleko od mámy,
 Mé zlaté mamičky:
 Budau pro ni plakat
 Mé černé očičky!

Wdala gsem se, wdala!
 Co ge po mém wdanj,
 Když gsem se dostala,
 Kde chleba nemagj.

Kde chleba nemagj,
 Žádného wařenj:
 Pomož mně, můg Bože!
 W tom welkém sauženj!

Aneb :

Kde chleba nemagj,
 Wotawu nesečau;
 Geště mne k posledu
 Za wlasý wywlečau.

Truchliwý dogem, gegž učinila pjseň tato, nagednau zmizj, an družba aneb někdo giný poslednj sloku takto zazpjawá:

Kde chleba nemagj,
Koláčů nepečau;
Samými brambory
Dršky si zatlučau.

Hlasitý smjch, ačkoli nezřjodka geště slze w očjch; w tom hudba zahřmj skočnau, a giž tu opět wřjskawé: Juchů!

492. Zaplacená žena.

(Nápěw 262.)

Pro penje wždycky pláču,
Když si zpomenu na Káču,
Co gsem za ni musel dát,
Když gsem gi chtěl sobě brát.

Neb na cizjm panstwj byla,
Wrchnost mně gj powolila:
Kdo chce Káču ženu mjt,
Musj dobře zaplatit.

493. Manželska láska.

Srow. Mor. 1835. 74. — Slow. Zpěw. I. 251.

Ženo má, ženo má,
 Ženo má maličká,
 Gá tebe radšj mám,
 Než husar konjčka.

Husar má konjčka
 Za dvě stě tolarů:
 Gá tebe, ženo má,
 Za darmo dostanu.

494. Ošizený.

Srow. Mor. 1840. 205. — Slow. Zpěw. I. 253.

(Nápěw 263.)

Za padesát zlatých
 Malé wolčata - ta - ta,
 Malé wolčata:
 Co gsem se ošidil,
 Že gsem se oženil,
 Milé děwčata - ta - ta,
 Milé děwčata!

))

Ani tak na wolkách,
 Gako na ženě - ně - ně,
 Gako na ženě:
 Woly můžu prodat,
 A penjze prohrat,
 Ale ženu ne, ne, ne,
 Ale ženu ne.

Zadělává buchty
 Studenau wodau - dau - dau,
 Studenau wodau;
 Přes koleno wálj,
 Geště mi ge chwálj,
 Že dobry budau - dau - dau,
 Že dobry budau!

495. Ženský hněw.

Má žena se na mē hněwá,
 Nemluwj:
 Bude-li to dlaho trwat,
 Oněmj!

496. Manželé.

Srow. Mor. 1835. 109.

(Nápěw 159.)

Gá gsem se posekal,
Když gsem tráwu kosil:
Přeškoda nastokrát,
Že gsem o tě prosil!

»Gá gsem se požala,
Když gsem tráwu žala:
Přeškoda nastokrát,
Že gsem si tě wzala!«

497. Škoda swobody!

Přeškoda nastokrát,
Že gsem se ženil,
Že gsem ten zlatý staw
Swobodný změnil!
Milowal gsem pannu,
Nynj mám ženu;
Gá na to do smrti
Nezapomenu!

»Přěškoda nastokrát,
 Že gsem se wdala,
 Tu zlatau swobodu
 Si zawázala!
 Když gsem pannau byla,
 Wě nec gsem měla:
 Ted' gsem ho za čepec
 Dáti musela!«

498. Babička.

Wzal gsem si babičku staříčkau,
 Myslil gsem, že něco má:
 Ona má w komoře kohauta,
 Ten gj tam kokrháwá.

499. Sedmiletá výsluha.

Srow. Slow. Zpěw. II. 49.

(Nápěw 264.)

Když gsem gá slaužil
 To prwnj léto,
 Wyslaužil gsem si
 Kuřátko za to:
 A to kuře krákoře,
 Chodj po dvoře;
 Má panenka pláče
 Doma w komoře.

Když gsem gá slaužil
 To druhé léto,
 Wyslaužil gsem si
 Husičku za to.
 A ta husa tráwu kusá,
 A to kuře krákoře,
 Chodj po dvoře;
 Má panenka pláče
 Doma w komoře.

Když gsem gá slaužil
 To třetj léto,
 Wyslaužil gsem si
 Wepřjka za to.

A ten wepř gako pepř,
 A ta husa tráwu kusá,
 A to kuře krákoře,
     Chodj po dwoře;
 Má panenka pláče
     Doma w komoře.

Když gsem gá slaužil
     To čtwté léto,
 Wyslaužil gsem si
     Telátko za to.

A to tele hubau mele,
 A ten wepř gako pepř,
 A ta husa tráwu kusá,
 A to kuře krákoře,
     Chodj po dwoře;
 Má panenka pláče
     Doma w komoře.

Když gsem gá slaužil
     To páté léto,
 Wyslaužil gsem si
     Krawičku za to.
 A ta kráwa mljko dáwá,
 A to tele hubau mele,
 A ten wepř gako pepř,
 A ta husa tráwu kusá,

A to kuře krákoře,
 Chodj po dwore;
 Má panenka pláče
 Doma w komoře.

Když gsem gá slaužil
 To šesté léto,
 Wyslaužil gsem si
 Wolečka za to.
 A ten wúl gako kúl,
 A ta kráwa mljko dáwá,
 A to tele hubau mele,
 A ten wepř gako pepř,
 A ta husa tráwu kusá,
 A to kuře krákoře,
 Chodj po dwore;
 Má panenka pláče
 Doma w komoře.

Když gsem gá slaužil
 To sedmé léto,
 Wyslaužil gsem si
 Děwčátko za to:
 To děwčátko gak paupátko,
 A ten wúl gako kúl,
 A ta kráwa mljko dáwá,
 A to tele hubau mele,

A ten wepř gako pepř,
 A ta husa tráwu kusá,
 A to kuře krákoře,
 Chodj po dvoře:
 Má panenka stele
 Postel w komoře.

500. Jukel a hrom.

Srow. Mor. 1840, 158.

(Nápěw 265.)

Šel Jukel na piwo,
 Na dobré piwečko;
 Šla žena pro Jukla,
 Aby už domů šel:
 Jukel nechce domů gjt,
 Že má geště appetýt
 Na to dobré piwo,
 Na dobré piwečko.

Poslala pak pro psa,
 Aby pes Jukla kaus:
 Pes nechce Jukla kausat,
 Jukel nechce domů gjt,
 Že má geště appetýt
 Na to dobré piwo,
 Na dobré piwečko.

Poslala pak pro keg,
Aby keg psa mlátit:
Keg nechce psa mlátit,
Pes nechce Jukla kausat,
Jukel nechce domů gjt atd.

Poslala pro oheň,
Aby oheň keg pálit:
Oheň nechce keg pálit,
Keg nechce psa mlátit,
Pes nechce Jukla kausat atd.

Poslala pro wodu,
Aby oheň hasila:
Woda nechce oheň hasit,
Oheň nechce keg pálit,
Keg nechce psa mlátit atd.

Poslala pro wola,
Aby wůl wodu pil:
Wůl nechce wodu pjt,
Woda nechce oheň hasit,
Oheň nechce keg pálit atd.

Poslala pro řeznjka,
Aby řeznjk wola bil:
Řeznjk nechce wola bjt,
Wůl nechce wodu pjt,
Woda nechce oheň hasit atd.

Poslala pro bábu,
 Aby čarowala:
     Bába nechce čarowat,
     Řeznjk nechce wola bjt,
     Wůl nechce wodu pjt atd.

Poslala pro čerta,
 Aby čert babu wzal:
     Čert nechce babu brát,
     Bába nechce čarowat,
     Řeznjk nechce wola bjt atd.

Poslala pro hroma,
 Aby hrom čerta tlauk:
     Hrom začne čerta tlauct,
     Čert začne bábu brát,
     Bába začne čarowat,
     Řeznjk začne wola bjt,
     Wůl začne wodu pjt,
     Woda začne oheň hasit,
     Oheň začne keg pálit,
     Keg začne psa mlátit,
     Pes začne Jukla kausat,
     Jukel už chce domů gjt,
     Že už nemá appetýt
     Na to dobré piwo,
     To dobré piwečko!

501. Mistr.

Mistře nad mistry wučeny,
We wšech školách wycwičeny,
Powěz nám, co gest to: Geden?
»Orel pták,
To gest tak;
Strog, má milá, bjlé lože,
Půgdem spolu spat,
A ta naše šenkýřečka
Bude naljwat.«

Mistře nad mistry wučeny,
We wšech školách wycwičeny,
Powěz nám co gest to: Dwě?
»Dwě telátka a krawiěka,
Pásla ge tam Andulička.
Orel pták,
To gest tak;
Strog, má milá, bjlé lože,
Půgdem spolu spat,
A ta šwárná šenkýřečka
Bude naljwat.«

Mistře nad mistry wučeny,
We wšech školách wycwičeny,
Powěz nám, co gest to: Tři?

»Tři koňové šli,
 Dvě telátka a krawička
 Pásla ge tam Andulička atd.«

Mistře nad mistry vyučený,
 We všech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Čtyry?
 »Čtyry laně šly
 A koňové tři;
 Dvě telátka a krawička atd.«

Mistře nad mistry vyučený,
 We všech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Pět?
 »Pět hřebců,
 Čtyry laně šly
 A koňové tři atd.«

Mistře nad mistry vyučený,
 We všech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Šest?
 »Šest šewců,
 Pět hřebců,
 Čtyry laně šly atd.«

Mistře nad mistry vyučený,
 We všech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Sedum?

Sedum skřiwanů pečených,
 Na rendljiče smažených,
 Šest šewců,
 Pět hřebeů atd.“

Mistře nad mistry wyučený,
 We wšech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Osum?
 »Osum panen newěrných,
 Sedum skřiwanů pečených,
 Šest šewců atd.“

Mistře nad mistry wyučený,
 We wšech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Dewět?
 »Dewět klášterů slaměných,
 Osum panen newěrných,
 Sedum skřiwanů pečených atd.“

Mistře nad mistry wyučený,
 We wšech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Deset?
 »Desatero husj
 Ty do pece musj;
 Dewět klášterů slaměných,
 To nádherně stawěných atd.“

Mistře nad mistry vyučený,
 We všech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Gedenáct ?
 »Gedenácte labutj,
 Ty nám budau po chuti,
 Desatero husj,
 Ty do pece musj atd.«

Mistře nad mistry vyučený,
 We všech školách wycwičený,
 Powěz nám, co gest to: Dwanáct ?
 »Dwanáct apoštolů
 Sedj kolem stolu.
 Gedenácte labutj,
 Ty nám budau po chuti.
 Desatero husj
 Ty do pece musj.
 Dewět klášterů slaměných,
 To nádherně stawěných.
 Osum panen newěrných,
 Sedum skřiwanů pečených.
 Šest šewců.
 Pět hřebců.
 Čtyry laně šly
 A koňowé tři.
 Dwě telátka a krawička,
 Pásla ge tam Andulička.

Orel pták,
 To gest tak:
 Strog, má milá, bjlé lože,
 Pũgdem spolu spat,
 A ta zlatá šenkýřečka
 Bude naljwat.

502. Sogka.

Srow. Polsk. Olesk. str. 370.

(Nápěw 266.)

Chytil táta sogku,
 Chytila máma taky;
 Chytil táta,
 Chytila máma,
 Chytily wšecky děti;
 Sogka neuletj.

Ostatnj sloky zněj gako tato, kromě že se mjsto
 »chytil« zpjwá »zabil, škubal, pekl, krágel, hamal atd.«

(**503. Losos.**

(Nápěw 267.)

Chytili gsme lososa,
 Chytili gsme ho,
 Chytili gsme ho,
 Chytili gsme ho w noci.

Mjsto »chytili gsme« zpjwá se w ostatnjch slokách:

Zabili gsme
 Pařili gsme
 Wařili gsme
 Smažili gsme
 Krágeli gsme
 Kausali gsme lososa atd.

504. Kozel a pán.

Srow. Polsk. Ž. Pauli 63. — H. Luž. 151.

(Nápěw 268.)

Kde paks býwáwal,
 Kozljěku rohatý?
 »Za kamny, za kamny,
 Panáčku bohatý!«

Cos tam dělával,
Kozljčku rohatý?
»Dřjwj gsem štj páwal,
Panáčku bohatý!«

Čjm tě bjwali,
Kozljčku rohatý?
»Lopátkau, poljnkem,
Panáčku bohatý!«

Gak paks plakával,
Kozljčku rohatý?
»Mhe - e - é, mhe - e - é!
Panáčku bohatý!«

Co paks gjdával,
Kozljčku rohatý?
»Zelinu, zelinu,
Panáčku bohatý!«

Co paks pjwával,
Kozljčku rohatý?
»Ředinu, ředinu,
Panáčku bohatý!«

Gak paks cupáwal,
 Kozljčku rohatý?
 »Cupity, cupity,
 Panáčku bohatý!«

505. Zelenina.

Něco kulatyho,
 Něco hladky,
 Něco kyselyho,
 Něco sladky.

Hrášek kulowatey,
 Čočka hladká,
 Zelj ge kysely,
 Mrkew sladká.

506. Swatba zelenin.

Řjpa se wdáwala,
 Celer wýskal,
 Mrkew tancowala
 A křen pjskal.

507. Swatba dudkowa.

Srow. Rus W. z Olesk. str. 475. — Polsk. Ž. Pauli 178; Wójc. II. 373.

Wjmt' gá ptáčka gednoho,
 Dudek se gmenuge,
 Který se oženit chce;
 Sogku brát si bude.

Na tu swatbu weselau
 Bylo moc pozwaných,
 To z rozličného ptactwa,
 Gak welkých, tak malých.

Ten zlatohlawý strnad
 Ten gest byl za družbu,
 A ten radostný skřiwan
 Zwal hosty na swatbu.

Křepelka za družičku,
 Ta gest wěnce wila,
 Pannu sogku newěstu
 Na oddawky wedla.

Krkawec ge oddáwal,
 Gestràb za swědka stál,
 Že negsau žádný přátelé,
 Wšem se zakazowal.

Hawran byl za kuchaře,
 Ten gim oběd strogil;
 Wšak ho všickni poznali,
 Že se byl začernil.

Slawjk dělal muziku,
 Když po gjdle bylo,
 A tak, co hostů bylo,
 Wsecko tancowalo.

Unawila se sogka,
 Spat si obljbila,
 Kdežto šwitorná straka
 Postel gj ustlala.

Swatba se dokonala,
 Pjsničku zawjram,
 U které gá sám gsem byl
 A na ni se djwal.

Stala se roku toho,
 A podnes se stává:
 Když dudek k sogce přigde,
 Swatba ge hotowá.

508. Swatba wlkowa.

Srow. Slow. Zpěw. II. 128.

(Nápěw 269.)

- Wlk se ženit chtěge,
 Namluwenau mage
 Kozu pannu choti,
 Genž byla sirotek;
 5. Neb gj umřel otec
 Též i milá máti.
 Co kde čtvernohého
 Nagjti se dalo,
 10. Dal sobě pozwati,
 Kteřjž na památku
 Takowého sňatku
 Dali se nagjti.
 Kocaur byl za družbu,
 Stál myši na službu
 15. S zagjcem mládencem;

- Osel za pekaře
 A šchoř za kuchaře
 S urozeným kancem.
 K tomu za družičky
 20. Dvě krásné děwečky
 Zwolil: lišku s lanj;
 Ty přjtomně byly,
 Newěstě slaužily,
 Krásné koze panj.
 25. Když po gjdle bylo,
 Komu se ljbilo,
 K tanci se cháпали:
 Mládenec zagjček
 Činil bystrý skoček,
 30. Dostal facaljček
 Od panny družičky,
 Překrásné lištičky,
 Kteráž na něj brala;
 Když se bystře točil
 35. A proti nj bočil,
 Hned mu wě nec dala.
 Chrt mu to záwiděl,
 Že krásnau pannu měl;
 Gak po žrádle bude,
 40. Chce do pole gjti,
 Geho pobjdnauti
 W kordy neb pistole.
 Zagjc se mu ozwal,
 Huncwutem geg nazwal,
 45. Že se mu postawj:
 Gakož poctiwý ge,
 Že se bránit bude,

50. Zada swé nastawj.
 Lew, gsa pán pokoge,
 Rûznic nemiluge,
 Poručil gim hnedky,
 By si pokog dali
 A se newadili
 Pod pět set pokuty.
55. Gežek ušlechtilý,
 Krásný a zpanilý,
 Rozkošného těla
 Kûnu si namlauwal,
 Pěkně gi obgjmal,
 60. Řka, by geho chtěla.
 Gelen připil kráwě
 Z prázdného korbele;
 Pěkně s uctiwostj
 Klobauček posmekna,
 65. Žádal gi, takto řka:
 Wstáwey, pûgdem k tanci!
 Kráwa ráda byla,
 Hned se k tanci měla,
 K kobyle tak řkauce:
 70. „Ach což gsem gá ráda,
 Až mne swrbj záda,
 Že mne pan gelen chce!“
 Kobyla gj řekla:
 „„Máš to štěstj z pekla
 75. Na ty milownjky!
 Gá od rána sedjm
 A škaredě hledjm,
 Nechtěj mě wzjti.
 Prw měla būwola

80. Od samého rána,
 Teď zas gelen přišel:
 Gá bych byla ráda,
 Bych gednoho měla!““
 Welblaud to uslyšel,
85. Kterak ona prawj,
 Myslil: „Gest ctná panj,
 Gá gi budu chtjti;
 Dostanu wěneček
 Aneb facaljček,
90. Mohu gi nechati.“
 Křeček wytáh boty,
 Popial si kalhoty
 O tři lokte weyšě,
 Wstal, bral se k wewerce,
95. Té krásné panence,
 Řka: „Gak se mně steyště
 Tam dále seděti!“
 Počal gi prositi,
 Aby s njm k tanci šla;
100. Sysel hnedky z djry,
 Genž byl hoden wjry,
 Řek', by nechodila.
 Křeček k syslu s takau:
 „Odpust' mi s twau pannau
105. Trochu k tanci gjti:
 Škody neudělám,
 Za toť připowjdám;
 Chci wesel pobýti.
 On mu neodpustj,
110. Že, prý, mu dá pěstj,
 Aby mu pokog dal.

- Sysel tu stogjce
 Takto gemu wece:
 Má-li dát, aby dal.
115. Křeček čerstwý gsauce,
 Nepomeškagjce
 Wzal sysla za wlasý,
 Gednau rukau ho rwal,
 Druhau přes hubu pral
120. Ukrutně w ty časy.
 Lehkomys'ný křeček
 Bil sysla, až všecek
 Po twáři zšediwěl.
 Wydra ho želela,
 Wewerka plakala.
125. Kdož koliw geg widěl,
 Každý ho litowal.
 Gezowec nemeškal,
 Chramosteyla ctného
130. K rychtáři odeslal,
 Řka, aby mu wzkázal
 Dobrý den od něho;
 Že ho za to žádá,
 Poněwadž tu moc má
135. Sobě poručenau,
 Aby do hospody
 Přišel hned té doby,
 Neb že se tam perau.
 Chramosteyl gda, wěřte,
140. Potkal se na cestě
 S rychtárem beranem,
 An si zwolna kráčj,
 Rozmlauwati ráčj

145. S geho milostj lwem.
 Wida ge zdaleka,
 Hned kuklici smeká
 A poklonu činj,
 Slušně pozdrawuge;
 Tu všem oznamuge
 150. To swé poručenj.
 Lew rychtári moc dal,
 Aby ge porownal
 Podlé swé libosti,
 A sám klusal domů.
 155. Beran, gsa rád tomu,
 Běžel mezi hosti.
 Přigda do hospody,
 Tu před njm w ty doby
 Slawný mezek s srcem
 160. Od stolu wywstali,
 Poctu mu podali,
 Teplé piwo s hrcem.
 On sed za stůl s nimi.
 Tu po malé chwjli
 165. Byli přiwedeni
 Křeček s syslem spolu;
 Tu před njm u stolu
 Byli wyslýcháni.
 On ge hned porownal:
 170. Sysel pokutu dal
 Na tři sudy piwa,
 To proč gest začjnal
 A potom zapjral,
 Pro swá ústa lžiwá.
 175. Když se porownali,

- Zas weseli byli,
Muziky traubily;
Opice s oslčkem,
Kolčawa s kraljčkem
180. Skočnau tancowali.
Nedwěd na hausle hrál,
Slon na citeru pral
A sobol na basu;
185. Welmi zwučně hráli,
Až všickni plésali
Z toho gegich hlasu.
W tom špjžirna zpusťla,
Woda w sudě zhustla,
Kwasnice rozlili.
190. Tak byl kwasu konec,
Beyk zwonil na zwonec,
Wšickni se rozběhli.

P j s n ě m ě s t s k é.

---

509. Poslednj nawštjwenj.

(Nápěw 270.)

Má paňmámo zlatá,
Co děláte,
Že přede mnau wrátka
Zawjráte ?
Gá gdu k wám do domu,
Ukažte mně wašj dcery
Komoru.

Má zlatá paňmáma
Z okna kauka,
Hodila mně kljče
Do klobauka :
„Tu máš kljč, můžeš gjt,
Můžeš sobě sám komůrku
Otwěřjt.“

Gak gsem počal dwéře
 Otwjrati,
 Slyšel gsem swau milau
 Nařjkati.
 Co pláčeš, nařjkáš?
 Wždyť pak mne tu, má panenko,
 Geště más!

Sedli gsme si spolu
 Na postýlku,
 Zdálo se nám býti
 Malau chwjlku;
 Tu wysla dennice:
 Opatrug tè milý Pán Bůh,
 Mé srdce!

Dennice vycházj,
 Gá musjm gjt;
 Pogď mne, má panenko,
 Wyprowodit;
 Wyprowod', geště čas:
 Kdo wj, wrátjm-li se z wogny
 K tobě zas!

510. Geptiška.

Srow. Mor. 1835. 89. — Slow. Zpěw. I. 136.

(Nápěw 213.)

Když gsem gá k wám chodjwáwal,
Pod okýnkem wašjm stáwal,
Na to nepomyšlil gsem,
Že my swogi nebudem.

Wilas wěnce k milowánj
Ze zelené rozmarjny;
Wilas, ale neswila,
Cos, má milá, myslila? —

»Myslila gsem sama sobě,
Že se nedostanem k sobě;
Myslila gsem a mysljm,
Že tě opustit musjm.

Chtěli gsau mně swatbu strogit,
Gá nechtěla k tomu swolit;
Že gsem sobě měla wzjt,
Co nechtělo srdce mjt.

Chtěli gsau mně swatbu strogit,
Gá nechtěla k tomu swolit:
Nynj už gi strogegj,
Už mi wlasj střjhagj.

W klášteře tam na dolině
Dám se zawřjt dobrowolně,
Na vzdory tomu swětu
We mladosti mé kwětu.

Přigd', můg milý, se podjwat,
Až gá budu w kůru zpjwat,
Až mne budau ohljkat,
Černý habit připjnat.

Ze swětských šatů mne swlečau,
Do habitu mne oblečau,
Swatý křjž mně podagj,
Růženec mi chystagj.

Po klášteře budu chodit,
Růženec se budu modlit,
Milowati krucifix:
Na swět nezpomenu wjc.

Odstup giž, ženichu swětský!
Přistup ženichu nebeský!
Toběť gsem giž oddána,
Budiž moge ochrana!“

511. Nowina.

(Nápěw 271.)

Přišla gest mně wčera z rána
 Přežalostná nowina:
 Že můg miley těžce stůně,
 O tom gsem newěděla.
 Ach, co sobě počjt mám?
 Koho sobě obgednám,
 By mně napsal pár řádečků?
 Po kom gá ge poslat mám?

Widjm, widjm, že ge darmo,
 Že tam musjm sama gjt,
 Abych mohla s neymilegšjm
 Pár slowjček promluwit;
 Abych se ho zeptala,
 Chce-li mjti doktora?
 Ach, což bych gá přewelice
 Neráda geg ztratila!

»Doktora mně, má panenka,
 Doktora mně negedney:
 Radšj ty mně, má panenka,
 Pěkney pohřeb obgedney:

Co máš dáti doktoru,
 Dey to radšj kantoru;
 Kantor ten mně bude zpjwat,
 Až mě ponesau k hrobu.“

512. Oklamany milý.

(Nápěw 273.)

Sil gsem proso na sauwrati,
 Nebudu ho žjti:
 Děwče krásné milowal gsem,
 Nebudu ho mjti.
 Sjtí, nežjti,
 Milowati, newzjti!
 Sil gsem, nežal gsem,
 Milowal gsem, newzal gsem.

Tam nad mleynem, pod gesenem,
 Na vysoké stráni,
 Sljbila mi má panenka
 Wěčné milowanj;
 Wěnc uwtý,
 Prsten pěkně wrytý

Od nj dostal gsem,
 Přece děwče newzal gsem.

Ustům, gako z máku kwjtj,
 Hubinky gsem dáwal;
 W tjlku gako labuť bjém
 S wětrjčkem gsem hráwal.
 Láskau plesal gsem,
 Kudy šel gsem, wzdychal gsem;
 W noci nespal gsem,
 Přece děwče newzal gsem.

Ráno, dřjw než zwonjk cinkal
 Časně na klekánj,
 Šel gsem, abych ptačj slyšel
 Rannj radowánj;
 Šel gsem za lesem,
 Ale, ach! co spatřil gsem,
 Nad tjm ztrnul gsem,
 Wjce děwče newzal gsem.

W rokline, tam w střemchách hustých
 Děwče s giným stalo;
 On gi ljbal, tlačil, winul,
 Děwče se gen smálo!

Gá pak zwolal gsem :
Darmo w noci nespal gsem !
Sil gsem, nežal gsem,
Milowal gsem, newzal gsem !

Wiz pjseň 367. sb. této.

513. Přewracený swět.

(Nápěw 272.)

Giž nebudau wje ty časy,
Které gindy býwaly;
Giž se nebudem tak mjwat,
Gak se naši mjwali.
Ten swět zlořečený,
Celý přewracený :
Nebylo to gindy tak
Wšecko naopak.

Kde gsi který z starých Čechů,
Pohled' trochu z krchowa,
Zagisté bys nynj řekl :
Umřu gá radšj znowa !
Tak se nynj plete
W tom zmateném swětě :

Wždyť to nebývalo tak
Wšecko naopak.

Rozum lidský na se béře,
Co unesti nemůže;
Nepřeměřj dobrým loktem
Na swém těle té kůže.
Gak se zdá, tak střelj,
Nechtř trefj, neb chybj;
Myslj, že ge dobře tak,
Zatjm naopak.

Wjry, lásky, upřjmnosti
Ani giskra nedautná;
Za to nynj gen panuge
Faleš, hana pokautná.
Kdo s koho, ten š toho,
Ne málo, radš mnoho;
Nebývalo gindy tak
Wšecko naopak.

Kde upřjmnost staročeská,
Která někdy býwala?
Pominula, zahynula
S těma lidma starýma.
Kde gindy upřjmnost,
Nynj lež, podwodnost;

Gest to na tom swětě tak
 Wšecko naopak.

Na starého Pána Boha
 Mladj zapomjnagj,
 Gakoby giž ani nebyl,
 Mnozy nynj gednagj:
 Nepřigde do hlawy,
 Že se smrt dostawj,
 Že nás též obrátj tak
 Wšecky naopak.

514. Raněné srdce.

(Nápěw 229.)

Prawila gsem, prawila,
 Že mě láska ranila;
 Ranila mě střelau prudce,
 Poranila moge srdce:
 Prawila gsem, prawila,
 Že mě láska ranila.

Půgdu se ptát rychtáře,
 Kdo má platit lékaře?
 Kdo mau ránu hogit bude?
 Kdo od rány platit bude?
 Půgdu se ptát rychtáře,
 Kdo má platit lékaře.

Ach rychtáři! bolj mě;
 Powězte mi upřjmně,
 Kterak práwo ukazuge,
 Kdo se strjlet osměluge?
 Kdo má platit lékaře,
 Když se rána dokáže? —

»Wemte sobě lékaře,
 Ať wám ránu zawáže;
 Wy za bolest, on od rány
 Musjte beyt zaplaceni:
 Ten, kdo ranil, platit má,
 Tak mi práwo powjdá.«

Wy se, pane, meyljte,
 Wy mně nerozumjte:
 Mogi ránu widět nenj,
 Gá mám srdce prostřeleny;
 Kterak pak mně pomůže?
 Srdce wázat nemůže.

»Má panenka rozmila!
 Právo s wámi nic nemá:
 Náš pan farář k tomu káže,
 Mjsto srdce ruce wáže;
 S njm se gděte poradit,
 Nemám s wámi co činit.«

515. Při podškubáwanj hus.

(Nápěw 202.)

Dey se škubat, má husičko!
 Wěz, že to tak musj být;
 Každý hledj, má husičko,
 Ze škubánj žiwnost mjt.

Gak gest dobře tu škubati,
 Kde se peřjčko widj!
 Oběma rukama bráti
 Žádný giž se nestydj.

Mnozj přjlišně škubagj,
 Neberau za wděk málem,
 Aniž se kdy na to ptagj,
 Patřj-li gim to práwem.

Práwnj musj napřed wěděť,
 Která strana peřj má ;
 Holau prawdu nechce widěť,
 Co si na nj wyškubá ?

Lékař léčj nemocného,
 Dokud gaké peřj má ;
 A když sebral i prach s něho,
 Hrobaři geg odewzdá.

Wašnostjček na ženicha
 Bohatého pozor dá,
 Pak geg dle možnosti zticha
 W zákrystygi podškubá.

Pan učitel z okna kauká,
 Komu hrana zwoněgj ;
 Poškaubka-li, tu si fauká,
 Pečjnky se strogegj.

Lichwář dlauhý růženec má,
 Modlj se do sytosti ;
 Když se mu kdo upsati dá,
 Škubá ho bez ljtosti.

Gestli táta peřj nemá,
 Aby se dal škubati:
 Tedy ať zmjanku nedělá,
 Že chce dceru wdáwati.

Dokud gonák peřjm trausj,
 Ať se wogny nebogj:
 Když perutě holé nosj,
 Potom wjc neobstogj.

Widjme řeznjky, šewce,
 Šenkýře i pekaře:
 Žádný zadu zůstat nechce,
 Peřj-li se okáže.

Pečkářowé, homolkáři,
 Babkářowé škubagj;
 Cibuláři, česnekáři,
 Wšickni wšudy trhagj.

I ty šediwé babičky,
 Když za kamny sedagj,
 Ač se gim třesau bradičky,
 Přece na cti škubagj.

Kdo chce w swětě co pořjdit,
 Ať dá widěti peřj;
 Gestli že s to nemůže být,
 Ať se klidj ze dweřj!

Dey se gen, husičko, škubat,
 Swé peřjěko neroztruš;
 Newjš, kdo na něm bude spát:
 Poctiwý neb špatný muž.

516. Truchliwý konec lásky.

(Nápěw 253.)

Dwanácte panen usnulo
 Pro lásku swého milého:
 Gen gedna nespala,
 Milého čekala.

Dočkati se ho nemohla,
 Šla, muziku štelowala:
 »Muzikanti hrayte,
 Hrayte mně wesele!

Až gá počnu libě spáti,
Hrayte wy mně pigamenty;
Muzikanti hrayte, -
Hrayte mně wesele!“

Wyšla ze zámku na špacjr,
Ptala se, byl-li tu kawaljr,
W šatech prémowaných,
W punčochách hedbáwných?

Pažátko odpovědělo,
Že newidělo žádného,
Než koně wraného
A osedlaného.

Wešla gest do swé zahrádky
Tam utrhnaut prut margánky:
On ležel pod stromem
Proražený kordem.

Ten kord gest z něho wytrhla,
Do swého srdce wrazila:
To byl konec lásky,
Daremne překážky!

Ten kdo okolo pogede,
 Ten každý litowat bude
 Dwě krásné osoby
 Proražené kordy.

Uřežte chwogku zelenau,
 Přikregte tu krew newinnau,
 Ať wrány nekwáčaju,
 Panenky nepláčaju.

Pjseň tato budiž na ukázkú pokaženého vkusu w řeči panské a městské ze středu předešlého stoletj. Obsah gegj gest bezpochyby něgaká skutečná udalost téhož času. Ostatně co na nj lepšjho, vypůgčeno gest od pjsnj giných, t. nápěw a sloha 1. od pjsně 478, a sloha poslednj od pjsně 160 sb. t.

Varianty a dodatky.

Pjseň 2.

Pásla Juda, pásla páwa
Od večera až do rána.

Přigel gest k nj šelma Němec:
»Dey, Judýtko, dey ten wě nec!«

»Gá ti wě nec nemůžu dát,
Mám tu bratra, ten ge wogák.«

»Bratra můžeš otráwiti,
A mne za manžela wzjti.«

»Gak pak bych to učinila?
Gá se tomu neučila.«

»Gdi do lesa gedlowého,
Nagdeš hada gedowého.

Usekni gemu hlawičku,
Přistrog mu ho za rybičku.«

Bratr z wogny domů gede,
Čtyry koně s sebau wede.

» »Dey ty koně do maštele,
Máš tam ryby přistrogené.« «

» Gaké, sestro, to rybičky?
Nemagj žádné hlawičky? «

» »Hlawičky gsem usekala,
Psjčkům, kočkám sežrat dala.« « —

» Owey, sestro, hlawa bolj!
Wem šáteček, zawaž mi gi.«

» »Kdybych chtěla hlawu wázat,
Nechtěla bych hada dáwat!« «

» Podey, sestro, poduštičku,
Ať položjm swau hlawičku!«

Podala mu twrdý kámen:

» »Umři, bratře, umři na něm!« «

Po snjdanj hlawa bolj,
Po obědě hrany zwonj. —

Owey, Bože! na mé hoře!
Nemám bratra ani muže.

Bratra gsem si otráwila,
Šelmu Němce nedostala.

Giný variant též pjsně.

Žala holka, žala tráwu,
Na tom podwinnickém stawu.

Geli tam tudy dwa páni:
»Poged', holka, poged' s námi.«

»Gábych s wáma ráda gela,
Kdybych bratřjčka neměla.«

»Zbaw se, holka, bratra swého:
Dey mu hada gedowého!«

»Můg bratřjček z wogny gede,
Čtyry koně s sebau wede,

A pátý hop! na prowodě:
»Gseš-li, sestro, na swobodě?«

Gsem, bratrjčku, na swobodě,
Gako ryba w čerstwé wodě!

Na, bratrjčku, snjdaničku!
Uwařila gsem rybičku.““

»Co pak ge to za rybičky?
Bez ocásku, bez hlawičky!“

»»Gá hlawičku sama snědla,
A ocásek kočka zwedla.““

»Po rybičce hlawa bolj:
Pogď, sestřičko! zawaž mi gi.“

»»Kdybych chtěla hlavu wázat,
Nechtěla bych gedu dáwat!““

»Gdi, sestřičko, do lednice,
Natoč wjna do sklenice.“

Než sestřička s wjnem přišla,
Ze bratrjčka duše wyšla.

»»Owey, owey, bjlé růže!
Nemám bratra, ani muže:

Bratra gsem si otráwila,
Muže gsem si nedobyla.

Rozpletla si dwa ruljčky,
Wypletla z nich dwa nožjčky:

Gednjm hrobek wykopala,
Druhým krček podřezala.

Ulomte chwogku zelenau,
Přikreyte tu krew čerwenau,

Aby wrány nekwákaly,
A mládenci neplakali.

K pjsni 3.

Mjsto slohy šesté zpjwey takto:

»Dobrá cesta, powědomá,
Rozmarinkau propletená.

Dobrá cesta až nahoru,
K tomu nowému hřbitowu.«

K pjsni 5.

Na str. 28, mjsto slohy prwnj, druhé a třetj takto :

Když hodinka bila :
 »Wstaň, Madlenko milá!
 Ach wstaň, wyprowod' mne
 »Do šjrého pole.«

Magdalenka wstala,
 Geg wyprowázela,
 A bjým šátečkem
 Oči utjrala.

Wyprowodila ho
 Až k panskému dworu :
 » »Gdi už, můg Mataušku!
 S Pánem Bohem domů.

Neb gá s tebau dále
 Už nemohu gjti ;
 Bvlabych gá lána
 Od otce i máti.«

Na str. 31 mjsto slohy třetj :

Tu rodiče prosil,
 By mu odpustili,
 Že gsau skrze něho
 Dcerušku ztratili.

Tamtěž mjsto slohy páté a pak na str. 32 mjsto slohy prwnj:

» » Tatjčku, matičko!
 Wšak gá wás nežádám:
 Pro waši Madlenku
 Milerád umjram.

Co gsem gá zaslaužil,
 Sám na se trest žádám,
 A tuto sentenci
 Na sebe wydávám:

Hlawu na špic deyte,
 Kolem mne lámeyte:
 Co gsem gj udělal,
 Tak mně uděleyte!“ «

K pjsni 31.

Sloha prwnj také:

Ach nenj tu, nenj,
 Coby mě těšilo,
 Ach nenj tu, nenj,
 Co mě těšj;

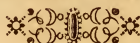
Kdyby tu bývalo,
Co mě těšjwalo,
Byloby mé srdce
Weselegšj.

Wdowec a mládenec.

Srow. pjsen 31.

Pañmáma powjdala,
Abych si wdowce wzala :
Wdowec má púl srdce,
Púl ho dal nebožce ;
Mládenec, ten má cely,
On ge se mnau rozdělj.

K pjsni 53.

Sloha třetj :

Přigdau na tě platy,
Kontribuce taky,
Na robotu musjš gjt :
Nepůgdeš-li gednau,
Drábí tebe wezmau,
Geště budeš k tomu bit.

Pjseň 100.

Newybjrey, nepřebjrey,
 Abys nepřebrala,
 Abys potom nedostala,
 Cobysi nerada.

Hrabě pro tě nepřigede,
 Ani pán od stawu;
 Nemysli si tak vysoko,
 Tu ti dávám radu.

Gestli mysljš na heytmana,
 Neb na purkrabjho:
 Nedostaneš důchodnjho,
 Ani obročnjho.

Pjsař když tě pomiluge,
 Ten dá tobě kwinde;
 Napjše ti ceduličku:
 Hledey sobě ginde!

Gestli pak gen naposledy
 Nádennjk k nj přigde:
 Může si ho ráda wzjti,
 Sic na ocet zbyde.

Bude-li ho milowati,
 Bude on gi taky ;
 Můžau spolu chodjwati
 Wždy na panské mlaty.

Naposledy po wšech wšudy
 Pastucha k nj přišel :
 »Chce-li si mne, panno, wzjti,
 Chci beyt gegj manžel!«

Můg pán nenj žádný slauha,
 On ge kancelista :
 Nosj péro na rameně,
 Když vyhánj z města.

A to péro, když ho wezme,
 Dělá wždycky : hau, hú !
 Wšecky děwky vyháněgte
 Woly, kráwy k haufu !

K pjsni 119.

Po sloze poslednj na straně 164 dodey :

Pila piwo, pila wjno
 Z korbele :
 »Ach, že gsem se nenadála
 Fortele!«

Prala pljnky u studánky,
 Plakala:
 »Ach, kýž gsem tě byla radšj
 Neznala!«

Pjseň 125.

Wždycky mně dáwagj,
 Co se mně nelbj.
 Wždycky mně dáwagj,
 Co gá nechci:
 Dáwagj mně starau,
 Škaredau, bublawau;
 Ta se mně nelbj,
 Tu gá nechci.

Lepšj ge, tatjčku,
 Na wranym konjčku,
 Lepšj ge, tatjčku,
 Na wognu gjt,
 Nežli se oženit,
 Bublawau ženu mjt:
 Lepšj ge, tatjčku,
 Wogákem být.

Pjseň 128.

Ta Morawská brána
 Pěkně malovaná,
 Stogj pod nj má panenka
 Wsecka uplakaná.

»Co pláčeš, nařjkáš?
 Wždyť mě tu geště máš:
 Teprw můžeš pro mě plakat,
 Až mě neuhljdáš.

Mjsto domu mého
 Mám koně wraného,
 Šawličku a karabinu
 A sedlo na něho.

Mjsto krásných panen
 Pár pistolj na něm:
 Adie, má neymilegšj!
 Už se spolu minem!

Na konjčku sedjm,
 Smutně sobě hledjm:
 Neplač pro mě, má panenko,
 Že tě neuwidjm!

K pjsni 136.

Po sloze druhé přidey :

Daleko gsi, můg Jenjčku!
 Daleko gsi ode mě:
 Budeš-li ty, wšak upřjmný,
 Wšak ty přigdeš zas ke mně.

Pjseň 143.

Srow. pjseň 156.

Wždycky gsem mysljwal,
 Že ge wogna špás ;
 Že tam budu teyden,
 Nebo dvě neděle,
 Přigdu domů zas.

Teyden, dvě neděle,
 Nebo hodinu:
 Ach, to sám Pán Bůh wj,
 Má zlatá matičko,
 Kde gá zahynu!

Zahynu-li w Turcjch,
 Nebo Francauzjch:
 Což bude matička
 Pro swého miláčka
 Těžké srdce mjt!

Ani tak matička,
 Gako má milá,
 Ta která mne wždycky
 Po ty časy wšecky
 W srdci nosila.

Když přišel za bránu,
 Šátečkem točil:
 »Nawrať mnè, má milá,
 Andulko rozmilá,
 Co gsem ti pŭgčil.«

»»Nemohu nawrátit,
 Negsem powinna:
 Ať ti to nawrátj,
 Mŭg zlatey Jenjčku,
 Na wogně giná.« «

Pjseň 156.

Šla Liduška na trawičku,
Do zeleného hágečku.

Djwal se na ni z okna pán,
Na kočjho si zawolal :

»Strog, kočj, strog koně wrany,
Progedem hágek zelený!«

A když gsau hágek progeli
K zelené lauce přigeli,

Spatřili gsau tam zwjřátko,
Šestnáctileté děwčátko.

»Kdes, Liduško, smělost wzala,
Abys mi na lauce žala?«

»Dowolil mi sem wáš šafář,
Z wašeho dworu hospodář.«

»Šafářowo tu nic nenj,
Ty musjš býti mau panj.«

»Rozwig se z kwjtků metlice,
Že negsem gá pannau wjce.

A ten bjlý geteljček,
Že mně už dáwag' čepeček.

To čepeček mercilowý,
Na něm porty pozlacency.““

Giný variant též pjsně.

Byla lučina široká,
Na nj trawička vysoká.

»Půgdem tam na ni, sestřičko!
Nažnem trawičky brzjčko.“

Gedna gi žala, wázala,
Druhá seděla, plakala.

Djwal se na ně z hradu král,
Na swé pachole zawolal:

»Wstáwey, pachole! strog koně,
Pogedem na hon do pole.

Budem tam honit zwjřátka:
Dwacjtileté děwčátka.“

Když na to pole přigeli,
Wrané koně zastawili.

»Kdo wám tu trávu kázal žjt?
Gedna musjte se mnau gjt!«

»»Ach, pro ten trošek tráwnjčku
Mám gá opustit mamičku!

Ach, pro ten trošek ostřice
Mám gá opustit rodiče!

Ach, pro ten trošek suchého
Mám gá opustit milého!

Ach, pro ten getelowý kwět
Mám gá opustit celý swět!«

Pljla stařenka, pljla len,
Krásná Petruška byla w něm.

»Půgdu k tey babě na radu,
Gak gá Petrušku dostanu.

Babo, babičko! dey radu,
Gak bych moh podwest tu pannu?«

» » Ga rāda dobrau radu dām,
Gen když hned zaplacenau mám. « «

Dále pak jako w pjsni 158 počnagje od slohy šesté na str. 22, II. Sloha šestá na str. 24, II scházj a mjsto sedmé tato:

A když už bylo na ráno,
Bylo na dwerjch napsáno.

K pjsni 158.

Počjná se také takto:

Stála chalaupka w rākose
Nedaleko od wesnice.

Bydleli tam dwa bednáři,
Oba dobry hospodáři.

Měl ten geden bednār dceru,
A to gmenem Kateřinu.

Nemoh gi žádney podwesti,
Genom ten pan král Uherský.

Na str. 24, II mjsto slohy čtvrté:

»Gdi, Kačenko, nic nereptey,
Co ti poraučjm, uděley.«

Na straně 25, mjsto sloh 3—6 také:

Můg bratřjček domů gede,
Co on mně přesmutně weze?

»Wezu ti wěnc zelený
A pentlemi propljtaný.«

Co bych gá s wěncem dělala,
Když už negsem žádná panna?

K též pjsni giný variant.

Na str. 22, II mjsto slohy 6. a 7.

Gaká pak má to být rada?
Konwářowic dcera mladá!

Na str. 23, mjsto slohy 3.

A když se k domku přitauláš,
Střjbrem a zlatem zadrnkáš.

Na též straně po sl. 7.

Gdi Kačenko, gdi otwjrat,
Krásná panna stogj u wrat.

Na str. 24 po sl. 4 tyto slohy:

Když čepec s hlavy sdělala,
Kačence ho darowala.

Když prsten s prstu sdělala,
Kačence ho darowala.

»Zhasni Kačenko, tu swjčku,
Ať gá si swleknu sukničku:

Gá gsem panenka stydliwá,
Stydliwěgšj nežli giná.«

A když bylo na půl noci,
Panna kráčj po sednici.

Na str. 26 mjesto poslednj slohy tyto dvě:

Dadey, maley! mlč můg synu!
Wšak máš tatjčka hrdinu.

Dadey, maley! mlč synu můg!
Uherský král ge otec twůg.

Ljná milá.

Srow. pjs. 192.

(Nápěw 124.)

Už se ten owjsek
 Wyme- wyme- wymetáwá;
 Už mě má panenka
 Zane- zane- zanecháwá:
 Když mě nechce,
 Ať mě nechá;
 Gá o ni nestogjm,
 O le- o le- o lenocha!

Laciný rok.

Wiz pjsěň 244.

Ach, můg Bože neymilegšj!
 Gak ge letos lacino:
 Kopa mužských za půl gabka,
 A to geště planyho,
 A dvě kopy za cely —
 Geště gsau dost placeny:
 Gedna ženská za pět tisjc
 Geště nenj k dostánj!

Gasné kwjtečko.

Wiz piseň 250.

Na horách se swjtj,
Gá tam poběhnu;
Bude-li to kwjtj,
Gá ge utrhnú.

Kwjtečko to nenj,
Ge to má milá,
Ona před wčeregšky
Se mnau chodila.

Trpèliwa milá.

Srow. pjs. 295 a 305.

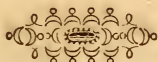
(Nápěw 179.)

Roztocká hospoda
Ge welmi vysoká,
Přeletěla přes ni
Husička diwoká.

Přeletěla přes ni
 Genom gednau w roce,
 Wypila wodičku
 W Roztockém potoce.

Tu čistau wypila,
 Tu kalnau nechala:
 Což gsem, můg holečku,
 Pro tebe wystála!

Co gsem už wystála,
 Co geště wystogjm:
 Pro tebe, můg miley,
 To ráda přestogjm!

Panna a pekelnj páni.

Zlomek.

(Nápěw 276.)

Strog se, panno, strog se,
 Wjce nemeškev se,
 Už ge čas, hodina,
 Bysi s námi gela.

»Počkeyte, wy páni,
 Černj zemanowé!
 Až gá wám zazpjawám,
 Tatjčka zawolám.

Ach táto, tatjčku!
 Což tak twrdě spjte,
 Což tak twrdě spjte,
 Že mě neslyšjte!?

Probudte se ze sna,
 Gá se s wámi žehnám,
 Gá se s wámi žehnám,
 Wjc wás neuhljám.

Zakletá dcera.

Zlomek.

(Nápèw 274.)

Wandrowali hudci,
 Dwa pèknj mládenci.

Řek geden druhému,
 Bratr bratru swému:

Wjmf gá gedno dřewo,
Dřewo gaworowé.

— — — — —
Utněme my sobě
Každý po hausličkách.

— — — — —
Počnau dřewo sekat,
Dřewo promluwilo:

Nesekeyte hudci,
Wy pěknj mládenci!

Wšak gá negsem dřewo;
Gsem pěkná děwečka.

Matka mne proklela,
Když gsem šla pro wodu,

Abych zdřewěněla
A gaworem byla.

— — — — —
Wemte mne za ruce,
Wedte mne k mé matce.

— — — — —
Hudci počnau hausti,
Matička plakati.
— — — — —

Pro porownánj klademe zde taužpjšeň celau, gak se na Slowensku zpjwá (Zpěwanky II. str. 4), s kte-
raužto se česká, co do smyslu, dokonce shodowala; co do wywedenj ale, gsau-li zlonky tyto neporušeny, od nj se značně lišila.

Máti dowča zháňá
Z postele za rána:

„Ana, moja Ana!
Chodže ty na wodu,

Na wodu studenú
Pod lípu zelenú.“

Šla Ana pre wodu
Na lúčku zelenú,

Nemohla načrietí
Pre studnu srubenú.

Máf na ňu wolala:
„Ana moja, Ana!
Kde-že si tak dlho?

Bodaj si, aby si
Hned tam zkameněla!“

Krhla zkameněla
Merawým kamenom;

Ana zdreweněla
Zeleným jaworom.

Leží wedla, leží
Jeden chodník prawý.

Išli dwa mládenci,
Dwa brafa wandrowní:
Oba boli hudci.

„Ach, bratříčku milý!
Kolký sme swet přešli,

Eště sme takého
Jawora nenašli.

Odtnime—že si my
Po jedných husličkách,
Po druhých bičičkách.“

Prwý ráz zafali,
Krew z něho ronila;

Hned sa polakali,
Na zem popadali.

Druhý ráz zařali,
Slovo uslyřali:

„Rúbajte, rúbajte,
Len srdce neraňte;

Niřt sa wy nebojte,
Ale si otnite

Na jedny husličky,
Na druhé sláčiky.

Chodte, prehudajte
Pred mej matky wráta:

Toto je tá panna
W jaworu zakliata;

Toto jsú husličky
Z tej wařej Aničky;

A této sláčiky
Z jej prawej ručičky!““

Iřli ti mládenci,
řalostně hrajúci.

Keď matka slyřala,
Na okno beřala:

„Ach mládenci moji!
Chodte-že přeč, chodte,
A žal mi nerobte;

Wšak ho já dosti mám,
Že Aničky nemám!“

Turkowi oddaná.

Zlomek.

Srow. Mor. 1840. 174. — Slow. Zpěw. II. 8.

(Nápěw 275.)

Ten zábranský kowář
Překrásnau dceru má;
Pře-můg milý Bože!
Komu on gi oddá?

Ach oddá gi, oddá,
To Turku welkému,
Pře-můg milý Bože!
To wrahu ljtému.

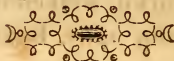

Giný počátek též pjsně.

Měl gest zeman dceru,
 Gmenem Kateřinu ;
 Ach Bože můg milý, rozmilý!
 Gmenem Kateřinu.

Ach Káčo, Kačenko !
 Máš býti Turkowa,
 Ach Bože můg milý, rozmilý !
 Máš býti Turkowa.

Gá Turkowa nebudu,
 Radš žiwota zbudu,
 Ach Bože můg milý, rozmilý !
 Radš žiwota zbudu !

Obsah této sbírky.

Zpěvy děgepravné.

	Pjseň	-	Nápěw
Ach, zdál gest se mně w noci sen . . .	6	-	
Bude wogna, bude	137	-	90
Byla gest gedna ctná panj (legenda) . .	347	-	
Byla gest gedna matička, měla syna Wá- clawjčka	159	-	106
Byla lučina široká (var. k p. 156) III. str. 212.		-	104
Dwanácte panen usnulo	516	-	253
Hořela ljpa, hořela	153	-	102
Chodila Maria po širokém světě (legenda)	152	-	8
Chodila matička, po břehu chodila . .	132	-	86
Jenjčku můg miley, gste wšecken opiley	171	-	88
Kdo to chodj po hřbitowě	155	-	103
Když matička sama domā byla	348	-	
Když se milý na wognu bral	164	-	
Když sem šel přes ten černý les	3	-	3, 4
(Dodatek) III. str. 201.			
Letj, letj pták přes zelený sad	10		12
Měl gest geden zeman dceru (zlomek) III. str. 226.			
Můg milý na wognu gede	164	-	
Na té našj kopanince ležj wogák w rozma- rince	168	-	111
Na wršjčku kaplička, bjčila gi Ančička .	167	-	33
Nedaleko Koljna stogj hospoda nowā .	162	-	
Osirelo djtě	1	-	1
Owčák pase owce	157		105
Panjmāmo, kde ge waše dcera	172	-	114
Pase owčák, pase owce	154	-	

	Pjseň	Nápěw
Pásla husy nade dworem	8	- 9, 10
Pásla Juda, pásla páwa (var. k p. 2) III. str. 197.		- 2
Pásla panenka páwa	9	- 11
Plauli rytjři po wodě	161	- 107
Po neděli za swjtánj česal Heřman koně wrany	346	- 2
Putowalo děwče z Prahy do Morawy .	163	- 108
Ráno wstala, pójndala	7	2
Stála chalaupka w rákose (var. i dod. k p. 158) III. str. 213—215.		
Stála na zahrádce w zlaté šněrowačce .	135	- 88
Stogj hruška w šjřém poli, pod tau hruškau	2	- 2
Strog se, panno, strog se (zlomek) III. str. 219.		- 276
Šel gest pán Bůh, šel do ráge (legenda) .	151	- 101
Šla Liduška na trawičku (var. k p. 156) III. str. 211		- 104
Šla panenka pro wodu	174	- 116
Tam nahoře pod ljpami	358	- 2
Teče woda od Tabora	4	- 5, 6
Teče woda, teče, od potoka k řece . .	169	- 112
Ten Chlumecký zamek ge za lesem . .	150	- 100
Ten Záborský kowář překrásnau dceru má (zlomek) III. str. 225.		- 275
Wandrowali hudci (zlomek) III. str. 220.		- 274
Wjm gá geden piwowárek	160	- 2
Wjm gá lučinu širokau	156	- 104
Wjm gá o pěkném palauce	158	-
W zeleném hágečku milowali se dwa .	360	- 203
Zabil gest Matausek zabil Magdalenku .	5	- 7, 8
(Dodatek) III. str. 202.		
Žala holka, žala tráwu (var. k p. 2) III. str. 199.		- 2
Žalo děwče, žalo tráwu	2	- 2

Pjsně ze sedmileté wálky.

	Pjseň	Nápěw
Kmotře Wáwro, kmotře Řjho	436	- 226
Košilička roztrhaná	271	- 165
Obauwey synačku, obauwey bačkory	272	96
Počkey Brandeburku	270	- 164
Zle matičko, zle	269	- 172

Pjsně swobodného stawu.

Mladost, krása, láska.

Adámku náš, co pak děláš	109	- 71
Adámku můg! w slowu mně stůg	110	- 71
A gá mám naděgi k našemu Matěgi		- 208
A gá wždycky co mě má hlawička po- boljwá	26	- 23
Ahá, ahá! cestička k nám dlauhá	368	- 161
Ach bolj mě, bolj mě mé srdéčko	140	- 92
Ach což gest to hezká wěc	113	- 73
Ach gá tu nebudu, gá odtud pryč pũgdu	259	- 25
Ach holka, holka! černé oči máš	63	- 47
Ach Jene, Jenjěku, peychu máš w klo- baučku	54	-
Ach kýž gsem slawjěkem	240	- 1
Ach kýž gsem za wodau	190	- 123
Ach můg Bože neym.! gak ge letos laci- no (var. k p. 244) III. str. 217.		
Ach nenj tu, nenj, coby mě těšilo . . . . . (var.) III. str. 203.	31	- 25
Ach newjm, newjm, proč se ti ljbjm	268	-
Ach pole, poljěko, pole neworané!	180	- 123
Ach synku, synku! doma-li gsi?	146	- 97
Alau páni muzikanti!	432	- 224
Andulko, wem kosu		- 216
Ani wy to sobě, rodičowé mogi	32	- 25

	Pjseň	Nápěw
Až gá budu nade dworem, pode dworem	289	- 171
Až gá odtud půgdu, bude wjtr faukat .	116	- 112
Až gá powandrugu z Prahy do Budjna .	361	- 164
Bylatě cestička šlapauá	176	- 117
Co ge po takowey panence	207	- 49, 132
Co pak se to bleyská tam tau dolinau?	414	- 157
Co pak ti naši dělągj		- 28
Co sedláci, co děláte?	286	- 189
Co se to tam swjtj? gá tam poběhnu .	257	- 157
Co tam děláš za tau horau	453	- 240
Co ten ptáček powjdá	84	- 61
Co to máš má milá, co to máš za čelo?	230	- 96
Což ge mi býwalo weselo wygjtí	147	- 98
Což ge mně, Jenjčku, po tobě	208	- 132
Což ge ta láska zlá, když milugj holku dwa	261	- 162
Což ge ta láska zlá, když se milugj dwa	198	- 112
Což ge ti, Jenjčku, po maley ženě . . .	394	- 130
Což pak se, má milá, domnjwaš	186	- 68
Což se mé srdečko we mně leká	139	- 31
Což ten panský mostek prohýbá se . . .	194	- 100
Černé oči gděte spat	120	- 78
Čerwená modrá figala	38	- 28
Čerwená rúžičko, proč se nerozwjgjš . .	47	- 34
Čj gsau to konjčky, čj gsau	59	- 44, 45
Čj pak ge ta ljha neworaná?	195	- 100
Čtyry koně na dwoře	349	- 78
Čtyry kráwy, málo tráwy	474	- 250
Dědečku, dědečku, co wám to přišlo .	387	- 59
Dey Bože Barboře	13	- 14
Dey Bože, dey wláhy do našj zahrady .	27	- 24
Djtě mé milé, netrap mě dýle	217	- 216
Dlauho, můg Jenjčku, dlauho domů negdeš	60	- 45
Dwě léta, tři zimy, potěšenj moge . . .	34	- 26
Gá bych šel za milau, newjm kam	256	- 131
Gá gsem holka mladá	104	- 67
Gá gsem chasnjk kominický	418	-

	Pjseň	Nápěw
Gá gsem chudey pacholjček	378	- 205
Gá gsem panna růže	231	- 145
Gak se dám , posekám ten zelený hágek	133	- 87
Gak žiwa gsem newiděla na buku žaludů	90	- 60
Gá mám holubičku (žezuličku)	482	- 257
Gá mám walacha, lenocha	336	- 195
Gá nechci kowáře	396	- 215
Ga nechci žádného gen Honzu		- 214
Gá tam tau cestičkau nepůgdu	185	- 121
Gá tu nebudu, wěru nebudu	138	- 91
Gdi měsčku, polehačku přes ten panský dwůr	473	- 69, 79
Gedna hodina z půl noci bila	226	- 143
Gel sedlak orati	287	- 170
Gen gednau za teyden	33	- 26
Gen se mně, má milá, dobře chowey	96	- 63, 64
Gen ty se šátečku, gen ty se toč	97	- 63, 64
Gestli mě ráda máš, wyprodey	209	133
Geteljěku, geteli, má panenka	440	- 229
Gsem, gsem z Rakownjka	294	- 176
Gsi li mladenec poctiwey	37	- 28, 29
Hagha husy ze pšenice	296	- 178
Hágkowie Andulka, ta ge hodná holka	267	- 176
Hezká bysi byla, přes tebe tu nenj	254	- 159
Hezká gsi, Andulko, beywala	207	- 132
Hněwey ty se na mě, nebo nehněwey	219	138
Holka modrooká, nesedáwey u potoka	215	- 136
Horo, horo, vysoká gsi!	117	- 76
Hrály dudy u Pobudy	56	- 41
Husáci, husáci! kde gste husy pásli?	44	- 15, 32
Chodila w polesj, trhala orešj	365	- 188
Chodjwal k nám, chodjwal z kanceláře pjsař	92	- 61
Chlumecký zámeček z drobného kamenj	401	- 96
Chowey mě, matičko, chowey mě matko	76	-
Choweyte mě má matičko	77	- 57

	Pjseň	Nápěw
Jenjček w maštali wrané koně češe . . .	406	-
Jenjěku blaudjš, že za mnau chodjš . . .	397	- 216
Kalauskowy koně čístau wodu pigau . . .	224	96
Kamarádko wěrná, gako ruka gedna . . .	354	- 164
Kaulelo se, kaulelo čerwené gabljěko . . .	17	- 18
Kaulelo se, kaulelo čerwené gabljěko . . .	82	- 61
Kaukey na sedláka, gak on si hulaká . . .	222	- 140
Kde pak gsi, má milá, tak záhy chodila . . .	73	- 54
Kdes holubičko ljtala	439	- 242
Kdybych gá se nebál, má milá, twé zrady . . .	74	- 55
Kdybych gá wěděla, kdo mě s milým laučj . . .	40	- 30
Kdybych gá wěděla, že budeš můg . . .	204	- 129
Kdybych gá wěděl, že letos umřu . . .	356	- 201
Kdyby mně máti na tráwu dala	58	- 43
Kdyby mně to pán Bůh dal	55	- 40
Kdyby moge milá samé pentle byla . . .	49	- 36
Kdyby moge nohy nechodily w hnogi . . .	433	- 225
Kdyby si Lidunka dala gen řjct	386	-
Kdybys měla, má panenka, sto owec . . .	50	- 37
Když gsem byla malička	103	- 279
Když gsem gá k wám chodjwáwal, pey- sek na mě	393	- 212
Když gsem gá k wám chodjwáwal, pod okýnkem	510	- 213
Když gsem gá šel od swé milé, bylo slunce (var.) III. str. 209.	136	- 89
Když gsem gá šel okolo domečku	408	-
Když gsem gá ty koně pásal	237	- 150
Když gsem husy pásala, zimau	103	- 66
Když gsem k wám chodjwal přes ty lesy . . .	203	- 129
Když gsem nébyl doma, stala se mně škoda	235	- 148
Když gsem odcházel, muzika hrála	62	- 47
Když gsem plela len	16	- 17
Když gsem šel cestičkau auzkau, potkal . . .	383	- 206
Když gsem šel do Prahy za gednau pannau . . .	87	- 59

	Pjseň	Nápřw
Když gsem šel okolo hágku zeleného	129	- 132
Když gsem šel po Praze po Malé straně	388	- 59
Když gsem šel skrz dubový les	173	- 115
Když gsi mě nechtěla, mělas mi powědjť	359	- 179, a.
Když gsi ty, sedláčku, pán	282	- 51
Když se ten owjsek wymetáwal	192	- 124
Když tě widjm, má panenka, w tom kostele	238	- 151
K Lužanům ge cesta během	400	- 125
K Lužanům ge cesta, komu se nesteyská	399	-
Kolem našich oken wlašťowička ljtá	255	- 160
Košilíčka tenká, šila gi panenka	135	- 88
K Pasečnici cesta uzká	353	-
K Radwanowu cesta zelená se	398	- 217
Krásně gsem gá dcerka z rodu chudobného	189	- 123
Která nechce mlátit	266	-
Kudy, kudy, kudy cestička	391	- 211
Kukačka kuká, holaubek wrká	23	- 21
Laučenj, laučenj! což ge to těžká wěc	262	- 163
Lauka široká, tráwa zelená	18	- 35, 47
Lecgakýs trpasljček na krátkých nožičkách	99	-
Lepšj ge ta Rakušanka	370	- 204
Lepšj ge, tatjčku, na wraném konjčku	125	- 81, 82
Lidi powjdali, že se od hor mračj	229	- 144
Ljtey, ptáčku, ljtey, máš zelené perj	206	- 131
Málo pšenic, málo žit	211	- 134
Má milá, má milá, černé oči máte	246	- 179, a.
Má milá máti, mám-li mu dáti hubičku	434	- 225
Má milá slaužj za wodau	66	- 48
Mám šáteček, mám	23	- 17
Má panenka, co dělate?	395	- 213
Má panenka starodáwná	364	- 53
Má paňmámo zlatá, co děláte	509	- 270
Má zlatá Andulinko, pogdme wen, ge tu horko	390	- 51
Měg mě, Jenjčku, měg mě rád	228	- 102
Měgte se dobře w domě tom	392	-

	Pjseň	Nápěw
Měla gsem holaubka w truhle zawřěného	20	- 20
Měla gsem mileho, umřel mi na kljně .	52	- 20, 34
Měla gsem milého, už nemám nic . . .	202	- 128
Miletjštj sausedi hodni gsau	273	- 166
Mlynárka ge zlá, hezkau dceru má . . .	245	- 17
Mně se, mně se, mně se, mně se wšeccko zdá	115	- 75
Mnjšečtj mladenci gsau	429	- 51
Moge milá, roztomilá	372	- 204
My gsme hoši, my gsme hoši	403	- 116
Na bjly hoře sedláček woře	233	- 147
Nade mleynem ge hágeček	442	- 237
Nad tjm našju domkem holubička ljtá .	69	- 50
Na gednom poli pšenička, na druhém .	184	119
Na horách, dolínách, sil můg Jenjček hrách	21	- 20
Na horách segau hrách	249	- 156
Na horách se swjtj (var. k p. 250) III. str. 218.		- 157
Na kopečku stogj borowička	351	-
Na kopečku stromeček, pod kopečkem .	29	- 61
Na těch některých palaučkách	404	-
Na tey lauce zeleny	112	- 72
Na tom našem dvoře wšeccko to krákoře	24	- 22
Na tom našem nátonjčku	409	- 219
Na tom našem poli dvě rúžičky stogj .	68	- 50
Na tom panském mostě rozmarjnka roste	213	- 50
Na wršjčku galowec, pod wršjčkem kwjtj	83	- 61
Nebog se, má milá, nebog se nauze . .	80	- 59
Nedey Bože, abych stonal	326	- 189
Negsi, negsi, gak gsi se dělala	257	- 161
Nehněweyte se, matičko, že gá se wám taulám	243	- 153
Nechce mě panenka žádná	242	- 53
Nechci, nebudu k wám chodjwawat . .	221	- 139
Nechod synku, nechod k nám	91	- 61
Nechod ty k nám w kabátě	28	- 61
Neplač holka pro mne, že gsem gá na wogně	196	-

	Pjseň	Nápěw
Nepůgdu gá přes ten háj	311	- 180
Nestůgte, mládenci, pod okny	105	- 68
Newybjurey, nepřebjurey, abys nepřebrala (var.) III. str. 205.	100	- 65
Nic nedbám, gen když mám pod okny zahrádku	57	- 42
Od Lipoltic stezka šlapaná	176	- 117
Okolo zahrádky vodička teče	88	- 59
Paňmámo, sládek gde k nám	70	- 51
Osum kuželiček, dewátey král	67	- 49
Paňmáma powjdala, abych (var. k p. 34) III. str. 201.		- 51
Pásla má milá konjčky	182	- 119
Pásla owčičky w zeleném hágečku		- 154
Pěkney obrázek mám	299	- 67
Pepjčku od konj, kam gste dal podkowy	431	- 223
Petrowický zámek mezi horama	94	- 62
Plakala, želela, když prala šaty	123	- 80
Pod dubem, za dubem	61,258	- 46
Pod gezerem, nad gezerem vodička se kalj	133	- 87
Pod našima okny gsau dwa rybnjčky	25	-
Pod našima okny roste gerábek	373	- 157
Pod našima okny teče vodička	18	- 19
Pod našjm okýnkem roste oljwa	374	- 19
Pod okýnkem sem stáwal	232	- 146
Pořád mně dáwagj, co se mně nelbjj III. str. 207.		- 133
Powěz mně, má milá, kudytě cesta k wám	179	- 123
Powěz mně, má milá, rozmilá, proč	187	- 122
Powjdali, že gsem umřel	239	-
Praha a Wjdeň gsau na pěkney rowině	170	- 113
Prawila gsem. prawila, že mě láska ranila	514	- 229
Prodala pole, luka wše. dala si hádat	350	- 28
Proto gsem si kanafasku kaupila	51	- 38
Proto sem tě nechtěl, žes tuze ospalá	124	- 81
Pršelo, bylo tma, holubička zmokla	178	- 123

	Pjsoň	Nápěw
Pršj, pršj, gen se lege	78	- 111
Pršjwalo, gen se lilo, býwalo bláto . . .	86	- 58
Před sausedy na potoce husy se perau	111	- 69
Pře- má milá kmotra	385	- 209
Priletěla wrána, sedla na gedli	251	- 157
Priletěl ptáček z cizy kraginy	85	- 43
Priletěl slawjček, seď na gedličku . . .	252	- 157
Přišla gest mně wčera z rana přežalostná nowina	511	- 271
Pšeničku gsem zasil, nebudu gi žjt . .	258	- 46
Ráda bych tě měla, gen kdybych wěděla	210	- 133
Rostau, rostau, rostau konopě za čestau	53	- 39
(dod.) III. str. 204.		
Roztocká hospoda ge welmi wysoká (var. k p. 305) III. str. 218.		- 179
Sedj milá za stolečkem gako z růže kwět	106	- 69
Sedlák na lauce seče	285	- 169
Sil gsem proso na sauwratu	367	- 273
Sil gsem proso na sauwratu (od M. Z. Poláka)	512	- 273
Sklopila očičky, gakoby spala	19	- 19
Skriwánek malý pták, nikdy nezaháj . .	314	- 87
Sluněčko vycházj nad ty lesy	41	- 31
Sluněčko zacházj, potěšenj moge	45	- 25
Starala se matka má	200	- 126
S tebau gsem se holka těšjwal	410	-
Stogj borowička zelená	165	- 109
Stogj hruška w šjrém poli, wrch se gj zelená	166	- 110
Stogj hruška w šjrém poli wysoká . . .	119	- 78
(dod.) III. str. 206.		
Swif, bledaučký, swif měsčku	122	- 79
Swif měsčku, polehaučku	121	- 79
Šafári, mlynári! z wašeho dwora	225	- 142
Šel mimo mne, okolo mne	98	- 204
Šel gsem lesem i nelesem	263	-

	Pjseň	Nápěw
Šel zahradnjk do zahrady s motykau	247	- 60
Škoda të Jenjěku, že máš tu šawličku	415	- 133
Šly panenky silnicj	216	- 137
Ta Morawská brána pěkně malowána III. str. 208.		- 84
Ta Strahowská brána (var.)	128	- 84
Ta zdegšj hospoda z drobného kamenj	295	- 96, 177
Teče woda od gawora	11	- 5, 6
Teče woda proti wodě	81	- 153
Ten Lužanský zámek weliká wýška ge	260	- 50
Ten Zbirowský zámek dokola klenutý	181	- 123
Těš se, má panenke, těš! byl gsem gá na pauti dnes	188	-
Těš se, můg Jenjěku, těš	134	-
Tluču, tluču, otewřete	75	- 56
Třebas gá byl bez čepice	378	- 205
Třikrát sem kolem obešel	479	- 254
Tři noci nespala ani čtwrt hodiny	197	- 112
Ty Cekowské kráwy magj málo tráwy	384	- 207
Ty Podhągský kosteljěku	72	- 53
Ty zdegšj hodinky ztemna bigau	42	- 31
Ty Žebrácké zahrady pěkně se zelenagj	46	- 33
U té našj maštálky teče woda ze skalky	212	- 180
U té našj studnice roste bjlá bukwice	15	- 16
Utjkey, holka, utjkey, zdaleka chlapcům	36	- 28, 29
Už ge malá chwjlka do dne	65	-
Už ge, synku, už ge weta	199	- 125
Už se ten owjsek wymetáwá (var. k p. 192) III. str. 217.		- 124
Wary, wary, wary ode mě		- 211
Wčera mně zkázala geho panjmáma	30	-
Wčera neděle byla	12	- 13
W Gičjně traubili, až se wšěcko rozljhalo	193	- 124
W Gičjně werbugau	412	- 133
W hágečku w dolině, na pěkney rowině	170	- 113
Wjm gá domeček a w něm okýnko	71	- 52

	Pjseň	Nápěw
Wlaštwička ljtá, powjda, že swjtá	114	- 74
Wlaštwička ljtá	480	- 255
W okýnku stála, wen wykaukala	22	- 21
Wosy, wosy, wosy, sršani	223	- 141
Wrána na dubě žaludy klube	64	- 47
Wsadila gsem záhy dosti pěknau rúži	362	- 2
Wšak gsem to, Jenjěku, dobře slyšela	205	- 130
W Táboře na rynku segau rozmarjnu	89	- 25
W tey našj zahrádce pěkně roste kwjty	227	- 164
W tom hágečku při měsěčku zpjwal	107	-
W tom našem sádečku ge mnoho modráčků	14	- 15
W tom našem sádečku roste kořenj	79	- 157
Wygdu si gá na wršjček, a gešě se po- djwám	183	- 120
Wyletěla holubička ze skály	253	- 158
Wyletěl holaubek na zelený daubek	218	- 170
Wyrostla mně bjlá rúže	357	- 202
Wzdor na vzdor někomu do vašeho domu	234	- 25
Wždycky mně dáwagj, co se mně neljbj (dod. k p. 125) III. str. 207		- 82
Wždycky mně řjkagj, že gá se newdám	93	- 59
Wždycky gsem mysljwal, že ge wogna špás III. str. 209	143	- 95
Zafaukey wětřjěku od východu	352	-
Záhon petržele, záhon máku	366	- 53
Za lesjěkem rúže smutně dokwěta	355	- 19
Za našima humny dlauhé pole	191	- 127
Za wodau, za wodau, za wodičkau	201	- 127
Zdalo se mi té noci na mogj postýlce	43	- 32
Zelená se lauka, zelená se les	220	- 138
Zhůru cesta, dolů druhá	118	- 76
Žádná nenj tak malička, gako gá	459	- 38
Žádná to tak newywede, jako Lidka H.	95	-
Žádney newj. gak ge mně	241	- 152
Žalost mám, nic nedbám	248	- 155
Žaly gsau trawičku nad struhau	175	- 117

	Pjseň	Nápěw
Žežulička kuká na buku w lesy	35	- 27
Žežuličko, kde gsi byla	214	- 135

Pjsně swatebnj.

Ach holka, holka, děwče my	476	- 251
Andulka spj	481	- 237, 238
Bože mně politug! kde ge můg tatjček?	447	- 8
Býwala gsi na swatbách	485	-
Bůh wás žehney, můg tatjčku, tenkrát	463	- 244
Co pak umjš, má neymilegšj, w domě dělati?	458	- 241
Co se to tam, má neymilegšj, w poli zelená?	456	- 241
Cos má milá, cos myslila	450	- 237, 238
Co tam děláš za tau horau	453	- 240
Což se mně, má milá, hezká zdáš	450	- 248
Čj ge to zelj newokopany	452	-
Čtyry koně gdau tamhle za wodau	444	- 230
Čtyry kráwy, málo tráwy	474	- 250
Dobře tak na Kačenu		- 258
Dwanácte panen usnulo	478	- 253
Gaké ge to kořenjčko kapradj?	462	- 233
Gaké to trápenj mám smutný	446	- 112
Gak to wšecko tancuge	483	-
Gá mám holubičku (žežuličku)	482	- 257
Gdi měsjčku polehaučku	473	- 69, 79
Geteljčku, geteli! má panenka chceteli	440	- 229
Hopsa, heysa! ztratila wěneček	487	- 260
Kaupala se má neymilegšj	455	- 241
Kde pak gsi má milá, tak záhy chodila	73	- 54
Kdes holubičko ljatala	439	- 242
Kdo chce mjt o swatbě růži žiwau	454	-
Kdyby tě šidili, nebo tě bili	466	-
Kohauti zpjwagj za lesem	489	- 131

	Pjseň	Nápěw
Liduško, gak se máš?	477	252, 261
Ljto ge mně, ljto, ach té našj lauže	490	- 234
Ljto ge mně, má matičko	465	- 239
Má milá slaužj za wodau	66	- 48
Nade mleynem ge hágeček	442	- 237
Náš kohoutek kokrhá	443	- 228
Počkey holka černooká	451	- 236
Podrž ty mně, má neymilegšj, koně	457	- 241
Polez, Hano, polez dolů	471	- 249
Powěz ty mně, hwězdičko má	468	- 247
Proč, kalino, w struze stogjš	468	- 247
Prigeli gsme do kraginy	470	-
Řehtey mi, řehtey, můg koni	467	- 246
Strakaté periny na týči wisj	461	-
Ten zdegšj pan farár pěkně káže	236	- 149
Ti slawnj a maudij saudowé Božj	475	- 250
Třikrát gsem kolem obešel	479	- 254
U oltáře klekla, sobě rozgjmala	472	-
U Petrowic ge tráwnjček	442	- 238
Už gedau muziky ke dworu	445	- 231
Už ge to uděláno	484	- 196
Už mau milau do kostela wedau	449	- 235
Už mau milau na oddawky wedau	448	- 232
Už, už, už, už ge ženich muž	486	- 259
Už wás opauštjm, tatjěku	464	- 245
Wčeras byla geště pannau	488	- 237, 238
Wdala gsem se, wdala	491	- 261
Wdawat se mám, a gá nechci	441	-
Właštowička ljtá, powjda, že swjtá	480	- 255
Wstáwey má milá, už ge den	460	- 243
Žádná nenj tak maličká, gako gá	459	- 38
Žádnému tak nenj, mámo	-	256

Pjsně w manželstwj.

	Pjsně	Nápěw
Až gá pŭgdu z krěmy, moge ženo	341	-
Co pak mě, má ženo, neznáš	343	- 198
Gá gsem se oženil, ty gsi se newdala	405	- 159
Gá gsem se posekal	496	- 159
Gá ty woly nepoženu	379	- 205
Ljto ge mně, ljto, ach tě našj lauže	490	- 234
Má žena se na mě hněwá	495	-
Nestarey se, ženo má	340	-
Nic nedělá, pořad pige	427	- 240
Pro penje wždycky pláču	492	- 262
Preškoda nastokrát, že gsem se ženil	497	-
Staral se chudey s chudau	376	- 261
Wdala gsem se, wdala, co ge po mém wdanj	491	- 234
Wzal gsem si babičku staříckau	498	- 122
Za padesát zlatých malé wolčata	494	- 263
Ženo má, ženo má, ženo má malička	493	- 85

Při koljábanj djtěte.

Spala bych, spala	438	- 227
Spi, Jenjčku, spi	437	- 17

Pjsně hospodnj.

Hudba, tanec, piwo, společni zpěw.

Aby nás pán Bůh milowal	345	- 200
Alau, páni muzikanti!	432	- 224
Až gá pŭgdu z krěmy	341	-
Až pŭgdu z hospody, dám si hrát	307	- 131
Blahoslawený sládek	327	- 190
Blaze tomu, kdo nic nemá	325	- 189
Bratřj, bratřj! budme gen weseli	333	- 194
Co děláš? neworáš	424	-

	Pjseň	Nápěw
Co pak mě, má ženo, neznáš	343	- 198
Což ge mně, Jenjčku, po tobě	208	- 132
Dey nám pán Bůh zdrowj	344	- 199
Gá gsem z Kutny Hory	291	- 173
Gá mám chalaupku na wršku bez došků	334	- 195
Gá mám maley krapjteček	317	- 184
Geli pak to prawda nebo ne	330	- 192
Gen ty mně, šenkýrko, piwa naleg	321	-
Gen ty se šatečku, gen ty se toč	97	- 63, 64
Geště mi gednau zahragte	310	- 48
Hagha, husy, ze pšenice	296	- 178
Hop Anko, Mařenko! do kola	297	-
Hrály dudy u Pobudy	56	- 41
Chytili gsme lososa	503	- 267
Chytil táta sogku	502	- 266
Kde ge sládek, tam ge mládek	312	- 181
Kdyby mně to pán Bůh dal, aby	55	- 40
Když gsau naši pjwawali, tak i my	322	- 188
Když gsem gá slaužil to prwnj léto	499	- 264
Kýž by mně to pán Bůh dal, gako	382	- 61
Lepšj ge ta regdowačka		- 179, b
Letěla husička, letěla s wysoka	305	- 179
Mám kabát, mám, ale bez rukawů	428	-
Mám šateček, mám	23	- 17
Mistře nad mistry wyučený	501	-
Mnjšečtj mládenci gsau	429	- 51
Muzikanti, co děláte?	300	- 189
Muziky, hragte nám	302	- 183
My gsme hoši swobodnjci	318	- 186
My gsme sedláci w našj wsi	335	- 195
Napj se, bratrjčku	369	- 187
Napj se, synu marnotratný	426	- 122
Nedey Bože, abych umřel	326	- 189
Nepůgdu gá přes ten hág	311	- 180
Nepůgdu z hospody, až wygde dennice	308	- 50, 176
Nepůgdu z hospody, šelma bych byl	306	-

	Pjseň	Nápěw
Nestarey se, ženo má, kde ge piwo	310	-
Nezáležj na orači, kterak	304	-
Nic neděla, pořad pige	427	- 240
Osum kuželiček, dewátey král	67	- 49
O Welwary, o Welwary!	339	- 197
Pepjčku od konj, kam gste dal podkowsy	431	- 223
Pj bratrjčku, pj!	320	- 17
Pjme piwo pomalaučku	425	- 224
Pjme piwo s bobkem	313	- 182
Pj synáčku, pomalaučku	316 - 184,	185
Pjwali naši, pjme my taky	324	-
Piwo, piwo! kdo tě bude pjť?	329	- 191
Pročbychom weseli nebyli	332	- 193
Pominem, nebudem	323	- 183
Sedlák, sedlák, sedlák, geště gednau sedlák	283	- 168
Skřiwanek malý pták, nikdy nezaháj	314	- 87
Slaužil gsem na Šwamberce	337	- 196
Strakonické dudy hučj	55	-
Šel Jukel na piwo	500	- 265
Ta zdegšj hospoda z drobného kamenj	295 - 96,	177
Toč se, děwče, toč se	298	- 67
To ge zlaty poswjcenj	435	- 196
To gsau dudy	430	-
Tráwo, tráwo, tráwo zelená	328	- 191
U cimbalu stála	303	- 50
Už ge Wáwra nebožtjček	338	- 150
Už ho wedau Martina	342	-
W Strakonícjch za oltárem	55	-
Wšak nám tak nebude	301	- 25
Tatjčku starey náš	315	- 183
Zabili dudáčka, zabili	331	- 192
Zadudey dudáčku, zadudey	331	- 192
Zahragte mně mau Litoměřickau	293	- 175
Zpjwal bych, gá neumjm	309	- 61

Rozličné powolánj i zaměstnánj.

Dudák.

	Pjseň	-	Nápěw
Ge-li pak to prawda, nebo ne	330	-	192
Hrály dudy u Pobudy	56	-	41
Kdyby mně to pán Bůh dal, aby	55	-	40
Strakonické dudy hučj I. str. 98.			
To gsau dudy	430	-	
W Strakonícjch za oltářem I. str. 98.			
Zabili dudáčka, zabili	331	-	192
Zadudey dudáčku, zadudey	331	-	192

Hadačka.

Prodala pole, luka wše, dala si hádat	350	-	28
---	-----	---	----

Hawjři.

Wy hawrani umazanj	271	-	
------------------------------	-----	---	--

Kaudelnjk.

Gá gsem z Kutny Hory	291	-	173
Kaudel gsem wozjwal	292	-	174

Kominik.

Gá gsem chasnjk kominický	418	-	
-------------------------------------	-----	---	--

Kowári.

Gá nechci kowáře	396	-	215
Žádney newj gako gá, proč kowári	277	-	87

Mlynáři.

Mlynáři gsau hodnj chlapi	275	-	
-------------------------------------	-----	---	--

Mysliwci.

Ach což gest to hezká wěc	113	-	73
Kačena diwoká letěla s wysoka	177	-	118

	Pjseň	Nápěw
Mysliwečku zelený	416	- 180
Na tey lauce zelený	112	- 72
Přiletěla wrána, sedla na gedli	251	- 157
Štelil mysliwec wranku	108	- 80
Šly panenky silnicj, potkali ge mysliwci	216	- 137
Teče woda od Tábora	4	- 5, 6
W zeleném hágečku hory pukágj	417	- 27

Nunwári.

Nunwári, nuuwári!	278	- 96
-----------------------------	-----	------

Paustewnjk.

Gá gsem chudý paustewnjk	389	- 210
------------------------------------	-----	-------

Pošta.

Gede, gede poštowský pacholjk	419	- 221
---	-----	-------

Rybári.

Po potoce chodila	280	- 78
-----------------------------	-----	------

Selské hospodárstwj.

Adámku náš, co pak děláš	109	- 71
Andulko, wem kosu		- 215
Až gá budu nade dworem, pode dworem	289	- 171
Co děláš? neworáš, ani nežneš	424	-
Co pak umjš, má neymilegšj, w domě dělati	458	- 241
Co sedláci, co děláte? pole máte	286	- 189
Co se to tam, má neymilegšj, w poli ze- lená?	456	- 241
Což se mně, má milá, hezká zdaš	450	- 248
Čj ge to zelj newokopany	452	-
Čtyry kráwy, málo tráwy	474	- 250
Dey Bože, Barboře, Martina s kosau	13	- 14
Dlauho, móg Jenjěku, dlauho domů negdeš	60	- 45
Gak žiw gsem žádnému škody neudělal	423	- 133
Gá mám koně, wrany koně	290	- 172

)

	Pjseň	Nápěw
Gá mám walacha, lenocha	336	- 195
Gel sedlák worati	287	- 170
Hágkowic Andulka, to ge hodná holka	267	- 176
Hrách a kraupy, to ge hlaupy	264	-
Kaukey na sedláka, gak on si huláká	222	- 140
Kde pak gsi, má milá, tak záhy chodila	73	- 54
Kdyby mně máti na tráwu dala	58	- 43
Kdyby moge nohy nechodily w hnogi	433	- 225
Když gsem gá slaužil to prwnj léto	499	264
Když gsem gá ty koně pásal	237	- 150
Když gsem gel do Prahy pro hrách	422	- 198
Když gsem husy pásala	103	- 66
Když gsi ty sedláčku pán	282	- 51
Kopali, worali, ga geště ležel	265	-
Která nechce mlátit	266	-
Ljto ge mně ljto, ach té našj lauže	490	- 234
Málo pšenic, málo žit	211	- 134
Měg mě, Jenjěku, měg mě rád	228	- 102
My gsme sedlaci w našj wsi	335	- 195
Na bjly hoře sedláček woře	233	- 147
Na horách segau hrách	249	- 156
Na wedlegšjm panstwj chleba nemagj	263	-
Nenj wětšj potěšenj, gako kráwa w chljwě	371	- 204
Nezáležj na worači, kterak pěkně taucuge	304	-
Owčáci, wy gste psi!	279	- 167
Pásala owčičky w zeleném hágečku		- 154
Podrž ty mně, má neymilegšj, koně wraného	457	- 241
Prodal sedlák koně, plakal teyden pro ně	283	- 170
Rychtári Klukowskej, nic sobě nesteyskej	421	-
Sedlák božj stwořenj, šelma od narozenj	281	-
Sedlák ge šelma welká	284	- 169
Sedlák na lauce seče	285	- 169
Sedlák, sedlák, sedlák, geště gednau sedlák	283	- 168
Slaužil gsem u sedlaka	282	- 51
Wčera neděle byla	12	- 13
Wlastowička ljta	114	- 74

	Pjseň	Nápěw
Wygdu si gá na wršjček	183	- 120
To ge zlaty poswjcnj	435	- 196
Za padesat zlatých malá wolčata	494	- 263
Za tau našj stodoličkau	402	- 186
Žaly gsau trawičku nad struhau	175	- 117

Sládek.

Blahoslawený sládek, který	327	- 190
Kde ge sládek, tam ge mládek	312	- 181

Šwec.

Proč nás pán Bůh tresce	276	67
-----------------------------------	-----	----

Wandrownj.

Ach gá tu nebudu, gá odtud pryč	259	- 25
Až gá powandrugu, bude wjtr faukat	116	- 112
Až gá powandrugu z Prahy do Budjna	361	- 164
Kdžž gsem odcházel, muzika hrála	62	- 47
My gsme hoši, my gsme hoši	403	- 115
Ty zdegšj hodinky ztemna bigau	42	- 31

Wogenské písň.

Ach bolj mě, bolj mě mé srdečko	140	- 92
Ach synku, synku! doma-li gsi?	146	- 97
Bude wogna, bude	137	- 90
Co mládenci, co děláte	127	- 5
Co pak se to blýská tamhle dolinau?	414	- 157
Což gest mi býwalo weselo wygjtí	147	- 98
Což se mé srdečko w těle leká	139	- 31
Černé oči gděte spat	120	- 78
Čj pak ge ta ljha neworaná	195	- 100
Čtyry koně na dvoře, žádný gimí newoře	349	- 78
Deyme si, hoši, deyme zahrát	146	- 97
Ga husárek malý, botky rozedrany	130	- 85
Gá husarka malá mezi husarama	131	- 85
Gá tu nebudu, wěru nebudu	138	- 91

	Pjseň	Nápěw
Gedau mysliwci od Wjdně	39, 156	- 28
Gestli mě rāda máš, wyprodey, kde co máš	209	- 133
Hąg. hąg. hągečku zelený!	141	- 93
Husari, husari! pěkné koně máte	148	-
Chodila matička, po břehu chodila	132	- 86
Jenjček w maštali wrané koně češe	406	-
Kdybys byl, Jenjčku, poslauchal matičku	145	- 96
Když gsem gá šel okolo domečku	408	-
Košilička tenká, šila gi panenka	135	- 88
Lepšj ge, tatjčku, na wraném konjčku	125	- 81, 82
Mysliwci, mysliwci! wy werbugete	126	- 83
Nastokrāt děkugu swé zlaté mamince	144	- 96
Na tey našj kopanince ležj wogāk	168	- 111
Na tom našem nátonjčku	409	- 219
Na wršjčku kaplička, hjlila gi Ančička	167	- 33
Neplač, holka, pro mě	196	-
Pod gezerem, nad gezerem wodička se kalj	133	- 87
Překrásné hwězdičky, gak gste wy maličky	149	- 99
Rodičowé chtěli, abych byl páterem	413	- 84
Stála na zahrádce w zlaté šněrowačce	135	- 88
S tebau gsem se, holka, těšjwal	410	-
Stogj borowička zelená	165	- 109
Swět, bleďaučký, swět měsčjku	122	- 79
Škoda tě, Jenjčku, že máš tu šawličku	415	- 133
Ta Morawská brána pěkně malowaná III. str. 208.		- 84
Ta Strahowská brána	128	- 84
Ten Chlumecký zámek ge za lesem	150	- 100
Ten Lužanský zámek weliká weyška ge	260	- 50
Ten Sebranský kosteljček	142	- 94
Těš se, můg Jenjčku, těš	134	-
Těžko mě matička wychowala	407	- 218
Už do wogny gedeme	411	- 220
W Gičjně traubili, až se wšecko rozlj- halo	193	- 124
W Gičjně werbugau, pjskagj, bubnugau	412	- 133

	Pjseň	Nápěw
Wždycky gsem mysljwal, že ge wogna špás a III. str. 209	143	- 95
Wždycky mně dāwagj, co se mně nelbjj III. str. 207.		- 133

Wolák.

Gá ty woly nepoženu	379	- 205
-------------------------------	-----	-------

Zahradnjk.

Šel zahradnjk do zahrady	247	- 60
------------------------------------	-----	------

Zloděg.

Když gsem gá šel k tey Šarowey Lhotě	420	-
--------------------------------------	-----	---

Allegorické, satyrické, žertowné.

Ach můg Bože neymilegšj, gak ge letos lacino (var. k p. 244) III. str. 217.		
Beznohey na hrušku leze	380	-
Dey se škubat, má husičko	515	- 202
Gá mám w Praze kaupeney dům	377	- 72
Gedna koza mlsná byla	101	-
Giž nebudau wjc ty časy	513	- 272
Hrbatá se s kregějm hādā	102	- 53
Kde paks býwawal, kozljěku rohatý?	504	- 268
Kdo to prawj, ten ge blāzen, že	244	-
Něco kulatýho, něco hladky	505	-
Pane Bože všemohaucj! umřel sedlāk	369	- 2
Řjpa se wdāwala	506	-
Slyšte lidi, co nowého!	375	- 53
Stará baba čarowala	381	- 53
Wjmt' gá ptāčka gednoho, dudek	507	-
Wlk se ženit chtěge	508	- 269

Gmena pp. přispjwatelů
i pramenové sbjrkj této.

P. Jos. Bačkora w Praze, z Čáslawska: 1. 11. 20. 44.
50. 61. 75. 82. 91. 130. 131. 132. 137. 142.
148. 151. 199. 216. 269. 270. 271. 272. 411. 504.
507. III. str. 220.

P. Frant. Chmeljk w Miletjně, z Bydžowska: 1. 16.
40. 50. 65. 154. 157. 168. 229. 230. 233. 246.
250. 251. 252. 279. 368. 420. 436. 467.

W. p. Fr. Doucha w Praze, z Beraunská, Tábořská a
Prácheňská: 1. 2. 3. 4. 5. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 16.
17. 18. 20. 24. 26. 27. 30. 31. 32. 36. 38. 42.
45. 47. 49. 50. 53. 55. 57. 61. 62. 64. 65. 66.
68. 71. 72. 75. 76. 78. 80. 81. 82. 83. 84. 86.
89. 91. 92. 94. 96. 102. 103. 105. 107. 108. 109.
112. 113. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122.
123. 125. 126. 128. 129. 131. 132. 133. 134. 136.
137. 139. 142. 143. 145. 146. 147. 148. 149. 150.
151. 152. 153. 155. 158. 159. 162. 163. 165. 167.
168. 169. 170. 171. 172. 176. 178. 182. 185. 187.
188. 189. 190. 192. 194. 197. 198. 199. 200. 201.
202. 203. 204. 205. 206. 207. 212. 213. 214. 215.
219. 220. 221. 226. 228. 230. 233. 234. 235. 236.
237. 240. 242. 244. 249. 250. 252. 257. 258. 261.
262. 265. 268. 269. 276. 277. 278. 282. 286. 287.
290. 298. 299. 301. 302. 303. 304. 306. 309. 310.
311. 312. 315. 316. 321. 323. 324. 328. 329. 330.

331. 332. 333. 334. 335. 336. 338. 339. 340 344.
— 349. 356. 357. 359. 360. 363 364. 370. 374.
377. 379. 380. 383. 391. 393. 396. 402. 403. 404.
405. 406. 407. 409. 413. 414. 415. 416. 422. 423.
425. 429. 431. 432. 435. 439. 441. 442. 445. 446.
450. 452. 455. 458. 468. 469. 470. 472. 477. 478.
479. 484. 486. 487. 494. 499. 503. 504. 509. 511.
513 515. III. str 217. (p. 192).

P. Anna Dwořáková w Dobrušce, z Hradecka: 1. 2.
3. 4. 5. 6. 12. 13. 20. 21. 26. 31. 35 36. 37. 38.
49. 50. 61. 62. 63. 65. 70 78. 79. 86. 96. 97.
102. 103. 105. 112. 113. 115. 117. 120. 122. 123.
126. 129. 130. 131. 136. 137. 142. 157. 163. 165.
172. 176. 178. 179. 199. 203. 211. 215. 216. 219.
220. 233. 235. 236. 239. 241. 243. 245. 248. 249.
250. 251. 252. 258. 261. 262. 264. 279. 282. 301.
312 313 328. 329. 332. 334. 349. 350. 356. 357
363. 370. 375. 376 377. 379. 381. 386. 387. 388
390. 393. 394. 396. 397. 407. 418. 453. 473. 484.
500. 501.

P. Jan Erben w Miletjně, z Bydžowska: 1. 9. 16 20.
78. 82. 108. 152. 157. 165 168. 177 196. 232.
233. 247. 439. III. str: 226.

P. Faktor w Praze, z Tábořska: 59. 82. 108. 138.
155. 184 287. 463.

P. Formánek w Klatowech, z Klatowska: 444. 448.
III. str. 492.

Pan J. M. Fuchsowá w Praze, z Beraunská: 8. 9. 15.
41. 46. 47. 67. 72. 128. 137. 142. 269. 427. 453
516.

P. Ant. Fülleky w Hradci Král., z Hradecka: 6. 11.
24. 50. 53. 70. 95. 203. 222. 225. 275. 393. 395.
414.

P. Jos. Geljnek, z Beraunská: 72. 115. 157. 174.
216. 231. 235. 241. 249. 262. 287. 304. 313. 326.
327. 379. 380. 381. 402.

P. Wáclaw Hanka w Praze, z Hradecka: 346. 367.
505. 506.

P. Karel Hawljik w Praze, z Beraunská: 2. 5.
8 9. 10. 32. 33. 34. 35. 49. 62. 63. 64. 72. 89.
101. 121. 126. 128. 136. 150. 159. 172. 200. 205.
219. 220. 270. 330. 453. 499. 501. 508.

Anna Hawljiková z Rowjna, z Beraunská: 1.—6. 9.
10. 14. 20. 22. 23. 27. 31. 40. 46. 47. 57. 67.
71. 73. 74. 76. 77. 81. 87. 90. 104. 112. 113.
114. 124. 125. 128. 129. 136. 142. 147. 148. 149.
153. 159. 161. 162. 167. 172. 175. 176. 182. 183.
184. 187. 189. 190. 201.—205. 207. 214. 221. 228.
242. 243. 248. 256. 295. 296. 307. 351. 352. 354.
357. 382. 389. 397. 409. 413. 414. 422. 439. 443.
447. 448. 449. 451. 455.—438. 462. 463. 464. 465.
468. 469. 477. 489. 490. 491 III. str. 208. 219.

W. p. Wl. Jáchy m, z Klatovská: 44. 20. 21. 25. 40. 42.
57. 59. 60. 72. 84. 87. 89. 93. 112. 123. 134. 144.
180. 200. 208. 217. 254. 348. 430. 439. 441. 442.
460. 466. 489. 496. 497. III. str. 218 (p. 295).

Panna Karoljna Karafiátová w Praze, z Beraunská
a z Prahy: 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 20. 31. 49. 57. 72.
74. 82. 96. 97. 98. 99. 102. 101. 113. 126. 127.
130. 131. 136. 137. 150. 160. 162. 173. 174. 180.
202. 209. 210. 214. 239. 241. 244. 249. 253. 262.
313. 356. 357. 360. 366. 377. 402. 403. 415. 433.
434. 437. 438. 442. 450. 454. 476. 477. 478. 481.
482. 483. 484. 485. 486. 488. 505. 506. 510. 511.

W. p. Wáclaw Krolmus w Praze, z Plzenská: 145.
214. 247. 324. 325. 492.

P. Sudimjr Lambl, z Plzenská: 135. 143. 169.
185. 191. 199. 218. 234. 260. 266. 287. 288. 371.
372. 373. 375. 376. 398. 399. 400. 424.

P. Libichová w Miletjně, z Bydžovská: 114. 174.
192. 193. 255. 365. 378. 401. 432. 438. 478. 479.
480. 482. 487. 489. 490. 493.

Marie Mataušowa z Chlistowa panst. Nowoměstského,
z Hradecka: 1. 4. 5. 12. 17. 20. 24. 28. 31. 32.
35. 36. 37. 38. 40. 50. 51. 52. 57. 61. 72. 78. 82.
92. 95. 96. 97. 102. 103. 105. 112. 113. 115. 117.
118. 119. 120. 123. 125. 129. 137. 152. 157. 158.
172. 176. 178. 179. 192. 200. 201. 203. 213. 214.
215. 219. 220. 222. 233. 235. 236. 237. 238. 244.
248. 257. 262. 282. 284. 290. 301. 308. 312. 328.
329. 334. 335. 336. 356. 376. 377. 383. 388. 407.
443. 473. 484. 511.

P. Barb. Erbenowá w Praze, z Beraunská: 1. 2.
15. 18. 19. 23. 31. 45. 49. 50. 57. 67. 108. 109.
110. 152. 189. 190. 194. 195. 201. 211. 213. 227.
228. 238. 240. 245. 250. 251. 252. 264. 356. 365.
377. 383. 390. 414. 419. 474. 475.

P. Jan Melichar, M. Dr. we Skučí, z Chrudimska: 11.
50. 96. 97. 105. 162. 194. 195. 239. 379. 507.

P. Julie Nowáková w Dobrušce, z Hradecka a Byd-
žowska: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 15.
16. 17. 18. 20. 21. 23. 24. 25. 28. 29. 30. 32. 33.
34. 35. 36. 37. 38. 41. 45. 49. 50. 51. 53. 61. 62.
63. 64. 68. 69. 72. 75. 78. 82. 83. 84. 85. 86. 89.
91. 92. 96. 97. 103. 104. 105. 106. 112. 113. 115.
117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 125. 128. 130.
131. 132. 137. 140. 148. 152. 153. 154. 158. 160.
161. 163. 164. 167. 172. 176. 178. 179. 181. 196.
199. 202. 203. 204. 206. 208. 213. 214. 215. 216.
219. 220. 228. 232. 233. 234. 236. 237. 239. 240.
243. 246. 247. 249. 252. 255. 256. 258. 261. 262.
264. 279. 282. 285. 286. 290. 295. 300. 301. 308.
309. 312. 320. 321. 328. 329. 332. 340. 344. 346.
349. 352. 356. 357. 359. 361. 364. 366. 367. 369.
373. 374. 377. 379. 380. 381. 383. 391. 393. 395.
396. 402. 405. 406. 407. 413. 422. 424. 432. 438.
448. 449. 462. 472. 473. 478. 482. 484. 486. 503.
504.

Kateřina Nowotná z Walu, panst. Opoč., z Hradecka :

1. 2. 3. 4. 5. 6. 12. 13. 20. 21. 26. 31. 35. 36.
37. 38. 49. 50. 61. 62. 63. 64. 153. 157. 162.
172. 176. 178. 179. 181. 185. 198. 201. 203. 213.
215. 219. 220. 228. 230. 233. 234. 235. 237. 244.
247. 248. 249. 250. 251. 252. 254. 255. 258. 261.
262. 264. 265. 282. 290. 308. 309. 312. 313. 328.
329. 334. 349. 351. 352. 356. 357. 369. 374. 375.
377. 386. 393. 394. 396. 397. 407. 422. 439. 453.
473. 479. 484. 496. 501. 504.

P. J. Pečjřka w Praze : 109. 110. 111.

W. p. Josef Roštlapil w Dobrušce, z Hradecka a

Bydžowska : 1. 3. 17. 20. 24. 28. 29. 30. 31.
32. 35. 36. 37. 38. 45. 47. 49. 50. 51. 53. 61.
66. 79. 82. 84. 91. 92. 96. 97. 102. 103. 105.
112. 113. 115. 117. 118. 119. 125. 137. 143. 153.
156. 157. 158. 164. 172. 178. 203. 205. 209. 213.
215. 219. 220. 222. 228. 233. 234. 236. 237. 243.
244. 249. 257. 259. 262. 263. 268. 269. 275. 281.
282. 283. 286. 290. 301. 308. 312. 313. 315. 327.
328. 329. 332. 334. 335. 336. 344. 349. 350. 356.
358. 359. 362. 363. 364. 369. 375. 376. 377. 378.
386. 387. 388. 418. 424. 428. 434. 453. 473. 490.
491. 495. 498. 500. 503. III. str. 199. 204. 207.
208. 211. 212. 214. 215. 217 (p. 244). 218 (p. 250).

P. Jos. Swoboda w Praze : 175. 176. 447. 513.

P. Dr. J. Špot w Praze : 139. 327. 440.

P. Karel Štorch w Praze, z Klatowska : 2. 14. 20. 21.

25. 40. 47. 52. 59. 60. 61. 72. 87. 93. 112. 123.
134. 142. 144. 180. 200. 208. 213. 217. 236. 254.
348. 425. 439. 441. 442. 444. 448. 460. 461. 466.
489. 496. 497. III. str. 218 (p. 195).

P. J. Fr. Šumawský w Praze, z Klatowska : 31. 50.

201. 210. 223. 283. 291. 328. 339. 344. 348.

P. Jos. Tomjček z Branné († 1844), z Bydžowska: 31.
128. 157. 215. 243. 283. 284. 285. 301. 302. 314.
315. 316. 321. 328. 345. 388. 412. 416. 428. 447.
Frant. Wjtoch w Miletjně, z Bydžowska: 166. 273.
286. 300. 301. 313. 314. 316. 317. 318. 319. 320.
321. 322. 325. 326. 341. 361. 484. 507.

P. Erasm. Wocel w Praze, z Čáslawska: 139. 197.
198.

Od rozličných osob w Praze: 1. 5. 13. 43. 44. 78.
160. 170. 174. 187. 206. 347. 408. 419. 426. 513.

Z Cekowa w Plzensku: 1. 2. 3. 5. 9. 12. 14. 17.
22. 43. 44. 48. 55. 58. 62. 63. 64. 71. 105. 116.
119. 120. 122. 140. 142. 163. 178. 179. 180. 181.
205. 215. 226. 267. 280. 308. 356. 366. 384. 417.
443. 496. 498.

Z Domažlic w Klatowsku: 51. 103. 156. 223. 282.
290. 292. 353. 385. 404. 410. 459. 471. III. str. 225.

Z Hradce Králové: 164. 165.

Z Miletjna w Bydžowsku: 30. 156. 158. 305. 330.
331. 392.

Ze Žebráka w Beraunsku: 1. 2. 6. 7. 8. 26. 41. 42.
54. 55. 56. 61. 66. 82. 83. 84. 85. 87. 88. 91. 92.
94. 100. 106. 111. 115. 133. 135. 138. 141. 143.
149. 151. 158. 159. 160. 177. 211. 216. 224. 232.
238. 253. 258. 262. 274. 294. 332. 337. 356. 361.
393. 407. 413. 419. 421. 509.

Na rozličných giných mjstech w Beraunsku, Plzensku,
Klatowsku i Práchensku nalezené: 1. 2. 9. 11. 12.
15. 20. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 47. 106. 112.
113. 115. 117. 118. 121. 125. 137. 141. 153. 163.
172. 201. 202. 203. 213. 215. 219. 220. 226. 233.
236. 237. 245. 247. 254. 259. 261. 263. 269. 282.
290. 293. 301. 334. 335. 336. 341. 242. 343.

Tištěné w špaličkách: 1 (?). 3. 5. 11. 28. 29. 30. 31.
32. 33. 34. 35. 36. 38. 39. 47. 52. 68. 69. 74.
86. 89. 96. 97. 100. 102. 113. 115. 117. 118. 121.

122. 126. 128. 129. 136. 137. 139. 151. 162. 163.
172. 173. 178. 179. 181. 194. 195. 197. 198. 201.
202. 203. 204. 205. 219. 220. 254. 261. 308. 312.
351. 352. 357. 362. 363. 390. 394. 403. 405. 407.
417. 463. 467. 492. 496. 507. 508. 510. 511. 513.
514. 515. 516. III. str. 205. 209.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Slowo o pjsni národnj.

Stawo e fity nirody.

Prawj se, že pjsen národnj gest kwjtko na luzjch vlastenských wyrostlé, gežto sama přj-
roda pěstowala. Dobré to sice podobenstwj,
wěc ale sama při něm temná zůstává. Gakožtě
snadno ku známé věci podobenstwj nagjti, tak
opět welmi těžko nezkušenému z podobenstwj
i sebe zdařilegšjho wěc neznámau ustanowiti. Co
gest pjsen národnj? Wšickni znatelé básnictwj
druhu toho w tom se za gednoho srownáwagj,
že každá pjsen, gižto lid obecnj zpjwá, proto
giž národnj nenj, a byť i celé stoletj se zpj-
wala; a naopak že prawá pjsen národnj této
swé ctnosti nikdy neztratj, byť byla giž přede
sty lety w ústech i w paměti lidské zabynula. I
také to nic na wáhu nepřidá, gestli pjsen wjce
nebo méně w národu rozšjřena, ano kdyby se
i gen na gednom mjstě zpjwala, může wždy
předce prawau národnj pjsnj býti. Znamenj,
po kterých pjsen národnj od giných rozeznati
lze, musegj tedy w čems giném ležeti. Prawda,
že otázka, co gest pjsen národnj? na otázce

giné a to hlawnj tak wisj, gako list na kmenu swém, totiž té: co gest národ? kterak se zge- wuge bytost gehu wůbec, a co do pjsnj zwláště? Odpowěd na tyto důležitě otázky zanechána fy- siologům a filosofům; gá však pokusil sem se nynj gen o to, w krátkosti ustanowiti rozdjl mezi pjsnj národnj a ginau tak nazwanau u- mělau pjsnj, a to gen podlé osobnjho mého citu a přeswědčenj, doufage, že toto mé slowo wždy stupeň býti může k weliké té wědě po- znánj národa, a byt i giný geg zbořil, gen když na mjsto toho něco důkladnějšjho wystawj, wždy se těšiti budu tjm, že sem snad gemu dal k tomu podnět.

Každý národ, kterýž sobě sám geště od- cizen nenj, má swůg vlastnj národnj cit i swé zwláštňj smýšlenj, swůg individualnj ná- rodnj ráz, na přirozených zwláštňostech těla i ducha gehu se zakládajcj, gjmžto se od giných cizých národů znamenitě i patrně lišj. Tento wšak přirozený, všeobecný, stálý národa ráz na- býwá zewnějšjmi okolnostmi, s nimiž se národ, buď celý aneb gista gehu část, během času po- tkáwá, swého zwláštňjho směru, swé zwláštňj po- wrehnj postawy; a gakož okolnosti ty samy po- drobeny gsau proměnám, tak i také onen při- rozený národnj ráz aneb powaha podlé nich

bez přestánj zewnj swau podobu měnj a řjdy: tak gako wosk pokaždé se formě swé podá a wšak wždy předce woskem býti nepřestáwá. To to položenj vlastnjho toho citu a smýšlenj národa podlé geho zewnjch okolnostj nazýwáme národnjho ducha. Má-li pjsěň býti národnj, musj w nj wanauti tento národnj duch. Pakli ale to, co pjsěň bud' hlawnjho smyslu, bud' zwořených obrazů, bud' spogenj, přechodů neb obratů myšlének w sobě zawjrá, tomuto položenj citu aneb smýšlenj národa se protiwj, giž nenj pjsěň národnj. Neyobšjrněgi a neydůkladněgi o těchto zewnjch okolnostech, genž charakter čili ráz národa ustanowugj, pagednal p. profesor J. Bodjanský we spisu swém: O narodnoj poezii Slawjanskych plemen. Moskwa 1837.

Myšlénka wtěluje se i gistau formu na se béře slowem a stáwá se takto průpowědj, z těchto pak tworj se w pjsni řádky (versus) a slohy (στροφή). Každá sloha musj neyméně dwa řádky w sobě zawjрати. A wšak forma čili postáwá slohy w každé pjsni, každého řádku we sloze, ano i pořádek slow w každém řádku obsažených, gakož i způsob, gjmž poslednj slowo řádku gednoho do téhož slowa giného řádku padá a s njm podobně doznjwá, což rým aneb do slow j nazwáno, wše to spočjwá na gistých prawidlech

))

národnjho krasocitu, gežto gazyk podlé národnj hudby (gakož njže o tom) utwořil, duch národnj uslechtil, a dlauhé ano stoleté užjwánj poswětilo. Nikdo z básnjků národnjch těch prawidel nenj sobě swědom, nikdo gich neumj nazpamět, ale každý, kdož w národnj škole wychowán, ge cjtj i také wěrně zachowáwá, neboť gsau to prawidla národu přirozená, z geho bytosti wyšla. Tato forma pjsně tak určita a neustupna gest, že společnost pjsnj mezi rozličnými wětwwi téhož národa slowanského gedině na nj záležj: čím bližšj forma, tjm snadněšj společnost pjsnj. Proto gsau mnohé pjsně společné Čechům, Morawanům i Slowákům, málo gich společných Čechům a Polákům, neyméně ale společnosti se nalezá mezi českými a ruskými aneb ilirskými pjsněmi, neboť zde forma neyrozjdlněšj gest a proto neywjce společnosti wadj. Giž Kollár na tuto zwláštj prawidelnau formu, gežto se w pjsnjch národnjch gak we slohách, tak i w pořádku slow wyskytá, w poznamenánj swém k II. djlu Zpěwanek pozornost obrátil.

Konečně má-li pjsně slauti národnj, třeba gest, aby žádnému gistému skladateli nenáležela, nýbrž aby národ wúbec za skladatele držán býti musel. Pakli se ale kdo k pjsni co k

plodu a gměnj swému hlásj, můžet sice pjsěň i ducha i formu národnj mjti, wšak giž náležj té gisté osobě. Hlawnj aučel básnjka národnjho gest genom zpěw; on zpjwá, buď že ho srdce k tomu pudj, buď že se před ginými nowau pjsnj okamžitě zablesknauti chce; wjce zásluhy sobě nepřičjtá; a protož o pjsěň giž wjce také se nestará. Zaljbila-li se giným, pamatugj si gi, a zpjwagjce gi opět, budto s proměnami buď bez proměny, tak dobře gi za swau pokládagj, gako básnjk sám. A když giž pjsěň na gednom mjstě každému gest powědoma, ztratj půwabnost a zmizj ze žiwota aneb odstěhug se ginam, kdež opět nowinkau gest a se ljbj. Neprawjm, že by básnjk národnj wždy sprostý, ginak necwičený člowěk býti musel; ale že těžko gest prohljdnauti srdce národa a přeměřiti rozum gehu, i porozuměti prawidlům krasocitu gehu, a téměř nemožno člowěku, který s národem mysliti i cjtiti nepřiwykl a takořka w žiwotě národnjm neuzrál: proto také kdo z gádra národa nenj, aneb gemu školami neb ginak se odcizil, nesnadno básnjkem národnjm se stane. Mezi umělými básnjky českými p. Čelakowský neylépe ducha i formu pjsně národnj pochopil; mnohé pjsně z Ohlasu gehu skutečně by prawými národnjmi byly, kdyby se gim této

třetj vlastnosti, totiž národnjho gměnj dostáwalo.

Až potud se gen o slowu pjsně, t. g. o řečnjm gegjm obsahu mluwilo. Podlé slowa, a w gístém ohledu i nad njm, stogj hla s pjsně, kterýž se wůbec nota, w pjsemnj pak řeči ná p ě w nazýwá.*). Slowo spolu s hlasem pjsně u wykonáwánj slowe z p ě w. Co nahoře o slowu pjsně národnj řečeno, totěž o gegjm hlasu čili nápěwu platj. Máli hlas ten býti národnj, musj w sobě mjtí národnjho ducha, na sobě národnj formu, a musj z národa wůbec wygjtí. Známa gest obzwláštnj náklonnost národa slowanského k hudbě. Celý národ slowanský zpjwá, a wšak pjsně ty u rozličných wětwj gednoho téhož kmene gsau welmi rozdjlné. Podlé rozličných okolnostj, s nimiž každá wětew daleko rozšjřeného národa slowanského během času se potkala i w nich žige, a kterýmiž duch gegj rozličně přibarwen gest, působj na ducha i na formu pjsnj národnjch slowanských neywjce i neypatrněgi zwuk hudebnjho nástroge, kterýž práwě při každé wětwi národa panuge.

---

*) W kragi klatowském okolo města Domažlic gmenugj hlas pjsně w e y s l o w, gakoby řekl: prawidlo, podle kterého se slowo w pjsni wyslowuge.

Zkušenosť učj, že každý hudebnj nástrog swau zvláštnj moc nad duchem lidským ukazuge: geden mile, druhý nemile naň působj; geden k weselosti zbuzuge, giný záduščiwým činj a t. d. Gaký hudebnj nástrog, takowá hudba, takowý zpěw i takowý w pjsni duch. Čjm wjce rozličných citů hudebnj nástrog národu obljbený w člowěku zbuditi může, t. g. čjm dokonalejšj gest, tjm wětšj rozmanitosti, co do ducha, nabýwajj národnj pjsně. Totěž o gegich formě platj. Nebude od mjsta, geden přjklad c wygitj pjsně národnj z hudby zde položiti. Djwka uslyšj w hospodě hausti gednu notu, n. p. č. 34 sbjrkj této. Gemněbolestné tyto zwuky—kterěž se dle domněnj mého neylépe z hauslj wylauditi dagj, gakož i forma gich na dokonalejšj nástrog ukazuge -- wtisknau se djwce do paměti, celá gegj duše gimj se naplnj a barwu gegich na se wezme, we dne i w noci gj ta nota na mysli ležj, kudy chodj, pozwukuge si gj, hledajc toliko slow, gimjž by to, čjmž duše i srdce gegj oplýwá, ústy wyliti mohla. Tu náhodau padnau oči gegj na rozpuklé čerwené paupě růžowého keře w zahrádce pod oknem. Toť giskra do duše gegj, w paupěti tom widj skutečný obraz citu toho, gegž hudba w duši gegj způsobila. I hned se přjležitosti té uchopjce

počátek pjsně swé učinj porozwitau rŕžj; nota ustanowj pořádek slow, formu řádkŕ, i wede rŕm, a dŕwče spustj:

Čerwená rŕžičko, proč se nerozwjgjš?

Proč k nám můg holečku, proč k nám už nechodjš?

Kdybych gá k wám chodil, ty by gsi plakala,

Čerweným šátečkem oči utjrala.

Slowo podává slowo, myšlénka myšlénku, a žiwot národnj přiwádj obrazy. Tak i podobným způsobem powstaly národnj pjsně, i podnes geštŕ powstáwagj. Sotwa že se některá hudba k tanci stane obljbenu, giž i hned nagdau se k nj náležitá slowa. Slowa prawé národnj pjsně gsau gen smysl a wýklad hudebnjho gegjho hlasu. Neprawjm, žeby slowa pjsně národnj wždy teprw podlé giž hotowé melodie utwořena býti musela, můžeť také dobře básnjk oboge nagednau z duše swé wynjti: nikdy wšak se nepřiházj, aby básnjk národnj neyprwé slowa swé pjsně zhotowil a potom teprw aby k nim hledal nápŕw. W tomť se také lišj pjsně národnj od giných pjsnj umŕleckých, že w pjsni národnj slowo z hudby anebo spolu s hudbau, w umŕleckých ale obyčegnŕ hudba ze slowa powstáwá. Wždy také nápŕw národnj ráz hud-

by nástroge toho na sobě nese, genuž ucho básnjkowo bylo přiwyklo. Čjm národ k hudbě čilegšj a čjm ohehněgšj formy gazyka geho, aby slowo krok za krokem hudbu následowati, brzo wáhati brzo pospjšiti, s nj se wraceti, zahýbati i na stegno wychazeti móbho: tjm způsobilegšj gest k národnjmu básnictwj. Tyto přednosti národu slowanskému i gazyku geho se owšem upřjti nedagj, a tjm wyswětluge se také to weliké množstwj národnjch pjsnj slowanských. W duchu národnjm, t. g. w tom vlastnjm zaljbenj Slowanů w hudbě i w ohebnosti gazyka slowanského ležj gistota, dokud Slowané Slowany budau, že pjsně gich národnj nikdy nezahynau. Znamenita gest také poměra slova pjsně k geho hlasu: čjm skwělegšj hlas, tjm ničemněgšj, zwláště w plodech nowěgšjch, býwá obsah slowa; kdež naproti tomu staré pjsně dobrého slowa, gakož i neypěkněgšj zpěwy epické giných Slowanů hlas welmi gednotwárný mjwagj. Zdá se, gako by byl duch národnj do pjsnj slowanských wespolek gakausi rownowáhu wložiti chtěl, tak aby čeho pjsni na gedné straně se nedostáwá, na druhé gj nahraženo bylo.

Z toho, co tuto nynj o slowu i o hlasu pjsnj národnjch řečeno, wycházj za wýsled, že gest pjsně národnj z pěw, z národu wůbec,

i w geho duchu, co do obsahu i do formy, wyšlý.

Pozbýwá mi geště několik slow o této sbjrce i o rozdělenj pjsnj a nápěwů zwláště českých promluwiti. Sbjrka tato zrůstala pomalu, gak se sběrateli a přátelům geho příležitost udála; z té příčiny we swazcjch žádného giného pořádku zachowati se nemohlo, nežli že wždy podobné pjsně k podobným postaweny byly. Co we swazcjch obmeškáno bylo, hleděl gsem w obsahu nahraditi.

Mohau pak pjsně národnj w třjdy rozwrženy býti způsobem rozličným, gakož a) podlé času swého složenj, kterýžto wšak se gen z okolnostj uhodnauti dá, při čemž také obyčegně gen širšj doby za rozdjl položiti se mohau. Dále b) podlé příležitosti a osob, kdy a kdo pjsen obyčegně zpjwá, a c) podlé obsahu čili wěcj, o kterýchž pjsen mluj. We swrchu položeném rozwrženj pjsnj toto dvě poslednj spolu gsem spogil, tak že počátek pjsně takowé, genž buď z gedné buď z druhé příčiny do dwau rozličných třjd náležj, pokaždé do obau položen, a tak nalezenj gj w obsahu snadněšjm učiněno gest.

Co wšak nápěwů se dotýče, šestero třjd, stářjm od sebe rozdjljých, rozeznati se dá, z

čehož i na stářj slowa čili textu poněkud sauditi lze gest.

W prwnj třjdu kladu nápěw, gehož se při pjsnjch wyprawowacjch obyčegně užjwá. Nápěw ten gest půwodně genom geden, kterýžto wšak w rozmanitých formách se wyskytuge. Přirozená gednoduchost a přiměřenost geho k pjsni wyprawowacj, forma slohy, gižto žádá, dwauřádkowá trochaického chodu, kterážto w pjsnjch slowanských neystaršj gest, i daleké rozšjřenj nápěwu toho w Čechách, w Morawě, na Slowensku, w Polsku, ano i w Rusku (u gižnjch Slowanů?) za vysoké stářj geho dostatečně ručj, a sotwa se budu mýliti, položjm-li geg za prawý a neystaršj nás došlý nápěw epický Slowanů západnjch. W gednoduché swé formě nalezá se při pjsni 1., s proměnami přicházj w pjsnjch 2, 120, 146, 150.

W druhé třjdě stogj nápěwy onoho dogemného i hlubokého obsahu, kterýž na zpěwy cjrkewnj 15ho a 16ho stoletj w Čechách welmi upomjná, i též zádumčiwým pjsnjm maloruským w gemnosti swé přjbuzen gest. Sem náležj pjsně 14, 17, 23, 40, 108, 132, 138, 151, 155, 161, 185 a t. d.

Třetj třjda obsahuge weselé nápěwy dwaučtvrtnjho taktu s hybem čili accentem na kaž-

dé čtvrti, kteréžto bezpochyby již také podlé třídy druhé stály a však mnohem déle než tato se pěstowaly; ano i náš nynějšj Třasák čili jinak Polka geště do třídy této náležj. Wiz pjsenň 5, 10, 12, 16, 18, 46, 47, 50, 51, 53, 56, 61, 66, 77 a t. d.

Čtvrtá třjda nápěwy w třjčtvrtnjm taktu, přjbuzné polskému mazurku, chod žiwý, hyb na každé čtvrti, prwnj čtvrt obyčegně z osmiček složena; n. př. pjsně: 4, 11, 113, 174.

Pátá třjda nápěwů hlásj do časů minetowých předešlého stoletj, n. p. w pjsni 9, 35, 49, 92, 356, 509, 513 a g.

Šestá konečně ze třjčtvrtnjho německého tance powstala, kterýžto však u nás w Čechách swůg zwláštnj, půwodnjmu německému Ländler docela nepodobný ráz na sebe wzal, n. p. pjsenň: 13, 31, 38, 57, 70, 87, 105, 112 a g.

Kromě toho gsau také geště některé a však nemnohé nápěwy, gežto se do swrchu řečených šesti třjd owšem nehodj, aneb i přechody z gedné třjdy do druhé, kteréž dobře za wýmjnk u platiti mohau.

Skaumánj nápěwů národnjch gest pole široké i zanjmawé welmi, owšem pak důležité, neboť genom na něm prawá národnj zpěwohra

zrůsti může; škoda jen, že pole to tak dlouho pustinou leželo!

Dále také-i to častěji w pjsni národnj přicházj, že pod nápěw pjsně staršj nowá slowa položena, a opět staršj slowa pjsně s nowým nápěwem spogena býwagj, a protož při posuzowanj stárj slow některé pjsně podlé gegjho nápěwu, i naopak, opatrnosti třeba.

I ačkoli pjsně národnj, gakož giž nahoře dotčeno, zřjodka kdy gednomu mjstu výhradně a stále náležj, nýbrž obyčegně s gednoho na druhé přecházegj, wždy předce widěla mi se potřeba udati, od koho které pjsně a w které krajině nalezeny byly. Některé wšak také wzaty aneb doplněny gsau ze sešitků, gež obecně špaljčky nazýwagj, t. g. pjsně w 16terce po gedné tištěné, gežto zwláštnj zpěwáci, obyčegně osoby ženské, po pautjch a po výročnjch trzjch roznášeli a zpěwumilownému lidu za malý penjz prodáwali, kterýžto potom doma tyto kauptené pjsničky shromáždil a sobě we swazky sešjwal. Tjm způsobem mnohá dobrá stará pjsně národnj před zahynutjm zachráněna gest.

Zawjrage nynj tuto prwnj sbjrkku Muzy prostonárodnj, hodlám časem swým i druhau geště podati, k njžto mi se giž také dobrý počátek učiniti podařilo.

Konečně vzdávám všem swrchu gmeno-
waným vlasti své milowným přátelům za ge-
gich laskawost i ochotnost, že gakž mohauce
k věci národnj přispěli, své wřelé a weřegné
djky.

W Praze w lednu 1845.

Sběratel.

12. 06.
9

O p r a w y.

We swazku I.

- Str. 20 w řádku 20 má býti 48 mjsto 49.
„ 21 znamenj 5), má státi před řádkem prwnjm.
„ 24 w řádku 22 bohyni

W některých exemplárjch:

- „ 20 w řádku 4 Preiselbeere, mjsto Preisselbeere.
„ 24 „ „ 3 a 6 ptačátko
„ 24 „ „ 7 Bylo, bylo ge zaklené

We swazku II.

Str.	3 w řádku	1	mjsto 150		má býti 151.
„	7	„	8	„ ručiček;	„ ručičky;
„	7	„	10	„ očiček.	„ očičky.
„	11	„	9	„ zafatau	„ zafatau.
„	28	„	6	„ slowanských	„ slowenských
„	100	„	6	„ 263.	„ 262.
„	140	„	12	„ Ten zdegšj	„ Což ge náš
„	151	„	2	„ 154	„ 60.

We swazku III.

Str.	18 w řádku	11	mjsto Pašošnici	má býti	Pasečnici
„	36	„	9	„ po lesj	„ w polesj
„	40	„	13	„ Dřewice	„ Třebiče
„	45	„	2	„ 51.	„ 261.
„	118	„	6	„ 227.	„ 241.

Mjsto sloka, kdekoli slovo to přicházj, čti všude sloha.
Ostatnj menšj omyly laskawý čtenář sám oprawiž.

2,152
(750.)

V, 276 (24 175)

D, 11-1, 25/20/2000 = 2000
375 (175)

412

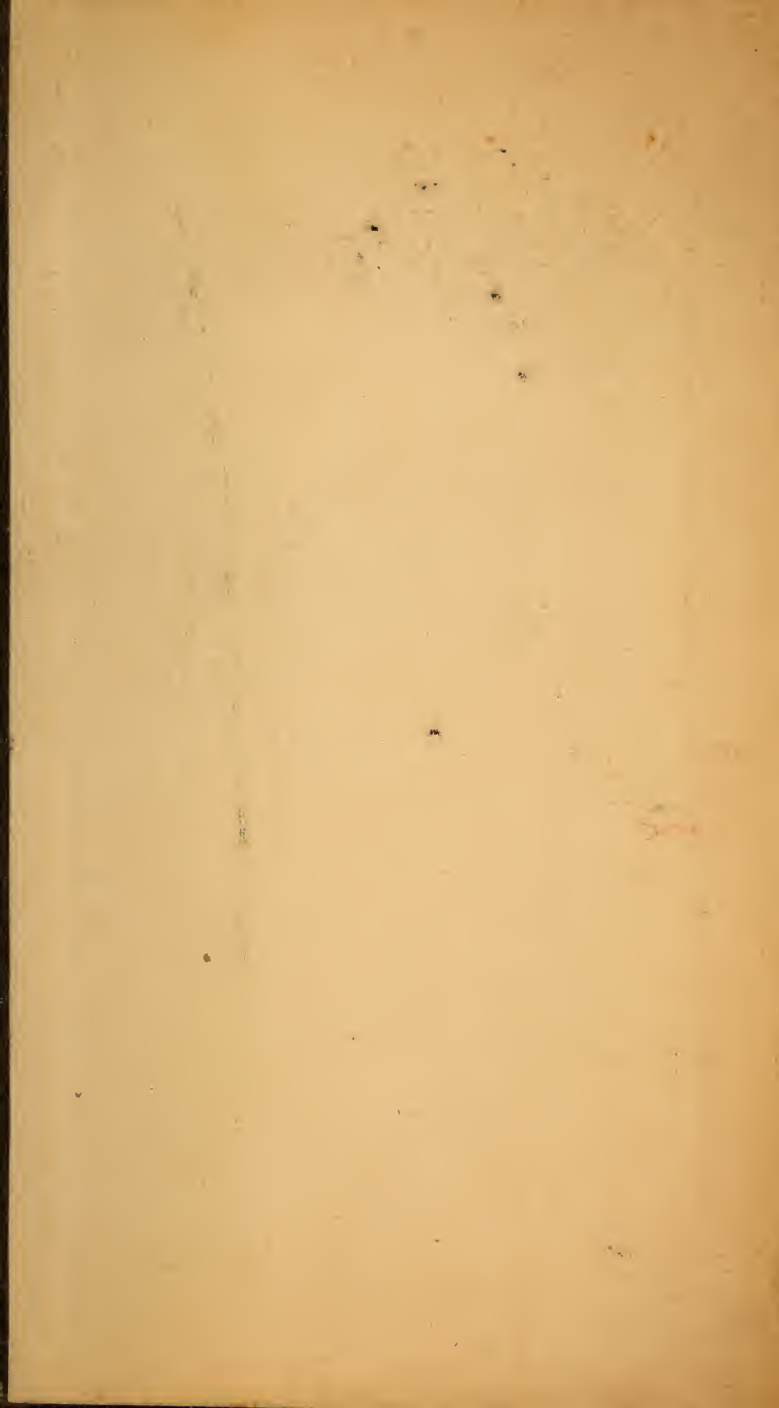
495 (103)

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: Feb. 2007

PreservationTechnologies

A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION

111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS

00023806125